הלכות והערות

זהירות בתולעים

ברכת הנהנין

ועד פיקוח הלכתי

ועד העירובין

כשרות הבית

מדריך הכשרות

בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
עיר הקודש

חלק ב'

הלכות, פיקוח הלכתי, עירובין, כשרות הבית

יצא לאור ע"י
ועד הכשרות שע"י
בד"צ העדה החרדית ירושלים
תשפ"א • גלון ע"ב

המחיר 15 ש"ח

0112300000496

החוברת טעונה גניזה!

תוכן הענינים

מבוא 3

הלכות והערות

סדרי ההשגחה בבתי המטבחיים /אטליזים 29
שאלות ותשובות משולחן ועד השחיטה 34
מחלקת כשרות וטהרת הדגים 35
ידיעות בענין דגים בהשגחת הבד"צ 36
טבלת כשרות דגים טהורים המשווקים בא"י 37
סדר ונוסח תרומות ומעשרות 43
הערות בענייני תרומות ומעשרות 44
מורכבתה של השגחה בעניני ערלה 46
ידיעות נחוצות בכשרות פירות וירקות אחוזי ערלה/
שטיפת פירות במים/מריחת דונג/למכינים בעצמם יין/מעשר שני 50
סדרי ההשגחה במאפיות 51
הערות בדיני הפרשת חלה 52

זהירות בתולעים

חובות הזהירות מתולעים וחרקים 56
הוראות והדרכה מעשית בבדיקת פירות, ירקות, קמחים וקטניות מתולעים 57

ברכת הנהנין

כללים בברכות הנהנין 70
טבלת הברכות למוצרים בהשגחת הבד"צ 74

ועד פיקוח הלכתי

פיקוח הלכתי, סתם/תשמישי קדושה/שעטנז/
ד' מינים/מכשירי חש-מל/השקעות ופיננסים 87

ועד העירובין

הפיקוח על העירוב המהודר 109
ידיעות נחוצות בגבולי העירוב 120

כשרות הבית

כשרות הבית לפסח. הוראות ותזכורת לערבי פסחים ולימות השנה 130

מדריך הכשרות
בד"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
עדה החרדית

מבוא

ניחוח של אפיית מצות, מתפשט ברחובה של עיר ועמו צפים ועולים כמאליו בראש כל אחד ואחד, כל אותם תילי תילין של הלכות, מנהגים והנהגות, בגודל יקרתו של חג הפסח הממשמש ובא.

נשתנה הלילה הזה מכל הלילות, כאשר במרכזו של החג תופסים עניינים שבמאכל, החל משולחן עורך וכלה בעיקרו של פסח - המצות, מיכלא דאסוותא, מיכלא דמהימנותא, אשר למען קדושתם אנו מתייגעים ועמלים כל ימי ערב הפסח, הן להרחיק כל שאור וכל חמץ, והן לשמרם מכל משמר משעת קצירה ועד אפייתם פחות מח"י רגעין.

עיצומו של חג, נוהג ביתר חומרא וקפידא, ויפה המליצו זכר לדבר, כמאמר המשנה (זבחים פ"ה מ"ח), "הבכור והמעשר והפסח, קדשים קלים וכו', שינה באכילתן הבכור נאכל לכהנים והמעשר לכל אדם ונאכלים בכל העיר בכל מאכל לשני ימים ולילה אחד, **הפסח אינו נאכל** אלא בלילה **ואינו נאכל** אלא עד חצות **ואינו נאכל** אלא למנוייו **ואינו נאכל** אלא צלי", כלומר שבשאר הדברים נאמר עליהן שהם נאכלים לפי התנאים המדוברים, אבל כשמדובר בפסח, הוא נוהג במנהג **"אינו נאכל ... ואינו נאכל"**, לשון נופל על לשון אודות משנה הזהירות ביתר שאת וביתר עז לדקדק בו ככל משפטו וחוקתו.

מכאן נהגו רבים וכן שלמים דקדוקי זהירות, כגון להמעיט ככל שיכלו מצריכת מוצרים תעשייתיים בימי הפסח, או שלא לסעוד סעודתם בימי הפסח אצל אחרים 'פסח מישט מען זיך נישט',

גם השנה, למרות סערות הקורונה העולמיות, נשתייר לו מקום לאותו מנהג במצוות 'אינו נאכל' בכל ענייני פסח, קל וחומר מכל ענייני ימות השנה, אשר גם אז המנהג הזה תופס משנה חשיבות - ובפרט בעיר הקודש והמקדש ירושלים.

בפלטרין של מלך, עיר מקדש מלך, עודה עומדת לשכת הגזית של רבותינו הגה"צ בד"ץ העדה החרדית ירושלים ובראשם כ"ק מרן הגאב"ד והגאון הגדול הראב"ד שליט"א, ושליחים להם הם רבני 'ועד הכשרות' שליט"א, במסורת רבותינו הקדושים נבג"מ מזה יותר ממאה שנה, אשר עומדים על משמרת הכשרות לשמר מכל משמר את טהרת שולחנם של ישראל, זה השולחן אשר לפני ה' ומדקדקים נפה אחר נפה, חקירה ודרישה, לצמצם ולדקדק בכשרות המזון, בבחינת 'אינו נאכל'.

מסתבר כי לעומת בדור השפע של ימינו, תופסת ה'אינו נאכל' חשיבות יתירה וכל יראי ה' וחושבי שמו מהציבור החרדי, מתדפקים דייקא כאן מ'ועד הכשרות' הדרך לילך בה והמזון אשר ייאכל למהדרין מן המהדרין.

רבבות פניות מתקבצות במהלך השנה במשרדי 'וועד הכשרות', בכל תחומי הכשרות והמזון, והן הן אשר יעידו ויגידו, את גודל הצמאון אשר בציבור המבקש מענה.

במטרה מקודשת זו יוצא לאור המדריך הכשרות של בד"ץ העדה החרדית ירושלים. אין מדריך כשרות זה קטלוג מוצרי מזון או חוברת פרסום שיווקית, כי אם לגלות את אזני הציבור

מדריך הכשרות
בד"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
עדה החרדית

הגדול והיקר אודות תחום הכשרות והמסתעף, לכך הוא זקוק כאוויר לנשימה, כדי להבין ולהשכיל את העול המוטל גם עליו בתפקידו כצרכן, לדעת מה לרחק ומה לקרב, ממה להינזר ומה אינו נאכל.

מדריך הכשרות העולה על שולחן מלכים, מאן מלכי רבנן, מהווה ספר הכרעה לרוב ככל השאלות בהלכות כשרות המזון בכל שדרות הציבור החרדי, מכוח יצירתו עצמו, כאשר כבר מתחילת השנה העברה הוא מתחיל לקבץ אל תוכו תוספות ותיקונים שונים, אשר מתנקזים אליו בזמן ובמקום כשהשאלות הרלוונטיות עולות על הפרק בלשכת הגזית של 'ועד הכשרות', לאורך כל השנה כולה.

בקצירת האומר נסקר בשורות הבאות מקבץ קטן ובלתי מייצג של עובדות ואירועים שונים שנתקלנו בהם במהלך השנה המיוחדת שעברה עלינו, שנה של הגבלים וסגרים בעקבות משבר הקורונה העולמית שהפכה סדרי עולם והכבידה את העול הכשרותי באופן בל יתואר. בשורות הבאות נראה תמונה מרתקת אשר תעניק לנו מושג-מה מהמתחולל במשרדי 'וועד הכשרות' יום יום שעה שעה, בכל ימות השנה, קיץ וחורף, יומם ולילה לא ישבותו, ממערך הפיקוח הגדול על שלל שלוחותיו וזרועותיו, משגיחיו ומפקחיו, אשר לא שבתו גם בתקופת הקורונה המעורערת והמשיכו בעוז לשאת את העול הכשרותי המחמיר שאינו מסתפק בפושרין ופשרות, אלא צמוד לעקרונות ברזל שהנחו רבותינו מזה קרוב למאה שנה, בנחישות ועקביות בלתי מתפשרת.

עניין הפסח שאינו נאכל, החל להעסיק את 'ועד הכשרות' החל כבר ממוצאי פסח העבר.

ויהי בימי קציר החיטים

כמה ימים בחלוף חג הפסח מתחילה המעמסה הכשרותית בתחום קציר החיטים 'שמורה' משעת קצירה, כאשר המפקחים סורקים את כל שדות החיטה בארץ ותהליך בישולם הצפוי אל מול תחזיות המטאורולוגיות על מנת להיערך מראש לקראת קצירה, קרוב ככל האפשר לגמר הבישול, כמסורת מרבותינו, להקפיד על ממטרי גשם שיורדים על החיטה המבושלת, כפי שכבר נפסק על ידי רבינו מרן רבי פנחס עפשטיין זצוק"ל ראב"ד מקודש בשנות התש"כ בנדון זה בזמנו.

וכך זה קרה גם בשנה האחרונה, כאשר החיטה הבשילה רגע לפני שגשמי מלקוש עמדו להופיע בשמי הארץ ולהמטיר ממטרים עזים שהיו מוציאים אותם מכלל ראויים למצה 'שמורה' לפסח למהדרין. מייד נפתח מרוץ בלתי פוסק במאמץ רב להספיק את הקציר, שהפך להיות הקציר המהיר בהיסטוריה של הבד"ץ, כאשר תוך 4 ימים, עמלו 10(!) קומביינים, מונהגים על ידי שומרי תו"מ למהדרין לפי כל הידורי הכשרות המחמירים, עבור כל כמויות החיטה הנדרשות למאפיות המצות של בד"ץ העדה החרדית לחג הפסח תשפ"א הבעל"ט.

בימים כתיקונם אמור קציר כעין זה להתפרס על פני כ-3 שבועות ימים לכל הפחות. אך השבוע שלפני חג השבועות שהיה שטוף שמש, ובאיזורי הגידול הגיעו הטמפרטורות לכדי 46 מעלות צלזיוס, הפך את כל הקלפים. תחילה חששו המגדלים מפני התפתחות של שריפות ולכן נמנעו מלהתחיל את הקציר וקיוו לדחותו בשבוע-שבועיים, מה שהכניס לדריכות מוגברת את כל צוותות ההשגחה המוכנים של הבד"ץ בהכוונת המפקחים האזוריים מכל מחוזות הארץ, מהצפון עד המרכז וממנו עד הדרום.

הקציר עצמו, למי שלא יודע, כולל שטחי גידול חיטה עצומים ברחבי הארץ, מהדרום המהביל, עבור דרך המרכז ועד הצפון הקריר והוא דורש כוחות השגחה מוגברים מטעם בד"ץ

העדה החרדית, המקפידה על חומרות ייחודיות כמסורת הבד"ץ מזה שנות דור, החל בתקופתו של מרא דארעא מרן רבינו הגדול רבי יוסף חיים זוננפלד וביתו דינו ואחריו של מרן המהרי"ץ דושינסקיא, זכותם יגן עלינו, הממשיכה עד ימינו עם הקפדה על כך שהקומביינים (המכונות הקוצרות) יאויישו ככל האפשר בידי שומרי תו"מ בלבד ומשאיות החיטה ילוו בידי משגיחים ועוד דקדוקי כשרות רבים וייחודיים, כדי למנוע כל חשש של רטיבות בחיטה הבשלה.

ואז זה קרה כאשר בשבוע שלפני חג השבועות הגיעה התרעה בהולה לידי רבני וועד הכשרות, מפני תחזית מטאורולוגית עדכנית, שדיווחה על גשם שוטף בשבוע הבא בימי ראשון ושני, בעוד התכנון המקורי לתחילת הקציר היה ביום ראשון. לרגע היה זה נראה אבסורדי, לנוכח גל החום שהיכה אז בארץ, שלפי התחזיות עמדו להסתיים תוך מספר ימים ולהביא אחריהם גל גשם. אבל בבד"ץ לא לקחו סיכונים.

הדברים נדונו על ידי רבני וועד הכשרות עם חברי הבד"ץ וההכרעה נפלה: מקדימים את הקציר ליום שלישי באותו שבוע של ערב ראש חודש סיוון.

ההחלטה הדרמטית הדהימה את כל המגדלים וצוותות ההשגחה הדרוכים של הבד"ץ, אך הנימוק הבהול מפני הגשם העומד בפתח, הניע את כל המערכת לשיתוף פעולה לוגיסטי רחב היקף למען הצלחת המשימה הכשרותית הגדולה.

ביחד עם ההחלטה הדרמטית לגבי העיתוי, הגיע גם ה'דד-ליין', התאריך המבוקש לסיום הקציר, גם הוא חסר תקדים: יום שישי של אותו שבוע!

בנתיים, בשדות הגידול, הרגישו היטב את גל החום הקיצוני, אך המגדלים שהבינו כי דרישות הכשרות הן הקובעות בראש ובראשונה את המהלכים, התגייסו למשימה ועשו הכל שהמהלך יצליח.

וכך, החלו 10(!) קומביינים לעבוד בו זמנית בכל שדות הגידול, בשעות הפוכות, החל משעות 7 בבוקר ועד 11 בלילה (במקום מ-11 בבוקר ועד 7 בערב בשנים שגרתיות) בפיקוח מלא של המשגיחים, כשברקע מתקיימים ביקורי הוד של ראשי ישיבות, אדמו"רים ורבנים בשדות הגידול לשם קציר יד, בפיקוח הבד"ץ.

בשטח נכחו רבני וועד הכשרות וסרקו את השדות בכל רחבי הארץ, בניצוחם של המפקחים הראשיים של האיזורים השונים מטעם הבד"ץ, תוך שהם עוקבים אחרי התקדמות המלאכה המסועפת.

בפאתי השדות, פעלה שרשרת של משאיות ללא הפסקה, כשעשרות משגיחים מפקחים על המערך הלוגיסטי ומלווים כל משאית עד למכון המיון, לפי כל דרישות הבד"ץ.

ביומו הראשון של השבוע שלאחר מכן, הגיעה ההתרגשות לשיאה, כאשר גשמי מלקוש שטפו את הארץ, בדיוק אחרון החיטים נקצרו מהשדה והקציר החריג והמהיר של הבד"ץ, הסתיים לקול שמחת רבני הכשרות ובד"ץ העדה החרדית בתפילה והודיה להשי"ת, על הצלחת המשימה למעלה מן המשוער, לרווחת ציבור המהדרין בכל רחבי הארץ, בשליחותם קצר הבד"ץ את הצלחת הקציר מבעוד מועד.

בוועד הכשרות ציינו בהתפעלות תופעה נסית מיוחדת שנרשמה במהלך הקציר, שלא נרשמו תקלות במכונות הקומביינים כלל, בעוד שבשנים רגילות נדרש מדי פעם לתקן תקלות כאלה ואחרות הנובעות מהקציר.

כאן כבר רגילים בכך, אבל יש בכל אלה כדי לתת לנו מושג-מה מגודל ההקפדה והזהירות, אשר זוכה לסיעתא דשמיא מיוחדת בכל צעד ושעל.

שמיטה בפתח...

'מחלקת המצוות התלויות בארץ', זו היא המחלקה שזרועותיה רב לה בתחומי הפיקוח בתחומי ערלה, תרו"מ ושביעית.

בתחום האחרון, שביעית, המחלקה הזו כבר שרויה ראשה ורובה בתוך ההכנות הגדולות לקראת בואה של שנת השמיטה המתדפקת בפתח. מזה שנתיים ויותר מפקחי השביעית עוסקים בתחום זה ומתכוננים בקדחתנות, כאשר בעבורם שנת השמיטה אינה שנה של 12 או 13 חודש, ימים ולילות במשך חודשים רבים של הכנות עמוסה בפעילות כשרותית. טרם ששנת השביעית פורסת את כנפיה ודורשת מענה מקצועי ויסודי, אשר רק חוליות של משגיחים ומפקחים קדחתניים מסביב לשעון יכולים לספק.

כל זאת היא תוצאה ישירה של ריבוי האוכלוסין המבורך של הציבור החרדי, הדורש ומבקש להתנזר מכל תוצרת אחרת בשנות השמיטה ולהקפיד אך ורק על פרי הילולי השגחת הבד"ץ, הן בתחום הפירות והן בתחום הירקות.

כך היה דיווחינו דאשתקד, "שנתיים ימים עדיין לפנינו טרם תבוא השמיטה ותשליט את חוקי התורה על כל מרחבי השדות והמישורים בארצנו, אבל ב'ועד הכשרות' כבר נושמים שמיטה ומרגישים שמיטה, אם בדיונים הארוכים, אם בבדיקות האזורים השונים ולמידת נסחי הטאבו המחייבים כלפי בעלות יהודית או נכרית על קרקעות שונות".

כעת אנו עומדים בשערי השמיטה, ואך מספר חודשים עומדים לפנינו לקראת הופעתה המקודשת בטרם תחול בפועל על כל מרחבי ארצנו הקדושה, כפי שנצטווינו.

בשעה זו, כל עול אספקת התוצרת החקלאית, עובר לידיים רוטטות מיראה אך איתנות בתפיסה של רבותינו הגאוה"צ חברי הבד"ץ העדה החרדית. כי עול זה של אספקת התוצרת החקלאית לציבור החרדי, הינו עול היסטורי כבד ומכביד ביותר על צווארי הבד"ץ, אשר בזכות מסילת רבותינו הגאוה"צ חברי הבד"ץ נבג"מ, בה אנו צועדים במסירות ונאמנות, הוא אינו נפגם כמלוא נימה.

כאן המקום לציין את האי גברא רבא, ממעתיקי השמועה ומשופרא דירושלם, מלא מדע וחכמה, הרב רבי עמרם בלוי זצ"ל, חבר 'ועד הכשרות', שהסתלקותו היכתה את ירושלם בשנה האחרונה, שבשבתו יחד עמנו על כס הנהגת 'ועד הכשרות' ובהיותו חוליה בשרשרת מסורת הכשרות שנתקבלה מידי רבותינו הגאוה"צ נבג"מ, כאשר לנגד עיניו עמדו תמיד פסקי רבותינו הצדיקים גדולי ירושלים ומנהיגיה, ר' עמרם נכנס לעבודת הקודש בצום גדלי' שנת שביעית תש"ט, עפ"י הזמנתו של יו"ר ועד הכשרות הגאון רבי אברהם ראטה זצ"ל שראה אותו מתאים לעבודת קודש זו, ומיד בתחילת שנת שמיטה זו נשלח למשימות מורכבות, וברוב חכמתו הצליח לזהות בשוקי הפירות והירקות בין פירות נכרים לפירות יהודים שסוחרים רצו להכניס לשוק בזיוף, ובמשך ע"ב שנים אלו כולם שווים לטובה שימש בתפקידים הרבה במערכת הכשרות, **ועוד יסופר לדורות פעולותיו הרבים למען מערכת הכשרות, עולם הכשרות בכלל חב לו רבות, על האחריות והמסירות הרבה שמילא בתפקידו בחדר רבני 'ועד הכשרות', כאשר בכל שאלה שניצבה לפנינו, היה הוא מביא את שמועת רבותינו ובזכותו נתקנו תקנות רבות לטובת הכלל בענייני כשרות ועוד נזכירו לטובה בפעליו הטובים שיעמדו לדורות.**

מי שטרח בערב שבת - שמיטה...

גודל הזהירות בו פתחנו הוא זה אשר עומד לנו לעזרה בדרך, עם הנסיון רב השנים

שהצטבר בבד"ץ, כדי לסיים שנה זו על כל ספיחיה, תרתי משמע, בהצלחה ובס"ד, לראות במוחש את מאמר הכתוב "וברכתיך בכל אשר תעשה".

ההכנות הקדחתניות שהתחילו שנה ושנתיים קודם, עסקו בתכנון מקורות הצריכה, תוך התייחסות מיוחדת לכל אחד מסוגי הפרי והירק, זאת לצד חקירות ובדיקות אודות בעלות הקרקעות לארכה ולרחבה של הארץ, מהצפון ועד הדרום, תחקירים שונים ומשונים, כדי לוודא את הבעלים האמיתיים המסתתרים לפעמים מאחורי הקלעים.

בבדיקה וחקירה מוקדמת זו בטרם שנת השמיטה, נחסכים המוני דמים תרתי משמע, כאשר בידי הבד"ץ מתקבלת תמונה מבוססת אם יש על מה להשגיח ולפקח בשעת מעשה או שמא מדובר באילני סרק.

יש ופונה מגדל נכרי לבד"ץ ומגולל היסטוריה נקיה למהדרין של בעלות על הקרקעות מדור דור והכל נראה לעין ככשר וישר, אך חקירה יסודית יותר מגלה מהר מאד כי המגדל הנכבד מחזיק בידיו שלל בלתי מכובד בעליל של קרקעות מפוקפקות מסוגים שונים. יש והקושאנים שנבדקו ונחקרו מגלים כי חלק ניכר מקרקעותיו אינן בכלל שלו, אלא שייכות ליהודי. יש וחלק אחר של תוצרתו גדל על שטחי מדינה אליהם פלש הנכרי ועושה בהם כבשלו. יש וחלק נוסף הינו בכלל קרקע בשותפות עם יהודי. יש והמינהל הפקיע חלק מקרקעותיו והעניק לו אחרים במקומם ועוד ועוד.

אם פקפוק מני אלף צף ועלה על השולחן, נזקק המגדל לחפש מקומות אחרים לשווק את מרכולתו הבעייתית. כאן כבר לא ימצא לו מקום, כי מיותר המאמץ הזה לפקח על חלקי מטע, אשר חלקם בחשש וחלקם נכרי, מיותרת היא העבודה המתוחה הזו בו המפקח צריך להבדיל בין עץ לעץ ובין שורה לשורה אחרת, אשר חלקה פסולה וחלקה כשרה, אשר עלולה לרדת לשווא בסופו של דבר, כאשר פקפוק בעלות יחזור ויפסול את כל התוצרת שהושגחה בדמים מרובים.

רק אחרי שנמנו ונבחרו המגדלים הנכרים כדת וכדין ונמצא כי כל שטחי גידוליהם הינן בבעלות נכרית וודאית, מתחיל האתגר האמיתי של הפיקוח בשעת הקטיף. עובדות ידועות הן כי שלל פירות וירקות מגידולי ישראל, מוצא את דרכו בשנת השמיטה אל ידי הנכרים אשר מוכרים אותם כגידולי נכרים לידי פתאים מאמינים. מכאן נדרשת ההשגחה המחמירה בתוך שטח הגידול, אשר לפעמים כרוך באישורים ותיאומים עם נציגי הרשויות, כדי למנוע כל סכנה באיזורים עוינים. כי הרי לא יעלה על הדעת כי ההשגחה תדרוש ממשגיח לסכן את חייו במשימה כשרותית חלילה.

במיוחד לשם כך, ובגבולות האפשר, מופעלת זרוע הטכנולוגיה של מוקד השמיטה המפקחת על הקטיף באמצעים טכנולוגיים מתקדמים כמצלמות שטח מחוברות GPS, אשר בשמיטה הקודמת עלו מדרגה ופרחו באוויר, באמצעות רחפנים, כדי לעקוב אחרי כל מהלך הקטיף כהוראות הבד"ץ המחמירות.

בשנים האחרונות, עם קפיצת הטכנולוגיה, קפץ גם מוקד השמיטה כמה מדרגות והצטייד באמצעים עדכניים של צילומי אוויר רחפנים, אשר אף יכולים לקלוט קול ולהעבירם מיידית למוקד השמיטה המשודרג.

כדי שהשימוש באמצעים אלה ייצאו אל הפועל בלא הפרעות, נדרש תיאום בטחוני מיוחד, כדי למנוע תקלות בטחוניות מיותרות, כפי שקרה בעבר, אשר חקלאי שיצא עם המצלמות של הבד"ץ נחשד במעברים הבטחוניים כמי שמחזיק כלי חבלה מסוכנים וכמעט שקיפד את חייו...

התחקירים שאמרנו מקודם, עוסקים גם באופיים של החקלאים והמגדלים, אם ראויים הם לאמון ואם ניתן לקיים עמהם קשרי שיתוף פעולה. את המידע הזה משיגים במוקד שמיטה

באמצעות 'ריגול נגדי' על ידי שימוש במקורות ידע מקומיים, אשר מרגלים ביניהם ומוסרים מידע אחד על השני.

את כל המערך הזה של אספקת תוצרת חקלאית בשנות השמיטה, משלים זרוע נוסף העוסק בתחום הייבוא מחו"ל. תחום זה דורש תכנון רחב היקף במושגים בלתי ניתנים לתיאור לאדם מן היישוב, מול נציגי הרשויות העסוקים במכסות ואישורים מסוגים שונים ומשונים, כמשרד החקלאות, יחידת הגנת הצומח ועוד.

כאן דרוש מאמץ שתדלני בכל האמצעים ותפילה קדם ריבון עלם ועלמיא שימנע מעלינו כל מזימה ותכננות פוליטית הנכרכות בהפתעה לכל דבר שבקדושה, כשהן רוכבות על גלי הסתה מרושעים כנגד ציבור שומרי התורה והמצוות בארצנו הקדושה.

אם יש גוף אשר מעורבותו יוצרת תדיר נזקים והשפעה שלילית בכל תחום ובכל דרך, זו התקשורת החילונית, אשר עיסוקיה גורמות קשיי פעילות מיותרים ועל כך נישאת תפילה מיוחדת שיסיר השי"ת קללתם מעלינו ונוכל לפעול ביתר שאת וביתר תוקף למען צרכי הציבור החרדי ללא הפרעה.

כאן יש לציין כי אם אמנם בתחומי הכשרות, המשימה נמצאת בידיהם האמונות והמקצועיות של המשגיחים והמפקחים המודרכים על ידי הרבנים שליט"א על כל צעד ושעל, ולאו כל אחד יכול ויודע לסייע. הרי שבנדון דידן, הרשות נתונה והבקשה שטוחה לכל אחד ואחד מאיתנו לסייע כמיטב יכולתו בכך שיצטרף לתפילה מעומק הלב שישאו מאמצינו פרי ולא ניתקל במכשולות בס"ד.

תחום נוסף הנתון בידי הציבור הרחב, אשר ביכולתו לסייע כל העת, הוא תחום הזהירות מפני מכשולות כשרות בפרט בענייני שמיטה. כאן אין המערכה יכולה להתנהל, כי אם בשיתוף פעולה מלא של ציבור המהדרין, שיודע להתנזר מדברים שבחשש ומצביע ברגליים על כל דבר ועניין. בשמיטה, הדבר נכון שבעתיים, כאשר חידושים שונים צצים מדי שמיטה ולא מה שהיינו רגילים אליו בשמיטה קודמת, נכון לשמיטה זו.

ההכנות בשטח...

הרחק משטחי הגידול, בכל מרכזי שיווק הפירות וירקות ברחבי הארץ, ובשוק הסיטונאי בירושלים, הקולטים את התוצרת החקלאית מארבע כנפות הארץ ומוכרים אותה לחנויות ורשתות השיווק, כבר נערכת כעין חזרה גנרלית אחרונה לקראת בואה של שנת השמיטה, בעוד חודשים מספר.

התוצרת החקלאית מגיעה משטחי הגידול ובתי האריזות עם תעודות משלוח דיגיטליות שהמשגיח דשם החתים וסגר לפי הכללים.

בשערי מרכזים הנ"ל, ניצבים המפקחים מטעם הבד"ץ וקולטים את התוצרת בהתאם לנהלי הפיקוח המחמירים. המפקחים יודעים לקרוא את הקודים הנסתרים שעל תעודות המשלוח המשתנים חדשים לבקרים על מנת שלא לאפשר לזייפנים להחדיר תוצרת בלתי מפוקחת לתוך השוק. המפקחים מחזיקים בידיהם כוח להשלים את כל פרטי התעודה בהינף יד, להתקשר לכל משגיח מקומי או מפקח איזורי ולהבין בהינד עפעף האם המספרים תואמים והכל מפוקח כדת וכדין.

בשמיטה, יקרה כאן מהפך

כעת, בשנות רגילות, המפתחות בידי בעל המקום והמשגיח ניצב על משמרתו בפתח החנות וככל שיורה כן יקום. בשמיטה התמונה מתהפכת. המפתחות בידי המשגיח, בשני המקרים המשגיח הוא הקובע. אבל בשנת השמיטה, אורח נעשה בעל הבית... המשגיח הופך לבעל המקום, הוא פותח את החנות בבוקר והוא שנועל את החנות בלילה. זה הוא נוהל שמיטה של הבד"ץ.

מה שנותר כעת למשגיחים לעשות, הוא להתחיל להטמיע את אשר עומד לבוא, להרגיל את צוותות העבודה לשתף פעולה ולהבין מוקדם ככל האפשר מי נותן את ההוראות.

מובן מאליו כי כדי שהמערך הלוגיסטי הזה יפעל על מתכונתו ללא רבב, נדרש כוח אנושי גדול ומיומן אשר יבצע את הוראות ההשגחה מטעם הבד"ץ בדייקנות ובנאמנות. לא פלא שלקראת שנת השמיטה מכפיל את עצמו כוח ההשגחה בשווקים ובשטחי הגידול פי שלושה ויותר, כאשר הנבחרים לתפקיד הינם ירא שמיים אשר עברו הכשרה ונבדקו היטב מצד אחד שיש להם נסיון בתחום ומצד שני מסירות ונאמנות, כי כזאת היא כשרות אשר זקוקה לידיים נאמנות, לא פחות מידיים מקצועיות.

עוד זאת נוכל לגלות, כי 'ועד השמיטה' שוקד השנה על חידוש מיוחד שיגביר בכמה מעלות טובות את כוח הפיקוח בשדות הנכרים. זאת בכך שהמשגיחים המתעתדים לפקח בשטחי הגידול הנכריים כבר כעת מתכוננים היטב לתפקידם להבין קצת בשפה הערבית (!), זאת על מנת למנוע אי אלו מקרים של חוסר הבנה ולהבחין מבעוד מועד בנסיונות הונאה כלשהם, אם וכאשר. מדובר במהלך מחוכם ושאפתני, אשר יסייע להשלים את השליטה הכשרותית מכל היבטיה בס"ד.

פסיפלורה לט"ו בשבט...

שנת השמיטה, על כל קשייה ואתגריה, יש לה יתרון בכך שהיא מוחלטת ואינה נתונה לחצאין. קשה ממנה הערלה, אשר אינדיבידואלית לכל עץ ועץ שבמטע, וכאן נכנסת תופעת ה'מילואים' ומוסיפה מאמץ על מאמצי הפיקוח, כאשר לעתים קרובות עץ מתייבש בעיבורו של שדה ועץ אחר מובא על מקומו, אשר לפי הדין וכללי ההלכה מתחיל מחדש את ספירת הערלה, בעוד כל שכניו העצים האחרים כבר נמצאים בשנה השניה והשלישית. לעתים, הפער בין עץ ערלה לזה שכבר יצא משנות הערלה, אינו אלא מספר שבועות בלבד וקשה עד בלתי אפשרי להבדיל ביניהם.

כאן נדרשת השקעה מיוחדת של השגחה כדי לוודא שבמהלך הקטיף אינם מתערבים פירות ערלה עם שאינם, ח"ו.

בנוסף, אם ידענו בעבר כי ישנם זני פירות ומינים שונים שאין בהם חשש ערלה מאחר והם אינם מניבים פרי בטרם חלפו 3 שנים מיום שתילתם. בימינו נרשמים חידושים חקלאיים כל העת וזנים חדשים של עצי פרי מתחילים להניב פרי כבר בשנה השניה ואף גם בראשונה.

השנה אירעה תופעה מיוחדת בתחום זה, שהביאה לביטוי מיוחד את אלה שזוכים להתהדר בחותם הכשרות של הבד"ץ, אשר זכו להינצל ולהציל אחרים ממכשול ערלה החמור.

היה זה בעיצומו של החורף, לקראת ראש השנה לאילנות, כשהביקוש לפרי הפסיפלורה גאה בשווקים, כאשר נגיף מיוחד התוקף עצי פסיפלורה היכה את כל הגידולים בארץ בענף זה. כך מצאו את עצמם כל עצי פרי הפסיפלורה אשר מעל 3 שנים מושמדים לחלוטין

ובשווקים לא הגיע פרי פסיפלורה אחד לרפואה, למרות הביקוש הגואה במיוחד בימי ט"ו בשבט, בענף עיצובי הפירות והשוקולדים. פרי הפסיפלורה היחיד שהגיע לשוק, היו תנובת עצים בני שנה ושנתיים - ערלה למהדרין, רח"ל.

ענף זה של עיצובי פירות ושוקולדים לברים ומשלוחי מנות, נראה היה כענף זניח למדי, אך בשנים האחרונות הפך לתחום תוסס במיוחד, אשר היה רווי במכשולות כשרותיות שונות, עד שנמנו וגמרו מטעם רבותינו להרחיב את ההשגחה גם לתחום זה.

מאז נכנסו תחת פיקוח הבד"ץ כמה וכמה מעצבי פירות ושוקולדים, אשר הפכו את הענף למהודר יותר, בעקבות המעקב המדוקדק של המשגיחים שסילקו כמה וכמה מכשולות חמורות, לאו דווקא ייחודיות לתחום זה. ראשון שבהם היו החרקים המתרבים בפירות עונה ופירות יבשים, המהווים חלק בלתי נפרד ממגשי העיצובים. בנוסף וכפי שהסברנו בעבר, כוח ההשגחה של הבד"ץ בתחום מסוים, אינו מהווה חוליה נפרדת ועצמאית, אלא הוא מחובר למערכת הכוללת ומכוח זה הם מעודכנים במידע כשרותי רב ערך הזורם ללא הרף במשרדי 'ועד הכשרות'. כתוצאה מכך יודעים הם על נקלה אודות נגיעות מסוימת שהתפתחה בזני פירות מסוימים וכדומה או מכשול חמור אחר אשר יש להיזהר מפניו, כגון בפרי הפסיפלורה עמו פתחנו.

אחד מהמעצבים המבוקשים בענף, הזוכה להשגחת הבד"ץ, פנה למשרדי 'ועד הכשרות' כדי להבין ולהתעדכן עדכון מלא אודות המחסור בפרי הפסיפלורה. הוא תמה מדוע אין הבד"ץ מאשר את הפרי המבוקש לעיצובים, בשעה שחבריו המתחרים בתחום זה, נהנים מהפרי ביד רחבה. **לכשנתוודע למכשול ערלה החמור שבכך, הוא נרעש ונדהם והביע את תדהמתו במלים הבאות: "איני מבין את החברים שלי בענף, הם מפרסמים 'כל המוצרים בהכשר הבד"ץ', אבל אין להם בעיה להכניס פסיפלורה ולהחטיא את הרבים, כפשוטו"...**

ירקות עלים בגידול מיוחד...

מהעצים אנו יורדים אל ירק השדה, אלו הם עלי הירק הנפוצים והפופולריים, אשר הביקוש שלהם עולה מדי שנה, בשעה שהמאמץ הכשרותי הכרוך בכך, אינו נהיה קל יותר לרגע.

למרות הפתרונות המורכבים והמבורכים שמשקיעים המגדלים באמצעי הגידול בחממות על מנת לגדל ירקות עלים נקיים מחרקים, עדיין נדרשת מערכת השגחה מקיפה בכל בתי הגידול ולאורך כל תקופת הגידול, החל מבדיקת השטח קודם השתילה, עבור דרך השתילה ובדיקה מעת לעת במהלך ההתפתחות הירק, עד לשלב האחרון. השלב האחרון אינו הקטיף, אלא ממשיך גם בבית האריזה ובמהלך השיווק, עד לשלב ההפצה בחנויות וגם שם, בהקפדה על בידול בין ירקות העלים שבהשגחה לבין אלה שאינם, הנמכרים במחירי 3 ב-10.

המחיר המוזל הזה אינו מפתיע את מי שיודע להעריך ולהקפיד על חותם הכשרות של הבד"ץ בתחום מורכב זה, המשופע בחרקים שקצים ורמשים, אשר על כל אכילתם עלולים להיכשל ב-5 לאווין דאורייתא רח"ל.

כרוב אדום למשל

אשר אפשר למצאם בשפע במגוון סלטים, אך בכשרות הבד"ץ הינם נפוצים פחות בהרבה. שוב בגלל תופעת הנגיעות הקשה.

זו גם הסיבה לחברות ייצור סלטים, אשר יש להם ליין מהדרין של הבד"ץ לצד קווי ייצור אחרים ללא השגחה. ציבור המהדרין צריך להיות עירני ולא להתבלבל בין המותגים הדומים, כי בין אלה לאלה פעורה תהום עמוקה, בלתי ניתנת לגישור, של פקפוקים כשרותיים ובעיות חיות ורוחשות וד"ל...

בתחום זה של גידול מיוחד של ירקות העלים בהשגחה קפדנית, זה הזמן לציין את משלחת הרבנים שנערכה לפני כחודש בחממות הגידול באיזור נחל הבשור, מרחק 5 ק"מ בקו אווירי מקני הרקטות מרצועת עזה.

בינות ל'מיגוני הבטון' שבשולי החממות, עמדו רבני וועד הכשרות וחזו בהתפתחות הענף ותוצאות הוראות הכשרות שהם הנחו מלמעלה וירדו לשטח ללא כחל וסרק.

גידול ירקות עלים בהשגחת הבד"ץ כולל שרשרת ארוכה מאד של פיקוח בכל שלבי הגידול, עד לשלב השיווק ובדיוק לשם כך הוקם בימים אלה מפעל מרשים בנגב המערבי, במועצה האיזורית אשכול, במקביל ליישוב רפיח העזתית.

המפעל שהביא ארצה ציוד חדשני מהולנד, עומד להציע תוצרת חדשנית בתחומי ירקות העלים, חליטות שונות וירקות חתוכים, אשר יכולים לראות אור בימינו, רק אחרי שרבני 'ועד הכשרות' ומפקחי 'המעבדה למניעת חרקים' עמלו יחד עם היזמים על המכונות בהולנד ותכננו יחד עם הנדסי החברה את המכונות שיכללו פילטרים וסינונים מיוחדים, לניקוי כל שאריות של חרקים.

המהלך מהווה בשורה אמיתית לציבור המהדרין המקפיד על כשרות ירקות העלים בחותם הבד"ץ בלבד ואינו מסתפק בתחליפים המוזלים, ביודעו להעריך את כוחות ההשגחה המושקעים לכל אורך הדרך עד לצלחת.

קמח בטעם תולעים רח"ל...

החרקים המתרבים, מהווים אתגר לכל תחום המזון בעולם כולו. ובשעה שאנו מצווים על 'שקץ הוא לכם' ונזהרים ב'ואל תטמאו את נפשותיכם', יש באומות העולם שמצאו בעולם הרמשים פתרון תזונתי מעורר קבס במיוחד.

המדובר בתולעי קמח, אשר עומדות להיכנס כחלק מתפריט במסעדות באירופה, זאת לאחר שהרגולטור לבטיחות המזון של האיחוד האירופי קבע כי תולעי קמח (Mealworms) הן בטוחות למאכל אדם.

למעשה מדובר בתופעה מעוררת קבס שמגיעה מהמזרח הרחוק, שם רגילים העמים הפרימיטיביים לזלול חרקים שקצים ורמשים לארוחותיהם. כעת, התופעה עומדת להתרחב לאירופה הקרובה ותלויה בקבלת אישורי שיווק ותוויות, לאחר שהנציבות האירופית צפויה לחתום על החלטת הרשות האירופית לבטיחות מזון.

מובן מאליו כי תהיה לכך השפעה על ענף המזון בכל המערב זאת לאור הביקוש הגובר לכך בצרפת, איטליה והולנד ותשפיע על ענף הייצור של הקמח שיידרשו מעתה פיקוח כפול ומכופל, מפני תוספי מזון וחטיפים על בסיס חרקים אלה...

ובחזרה לכרוב האדום עמו התחלנו, שערו בנפשכם, כאשר מפעל ייצור סלטים רוכש כמויות אדירות של כרוב אדום או ירק אחר לייצור סלטים ובמהלך הבדיקות של המשגיח מטעם הבד"ץ, מתברר מטבע הדברים כי חלקים ניכרים נגועים בחרקים. האם יוכל המפעל להתקיים רווחית בשעה שהוא משחית את כל היבול בפח האשפה? מובן מאליו שלא. הוי אומר, כורח המציאות היא שגושפנקות ותוויות מטעם, יעמדו לו בשעה זו ויתירו לו את

השרץ. זאת ביכולתנו לעשות, לסלק את המכשול מקווי הייצור שבהשגחתינו. אך להווי ידוע, כי המכשול לא נעלם ולא ירד מהשולחן, אלא עבר למקום אחר. ומי שאינו משים לב לכך, עלול למצוא את עצמו סועד בהם להנאתו ה"י.

כיוון שכך זה המקום להתריע שוב באזני הציבור היקר, לשנות את הגישה בכל נושא ההתייחסות לאריזות מוצרים ומפעלים ולהשית כוונה ועירנות מיוחדת לבדוק ולחקור על כל אריזה ואריזה אם היא מתהדרת בחותם הבד"ץ.

עברו חלפו הימים שיכולנו לסמוך על בידולי אריזות כבעבר, כאשר בתי החרושת והיצרנים כיבדו את מבוקשם של ציבור המהדרין ונמנעו מלהכשילם במרכולת פסולה ומפוקפקת.

האמצעי האחרון שנותר בידינו, הוא ניהו חותם הכשרות אשר כל מוצר אשר נושאהו בגאון, זוכה להתעטר בעטרת הכשרות למהדרין מן המהדרין ואותו לא ניתן לזייף.

המלחמה נגד הזיופים...

משהזכרנו את סוגיית הזיוף, זה הזמן להתייחס גם אליו בקיצור אמרים, על מנת לתת רקע קצר לציבור היקר, על אודות המאמצים המושקעים בתחום זה, כדי להבדיל בין הטמא ובין הטהור. הזייפנים הנקלים הללו יודעים היטב איזו סחורה תימכר במהירות ומנסים את ידיהם בזיופים יצירתיים של חותם הבד"ץ באופן מוגבר, אך ככל שהנסיונות מתרבים, כך הכוחות מתגברים להילחם בפרץ ולהשיב פניהם אחור, שבעתיים אל חיקם, פעמים בהפללה פלילית, פעמים בקנסות ותביעות משפטיות, הכל על מנת לבלום את המחטפים המזוייפים והנבזיים.

בכל תחום המזון בכלל ובתחום השמיטה בפרט, המתקרב ובא עלינו לטובה, מתחוללים נסיונות הונאה קלים וחמורים דבר יום ביומו, אך על של עתה באנו, אך קודם לכך נעלה מהארכיון מקרה הונאה, שאם לא היה חמור, הוא היה יכול לשעשע קלות.

היה זה בשמיטה הקודמת, כאשר חנות בעיבורה של העיר רחובות התהדרה לפתע בתוצרת חקלאית של בד"ץ העדה החרדית ותכולתה הפכה למוצר מבוקש במיוחד בקרב תושבי העיר החרדיים שביקשו להדר בשולחנם כמתבקש.

מהר מאד החלו מטעם הבד"ץ לחקור את המקרה, עד שבעל החנות השכנה השלים את חלקי התמונה וההונאה התבהרה לעין.

היה זה בעל החנות השכנה, שנתמלא תמיהה על מה ולמה נטשו אותו כל לקוחותיו מימים ימימה והחלו לפקוד רק את שערי החנות השכנה. בירור קצר העלה בידו התשובה כי שם ניתן לרכוש תוצרת הבד"ץ העדה החרדית.

שוב נתמלא השכן תמיהה גדולה, כי הרי בשמיטה הקודמת לא הגיעו משגיחי הבד"ץ העדה החרדית לעיר רחובות ומהיכן משיג שכנו את הפיקוח המהודר.

כשניסה לברר את הדבר, נתקל במפקח מטעם הבד"ץ שבא גם הוא לחקור את הדבר וזה גילה לאזני זה את פרטי התמונה החסרים ומהר מאד התברר:

בעל אותו חנות שהתהדרה בהשגחת הבד"ץ העדה החרדית, נסע לשוק הסיטונאי בירושלים ורכש מספר קרטונים בהשגחה מלאה של הבד"ץ. הסתבר כי הרעיון עלה לראשו אחרי שנשאל שוב ושוב אם יש לו מאותה תוצרת משובחת שבהשגחת הבד"ץ.

אחרי שחזר עם מלאי של תוצרת מהודרת מירושלים, הלך והדביק את תעודת המשלוח על חלון החנות. אם לא די בכך, הלך והזמין חותמת זהה לחותמת הבד"ץ, אותה העתיק

מהקרטונים המוחתמים. ומאז אותו יום, היה עומד ומחתים את חותם הבד"ץ על קרטוני תוצרת מפוקפקת שהיה מביא מהשוק הכללי ומכשיל בכך את כל קהל לקוחות המהדרין.

בדיקה קלה של המפקח מטעם הבד"ץ אודות החותמת גילתה מהר מאד את התרמית, הקודים לא התאימו, הסימנים הנסתרים הסגירו מייד שהכל זיוף.

בדיקת תעודת המשלוח שתלתה בחלון הראווה של החנות, היתה עלובה וזועקת לשמים, מחוסר התאמה של נתונים, אשר בדיקה קלה היתה מגלה את ההונאה לכל בודק.

במקרה זה, ההונאה לא החזיקה יותר מימים ספורים, אבל גם אז, היתה ההונאה יכולה להחשף מוקדם יותר, אילו רק התושבים עצמם היו פונים לבד"ץ לאמת ולברר אם זכו שכשרות הבד"ץ העדה החרדית בחרה בעירם לפתוח סניף.

וכפי שאנו מפרסמים כל העת שאין לסמוך על כל מיני מסמכים, תעודות מכירת חמץ וחשבוניות מוחתמות, הערובה היחידה שאפשר לסמוך ולהיות רגוע - זה בחנות מזון שיש תעודת כשרות מקורית עם כתובת המקום (עם הולגרמה).

נמצאנו למדים בפעם הזאת עד כמה חשובה הפנייה האישית של כל אחד ואחד מאיתנו בכל מצב של שאלה ופקפוק לברר ולאמת את הדברים הנתונים בשאלה מול מערכת וועד הכשרות.

'תמים תהיה עם ה' אלקיך' היא מעלה יתירה, אך בתחום הכשרות צריך להוסיף עליה מעט פיקחות עירנות ותשומת לב, כדי להימנע ממכשול אחר וחמור ביותר של ונטמתם בם חלילה וחלילה.

זה הוא נסיונו של חנות משקאות חריפים בעיר אשדוד שסמך על תמימותם של תושבי העיר, והחליט לשווק מרכולת של בקבוקי 'ערק לימונים' בחותמת מאולתרת של הבד"ץ העדה החרדית.

לקוח עירני הבחין בשתי נקודות חשודות: מחיר בקבוק למכירה עמד על 40 ש"ח, מחיר מוזל לכל הדעות, בפרט כשמדובר ב'ערק' בכשרות הבד"ץ. בנוסף הבחין הלקוח כי על הבקבוק אינו מופיע שם היצרן, לצד שם המשווק, מה שהדליק בראשו נורה אדומה נוספת. הוא דיווח ל'וועד הכשרות' על כך ותוך מספר שעות נשלח משגיח לביקור במקום.

בעל החנות מיהר להודות באשמה והבטיח כי הוא מוחק מיידית את חותם הכשרות מהבקבוקים ומוכר אותם כבקבוקים בלתי כשרים.

אבל בעל החנות לא העלה על דעתו כי בדיקה נוספת תיערך כעבור מספר שעות. אז התברר כי החותם המזוייף מהבקבוקים לא ירד וכי המחיר לבקבוק עומד כעת על 25 ש"ח. ראיה נוספת למשקה המפוקפק.

בתחום זה של משקאות חריפים, עלולה להיות סכנה של ממש במקרה ומדובר בתוצרת בלתי תקנית שלא נוצרה לפי כללי הבריאות. כאן מצא בעל חוב לגבות את חובו, כאשר פקחי הכשרות הכללית הגיעו לחנות ובעקבות זה בא גם מפקח בריאותי שתפס במקום 120 בקבוקים, אשר תכולתם נשפכה ארצה במקום, כשבעל החנות נקנס וכנגדו נפתח הליך פלילי.

חלק גדול ממעשי הזיוף נחשפים בזכות הציבור העירני אשר מוצא ב'וועד הכשרות' ערוץ מידע פעיל המגיב באופן אינטנסיבי לכל פניה ומאפשר לעלות במהירות על עקבות הזייפנים, כמו במקרה הבא, כאשר לקוחות מיהרו להתקשר ולהתלונן ב'ועד הכשרות' על אודות סוכריה על מקל שמסתובב בחנויות עם חותם הבד"ץ אך על התווית ישנה קריקטורה בלתי צנועה.

הפעם היו המתלוננים יעילים מאד וצילמו מייד את המוצר ושלחו אותו למפקח האיזורי, אשר הגיע מייד לביקור בחנות המדוברת, איתר את הסחורה המזויפת ומיד הבחינו עיניו בבעייתיות של התווית: יש שם של יצרן ערבי, אבל אין שם של משווק.

המפקח יצר קשר עם היצרן הערבי המתגורר בעיר שכם וזה אישר את הדברים שהוא עשה את הזיוף, אלא שזה היה לבקשת משווקים מבני ברית למרבה הצער...

העירנות היא שעמדה ועומדת לנו תדיר במקרים מעין אלה.

כמו גם במקרה הבא, כאשר חמצוצים שמקורם מטורקיה שווקו תחת מותג של אחת החברות שבהשגחת הבד"ץ העדה החרדית, אך לקוח חד עין הבחין כי תאריך היצור המופיע על האריזה מודבק במדבקה חיצונית ולא מוטבע בהזרקת דיו על גבי האריזה.

הוא החליט להתקשר למשרדי 'ועד הכשרות' ולשאול לטיב הדבר ואם אין כאן מקום לחשוש. במשרדי 'ועד הכשרות' הפנו אותו למפקח של אותו מפעל וזה האחרון ביקש ממנו תמונה של המוצר.

תמונת המוצר חשפה מייד כי מדובר בהונאה, מאחר ואותו מפעל אינו מייצר חמצוצים במשקל שנמכר.

חקירה מקיפה גילתה כי מדובר בסטוק עצום של חמצוצים שנרכש מסין בלי כשרות כלשהי ועומדת תקועה בין משווקים שונים. הסתבר שאחד מתוך המחנה למרבה הצער, החליט לנסות את צעד הזיוף המדובר ועל הדרך לגזור אחוז רווח נוסף, בכך שמוצר של הבד"ץ נמכר במחיר גבוה יותר.

את בעיית התאריך שעל האריזה הוא ניסה לפתור באמצעות הדבקת תאריך ייצור חדש במדבקה וזו היא שהסגירה אותו לידי עיניהם העירניות של ציבור הלקוחות של הבד"ץ.

כפי שראינו, ברוב המקרים הזייפנים הינם פגעים רעים אך מזדמנים ולא תוצאה של שיטה מסודרת של זיוף מתוכנן בזדון לב, אך יש גם זיופים מהסוג האחרון, שהוא חמור בהרבה.

לסיכומו של דבר, נמצאנו למדים כי העירנות הציבורית קובעת במקרים רבים את הסרת המכשלה הכשרותית מדרך עמי,

אם אין שם משווק/יצרן עם מספר טלפון, או שלא ברור תאריך הייצור/תפוגה, רישומים או תמונה לא מתאימה, דעו לכם כי חסר למוצר סימני טהרה ויתכן כי נקלעתם למכשלה כשרותית. חובה עליכם לדווח על כך למשרדי וועד הכשרות כדי שהטיפול בה יתבצע בהקדם.

בכך זכיתם להסיר מכשול מדרך עמי וזכות הרבים תלויה בכם וכמאמר חז"ל על כל המזכה את הרבים, כי בוודאי לא יבוא חטא על ידכם.

סופגניה מעוטרת...

כפי שנוכחנו לראות בחשיבותה של העירנות הציבורית בכל הקשור לחותם הכשרות, מסתבר כי היא לפעמים לצנינים בעיני גופי פיקוח כלשהם, אשר נזקקים להסברים מדוע הם אינם עומדים בדרישות הכשרות הראויים וכדומה.

חלקם בוחרים להתעלם מהשאלות הקשות שעולות מן הציבור, אך חלק אחר בוחר לתקוף דווקא את הבד"ץ על חומרות הכשרות הראויות והמתבקשות על פי ההלכה.

כמו למשל בתחום הסופגניות לחנוכה, אשר כפי שהורו רבני הבד"ץ על בסיס ההלכות המפורשות כי יש להבדיל בין פת חלב לפת שאינו חלב, כך גם הותקנה תקנה לכל המאפיות שבהשגחת הבד"ץ להקפיד על הנחת מדבקה 'חלבי' על כל הסופגניות המכילות מרכיבי חלב.

לכאורה תקנה פשוטה ומתבקשת, אשר ממנה יראו וכן יעשו כל האחרים. בדיני כשרות, לא אמור לנהוג כלל של כל הקודם זוכה ולו זכות הבכורה, אלא כל המוסיף יוסיפו לו מן השמיים שמירה מעליא. דא עקא, שבמקרה דנן, קרה ההיפך.

אחד ממורי גוף הפיקוח, בחר לפתוח חרצובות לשון נגד כשרות הבד"ץ על התקנה וניסה לעשות מכך חוכא ואיטלולא,

אמנם מאחר ואין דרכנו להשיב לחורפינו דבר, נענתה אותה התקפה בדומיה, בתקווה כי הציבור הבין והפנים כי לא עלינו ילין את משוגותיו...

אם לא ברור הדבר, למרות הביקוש הרב להתעטר בעטרת השגחת הבד"ץ, ישנן מאפיות לא מעטות שלא מצליחות לעמוד בדרישות הכשרות המחמירות, כמו שאירע זה עתה למאפייה מפורסמת באיזור הצפון, שבעליה הודו בפני המשגיחים שהם לא מסוגלים לעמוד בתקני הכשרות המחמירים, למרות שהם יודעים שהערך הכשרותי מחייב זאת. יש לכך השלכה משמעותית על כל תהליכי הייצור ושינוי נהלים מן הקצה אל הקצה, אשר לכך לא הסכינו.

בלב כבד נאלצו הבעלים לוותר על כשרות הבד"ץ במאפיה, לא לפני שהודו בפירוש כי במצב הנוכחי הם קרובים להכשיל בבישולי עכו"ם ופת פלטר את המוני הצרכנים...

פיקוח והשגחה בימי הקורנה...

סיפור זה על שלל התפתחויותיו, הינו לאמיתו של דבר חלק בלתי נפרד מתופעת וירוס הקורונה, שהיכתה את העולם כולו בהפתעה בחורף האחרון, אחרי שבמאה האחרונה הפך להיות יותר ויותר 'כפר גלובלי' מקושר ומחובר מקצה אל קצה באמצעות התעופה האווירית.

בבת אחת, התנתק העולם מקווי התעופה הבלתי פוסקים והתרחק מרחק צעדים לא מעטים לאחור ממסלול 'הכפר הגלובלי', כאשר סגרים וריחוק סביבתי, הובילו את שדות התעופה לשבות מסביב לעולם.

אל הקלחת הזו נקלעו משגיחי הבד"ץ, במירוץ נגד הזמן, במשימות כשרות דחופות ובהולות, בעוד הנחיות והגבלות שונות נוחתות מהממשל אל הרשות המקומית ומשם אל שדות התעופה, כשבתווך ניצבים המשגיחים עם רגל אחת בפנים ורגל אחת בחוץ, לפעמים אחרי עשרות שעות של טיסות, ולבסוף נאלצים לחזור על עקבותיהם.

היה זה בתחילת החורף כאשר משגיח הבד"ץ נערך לנחות במדינת נורבגיה, מרחק מה מהפיורדים הסקנדינבים, לצורך עיבוד סלמון לקראת חג הפסח.

אלא שאז נכנסה לתוקף ההגבלה החדשה, שסגרה את שערי המדינה לתושבי חוץ. המשגיח הנמרץ השיג מייד את האישורים החיונים והחריגים הנדרשים לכך מהמפעלים המדוברים, אלא שעם כניסתו התברר כי קודם כל עליו לשהות 10 ימי בידוד במלונית מיוחדת.

כללי הבידוד במדינה הסקנדינבית קצת אמפטית יותר ממה שפגש משגיח אחר במדינת סין הקומוניסטית. בניגוד למדינה הטוטליטרית סין, בנורבגיה הורשה המשגיח לצאת לטייל כמחצית שעה מדי יום בחצר מלונית הבידוד.

אלא שתוך כדי שהותו במלונית הבידוד, מנהל המקום מחליט על סגירת המקום מאחר ויש לו רק 30 תפוסה וזה לא מצדיק את החזקת המלון פתוח. כמעט שההוראה על סגירת המלון נכנס לתוקפה, אבל אז מתברר כי התפוסה עולה בצורה חדה, ואז במקום להירגע, נוצרת בעיה אחרת, שהרשויות אינן מרשות להפעיל מלון בתפוסה כה גבוהה. לבסוף חלפו עשרת הימים היקרים והמתוחים.

מייד עם סיום מסכת הבידוד, אץ רץ המשגיח אל המפעל המיוחל על מנת להחיל את הוראות הכשרות של הבד"ץ ולהתחיל את תהליך העיבוד בפיקוחו, אבל אז התברר כי במפעל

לקחו את ההנחיות צעד קדימה ותחמו את המקום בו מותר למשגיח להסתובב ולהיכן אסור לו לעבור. כל נציגי המפעל התרחקו ממנו משל היה מצורע ועמדו בקשר עמו רק במרחק משמעותי, זאת רק גם בתנאי שהיה חבוש במסכה וכפפות כנדרש בחוק.

אך המשגיח הנמרץ שכבר מצא פתרונות לבעיות הקודמות, מצא דרך להתחמק מהמסלול שנבנה בעבורו והשגיח על כל תהליכי העיבוד, גם כשהדבר דרש לעקוף אי אלו כללים והנחיות שונות.

סיום משימת ההשגחה על דגי הסלמון, והגבולות הסגורים לתושבי חוץ, הביאו את משימת הכשרות הבאה על כתפי המשגיח: לצאת ולפקח על עיבוד דגי הערינג בהשגחה בשבוע הבא, למשך שבוע נוסף. ובנתיים? להמתין. המשגיח מוצא משימה כשרותית אחרת לטפל בה בנתיים.

אלא שאז הגיעה הודעה בהולה מטעם המפעל, להגיע במהירות למפעל ולהיות מוכן לפיקוח על תהליך העיבוד שיתחיל תיכף, מאחר ואניית הדייג יוצאת למסע ציד בדיוק כעת. המשגיח משנה את הלו"ז וממהר אל המפעל, אבל אז מתברר שישנה סערה בים והאנייה חזרה לנמל בידיים ריקות.

4 ימים חלפו עד שהים שב לרגיעה והאניה יצאה למסע ציד שהוכתר בהצלחה, לא לפני שעומסים רבים באו ונעלמו כבהינד עפעף בגין לחצי הקורונה ושינויי מזג האויר.

מסכת גלגולים מהסוג הזה, לא תמיד מסתיימת בצורה מרגינה כמו בפעם הזו, אל מול נופי הפיורדים הסקנדינביים... כמו שאירע למשגיח ששובץ לפיקוח בעיבוד פילה סלמון במדינה הרחוקה, בערבות דרום אמריקה - צ'ילי, לפיקוח במשך מספר ימי עבודה במפעל.

ימים מספר של הכנות הסתיימו במוצאי שבת, כאשר אמור המשגיח היה לעלות על מטוס לכיוון דרום אמריקה אל עבר היעד הצ'יליאני כדי להשלים את המשימה הכשרותית. אלא שאז, ביום שישי מגיעה ההודעה מכיוון היעד הדרום אמריקני, כי הונפקה הנחיה חדשה המגבילה את כניסת האזרחים לצ'ילי אך ורק לתושבי המדינה בלבד, זאת למרות כל האישורים והוויזות בהם הצטייד המשגיח, מסתבר כי לא תותר לו הכניסה למדינה בשלב זה.

נקל לתאר את הסחרחורת אליו נקלע המשגיח, כאשר מכל עבר מתגברים הלחצים של היבואן מצד אחד ומהיצרנים הצ'יליאנים מצד שני, כשהכל מוכן וממתין לייצור.

לבסוף התקבלה החלטה משותפת של כל הנוגעים בדבר, להמתין עד לביטול ההנחיה המגבילה בשבועות הקרובים.

בחלוף שבועיים ומחצה, מצב העניינים אכן מתבהר והכניסה מותרת שוב לתושבי חוץ, המשגיח עושה את התיאומים האחרונים מול המפעל, הוא מצטייד בכל המסמכים הנדרשים ועולה על מטוס לכיוון צ'ילי.

הוא נוחת בשדה התעופה בלב מתרונן, ממתין למצוא במהירות את נציג המפעל הממתין לו ביציאה מהטרמינל כדי לאספו אל המפעל, אך מהר מאד ליבו שוקע בקרבו.

שוטרי הגבולות מעדכנים אותו כי זה עתה התקבלה הנחיה חדשה, המחייבת את כל תושבי חוץ המבקרים בצ'ילי להסתגר ל-14 ימי בידוד.

המשגיח יוצר קשר מיידי עם נציגי המפעל ואף הם המומים מכך, טרם שמעו על ההנחיה המדוברת ואין להם כל פתרון יצירתי בידיהם.

בלב כבד, בוחר המשגיח את הטיסה הבאה בחזרה אל היעד ממנו הגיע...

קו העיבוד של הדגים עבר למדינה אחרת, אך בעקבות השיבוש הצ'יליאני, הדגים המעובדים קטנים יותר והכמויות מצומצמות יותר.

תלאות המשגיח בבידוד של סין

במזרח הרחוק, זה לא היה עובד. מקור הקורונה, סין הקומוניסטית שהפיצה את הנגיף לכל העולם וכפתה סגרים על מליוני אזרחים, ללא התחשבות, אינה יודעת מעצורים. על זכויות אדם לא שמעו שם ולכן ההתנהלות שם בהתאם, מתוך אימה רבה.

כפי שדיווחנו, הצליח אחד המשגיחים להסתנן לסין אחרי מסכת ביורוקרטית ארוכה מני ים. במהלך החורף הוא חזר ארצה וכעת היה צורך במשגיח נוסף שיבקר בסין. יותר מחודשיים ציפה המשגיח הנבחר להיכנס לסין, עד שנענה באישור ויזת עבודה מוגבלת למספר שבועות בלבד.

ויזת העבודה המדוברת, כרוכה בבדיקת נוגדנים מאד ייחודית, אשר אינה מקובלת בכל העולם. הסינים, כך מסתבר, לא אוהבים מחלימים מקורונה, שבדמם נמצאים נוגדנים, כי אם ברמה מסויימת המשגיח שנאלץ לעשות את הבדיקות של הסינים, נאלץ להמתין שבועות ארוכים, עד שמספר הנוגדנים בדמו הגיעו לרמה המתאימה.

או אז הוא יצא אל עבר היעד המזרח אסייתי, על מטוס ריק לחלוטין מיהודים. מי זה הולך לטוס לסין בימי קורונה?

בסמוך לטיסה ומייד לאחריה מתבצעת שוב בדיקה שחייבת לצאת שלילית. במידה ונוצר שינוי בין הבדיקות, הנוסע מוחזר אחר כבוד למדינה ממנה הגיע.

בבית הנתיבות ממתינות מוניות ריקות המסיעות כל נוסע בנפרד לבית מלון מיוחד, אשר משמש כמעט כבית כלא.

בית המלון/בית הכלא המדובר, משמש לבידוד של 14 יום, נבחר במיוחד מכיון שהוא סמוך לאחת הקהילות היהודיות בסביבה היכולות לספק מזון כשר במהלך ימי הבידוד. אלא שבדיוק באותו זמן, נאלצו כמה מהיהודים המקומיים להיכנס לבידוד והמשגיח מצא את עצמו ניזון מקופסאות שימורים ולחם יבש במשך כל ימי הבידוד...

כאן המקום לציין העזרה של הקהילות המקומיות של חסידי חב"ד וגם של גופים וארגונים אחרים בעולם, העומדים ומסייעים ללא הרף בכל מה שהמשגיחים צריכים ובזכותם מתאפשר לשהות בסין ובמקומות הנידחים בעולם כשהם דואגים להעמיד לרשות המשגיחים כל הצריך להם ברוחניות ובגשמיות,

אך למעשה, הבידוד בבית המלון הסיני שונה מכל מה שחשבתם. הנעילה בחדרכם בבית המלון היא הרמטית, תחת פיקוח הדוק של שוטרים המסיירים מסביב לגדרות מיוחדות שהוקמו מסביב לכל בית המלון. בנוסף, מצלמה מותקנת מעל דלת חדרכם ואם וכאשר פתחתם את הדלת בלי תיאום, אזעקות מתחילות מייד לפעול ומקפיצות את השוטרים הקומוניסטים לחדרכם אשר עלולים לעשות בכם שפטים...

אחרי שהסתיימו 14 ימי הבלהות הסיני בבית המלון, בשעה טובה ומוצלחת, משתחרר המשגיח ופונה למפעל המדובר, אלא שאז מתברר לו כי הוא יצא ממחוז אחד לעבר מחוז אחר בו נמצא המפעל. ובכן, המעבר ממחוז למחוז בסין כרוך בבידוד של שבוע ימים נוספים...

ובסין כמו בסין, אם וכאשר עברתם על התקנות, אין לכם יכולת להשתמש בתחבורה ציבורית או אפילו לשלם על מצרכים. פשוט מאד, לכל שלב בתחבורה או ברכישה, אתם זקוקים לתו הירוק. ומאחר ועזבתם את המחוז, התו הירוק שלכם נעלם לו...

כעת, גם נציגי המפעל שומרים על ריחוק ממנו ואומרים לו להמתין שבוע ימים עד שיוכל לבוא למפעל.

המשגיח חושב על אתר לחזור למחוז ממנו בא, שמא שם הוא יוכל לפקח על קווי ייצור

אחרים, אבל מתברר לו כי אם יחזור למחוז ממנו הגיע, שוב יצטרך שם בידוד של שבועיים ימים. כל מחוז והתקנות שלו. ומדוע? והרי כבר היה שם בבידוד 14 יום. נכון, אבל יצאת מהמחוז שלנו, מעתה תידרש שוב לבידוד. ובסין כמו בסין, לא שואלים שאלות.

המשגיח בוחר באופציה הראשונה ומסתגר באכסניה זולה, שאינה בודקת אם יש בידך תו ירוק או לא. כך הוא מעביר את שבוע הימים של הבידוד הנדרש באותו מחוז. האכסניה הזולה, ראויה לשמה, אין שם חימום בלילות ואין שירותים בסיסיים כלשהם. אבל המשגיח העיקש אינו נכנע, הוא ממתין בסבלנות לסיום שבוע הבידוד ונוחת במפעל.

אמנם יש לציין כי ישנו תנאי נוסף הנדרש כתנאי סף על מנת לזכות באישור כניסה אל המדינה הקומוניסטית הסינית, והיא ערבות של תושב מקומי לתייר המבקר במדינה הגדולה. הוי אומר, אם התייר אינו מפוחד דיו מהמשטר הטוטליטרי, הרי שהאזרח שערב לו משך כל ימי שהותו, הוא זה שיעקוב אחריו ויבקש להיות בטוח ללא הרף כי הוא אינו חורג מהכללים. זה מה שאירע גם למשגיח דנן, כאשר בנוסף לכל הלחצים, זכה לטלפון כל כמה שעות מצד אותו אזרח ערב, המבקש לדעת היכן הוא ואם הוא נשמע כדבעי לכל הכללים.

טלפונים מהסוג הזה יכולים היו להיות משעשעים אם הייתם נתקלים בהם בשגרת יומכם, אך יכולים להיות מתסכלים במיוחד כאשר אתם כלואים בתוך בית מלון שהפך למחנה צבאי מגודר ומפוקח בידי שוטרים סיניים אטומי מבע.

אך כל זה הוא כאין וכאפס אל מול המשימה האמיתית והגדולה, לעמוד על משמר הכשרות בכל תוקף ולוודא כי התוצרת המושגחת אכן כזו, למען טהרת שולחנם של ישראל.

בחלוף שבוע הימים של הבידוד השני של המשגיח, נציגי המפעל מתארגנים סוף סוף לספק את דרישותיו, אלא שכעת מתברר כי העובדים במפעל נעלמו כלא היו. מה קרה?

רוב העובדים מגיעים ממחוז אחר ומאחר ומתקרבים להם כמה ימי חגאות שלהם, הם יידרשו לבידוד במחוז אליו יגיעו, וכדי להספיק את הבידוד בטרם ימי החגאות, מיהרו רוב העובדים לעזוב את המקום ולהשאיר את המפעל מושבת כמעט לחלוטין מחוסר ידיים עובדות...

בידיים ריקות עוזב המשגיח את המפעל ופונה למשימה כשרותית אחרת במפעל לא רחוק ממנו, אלא שאז הוא מקבל הודעה מטעם הרשויות שהוא מתקרב לסיום ימי השהייה המותרים שלו בוויזת העבודה העומדים על 35 יום.

אחרי שרשרת ארוכה של אישורים הוא זוכה לבסוף להארכה מיוחדת של עוד מספר שבועות.

כעת הוא פונה לקו ייצור של מפעל שכבר שלח את המפרט הטכני שלו בצורה רשמית אל הבד"ץ. הכל נבדק ונראה לכאורה כדת וכדין, בפרט כאשר התברר כי במפעל עורכים את הייצור בטפיוקה ולא בעמילן קטניות כזה או אחר.

כמתבקש, דרשו הרבנים שהמשגיח יבקר במפעל עצמו ויראה במו עיניו אם הכל מתנהל כנדרש כי אסור לסמוך על נציגי המפעל, גם אם הם שולחים מפרט טכני רשמי ומוצהר מטעם המפעל.

המשגיח יורד לשטח, בודק בפרטים הקטנים ומגלה אי אלו עקבות של עמילן תירס. הוא מתחקה אחריהם ומגיע לנקודת הייצור, שם השימוש הוא בעמילן תירס באופן רשמי וללא כל הסתרה.

המשגיח עומד על השקר, אך בסין לא שואלים שאלות. וגם לא עונים תשובות.

מובן מאליו שכל פס הייצור ירד לטמיון.

המשגיח המשיך במסעו וממנו למדנו מעט מזעיר אודות המאמץ הגדול והבלתי פוסק של שליחי הבד"ץ המשגיחים הנאמנים לתפקידם שאינם נחים לרגע למען שמירת טהרת מזונו של הציבור הגדול.

דג לחג...

מכוח הדברים האמורים, נוכל גם להבין מדוע השנה לכבוד חג הפסח, לא זכו רוב המשווקים להביא לציבור המהדרין דגי אמנון (מושט) ללא עור, בהשגחת הבד"ץ. זאת מהסיבה הפשוטה, כי לעומת קו ייצור עם עור שמספיק משגיח אחד בלבד לפקח על הייצור לעומת זאת לקו עיבוד של דג ללא עור, נדרש צוות משגיחים צמודים כדי לבדוק סימני טהרה דג דג על כל פס ייצור נצמד משגיח מיוחד לאותו קו, אשר בעקבות הגבלות הקורונה, לא הצליחו לעמוד בכך. ורק בתוצרת המפוקחת של בד"ץ העדה החרדית, ישנה את התופעה הזו, שנוצר מחסור במוצרים מסויימים, מסיבות כשרותיות.

זה המחיר שציבור המהדרין נדרש לשלם לפעמים למען חותם הכשרות של בד"ץ העדה החרדית ועל כך גאוותינו.

לכן, בשעה שאתם מסובים סביב השולחן הערוך של חג הפסח ולפניכם צלחת גדושה במנת דג משובחת ומהודרת בכשרות הבד"ץ העדה החרדית, אל תשכחו את המאמצים חובקי העולם שהשקיעו המשגיחים והמפקחים מטעם הבד"ץ, יומם ולילה לא ישבותו, בנאמנות לתפקידם כשלוחי הבד"ץ ושלוחי דרחמנא, למענינו ולמען צאצאינו.

תבלינים כשר לפסח בעמל רב...

אם נסתכל על המכלול, נראה כי השפעת הקורונה היתה דרמטית ללא ספק בשנה האחרונה, על כלליות הציבור בכלל ובפרט על חיי הפרט. היא הביאה עמה לחצים רבים ומיותרים, שעד לפני שנה היו נראים בעינינו בלתי סבירים בכל תרחיש אפשרי. לפתע מועדים ורגלים נראו אחרת, תחת סגרים מאיימים והתנכלויות מכוונות, שדרשו תעצומות נפש רבות מכל אחד מאיתנו. חתונות משפחתיות, התבטלו, נדחו והפכו להיות דברים שבמחתרת.

אם בדברים שבשגרה כך, בענייני כשרות על אחת כמה וכמה, שהלחצים רבו למעלה ראש. ב'ועד הכשרות' לא קיימת אפשרות של שביתה או עצירה. בלי קורונה או עמה, הרכבת חייבת להמשיך בדרכה, למען ציבור המהדרין. אשר על כן, העול רק הוכבד והאתגרים היו רק גדולים יותר מכל מה שכבר יכולנו להעלות על דעתנו. אך בחמלת ה' עלינו, הצלחנו בה והננו זוכים כעת להתכונן לקראת חג הפסח בדיצה, תוך שכל היעדים הושגו בס"ד.

שלוחי דרבנן, ה"ה המשגיחים והמפקחים היקרים, היוצאים למדינת הים במשימות הכשרות, הם אשר נאלצו להתאמץ עשרות מונים ממה שהורגלו בתפקידם התובעני בלאו הכי, כפי שהרחבנו מקודם. ועל גביהם רבני 'ועד הכשרות' שנדרשו להוות אוזן קשבת, להדריך ולהנחות, בכל שעות היממה, פעמים בחצות הלילה ופעמים באשמורת הבוקר, עבור המשגיח הנמצא בעבר השני של כדור הארץ בצהרי היום, הנתון בשאלה גורלית, אם לעצור את קו הייצור או לא, או כדי למצוא דרך הגעה למפעל ייצור, במרחק 8 שעות נסיעה.

זה מה שנדרש מהמשגיחים שנסעו לסין עבור ייצור אבקת שום בסין כשר לפסח, שמטבע הדברים חייב היה להיות בהשגחה צמודה, על מנת לפקח שלא מוכנס חומר מונע

מדריך הכשרות
בד"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
עדה החרדית

התגבשות, שיש בו חששות שונים. כדי לעמוד במשימה, היה על המשגיח לנסוע ברכבת במשך 8 שעות הלוך ו-8 שעות חזור. נסיעה ברכבת, להזכירכם, בתקופת הקורונה, בלתי סימפטית בעליל ודרשה הגבלות חריגות במיוחד. אך כל זה לא עמד בפני המשגיח בדרכו אל המשימה.

כך גם בהודו, על מנת לפקח על ייצור כורכום כשר לפסח, עד שלב המיון והאריזה, היה על המשגיח לנסוע מעיר הבירה מומבאיי עד לפינה המרוחקת של המפעל, במשך 8 שעות הלוך ו-8 שעות חזור. אך זה לא הכל.

ייצור הפפריקה בסין הגדולה, בהשגחה צמודה כדי שיהיה אכן ראוי וכשר לפסח, יצר קושי מסוג אחר, כאשר המשגיח שהצליח להגיע לסין, היה עסוק באותה תקופה בפיקוח על קווי ייצור אחרים, בדיוק כאשר עונת הפפריקה הגיעה ולא היתה ברירה אחרת אלא לפצל את תפקידו, כאשר בשעות הבוקר המוקדמות הוא נוסע לפקח על הייצור לשמו הוא הגיע לסין ובשעות הצהריים הוא יוצא לפקח על ייצור הפפריקה.

דא עקא, שמפעל הייצור של הפפריקה, מרוחק ממקומו מרחק 3 שעות נסיעה. הפתרון היה צפוי: לנסוע 3 שעות נסיעה מדי יום ביומו הלוך וחזור, כך במשך שבועיים ימים.

כששאלנו את המשגיח מאיפה הכוחות? התשובה שלו היתה מלאת תמיהה, וכי מה חשבתם? וכיצד יהיה פפריקה כשרה לפסח עבור ציבור המהדרין? אם זה מה שנדרש לכך, זה מה שעושים.

תשובה חדורת אמונה זו מסכמת היטב את חומר הגלם האנושי, המרכיב את מערכת הכשרות מהמסד עד הטפחות. אמונה ונאמנות, מסירות והתמסרות, נחישות ועקביות, עד להשלמת המשימה.

ישמחו במלכותך שומרי שבת...

כבר דובר רבות על מהותו של חותם הכשרות של הבד"ץ העדה החרדית, שהיא אינה מתייחסת רק לכשרות המוצרים נטו, למרות שהיא עצמה מלאכה גדולה ומסועפת דיה, אלא כוללת בחובה גם את נושא שמירת השבת וגדרי הצניעות, לפי כל החומרות וההידורים.

במפעל הבא שהתדפק משך תקופה ארוכה על דלתי 'ועד הכשרות', בבקשה לקבלת הכשר על ייצורו, נתקלו במכשול בלתי עביר. ככל שהתאמצו בעלי המפעל לכך וגם אחרי שהוחלפו כל חומרי הגלם לכשרים ומהודרים, היה קו הייצור עצמו נתון בבעיה קשה:

מכונות הייצור בנויות כפי שהן תוכננו לייצור בכל העולם, לפעול שבעה ימים בשבוע, 24 שעות ביממה, ללא הפסקה. כל עצירה של קו הייצור, גורם למכונות להתקרר ולהפסקת העבודה למשך ימים ארוכים, עד להחזרה לתפעול מלא. ובבד"ץ היה זה קו בלתי עביר ובלתי ניתן לפשרות. בשבת המפעל צריך להיות מושבת וריק מפועלים.

שלל סיורים נערכו מטעם משגיחים ומפקחים בנסיון למצוא פתרון לנושא, אך לשווא. אלא שבעלי המפעל לא אמרו נואש.

וכך, זמן קצר בטרם מסתיימות שורות אלה להיכתב, מגיעה הבשורה המרנינה שבעלי המפעל נכנעו והתחייהו שהמפעל לא תייצר בשבת כלל, כך יוכל גם המפעל להיות ריק מפועלים במהלך השבת.

כל המוצרים בד"צ?...

למרות הדגשת הקושיים והמהמורות ששלחנו במרומז ובגלוי כלפי הקורונה וגרורותיה, שהוסיפה קושי על קושי בכל מלאכת הכשרות ברחבי העולם, יש ודורשים אותה לשבח, במניעת מכשלות כשרות מקרב בית ישראל בבתי המלון בארץ ובעולם.

מובן מאליו שיחד עם כל בית ישראל, התפילה נישאת מעומק הלב, אבינו מלכנו מנע מגיפה מנחלתך, אך בנתיים, כאשר קווי התעופה בעולם שבתו ובתי המלון שוממים מאין מבקרים, בבת אחת חלפו ונעלמו תופעות החטאת הרבים הזו, אשר רבים חללים הפילו.

הפוגה קלה נרשמה במהלך החורף בסגרי הקורונה, ומייד התבשרו המונים על פתיחת יעד תיירותי נוסף מבין המדינות הערביות במפרץ הפרסי, אך חששות הכשרות צפים מעליהם וזועקים, על מי עומדים לסמוך ומי יפקח על כל ההמולה? ירא וחרד מונע את רגליו ממקומות אלו, ומעדיף לזון את עצמו במוצרים משומרים אם וכאשר נזקק לבקר במקומות מעין אלה בחו"ל ובלבד שלא להזדקק לחסדי המלונות המוכשרים באקראיות מזדמנת.

כאן המקום לתת במה לאחד שבתמימותו התפתה לעשות שבתו בבית מלון מהסוג הזה וחזר משם עם סיפורי בלהות מסמרי שיער.

כי כפי שאמרנו, חותם בד"ץ העדה החרדית אינו מתמקד רק בחלק אחד של התמונה, אלא כולל שמירת כל חומרות הכשרות, הקפדה על גדרי השבת והצניעות וכל המסתעף. מי שמתייחס להיבט הכשרותי בלבד, לא יתפלא אם ימצא את עצמו נכשל במכשולות החמורים כדלהלן:

"בתאריך... פורסמה המודעה הבאה בעיתון חרדי עמוד אחרון: אירוח במלון 'המצודה' באווירה צפתית קסומה וקדושה... כל המוצרים והבשרים בכשרות בד"ץ העדה החרדית... משגיח כשרות מטעם הרב ... מהדרין....

"אנו משפחה חרדית מבני ברק, תכננו לנסוע לצפת לשבת פר'... שמחנו לראות מודעה זו ב'... והזדרזנו להירשם. 'השוחד יעוור עיני פקחים'... לצערי, לא שמתי לב לכיתוב כי 'המוצרים' בהכשר בד"ץ העדה החרדית, ונדמה היה לי בטעות כי כתוב ש'המקום' בכשרות בד"ץ העדה החרדית.

"הגענו לשם באוטובוס האחרון שיצא מבני ברק, כשעה וחצי לפני כניסת השבת. מיהרנו להתמקם בחדר שהכינו עבורינו. איתנו הגיעו משפחות חרדיות אחרות מבני ברק ומירושלים ומעוד ריכוזים חרדיים, שאת חלקם הכרנו. ואכן, בסעודות השבת הורגשה אווירה 'קסומה וקדושה', עד ש...

"לתדהמתנו, בלי שיידעו אותנו מראש, וזו לא הפעם הראשונה שאנו מתארחים בצפת עיר הקודש, כי במקומות חרדיים לא חשבנו שיש להתעניין מראש אם רק משפחות חרדיות מאכלסות את המלון, הגיעה למלון קבוצה גדולה מאד של סטודנטים וסטודנטיות לפחות 60 איש נערים ונערות. לאחר מכן עוד הוסיף לנו המדריך של הקבוצה שבא מחוגי המפד"ל וסיפר כי הם לומדים יחד עם גויים מחו"ל, ומתעניינים ביהדות ולכן באו לראות כיצד נראית שבת אצל משפחות חרדיות. אכן הם לא אכלו איתנו בחדר האוכל שבמלון, אך במשך כל אחת מסועודת השבת, הם הציצו פנימה בשעה אכלנו, לראות ולחזות באווירה הקסומה והקדושה בזמן ארוחות השבת שלנו, אך כפי שאתם מכירים סטודנטים הבאים מחו"ל הלומדים עם גויים, הם הגיעו בלבוש שחץ שאינו ניתן לתיאור...

"ניגשנו למנהלת בית המלון והערנו לה על כך בלשון רכה, כי לא ייתכן שאברכים שלנו יסתובבו במלון בשבת ויחזו בכיעור שהם מתרחקים ממנו בשבת קודש, בדרכם לחדר האוכל

של המלון. היא קיבלה את הדברים והבטיחה (לא הבטיחה לקיים!) כי תאמר זאת למדריך הקבוצה שידאג להסביר זאת לסטודנטיות ללבוש בגד עליון המצוי אצלם כמו חולצה או מעיל כשהם בשטח המלון.

"אך לשווא. כשירדנו ללובי, ליד חדר האוכל, להדליק נרות שבת, הייתה שם כל הקבוצה בלבוש האמור לעיל, ולא יכולנו להדליק נרות שבת מול הפריצות בברכה ובתפילה כפי שאנו רגילים מדי שבת וחג. הפתרון היה להסתובב אל הקיר ולברך...

"אכן זו אוירה קסומה וקדושה כפי שהבטיחה המודעה בעיתון...

"בסעודה בחדר האוכל של המלון אמנם לא ישבה איתנו הקבוצה, אך הם המשיכו להציץ בפתח כדי לטעום מהי אוירה של שבת אמיתית במשפחות חרדיות...

"הדבר חזר על עצמו בכל אחת מסעודות השבת, ולצערנו כבר היינו במצב שלא יכולנו לחפש לנו מקום חליפי. סיפרה לנו משפחה שהגיעה מבני ברק מוקדם יותר מאיתנו, וכן בחורים שבאו מישיבה, שמיקמו אותם בקומה של קבוצת הסטודנטים, וירדו במחאה למשרד המלון ואמרו שברצונם לפרק את העסקה למרות שלא היה להם היכן להיות. המלון מצא להם מקום חליפי במרחק מהמלון כשאת הסעודות הם נאלצו לסעוד במלון, ואל תשכחו שבאותה שבת ירד גשם זלעפות במשך כל היום!!!

"במוצש"ק עם פתיחת המשרד ניגשנו אל מנהל המלון בכעס עצור על כל מה שעברנו בשבת קודש. המנהל הוציא לפנינו את תעודת ההכשר של בית המלון והוסיף 'שמן למדורה': המקום אינו בהכשר בד"ץ העדה החרדית, אלא ההכשר הכתוב בתעודה של הרב ... ובהשגחת... בסך הכל רק המוצרים בהשגחת בד"ץ העדה החרדית!

"לציין כי המעלית פעלה בשבת כרגיל, למרות שלפי דברי הרב... אין שם מעלית של שבת והסטודנטיות מהקבוצה השתמשו בה כל השבת לעין כל.

"מחוץ לשירותים בחדר האוכל שבמלון, היה מתקן למגבות נייר - אך הוא היה ריק. היה שם רק מתקן חשמלי שפעל בשבת לייבוש הידיים!!!

"היה שם גוי של שבת, אך לא היה משגיח שיורה לו מה וכיצד לנהוג.

"בסעודה שלישית הוגשו בבר ירקות חתוכים טריים, שהיו חתוכים בסכין מיוחדת שיוצרת צורות אומנותיות. לשאלתי, הודו לי כי הדבר נעשה בשבת. איך וכיצד? לא הסכימו לענות. כמובן שלא אכלנו מהירקות הללו"...

הלב כואב למשמע המכשולות החמורים בכשרות, בשבת ובצניעות, שבאו כרוכים זה בזה והכשילו נפשות יקרות בישראל. אך הלב כואב הרבה יותר על התמימות הפושה עדיין בקרב מחנינו, להסתמך על פרסומים ממין אלו כדי לשאוב 'אוירה קסומה וקדושה', שמתגלית בסופו של דבר כאוירה מכוערת ומלאת פיגול. רח"ל.

משגיחי כשרות במטבחי היכלי הישיבות...

עובדות אלה שקיבלו פרסום רב בחוגים רחבים בבני ברק, אינם חדשים לעוסקים בתחומי הכשרות, אשר נוכחים בעיניהם בשלל המכשולות מהסוגים האמורים בבתי המלון ובמטבחים התעשייתיים. הזכרנו זאת למעלה, ונציין זאת שוב, עם פרוץ תופעה חדשה בשנים אחרונות: הצמדת משגיחים במטבחים תעשייתיים כמו בישיבות וחדרי אוכל של תלמודי תורה.

הכלל של כל מי שעוסק בתחום האוכל יודע עליו, הוא ש: "מטבח קטן - בעיות קטנות. מטבח גדול - בעיות גדולות", צריך להיות נר לרגלינו בכל עת בואינו לסעוד את סעודתינו שלנו או של צאצאינו.

בהיכלי התורה והישיבות, בהם הוגים מיטב בנינו על התורה ועל העבודה, נמנו וגמרו כי אי אפשר להמשיך במצב שכל תהלוכות המטבח ותזונת הבחורים היקרים, נמצאים בידי בשלנית אחת או שף נכרי, אשר שאלות משאלות שונות, עלולות לצוץ ולהכשיל את האוכל הנכנס לגופם ונפשם של מיטב הצאן, הן בבישולי עכו"ם, הן בשאלות של חרקים ותולעים, הן בענייני בשר וחלב ועוד ועוד.

כך מתרחבת לה והולכת התופעה המרנינה, להצמיד משגיח כשרות בתוך המטבחים אשר על פיו יישק דבר ולמנוע מכשול מצעירי הצאן.

השגחה לאירועי שמחה בשבתות

תופעה זו, ראויה שתזכה ליתר תשומת לב גם בקרב המארגנים סעודות שבע ברכות בשבת בקרב חוג בני המשפחה, ומעמידים על כך צוות מלצרים שבמקרים רבים אינם שומרי שבת ומכאן הדרך קצרה למכשולות חמורים בשמירת שבת וכשרות.

רבים חושבים לעצמם כי מאחר שסעודות השבת הוזמנו מראש מקייטרינג שבהשגחת הבד"ץ, מעתה הוסרה כל מכשול. אך לא היא. גם בעת הגשת האוכל, עלולים להיווצר מכשולות חמורים, כדלעיל, ואלה דורשים פיקוח והשגחה של משגיח כשרות מוסמך.

כל דרדק יודע כי בסעודות השבת עלולות להתעורר שאלות משאלות שונות וכפי שכותב בעל ה'יערות דבש' ש"לא ימלט מי שלא למד הלכות שבת שלא ייכשל" חלילה.

עובדות אלה הביאו את הבד"ץ לצאת בהודעה דחופה לכל העורכים אירועי שמחות בשבתות, שחובה עליהם לדעת כי גם אם המזון מגיע מקייטרינג שבהשגחת הבד"ץ, אם לא הוזמן משגיח צמוד למשך השבת כמעט ולא שייך במציאות לשמור על ההשגחה בכל פרטי הלכות שבת וכן בכל פרטי הכשרות בשעת הגשת הסעודות, כהלכתן. וזאת משום שבשבתות יש קושי רב להשיג מלצרים ואחראים יראי שמים היודעים והחפצים לשמור על כל פרטי ההלכה ולמרבה הצער, הניסיון הוכיח שגם בקייטרינגים שבהשגחת הבד"ץ אירעו לא אחת תקלות חמורות בדיני שבת וכשרות המזון!

בבד"ץ הכירו בכך שרבים משקיעים מאמצים רבים בהשגת המלצרים שיהיו לפחות שומרי שבת, אך זה אינו עונה על כל הצורך מבחינה ההלכתית ומכאן ועד לניהול כל הכנת והגשת המאכלים רחוקה עדיין הדרך משלימות.

אשר על כן, החכם עיניו בראשו, ועל כל בעל שמחה ירא שמים, לדאוג על כך מיוזמתו האישית ולפקוח עין במטבח בעת הכנת הסעודות ובתוך כדי הסעודות.

במיוחד בימים אלה התבשרנו על חידוש יוזמה מיוחדת בתחום זה, שניתן יהיה להשיג משגיחי כשרות לסעודות שמחה בשבתות. המשגיח ילווה את האירוע בעינו הפקוחה לפי הנחיות הרבנים, וזאת תמורת תשלום מיוחד, נוסף על התשלום הכללי עבור הקייטרינג.

על בעלי השמחה לבקש זאת מכל בעלי הקייטרינג שבהשגחתינו, וכן במשרדי 'ועד הכשרות', כדי שנוכל לברך על מניעת הפירצה בס"ד.

קידושא וסכנתא

מכשול מעין זה, עלול להתעורר ב'קידושא רבא' אשר מתקיימים בבתי המדרש ביום השבת, כאשר בעלי שמחה נדיבי לב, עורכים לפני המתפללים בשר ודגים וכל מטעמים, לצד בר פירות ושוקולדים, אך באם אין מישהו שמביט על כך בעינא פקיחא עלולה לצאת מכך מכשול גדול.

זה לאחרונה, דווח על 'קידושא רבא' שמשתתפיה באו לשמוח בשמחת הולדת הבת של ידידם ובפינת בית המדרש מוקמו מגשי שוקולדים שהיו חלביים. זאת לצד קערות חמין עם חתיכות בשר עסיסיות שהוגשו בשפע לכל דכפין והכשילו את הרבים בבשר וחלב, כאשר בסיום סעודתם הם נעמדו לקנח במיני מתיקה ושוקולדים חלביים. במקרים אחרים, התערבו להם דגי הערינג בצלחות החמין המהבילים וחמירא סכנתא מאיסורא.

מעצבי הפירות והשוקולדים, אותם הזכרנו למעלה, המתהדרים בכשרות הבד"ץ העדה החרדית, יודעים להקפיד ולשים שילוט בולט אם המוצרים חלביים או פרווה. וזה הזמן שוב לעורר את הציבור, לדרוש תדיר גם ממעצבי פירות ושוקולדים כי יקפידו על השגחת הבד"ץ ולבל יסתפקו בכיתוב ש'כל המוצרים בהכשר הבד"ץ'.

שידרוג מערכת המידע לציבור...

העולה מכל האמור, מתוך כל מגוון הפרטים הכשרותיים המרובים שהעלינו, כי העירנות הציבורית יכולה היא שתשפיע על עתיד הכשרות מתוך הקפדה הדוקה כהוראת רבני 'ועד הכשרות' והעומדים עלינו רבותינו הגאוה"צ שליט"א חברי הבד"ץ ובראשם מרן הגאב"ד והגאון הגדול הראב"ד, שליט"א.

וכדי שהציבור יוכל להמשיך ולהתעדכן במשך כל ימות השנה בדיווחי כשרות ואזהרות שונות, הקמנו במערכת הכשרות דואר אלקטרוני, המפרסם הודעות ועדכונים רלוונטיים, אשר באים לשימוש מוסדות ציבור וחינוך.

עשרות אלפי אנשים כבר נרשמו למערכת הדיוור והתגובות המגיעות כל העת הינן נלהבות ביותר. באם לא עשיתם זאת עד עכשיו, זה הזמן למהר ולהירשם:
bdzmeyda@gmail.com

זכות הרבים תלויה בו...

מחלקת הפיקוח מטעם הבד"ץ אף היא רושמת מספר התפתחויות מרשימות בתחום הפיקוח ההלכתי, בין השאר בהרחבת רשימת מפעלי בתי תפילין אשר מגיעים לעשרות, לצד פיקוח במפעלי רצועות, טוויית ציצית ועוד.

התחום הזה שנכנס תחת פיקוח הלכתי מהודר בשנים האחרונות וגרף אליו גם מוצרי אלקטרוניקה, כגון תנורים ומקררים, לצד פיקוח בתחומי ההשקעות והפיננסים, חייבת הכרת טובה כבירה להרה"ג רבי בנימין לובין זצ"ל שנפטר בחטף בשנה האחרונה לדאבון כל לב. זכות מיוחדת עמדה לו בעמדו בראש המחלקה אותה הצעיד בתבונה ובמסירות יוצאות דופן, לתחומים חדשים ובידיו האמונות חבק זרועות עולם ובזכותו הגענו עד הלום בס"ד.

מדריך הכשרות
בד"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
העדה החרדית

הערובה העצמאית...

בעמדנו בחודש אשר הישועות בו מקיפות - כאמרם ז"ל "בניסן נגאלו בניסן עתידין להגאל" - פינו מלא שירה כים ושפתותינו שבח על כל אשר גמל עמנו בכל ימות השנה ובמיוחד לקראת שנת השמיטה הבעל"ט.

מסורת אבותינו היא עוז לנו ובדרכה הולכת השגחת הבד"ץ במסילה הסלולה לנו מרועינו הנאמנים נבג"מ, מתוך עצמאות וללא תלות בגורמי השלטון, כפי שכבר הוכחה לעין כל כערובה היחידה לכשרות אמיתית וללא פשרות.

הדברים לא היו מעולם יותר רלוונטיים מהיום, כאשר זה עתה התפרסמה הידיעה על אודות פסק תקדימי מהבג"ץ הציוני שהוציא צו על תנאי נגד הימנעות ממתן תעודות כשרות למהדרין, כנגד גוף הכשרות הרשמי של הרבנות הראשית. זה לעומת זה, היותו של 'וועד הכשרות' גוף עצמאי ובלתי תלוי, במסגרת העדה החרדית שהוקמה לפני למעלה מתשעים שנה על יסוד טהרת ההשקפה וההתבדלות ממפירי דת המהרסים בכרם התורה וקיום מצוותיה, היא אשר נותנת את האפשרות לצעוד בבטחה בדרך התורה והיראה בהידורים כרצון אבינו שבשמים בהדרכת ובהכוונת מרנן ורבנן רבותינו הגאוה"צ מייסדי העדה החרדית ולאור דעת תורה בנתיב הטהרה שהתוו לנו נבג"מ, על משכנות הרועים ממשיכים רבותינו מרנן ורבנן חברי הבד"ץ ובראשם כ"ק מרן הגאב"ד שליט"א מנחילי דרכם לאוי"ט בעז"ה, לשמור על הגחלת ולנטור את שלשלת הקדושה לבל תינתק ח"ו.

מייחלים אנו ומצפים כי זכות אבות העדה החרדית נוחם בגנזי מרומים תגן עלינו שנוכל להמשיך בעבודת הקודש ותזכנו שתשרה השכינה במעשי ידינו נאמנה ונזכה להיות ששים ושמחים בבנין שלם בביאת גואל צדק במהרה בימינו, מתוך רחמים וחסדים, אמן.

פעיה"ק ירושלים ת"ו

י"ט אדר תשפ"א

יומא דהילולא של מרנא הגרי"ח זאנענפעלד זיע"א

מרא דארעא דישראל ומייסד העדה החרדית הק'

וועד הכשרות והשמיטה

של"י בד"ץ העדה החרדית

ירושלים ת"ו

מדריך הכשרות
בד"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
עדה החרדית

הלכות והערות

במוצרי מזון שונים

לתשומת לב:

חותמת הבד"ץ מופיעה תמיד על המוצר עצמו ולא על גבי מדבקה נפרדת. כאשר החותמת אינה על תו המוצר, יש לחשוש לזיוף.

על כל דבר הנראה חשוד, נא לדווח מיד למשרדנו במספר טלפון 02-6700200

במקרים יוצאים מן הכלל, אנו מאשרים הדפסת חותמת הבד"ץ על מדבקה, רק כאשר מתחת לחותמת מודפס בכתב ברור בתדפיס רקע, שם היצרן והמוצר.

זהירות מטעויות!

ישנם מפעלים שנותנים שם ומותג לסדרת מוצרים שחלקם לא בהשגחת הבד"ץ, ולפעמים הם דומים בצבעם או בעיצובם. על כן, אין לסמוך על שם המותג של המפעל, אלא על חותמת הבד"ץ על כל תוית ואריזה.

לאחרונה מתרבים סוגי מוצרים שונים שאינם בגדר מזון ומשקה וקיימת דרישה מצד ציבור הלקוחות לקבל עליהם השגחת והכשר הבד"ץ. בדרך כלל הדברים אמורים לגבי מוצרי חיטוי וניקוי, מוצרים על גבול הרפואי, משחות וקרמים שונים, סבונים ושמפו וכדורי ויטמינים וכדו'.

בחלק מהמוצרים אין השגחה בעת הייצור, כי אין צורך כלל בהשגחה ואין מקום לכך. במקרים אלו, החומרים עוברים בדיקה קפדנית ואח"כ מקבלים אישור הבד"ץ. ובמוצרים אחרים כמו הויטמינים, הייצור עצמו הוא בהשגחה, אבל מכיון שאין זה בגדר מזון, הרי שהמגמה לא להחתים את המוצר בחומת הבד"ץ.

כל המוצרים שהודפס עליהם "נבדק ואושר ע"י ועד הכשרות של בד"ץ העדה החרדית" אין בהם שום חשש, ומבחינה זאת אין כל הבדל בין מוצרים אלו לבין מוצרים שמתנוסס עליהם אישור הבד"ץ כזה:

לתשומת לב!

קיימים בשוק מוצרי מזון שונים, שבמשך ימות השנה הם בהשגחת הבד"ץ, ואילו לפסח הם משווקים בכיתוב "כשר לפסח" ללא חותמת הבד"ץ. חלקם אמנם מאושרים מטעם הבד"ץ לשאר ימות השנה (לא לפסח), אולם יש ביניהם מוצרים שאינם מאושרים אף לא לימות השנה מהבד"ץ, היות ומשתמשים בחומרי גלם שאינם בהשגחתינו אף לא לימות השנה.

להלן חלק מהמוצרים שאינם בהשגחתינו גם לא לימות השנה:

אבקות מרק (בשרי), חטיפים (למעט חטיפי בטנים, במבה), טונה, מיונז וממרחים, ממתקים, עוגות ועוגיות לפסח, ממרח תמרים, רוטבים, ריבות, שימורים ושימורי דגים.

במוצרים הנ"ל חייבים לבדוק אם יש חותמת הבד"ץ על כל אריזה.

להלן רשימה חלקית למוצרים שהם בהשגחת הבד"ץ לימות השנה בלבד, על אף שאינו מופיע עליהם חותמת הבד"ץ.
(מכיון שאינם מאושרים על ידינו לפסח).

אבקות אפיה, סוכר וסוכר וניל, במבה וחטיפי בוטנים, גלידות ושלגונים, מלפפון חמוץ, מצות וקמח מצה, משקאות קלים/מוגזים/תרכיזים וסירופים, קקאו קטשופ, שוקו, שמני סויה.

אטליזים, בשר ועופות

בהשגחת רבותינו הבד"צ שליט"א

"גלאט כשר"... צמד המילים אלו, סביבם הסתובבו והתנהלו חיי היום יום של המשפחה היהודית מאז ומתמיד, סביבם מסתובב ומתנהל עד היום כשרות המהודרת "השגחת הבד"ץ שע"י העדה החרדית".

ב"ועד השחיטה שע"י העדה החרדית". שם, במילון שלהם המצוי בחדר משכנם של רבותינו הגאוה"צ מרן הגאב"ד ובית דינו הצדק שליט"א למילים "גלאט כשר" יש לו משמעות אחת, משמעות רבה ומיוחדת, שם הופכים את הנראה בלתי אפשרי לאפשרי, בכדי שה"גלאט" יהיה באמת "גלאט".

לשולחן ועד השחיטה מגיעות לפעמים שאלות על שכלל מוצרי הבשר והעוף שתחת ההכשר המהודר של העדה החרדית מחירם גבוה במעט מעבר למחירים של מוצרים דומים מהכשרים אחרים. אך לזאת צריכים לתת סקירה קצרה מה היא ההשגחה המהודרת של העדה החרדית, מה הן הנה הדרישות של העדה החרדית, ומה הן סדרי ההשגחה במפעלים שתחת השגחתנו. וגם לשם מה כה נחוצה השגחה מהודרת ומה היא מטרתה, ועד כמה נצרך התמחות, פקחות, אמינות, והרבה סייעתא דשמיא במתן הכשר על ענף מסובך זה.

הבה נחזור אחורה תקופה של מאה שנים. עקרת הבית שם ב'שטעטל' נידח בחו"ל ראתה צורך לבשל בשר לארוחת צהרים, עשתה את דרכה ללול אשר בחצרה, לקחה עוף (אשר כמובן נתגדל באופן טבעי ללא זריקות ושאר חששות) הלכה עמו לשוחט, שם לעתים גם השתרך תור גדול, לאחר השחיטה מרטה הנוצות במריטה ידנית, פתחה העוף ובמדה וראתה בבדיקתה איזו שאלה בכשרות העוף, רצה אל עבר רב העיירה, הרב בדק, ואם כאשר הכשיר העוף הביאה אותו הביתה וחתכתו לנתחים, הדיחה, מלחה ושוב הדיחה והעוף הוכשר לאכילה. כך גם בשחיטת הבקר, פרה אחת או שתים נשחטו בשבוע בעיירה, כל קונה קנה בעצמו במקולין, הדיח ומלח, עד שהיה מוכן לאכילה.

מיותר לציין כי אורח חיים זה טמון אי שם בדפי ההיסטוריה הלא רחוקה. כהיום הזה תפסו מקומו ארחות חיים אחרים לגמרי, בכל מערכת של שחיטת בקר נשחטים מאות ראשי בקר מדי יום ביומו. בכל יום נשחטים עשרות אלפי עופות. מורטים במכונה במפעל, בודקים במפעל, מדיחים ומולחים מכשירים ואורזים במפעל. כך שכל שאלה אשר בשנים קדמוניות נחשבה לשאלה קלה, הופכת היום לשאלה מסועפת ומסובכת הכוללת לפעמים מאות או אלפים עופות. מה גם אשר בטכנולוגיה המתקדמת מתרבים מיום ליום בעיות שונות ומשונות. ניקח לדוגמא בעיה הידועה של הזריקות למיניהם בעופות, אשר לולא השגחה קפדנית רבה המכשלה והחשש לטריפות דאורייתא ממש (ואכן כך במקומות שאין השגחה מזריקים בדרך כלל במקומות שיש חשש רציני של הטרפת העוף).

בעוד תחילת המעבר המהפכני מבשר ועוף ביתי לבשר או עוף מפעלי, היו עוד ציבור מדקדקים גדול אשר החמירו על עצמם להכשיר הבשר לבד בביתם - ודווקא בגלל החששות הגדולות הכרוכות במפעלים יותר מאשר בבית. ועד השחיטה של העדה החרדית לא ראו צדק בכך שכלל הציבור הרחב יכניסו לפיהם פחות מהידור מושלם. מודעים לתשוקתם העזה של ציבור היראים לקבל בשר ועוף באותה רמת כשרות כבבית, התאזרו עוז ושמו לעצמם מטרה לדקדק בשיא הדקדוק ללא שום פשרות והיתרים אף כאלו אשר ההלכה הפסוקה מתירה מתוך נימוקי הפסד מרובה וכדומה. וכאשר עם השנים הלכו

מדריך הכשרות
בד"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
עיר הקודש

ונתמעטו אלו הנוהגים להקפיד לאכול בשר מוכשר ביתי, ולא משנה למה, נהנו גם אלה מהעובדא כי אכן יש על מה ועל מי לסמוך.

כאן המקום לעורר כי כבר קרה הרבה פעמים, שאלו שאינם רגילים למלוח בשר במשך השנה, אלא בזמנים מיוחדים כערב פסח, ערב יום כיפור וכדומה. שאז מכשירים בעצמם את הבשר, שהתעוררו אצלם שאלות חמורות. ע"כ כדאי קודם להתייעץ עם אלו הבקיאים ורגילים בהלכות אלו במשך השנה, או עם מו"צ.

דבקים וצמודים למטרה זו בכל הקשור למתן כשרות על ענף זה, הוצבו על ידי רבותינו הגה"צ חברי הבית דין צדק זצוק"ל ויבלחט"א הגה"צ שליט"א הוראות ברורות ודרישות קפדניות. גם חומרות גדולות ננקטו שם, הן בשחיטת בשר הבקר בארץ ובחו"ל והן בשחיטת העופות בפעיה"ק, ולצורך זה אף נתמנו על ידי רבותינו הבד"ץ שליט"א וועד של ארבעה רבנים מפורסמים מגדולי המוצי"ם בעדתינו, לעמוד על המשמר, והם עומדים בקשר תמידי עם רב המפעל בשטח, גם מבקרים מדי יום במפעל לפקח ולעמוד מקרוב שלא יצא ח"ו מכשול מתחת ידינו.

בשר עוף

לאור כל הדקדוקים והחומרות, מובן כי על מנת להביא עוף כשר לשולחן הצרכן הוא עובר תהליך של עשרות אנשי מקצוע ולו רק מבחינת הכשרות, משגיחים על הזריקות בלולים, רבנים, רב המפעל, שוחטים, בודקי סכינים, משגיחים הבודקים את המעיים, משגיחים על בוקא דאטמא, צוות נרחב מיומן בודקים הריאות וצומת הגידין, משגיחים על ניקיון העופות מצרורות דם לפני המליחה, מולחים, משגיחים על המליחה, משגיחים על האריזה והחתמת ההולוגרמות מיוחדת שעליהם חותמת הבד"צ.

במסגרת ההשגחה הושם דגש מיוחד בוועד השחיטה על כל העובדים והמשגיחים שיהיו יראי שמים תלמידי חכמים מבני קהילות הקודש, בנוסף לזה כל מי שמלאכתו מלאכת הקודש במפעלים אשר תחת השגחתנו, אם זה שחיטה, מליחה, הדחה, שרייה, בדיקות הריאות, בדיקות צומת הגידין, בדיקת המעיים, וכו', חייב ללמוד ההלכות הקשורים אל מלאכתו בשולחן ערוך וגם בשו"ת קנה בשם בענין בדיקת הריאה וצומת הגידין והמעיים, ועליהם לעבור מבחן אצל שני רבנים מובהקים ולקבל תעודה המעידה על בקיאותם, ורק אחר זה כאשר מתלמדים את העבודה בפועל אפשר להשתלב במסגרת העבודה.

בשר בקר

כידוע, עקב יוקר בשר הבקר בארץ הקודש, סודרה שחיטת בקר גם בחו"ל, בהשגחתנו המלאה בכל ההידורים כבארה"ק, (באר"י קיימת השגחה מיוחדת שלא יהיה חשש בכורות) עם כל הצוות הקבוע של שוחטים ובודקים מטעם העדה החרדית ובראשם מרנן רבותינו נבג"מ ולהבחל"ח מרן הגאב"ד וחברי הבד"ץ ורבני וועד השחיטה שליט"א.

וגם בזה, מתחילה חרשנו ארצות שונות לבדיקת מקום מתאים. ההכרעה נפלה לבסוף על מדינת אורוגווי שבדרום אמריקה, שם התקיימה זמן מסויים השחיטה המהודרת. אך בהיות ששם שיטת הטיפול בכריסות נפוחות ע"י זריקות, והיה אחוז גבוה של כריסות דקורות בחשש חמור לטריפות, אי לכך החליטו רבותינו שליט"א שלא להמשיך שם ועברנו לשחיטת בשר בפולין, ששם שיטת הטיפול אחרת, כך שאחוז הכריסות הדקורות אפסי, ולמרות זה העמדנו משגיח צמוד מיוחד - מומחה גדול במקצועו - לוודא שלא ניקב הכרס.

וב"ה מאז מתנהלת שחיטת הבקר שם על מי מנוחות בהידור רב.

פרט נוסף החשוב לציין כי שחיטת הבקר בעדתנו מתנהלת כל השנים גם בכשרות 'חלק בית יוסף' וכשרים למהדרין גם לאחינו בני ישראל הספרדים ההולכים בשיטת הבית יוסף, וכמו"כ המשגיחים בודקים כל בית הכוסות ביסודיות, ויש השגחה מיוחדת שלא לשחוט, אלא עגלים עד גיל שנתיים, שלא להכשל בחשש של ניתוחים. מרן הגאב"ד שליט"א אשר זכינו לביקורו במפעל השחיטה בפולין, התפעל מאד מרמת ההידור, וגם נוכח מקרוב בכל החומרות אשר אנו נוקטים לצאת גם שיטת בית יוסף, והוסיף על מכתב ההוראות של הגאון הגדול רבי מאיר בראנסדארפער זצ"ל - שבה מורה על נקיטת כל החומרות גם לדעת בית יוסף - כי אכן התרשם מקרוב כי כן הוא.

אנו קונים רק חלק הפנים (הקידמי) היוצא מהשחיטה חלק (גלאט כשר) ואילו הטריפות נשארות לבעלים הנכרים, וכמו כן הניקור הוא בכל ההידורים ולכל השיטות כאמור, וחלק הניקור אינו נמכר ח"ו (כפי שפרוץ רח"ל) ליהודים.

לטובת הציבור אנו מציגים כאן הוראות מיוחדות מוועד השחיטה בסדר ההשגחה מגידול העופות עד שמגיע לצרכן הפרטי בביתו:

בגידול העופות מזריקים אותם בחיסונים, עקב כך יש חשש רציני של הטרפת העוף, ועל כן בעת ההזרקה מחייבת השגחה קפדנית ביותר כדי שלא יזריקו במקומות שיש חשש טריפות.

הכנסת העופות לכלובים והעמסת הכלובים על המשאיות נעשים רק כשיש פיקוח והשגחה מטעמינו שלא יזרקו או יטלטלו את העופות שיכול לגרום לטריפות ח"ו.

השגחה מיוחדת יש בלולי העופות, באלו המשקים שלוקחים העופות לחג הפסח, שהאוכל הניתן לעופות יהיו ללא חשש חמץ.

השחיטה ע"י שובי"ם מומחים ויר"ש שאושרו ע"י הבד"צ.

בדיקת הסכינים כל שלש דקות ע"י שוחטים מיוחדים ומומחים שהוכיחו את עצמם בהרגשתם העדינה מאד.

בדיקת המעיים מחשש טריפות, ע"י משגיחים מומחים יר"ש.

בדיקת הבוקא דאטמא ע"י משגיחים מומחים יר"ש.

בדיקת הריאות וצומת הגידין ע"י ת"ח שנבחנו לפני כן אצל רבנים, באופן הוצאת הריאות ומשמוש ביד כל ריאה וריאה, וכן בדיקה מיוחדת ויסודית על כל עוף ועוף עם הכנסת האצבעות תחת צומת הגידין (לא במדגם).

בדיקת צומת הגידין. אצלנו כפי הוראת הבד"ץ בודקים צומת הגידין כדת וכדין.

הכנה וניקוי העופות להכשרה, נקיון יסודי ע"י עשרות פועלים ודרישת וועד השחיטה כי כל פועל ינקה חלק אחר בעוף. גם הוצאת הגידים מן הגרון ואחר כך בדיקת ניקיון העופות לפני ההכשרה ע"י משגיחים מומחים ויר"ש.

הכשרת ומליחת העופות ע"י אברכים יראי השם ועליהם משגיח כללי על המליחה. רב המפעל ורבני וועד השחיטה עוקבים במיוחד אחר תהליך המליחה וההכשרה, עקב ריבוי החששות העלולים להיות.

משגיחים על האריזה והחתמה עם הולוגרמות והכנתם למשלוח לחנויות.

ברשתות לעטיפת בשר כבוש, נקניק וכדו', התגלה בבדיקת מעבדה חשש מריחה בשומן מן החי, על כן סדרנו בעז"ה השגחה מיוחדת במפעל מקומי כי העטיפות יהי' ללא שום מריחה.

כדי להבטיח שאכן עופות אלו מגיעים לביתם של המהדרין מן המהדרין, הפעלנו צוות משגיחים בחנויות כפי דרישת מרן הגאב"ד שליט"א ולהבחל"ח הגאון האדיר חבר הבד"ץ ורב דוועד השחיטה רבי מאיר בראנסדארפער זצ"ל, ואכן ציבור היראים מדקדקים לקנות דווקא בחנויות אלו.

חשוב לציין כי ישנם מסעדות, בתי מלון, חנויות וכדו' המפרסמים כי העופות והבשר שלהם בהכשר הבד"ץ, יש לדעת כי אין לנו שום אחריות על כך, ועל הציבור להיזהר מהטעיות וזיופים, אא"כ בחנויות בהשגחה או הולוגרמות מיוחדות על כל חתיכה.

כבד עוף ובקר צלויים, איננו אחראים אלא אך ורק סגור בתבניה עם פלומבה ובחותמת הבד"ץ.

היות שנפוץ בעגלים חשש בכורות סידרנו שלא לשחוט עגלים אלא אך ורק המאושרים על ידי משגיח מטעמינו שאין ביניהם כל חשש בכורות.

להלן ההוראות הניתנות למשגיחי החנויות מטעם וועד השחיטה לתועלת הציבור.

א) כלל ראשון: המשגיח אחראי על כל בשר שנכנס ונמצא בחנות שהוא מהמפעל שבהשגחת הביד"ץ, מכניסתו לחנות עד יציאתו מהחנות.

ב) בבוקר עם הגעת המשגיח לחנות עובר המשגיח בדיקה קפדנית בכל החנות במקרר ובפריזר ובכל המקומות אם אין עוף או חלק ממנה בלי פלומבה, או אריזות פתוחות או קרועות.

ג) תיכף עם הגעת המשלוח מהמפעל בודק המשגיח תווי ההולוגרמות על כל פרטי המשלוח, כל שקית או עוף שאין עליהם הפלומבה או ההולוגרמה, נשלח בחזרה ומודיע לרב המשחטה על פרטי ההחזרה ומשם נשלחים לבין הטריפות.

ד) כל ההזמנות של לקוחות למשלוח, נארזים ע"י המשגיח ובתוכו אישור על פרטי ההזמנה וחתימת המשגיח עם פלומבה או הולגרמה. הקונה חייב לבדוק על שלימות האריזה עם 2 חותמות ואישור של המשגיח על פרטי המשלוח, ואין לקבל משלוחים בלי הזיהוי הנ"ל.

ה) אסור לקבל חזרה מהקונה שום בשר ועוף אחרי שיצא מפיקוח המשגיח והאריזה נפתחה כבר, אפילו אם המוצר שמחזיר תואם לקנייתו. אפילו רק לחיתוך או לטחינה בכלים של החנות אסור לקבל.

ו) הלקוחות שמכשירים לבד בחנות בגמר ההכשרה חייבים להוציא את הבשר באותו יום ולא להשאירו בחנות אחרי יציאת המשגיח מהחנות.

ז) להיות ערני על כל שינוי בחנות וכן כל דבר חשוד או כל סוג שאלה של ספק חייב המשגיח לדווח מיד אל אחד מועד השחיטה או רבני הוועד.

לידיעת אחינו הספרדים
הנוהגים עפ"י פסקי הב"י זצללה"ה

בענין הבשר מהשחיטה המהודרת שע"י העדה החרדית
שהיא גם לפי פסקי הב"י הננו מביאים ב' מכתבים בענין

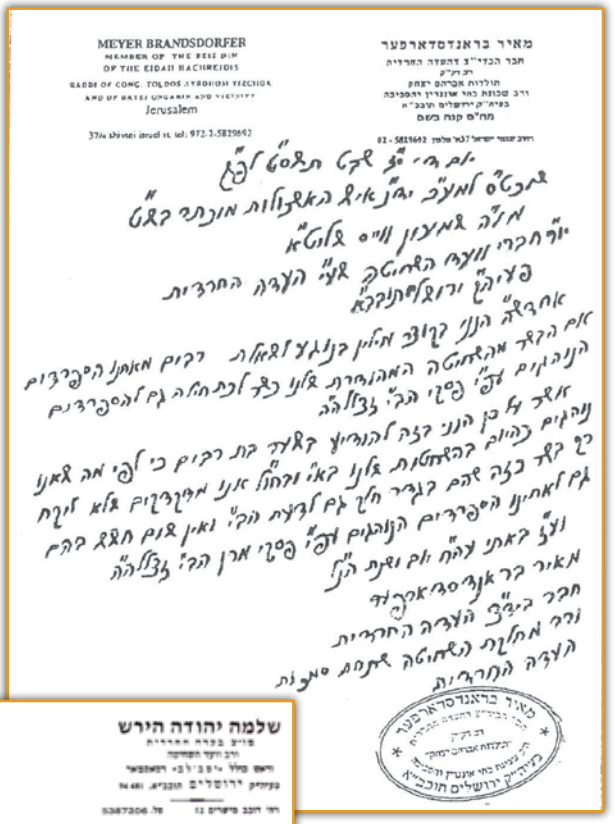

MEYER BRANDSDORFER
MEMBER OF THE EDAH HACHAREDIS
OF THE EDAH HACHAREDIS
RABBI OF CONG. TOLDOS AVROHOM YEZEIOK
AND OF BAYEI MIDRASHIM AND YESHIVOT
Jerusalem
37/4 Shivei Israel st. tel: 972-2-5829692

מאיר בראנדסדארפער
חבר הבד"צ דהעדה החרדית
רב דק"ק
תולדות אברהם יצחק
ורב שכונת כאר שנערין ופסיבה
בפיה"ק ירושלים תובב"א
מח"ם קנה בשם
רחוב שבעי ישראל 37/4 שלום 02-5829692

Rabbi SHLOMO J. HIRSCH
12, DOVRY MEYSHULAM St.
JERUSALEM, 94481
P. ISRAEL
Tel. 5367206

שלמה יהודה הירש
מו"צ בעדה החרדית
רחב דובר משולם
ירושלים תובב"א
94481 מיקוד
רחי הבר מישלם 12 טל. 5367206

בס"ד. יום ב' פ' יתרו ט"ו שבט תשע"ט

לכל מאן דבעי

הנה כל מה שכתב בזה מורינו מאור עינינו הגר"ם בראנסדארפער זצ"ל אודות הבשר של השחיטה המהודרת שלנו שהיא כשרה לכתחילה גם לפי פסקי מרן הב"י זצללה"ה.

כן הוא גם היום שמדיים על המשמר בזה ביתר שאת וביתר עז, וכל מה שנבשר על ידינו בין בשחיטה באר"י ובין בשחיטה בחו"ל הכל הוא למהדרין מן המהדרין ממש, ולא לוקחים לא סירכות עיין ביו"ד סי' ל"ט, ולא בדעות עיין סי' ל"ז ס"א כשיטת המחבר שם, ועוד הרבה חומרות וחידודים, ע"כ גם לאלו הנוהגים לפי פסקי מרן הב"י זצללה"ה הוא להם חלק למהדרין מן המהדרין, ויאכלו ענוים וישבעו.

וע"ז באעה"ח יום ושנה הנ"ל.

מו"צ בפעיה"ק ת"ו, ורב מחלקת השחיטה שבעדה
סמכות בד"צ העדה החרדית

לתועלת הציבור הננו מעלים כאן סדרת שאלות ותשובות משולחן וועד השחיטה.

ש. לפעמים נמצא עוף קפוא באריזה וחסר חלק, לדוגמה חסר כנף, האם זה שאלה בכשרות ?

ת. לא ! לפעמים מורידים הכנף או חלק אחר לפני המליחה כשיש צרורות דם. לפעמים נופל כנף תוך כדי עבודה בנקיון.

ש. לפעמים רואים על הבשר צרורות דם חזק, מה לעשות ?

ת. לחתוך ולהוציא אותו. בדרך כלל צרורות הדם שנמצאים חותכים אותם לפני המליחה, אך ישנם לפעמים שהצרורות דם היו בעומק, או תחת העור שלא נראו לפני פירוק העוף.

ש. לפעמים נמצא בשקית של העוף נוזל הנראה כמו דם ?

ת. זה אינו דם, זה רק ציר היוצא מהעוף אחרי ההכשרה וההקפאה, ומראהו מראה דם.

ש. לפעמים נמצא שוק או ירך או כנף שבור, האם זו שאלה בכשרות ?

ת. משגיחים מיוחדים בודקים כל עוף אם יש שאלה בהנ"ל, וכל ספק של שאלה יוצא לטריפות. פעמים שנשברים חלקי עוף אחר השחיטה או במריטה או בנקיון, ואין על זה חשש איסור.

ש. האם הבשר בקר הוא גם "גלאט בית יוסף" לספרדים ?

ת. כן. בנוסף על הקפדה בחומרות הרמ"א השונות שאנו בני אשכנז נוהגים בהם, מקפידים גם על שיטת הבית יוסף.

ש. כשאין לא הולוגרמה ולא פלומבה רק חותמת הבד"ץ על מדבקה, מה דינו?

ת. לא להשתמש בו ולפנות לוועד השחיטה, וכן על כל דבר מוזר או שונה מהרגיל מתבקשים לפנות מיד לועד השחיטה במס' טלפון 02-6232335

ש. חנות בהכשר של הבד"ץ והמשגיח לא נמצא שם?

ת. יש חנויות שהמשגיח נמצא רק בשעות מסוימות ורק אז עושים פירוק העוף, ומקבלים הזמנות למשלוח. בשעות האחרות כשהמשגיח אינו נמצא אסור לחנות לעשות פירוק ולחתוך בשר, רק בנוכחות הקונים כשהקונים בודקים את הפלומבה/ הולוגרמה והקונים לוקחים אותם מיד ולא להשאירו למשלוח.

ש. מוצר של בשר ארוז מהמפעל ופתוח באיזה מקום בצורה שהמוצר יכול לצאת באותו פתח ?

ת. לא לקנות אריזה זו.

על כשרות הדגים

המחלקה לכשרות וטהרת הדגים, בוועד הכשרות שע"י הבד"ץ, הצליחה ב"ה לחולל גדולות ורבות בתחום שהיה - אם ניתן לומר - מוזנח קצת מחוסר ידיעה והבנה כי קיימים כל כך הרבה בעיות, ביחס לתחומי כשרות אחרים.

במסגרת הפעילות בציבור הרחב מתקיימת השגחה צמודה בבתי האריזה של הדגים בארץ בכל שעות הפעילות שלהם במיון ואריזה. דג דג עובר לעיני המשגיח, כדי שיוכל לזהות אותו עם סימני הטהרה שלו, ובדיקת טפילים ותולעים בכל סוגי הדגים. הידורים אלה נתקלו לפרקים בהתנגדות גורמים בעלי אינטרס אישי, אך בחסדי ה' הוכתרה הפעילות בהצלחה, כן יתן ה' וכה יוסיף.

הפיקוח על אריזת דגים הקפואים בחו"ל והמגיעים לכאן, אלו שמיובאים ללא עור מתבצע בהשגחה צמודה ע"י רבנים ומשגיחים מטעמנו שנסעו למקומות האיסוף, מיון, ניקוי והקפאה, במדינות אוקראינה, פולין, טורקיה, הולנד, נורווגיה, ארה"ב, ארגנטינה, טנזניה, קניה, אוגנדה, צ'ילה, ויטנאם, תאילנד וסין, פיליפינים. הפיקוח כולל הן בדיקת סימני הטהרה והן ניקיון הדגים מחשש לטפילים השכיחים בהם.

כמו"כ היה פיקוח במפעלים בחו"ל שכל הדגים המשווקים בהשגחת הבד"צ לא יעברו הזרקות של חומרים מפוקפקים לבשר הדג. כמו"כ קיים פיקוח הדוק שבכל שלבי ההקפאה לא יחדירו לקרח חומרים שבחששות.

רשימה חלקית של סוגי דגים שלא מאושרים לשיווק ע"י הבד"צ ונמכרים בשוק

בקלה צעיר - נגיעות גבוהה.
טונה אדומה קפוא - הזרקות עם חומרים בחשש.
סול סיני - נגיעות גבוהה.
סלמון קנדי/סיני -שמקורו בים הפתוח, נגיעות גבוהה.
פרידה - נגיעות גבוהה.
קוד - נגיעות גבוהה.
רוטבש - נגיעות גבוהה.
מרלין: משווק בשוק גם תחת השם **"טונה לבנה"**, על פי הוראות הבד"ץ כשרותו מוטלת בספק ואין לאוכלם. (מבנה הקשקשים בדג דומים לשן או מאורכים ומחודדים).
קינג-קליפ: כשרותו מוטלת בספק ואין לאוכלו.

דגים בחששות

בקלה - רוקי מרלוזה: רוב קשקשיו נושרים במים, כשהדג מופשר בצורה טבעית בלבד עדיין אפשר למצוא בו קשקשים, (בשטיפה במים או בשרייה ובפרט בגירוד, קשה מאוד למצוא עליו קשקשים).

דגי כנרת: דגים שמגיעים מהכנרת יש להם נגיעות גבוהה של תולעים, ויש לבודקם היטב דג דג, בחנויות שבהשגחתינו הדגים נבדקים ע"י משגיח מומחה.

ידיעות בענין דגים בהשגחת הבד"צ.

כל סוגי הדגים הנמכרים בחנויות הדגים בהשגחת הבד"צ ובמטבחי הקייטרינג בהשגחת הבד"צ, וכמו"כ שימורי דגים בהשגחת הבד"צ, נבדקו בהם סימני טהרה, ואין בהם כל חשש. כמו"כ נקיים מחשש טפילים ותולעים. כולל טפיל 'אניסקיס' (בענין הטפיל אניסקיס לא הכריעו הבד"ץ לא לאיסור ולא להיתר, וכאמור הדגים שיש בהם את הטפיל 'אניסקיס' - אינם משווקים בחנויות הדגים שבהשגחתינו, לגבי "הערינג"- ראה בטבלה שבעמוד הבא)

כמו"כ קיים פיקוח שלא יהיה שום חילול שבת ויו"ט, וכן על דגים המעובדים כ"פילה" מפקחים גם בעיבוד, שלא יוסיפו בהם חומרים וצבע שיש בהם חששות.

דגים קפואים מיובאים:

ייצור מיוחד "כשר לפסח:
דגים קפואים לפסח קיים השגחת צמודה במפעלים בכל זמן הייצור שלא יהיה הזרקת חומרים בחששות לפסח, ועוד ונבדקים סימני טהרה, באריזות אלו מופיע כיתוב כשר לפסח מעל החותמת.

דגים קפואים המיובאים ללא עור: נבדקים סימני טהרה דג דג על ידי משגיחי הבד"צ, ועל כל אריזה יש הולוגרמה חותמת הבד"צ.

דגי סלמון ונסיכת הנילוס קפואים המיובאים עם עור: אלו שבהשגחת הבד"צ הם בפיקוח שלא יזריקו בדגים חומרים בחשש, ולגבי סימני טהרה ניתן לראות קשקשים על כל דג, ייתכנו טפילים על העור של דגי הסלמון וחובה לשטוף ולשפשף היטב את העור לפני השימוש.

דגי "מושט-אמנון" קפוא המיובאים עם עור: בייצור מורידים ומנקים את הקשקשים וקשה למצוא קשקשים, אולם רואים היטב את בית הקשקש.

סול: רבים חושבים כי אין עליו עור וקשקשים. לאמיתו של דבר הדגים המשווקים בהשגחתינו - הם עם עור בצבע לבן עם קשקשים קטנים בגודל 2 מ"מ לערך, לאחר ההפשרה מהקרח קל לבדקם ואפשר להיווכח שיש עליהם עור וקשקשים.

פרוסות **טונה ונסיכת הנילוס קפוא,** בהשגחת הבד"צ נבדקים סימני טהרה כל דג ודג לפני פריסתם (ואין לחשוש גם בפרוסות שייתכן והלקוח לא מוצא בהם קשקשים שנפלו בייצור).

שימורי טונה: נבדקים דג דג סימני הטהרה, ע"י המשגיחים כשהדג שלם עם הראש והשדרה.

טבלה כשרות דגים טהורים המשווקים בא"י

לפי סדר הא'-ב'

לתשומת לב!

- דגים קפואים המיובאים עם עור, חייבים לשאת את חותמת הבד"ץ על כל אריזה.
- בדגים קפואים המיובאים ללא עור, חייבת להופיע על האריזה הולוגרמה עם חותמת הבד"ץ (מדבקה זוהרת בצבע כסף / זהב).
- דגים המשווקים באריזות סגורות, יש להתייחס למקור גידול הדגים ולא למקום העיבוד. ישנן בשוק אריזות שמצויין עליהן מקום עיבוד הדגים ולא מקור הגידול, וזה מטעה את הציבור. לדוגמה, מצאנו אריזות דגים שמודפס עליהן "נורבגיה" כשלמעשה מקור הגידול של דגים אלו היה מ"סין" ויש בהם נגיעות של תולעים.
- בדגים שבהשגחת הבד"ץ מקפידים על מקור הדגים בים, שיהיו מאיזורי גידול נקיים.

סוג הדג (שם מקובל)	שם עברי/ לועזי	ארץ וצורת גידול	צורת שיווק	רמת הנגיעות	מידע כשרותי	הוראות כשרות
אדמונית	אדמונית (מושט) Tilapia	מקומי - בריכה	דגים מצוננים	לרניאה - לעיתים בעור הדג	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
אמור (בהיר וקרפיון שחור)	אמור Grass Carp	מקומי - בריכה	דגים מצוננים	לרניאה / אורגלוס - לעיתים בעור הדג, זנב וראש	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
אמנון (מושט)	אמנון הירדן Tilapia	מקומי - בריכה / כינרת	דגים מצוננים / פילה קפוא עם עור	לרניאה - לעיתים בעור הדג	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	
אמנון (מושט) ללא עור	Tilapia אמנון	סין - בריכות	פילה קפוא ללא עור	אין חשש	נבדקים סימני טהרה. ומקפידים שלא יהיה הוספה של חומרים עם חשש חמץ או קטניות.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
אמנון (מושט) פילה עם עור /פס עור	Tilapia אמנון	סין - בריכות	פילה קפוא עם עור	אין חשש	מקפידים שלא יהיה חשש להוספה של חומרים עם חשש חמץ או קטניות.	יש לבדוק סימני טהרה.

מדריך הכשרות
בד"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
עדה החרדית

סוג הדג (שם מקובל)	שם עברי/ לועזי	ארץ וצורת גידול	צורת שיווק	רמת הנגיעות	מידע כשרותי	הוראות כשרות
בורי	קיפון מצוי Flathead (Greg) Mullet	מקומי - בריכה / כינרת	דגים מצוננים	לרניאה - לעיתים בעור הדג, מכסה זימים וראש	דגי בורי מהכנרת נגועים מאד. המשווק בהשגחתינו נבדקים סימני הטהרה והם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
בס	Sea Bass	מקומי, טורקיה - בריכה	דגים מצוננים	לרניאה - לעיתים בעור הדג, מכסה זימים וראש	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
ברבוניה (מולית אדומה)	Red mullet	מקומי, מצרים אפריקה והולנד - ים	דגים קפואים עם עור/ דגים מצוננים	אין חשש	בגידול מקומי המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה.	בדגי יבוא יש לבדוק סימני טהרה. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
ברמונדי	Barramundi	מקומי	דגים מצוננים	לרניאה - לעיתים בעור הדג, מכסה זימים ראש	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
דניס	ספרוס זהוב Gilthead seabream	מקומי, קפריסין, יוון, טורקיה - כלובים	דגים מצוננים	אין חשש	בגידול מקומי המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה.	בדגי יבוא יש לבדוק סימני טהרה. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
הייק (בקלה)	Hake	דרום אפריקה - ים	פילה קפוא עם עור	אין חשש	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
הליבוט	Halibut	נורבגיה, איסלנד - ים	דגים קפואים עם עור / ללא עור	אניסקיס - גבוהה בבשר הדג, ובחלל הבטן.	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	הדגים שנמכרים בהשגחתינו, הם רק החלק התחתון של הדג שאין בו חשש טפילים ותולעים. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.

סוג הדג (שם מקובל)	שם עברי/ לועזי	ארץ וצורת גידול	צורת שיווק	רמת הנגיעות	מידע כשרותי	הוראות כשרות
הרינג (לאפין)	Herring	נורבגיה, הולנד - ים	דגים קפואים עם עור / ללא עור	אניסקיס - גבוהה בבשר הדג, ובחלל הבטן.	נבדקים סימני הטהרה. נעשים מאמצים למצוא פתרון לדגי הערינג ללא חששות.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
ווייט פיש	white fish נסיך לבן	ארה"ב, קנדה - ים, בריכות גידול ימיים	דגים קפואים עם עור	אניסקיס - לעיתים בבשר הדג	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	
זהבנון	Alaska Pollock	רוסיה, קנדה - ים.	דגים קפואים ללא עור	אניסקיס - גבוהה בבשר הדג, ובחלל הבטן.	סימני הטהרה נבדקים דג דג. הייצור שבהשגחתינו עובר בדיקה מתולעים, ומאושר לטחינה בלבד.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
טונה צהובת סנפיר	Yellowfin	אוקיינוס השקט וההודי, ים התיכון.	דגים טריים / קפואים עם עור	בדגים שלמים יש חשש להימצאות נמטודה בחלל ודפנות הבטן	בסטייק טונה המשווק בהשגחתינו נבדקים סימני הטהרה והם ללא חשש טפילים ותולעים.	בפילה טונה יש לבדוק סימני טהרה. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
טונה בהירה	Albacore אלבקור	אוקיינוס השקט וההודי, ים התיכון.	דגים קפואים יבוא עם עור	בדגים שלמים יש חשש להימצאות נמטודה בחלל ודפנות הבטן	בסטייק טונה המשווק בהשגחתינו נבדקים סימני הטהרה והם ללא חשש טפילים ותולעים.	בפילה טונה יש לבדוק סימני טהרה. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
טונה עיינית	Bigeye	אוקיינוס השקט וההודי, ים התיכון. ועוד.	דגים מיובאים טריים / קפואים עם עור.	בדגים שלמים יש חשש להימצאות נמטודה בחלל ודפנות הבטן	בסטייק טונה המשווק בהשגחתינו נבדקים סימני הטהרה והם ללא חשש טפילים ותולעים.	בפילה טונה יש לבדוק סימני טהרה. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
כסיף	כסיף שפל עין Silver carp, Big head carp	מקומי - בריכה / כינרת	דגים מצוננים	לרניאה / אורגלוס - לעיתים קרובות בעור הדג, ראש.	נבדקים סימני הטהרה. בדגי כסיף מהכנרת יש נגיעות גבוהה, המשווק בהשגחתינו הם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.

סוג הדג (שם מקובל)	שם עברי/ לועזי	ארץ וצורת גידול	צורת שיווק	רמת הנגיעות	מידע כשרותי	הוראות כשרות
לברק	European Seabass	מקומי - בריכה, סין טורקיה וקפריסין.	דגים מצוננים	אין חשש	בגידול מקומי המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה.	בדגי יבוא יש לוודא שהעור מחובר לדג, באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
לוקוס (יפו פיש)	דקר / Grouper	דייג מקומי, טורקיה, יוון, סינגל - ים	דגים מצוננים	אניסקיס - לעיתים בחלל הבטן והפה	לתשומת לב, לעתים מוכרים בשווקים כסיף ים המגיע מהאיזור ואומרים שהוא דג לוקוס, יש לשים לב שדג כסיף-ים יש לו תולעים בחלל הבטן.	יש לנקות ולשטוף את חלל הבטן טרם הבישול.
לקס (קרסין)	בינת ארכת ראש Barbus	מקומי - כינרת	דגים מצוננים	אורגלוס / לרניאה - לעיתים נמטודה בראש הדג	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	אין להשתמש בראש הדג
מוסר	Meagre	מקומי - בריכה, ים התיכון, טורקיה, מצרים.	דגים מצוננים	נמטודה - לעיתים בדפנות חלל הבטן	בגידול מקומי נבדקים סימני הטהרה. הדגים שבהשגחתינו הם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
מקרל (לקרדה)	Mackerel	נורבגיה, אירלנד - ים	דגים מיובאים קפואים / מעושנים עם עור	אניסקיס - לעיתים בבשר הדג ובחלל הבטן		יש לנקות ולשטוף היטב את חלל הבטן.
מרלוזה (בקלה)	Fillet Merloza H/G/Hake	ספרד, אקוודור, ארגנטינה - ים	פילה קפוא יבוא עם עור / ללא עור	אניסקיס - גבוהה בבשר הדג.	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
נסיכת הנילוס	Nile PRINCESS	קניה, אוגנדה, טנזניה - אגם ויקטוריה	דגים טריים / קפואים יבוא עם עור / ללא עור	אין חשש	פרוסות נסיכת הנילוס, עברו בדיקה של המשגיח במפעלי העיבוד.	יש לראות שהעור מחובר לדג טבעי, ולא דבוק, באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.

סוג הדג (שם מקובל)	שם עברי/ לועזי	ארץ וצורת גידול	צורת שיווק	רמת הנגיעות	מידע כשרותי	הוראות כשרות
סול (פלאונדר/ פלייס)	פוטית / פיונית / Sole Plaice	הולנד - ים	דגים קפואים יבוא עם עור	אניסקיס - לעיתים נדירות בבשר הדג וכן נגיעות של כינה חיצונית על העור (בדרך כלל יותר בסוג פלאונדר)	עקב הקושי בזיהוי סימני הטהרה בדג, המשווק בהשגחתינו-נעשה בהשגחה צמודה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
סלמון	Salmon	נורבגיה, צילה, סקוטלנד - כלובים	דגים קפואים / טריים יבוא עם עור	לעיתים קרובות מצוי כינמת סלמון על גבי העור, בראש ובחלל הפה	דגי סלמון מסין נגועים מאד ולא נמכרים תחת השגחתינו.	מטעמי כשרות חובה לגרד ולשטוף את עור הדג לפני השימוש, אין להשתמש בראש הדג. יש לבדוק סימני טהרה
סלמון (פילה)	Salmon	נורבגיה, צילה, סקוטלנד - כלובים	קפוא עם עור / ללא עור	לעיתים קרובות מצוי כינמת סלמון על גבי העור	המשווק בהשגחתנו, ללא חשש תוספות או הזרקות	חובה לגרד ולשטוף את עור הדג, יש לבדוק סימני טהרה
סרדין	Sardine	לטביה, ספרד, מרוקו, כנרת - ים	יבוא דגים קפואים עם עור / שימורים	מים הבלטי אין חשש אך מספרד ומרוקו, יש תולעים בחלל הבטן	סרדיני הכינרת נגועים מאד ואינם משווקים בהשגחתינו	סרדינים בשימורים, עוברים ניקוי של חלל הבטן ונקיים מכל חשש.
סריול	YELLOWTAIL SERIOLA		דגים מצוננים		המשווק בהשגחתינו הוא רק מגידול מיוחד מהולנד, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	
פורל	Trout טרוטת עין הקשת	מקומי - נחל דן, טורקיה, נורווגיה - כלובים	דגים מצוננים / קפואים יבוא עם עור	לעיתים קרובות מצוי כינמת סלמון, בגידול מקומי אין חשש.	בגידול מקומי המשווק בהשגחתנו, נבדקים סימני הטהרה.	בדגי יבוא יש לבדוק סימני טהרה. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
קורבינה (עיט הים)	Corvine	ויאטנם, טורקיה, ברזיל, הודו, אורוגוואי - ים	דגים קפואים יבוא עם עור	אין חשש	לפעמים משווק דג "מרלוזה" אשר נארז תחת השם "קורבינה", וראה לעיל "מרלוזה"	

סוג הדג (שם מקובל)	שם עברי/ לועזי	ארץ וצורת גידול	צורת שיווק	רמת הנגיעות	מידע כשרותי	הוראות כשרות
קרפיון	קרפיון מצוי Carp	מקומי - בריכה, כינרת	דגים חיים / מצוננים	נגיעות גבוהה של אורגלוס / לרניאה, בעור הדג, זנב, וראש.	המשווק בהשגחתנו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	
שולה	Amberjack אינטיאס	מקומי, סינגל, מצרים - ים	דגים קפואים יבוא עם עור	תולעים לעתים בחלל הבטן	בגידול מקומי נבדקים סימני הטהרה.	יש לנקות ולשטוף היטב לפני הבישול, בדגי יבוא יש צורך לבדוק סימני טהרה
שפרוט	Blue Crad	נוורגיה, הולנד - ים	דגים קפואים יבוא עם עור	תולעים לעתים בחלל הבטן	שפרוטים בשימורים המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	

נוטל מהפירות חלק שהוא מעט יותר מאחד ממאה
(כגון מק"ג אחד נוטל שיעור שהוא בוודאי יותר מן 10 גרם, יש לדייק ולהיות בטוח כי הופרש יותר מאחד ממאה)
מבדיל את החלק ההוא מיתר הפירות ואומר:
(כשמפריש תרו"מ מטבל ודאי יש לומר הברכות כדלהלן)

יותר מאחד ממאה שיש כאן, הרי הוא תרומה גדולה בצד צפונו. (*מכל מין על מינו) **אותו אחד ממאה שיש כאן ועוד תשעה חלקים במותו בצד צפון של הפירות, הרי הם מעשר ראשון.** (*מכל מין על מינו) **אותו אחד ממאה שעשיתיו מעשר ראשון, הרי הוא תרומת מעשר.** (*מכל מין על מינו) **עשירית בצד דרום מהפירות הטבולים למעשר שני, תהא מעשר שני.** (*מכל מין על מינו) **המעשר שני יהא מחולל, הוא וחומשו, על פרוטה במטבע המיוחד אצלי לחלול מעשר שני ודבעי. ואם צריך מעשר עני, יהא מעשר עני בצד דרום של הפירות.** (*מכל מין על מינו) **אם יש כאן דבעי, יהא מחולל, הוא וחומשו על עוד פרוטה במטבע המיוחד אצלי לחלול מעשר שני ודבעי.**

לפני שמפריש תרומות ומעשרות מטבל ודאי מברך:
(מספק טבל יפריש בלי ברכה)

ברוך אתה ד' א' מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו להפריש תרומות ומעשרות:

לפני פדיון מעשר שני (במעשר שני ודאי) מברך:

ברוך אתה ד' א' מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על פדיון מעשר שני:

לפני פדיון דבעי (דבעי ודאי) מברך:

ברוך אתה ד' א' מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על פדיון דבעי:

*) אם מעשרים מינים הרבה, צריך להוסיף: מכל מין על מינו.

שנות המעשר: שנה שעברה תש"פ מעשר שני
השנה, תשפ"א מעשר עני, שנה הבעל"ט תשפ"ב שמיטה.

הערות בענייני תרומות ומעשרות

סדרי ההשגחה במצוות התלויים בארץ

כל המפריש תרו"מ חייב לדעת על בוריו סדר ההפרשה ולהבין נוסח ההפרשה כראוי, כדי להימנע ממכשולות חמורים.

חייבים להקפיד שלא להפריש מפטור על החיוב, וכגון ממעושר על שאינו מעושר, או משל גוי על של ישראל, או משטח ספק על שטח חיוב גמור, או מחיוב דרבנן על חיוב דאורייתא, או מתרי דרבנן על חד דרבנן. וכן יש להקפיד שלא להפריש משנה לחברתה, או ממין על שאינו מינו.

עקב החששות הנ"ל, גם אם מעשרים פירות וירקות מאותו מין שנרכשו בזמנים שונים או ממקורות שונים, יש להפריש בנפרד מכל כמות שנרכשה בכל זמן ומכל מקור בנפרד.

אסור להפריש תרו"מ בשבת ויו"ט.

קטנים אינם יכולים להפריש.

בטבל ודאי - צריכים לתת לכהן או ללוי את המעשר ראשון (חוץ מחלק תרומת מעשר שאותו צריך לאבד) **והמעשר עני לעניים,** (אפשר לתת שוויים ע"י הלואה לעני על חשבון המעשר - ראוי לעשות שאלת חכם בזה לסדר עצהיו"ט).

חילול מעשר שני ונטע רבעי צריך להיות על לפחות שוה פרוטה, שהוא 1 מארבעים גרם כסף צרוף. כהיום אדר תשפ"א, לפי מחיר כסף צרוף יש במטבע של 1 ₪ כ-10 פרוטות. יש לעקוב אחר השינויים בשווי הכסף.

יש לייחד מטבע מתכת (5 או 10 שקל) ולהניח במקום משומר מיוחד לפדיון מעשר שני ורבעי.

הפודה מעשר שני של אחרים (עם קבלת רשותו או כשעשהו שליח) על מטבע של השליח, אין צריך להוסיף חומש, ולכן יאמר "יהא מחולל על פרוטה" ולא יזכיר "וחומשו".

כשמחלל מעשר שני שלו וצריך להוסיף חומש, יש נוהגים לחלל על ב' פרוטות, כדי שהמעשר שני ללא החומש יחולל על פרוטה שלימה.

אם מחלל מע"ש שאין בו שווה פרוטה, אינו יכול לחלל על מטבע חדשה, אלא צריך שיהיה מטבע שכבר חיללו לפני כן על מטבע זו מע"ש מדגן תירוש ויצהר שיהיה בו שווה פרוטה (וזהו פרוטה חמורה).

כשנתמלאה המטבע המיוחדת לחילול מעשר שני ורבעי, יקח מטבע שיש בה לפחות שווה פרוטה (כהיום מטבע של 10 אגו' - עשר אגו') ויאמר: פרוטה החמורה של מעשר שני הנמצא במטבע זו ישאר מעשר שני, מותר המעשר שני וכן הרבעי שיש במטבע זו יהא מחולל הוא וחומשו על מטבע זה.

את המטבע הקטן ששוה פרוטה (10 אגו' - עשר אגו') צריך לאבד. ישחוק ויזרה לרוח, או יטיל לים.

אפשר לחלל מטבע מעשר שני על מאכל השוה פרוטה ולאבד המאכל.

כדי להנצל משכחת חילול המטבע עד שיעבור זמן הביעור, מן הראוי לקבוע זמן מיוחד (ערש"ק או ער"ח) ולחלל המטבע של מעשר שני.

היות ובזמנים מסויימים יש ספיקות בכמה מינים לגבי המעשר שלהם אם זקוקים הם למעשר שני או למעשר עני (מאחר ואין ידוע מתי נלקטו), לכן מן הראוי לעשר גם מעשר שני וגם מעשר עני מספק, ולפדות מספק בלי ברכה על הפדיון.

אין לאבד התרו"מ בבזיון (יש לעטפה בשקית ניילון).

מאחר ואסור לפדות מעשר שני טהור בירושלים, לכן הרוצה להפריש מעשר שני מפירות הנמצאים בגבולותיה העתיקים של ירושלים, מהראוי לכתחילה להוציא את הפירות בטבלן חוץ לעיר ולהפריש מע"ש ולפדותו שם ואח"כ יוכל להכניסם,

אם קשה לו להוציאם אז יש להכשירם לקבל טומאה לפני הפרשת תרו"מ ע"י הרטבתם במים, ולאחר מכן לטמאם במגע ידיו, ואח"כ יפריש המעשר שני ויפדהו,

ואם הפרישן כבר בתוך ירושלם ללא הכשרה אז יש להכשירן ולטמאם לאחר הפרשה ואח"כ לפדותן. וגם אם כבר פדאן יש להכשירן ולטמאם ולפדותם עוד הפעם.

כל ההפרשות חייבות להיות על מטבע או מטבעות שכל אחת היא לפחות שוה פרוטה, ולכן אם שוה פרוטה הוא יותר מ-10 אג' חייבים להפריש על מטבע של חצי שקל מינימום.

כשמפריש תרו"מ מפירות, נכון לחלל את הרבעי מספק.

סדר ההפרשה בחנויות שבהשגחתנו

ההפרשה נעשית בחנויות ע"י משגיחים מיוחדים כל בוקר עם הגעת הסחורה, ובמשך היום בהגיע סחורה חדשה.

המשגיח רושם את כמויות הסחורה שהגיעה לחנות וכן את הכמות שצריך להפריש, ע"י ספירת הארגזים וכן בדיקת החשבוניות, כדי לוודא שלא יהא ממעט במעשרות.

הפרשת תרו"מ ע"י המשגיחים מטעם הבד"ץ נעשית בחנויות שברשימה דלהלן, ואשר לכל אחד מהם ישנו שלט כזה: >>>> העדר השלט פירושו הסרת ההשגחה. באם פג תוקף התעודה פירושו שאין השגחה, ויש לברר במשרדי ועד הכשרות.

בס"ד

ועד הכשרות והשמיטה

שע"י בד"ץ **העדה החרדית** עיה"ק ירושלים ת"ו

רח' שמואל 26 ירושלים, טל. 02-6700200, פקס. 02-6254973

אישור

הננו מאשרים בזה כי כל הפירות והירקות

הנמכרים במחלקת פירות וירקות שבחנות זו

עומדים תחת השגחת בד"ץ העדה החרדית ירושלים

והם נקיים מחשש טבל, ערלה, ושביעית.

◆ הופרשו תרו"מ מכל הפירות והירקות החייבים בתרו"מ.

◆ כל הפירות נקיים מחשש ערלה. ◆ אין מריחה בחשש איסור על הפירות.

פירות וירקות הנגועים בתולעים יש לבדוק ולנהוג לפי כללי ההלכה,

וכהוראות שכתוב על האריזות של ירקות עלים, וכמופיע במדריך הכשרות של הבד"ץ.

תוקף אישור זו עד:

תוקף התעודה הוא רק עם חתימה

בהשגחת הבד"ץ

ירושלים

עיה"ק החרדית

אנו מקפידים להפריש מכל משק בנפרד, אפילו אם הם מאותו המין, וכן מכל איזור בנפרד, כדי שלא להפריש מן הפטור על החיוב.

בבתי אריזה אליהם מגיעה תוצרת ממקומות שונים שדרגת חיובם שונה, אנו משתדלים להפריש תרו"מ

מדריך הכשרות
בד"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
עיה"ק החרדית

בבית האריזה מכל מקום בנפרד, כדי שלא יהא מן הפטור על החיוב.

לאחר ההפרשה, משמידים את התרומה גדולה ותרומת מעשר בנוכחות המשגיח.

במשך היום מבקרים בחנויות שבהשגחתנו מפקחים מיוחדים לבדוק ולוודא שאין חריגה מההוראות בכל הנוגע להפרשת תרו"מ וערלה.

זה שנים שהסדרנו בעז"ה שלמחרת השבת ויו"ט אין הירקנים יכולים לקנות תוצרת לפנה"צ, מפני חשש חילול שבת ויו"ט בלקיטתם והובלתם. (הירקנים המביאים סחורה לפנה"צ הם ממחסנים שלהם שהובאו שם מלפני שבת ולא סחורה חדשה)

להוי ידוע שאין לבד"ץ אחריות כלל וכלל על משלוחים של פירות וירקות המגיעים בלא חתימת המשגיח על תעודת המשלוח, וכבר היה לעולמים שהגיעו פירות וירקות טבל למוסדות שונים מתוצרת שאינה בהשגחת הבד"ץ.

יש "חלוקות" המחלקים פירות וירקות במחיר מוזל והם ללא השגחה, גם אם אנשי החלוקה מצהירים בפה מלא שקונים זאת בחנויות שבהשגחה. כבר היו מכשולות רבים והכשלת הציבור באיסורי טבל שביעית וערלה.

פיקוח הבד"ץ בחנויות, מכולות וצרכניות, הוא אך ורק על פירות וירקות, פירות יבשים וקטניות (לא באריזות) ולא על שאר המצרכים הנמכרים בחנות, אשר עליהם חייבת להיות חותמת הבד"ץ.

מורכבותה של השגחה בעניני ערלה

בעוד הציבור הרחב כולו מורגל לכיתוב השגרתי 'נקי מחשש ערלה' המופיע על השלט המוצב בחנויות הפירות ועל גבי האריזות השונות המאושרות מטעם הביד"ץ, הרי מעטים ביותר הם היודעים להעריך נכונה מה מסתתר מאחורי כיתוב מוכר זה, וכמה עניפה ומורכבת היא הפעילות הבלתי פוסקת הקשורה בנושא זה - ששמו 'ערלה'.

הפיקוח בעניני ערלה, המהווה כיום אחד התפקידים המורכבים במערכת הכשרות, הינו נושא המצריך מומחיות ועקביות רבה, והוא מתפרס על פני שטחים רבים ומגוונים של מטעים, בתי אריזה, מחסנים, סיטונאיים, ספקים וחנויות, ובכל סוגי המזון.

מורכבותו של הפיקוח בנושא ערלה, מתרחב ומתעצם יחד עם התקדמותו של הענף החקלאי, על שיטותיו ומהלכיו החדישים, המעמידים את אחראי הכשרות בפני אתגרי התמודדות חדשים, והמצריכים אותם להרחיב את היקף הפעילות בכמות ובאיכות. בין החידושים הללו נמנית המגמה של שינויים והוספת סוגי מטעים בשטח החקלאי, והחלפת הזנים בתדירות גבוהה מאוד. דבר המצריך, כמובן, חישוב מחודש של שנות ערלה בשטח המטע, והמעלה את מורכבותו של הפיקוח על כך באחוזים ניכרים.

'ההרכבות' למיניהן התופסות מקום נרחב בחקלאות בת ימינו, אף הן מצריכות הבחנה מדוייקת ומקצועית, על מנת לקבוע את ההלכה על כל דבר לגופו, באשר יש מהן שנחשבות כנטיעות חדשות ומצריכות מנין חדש של שנות ערלה.

מערכת פיקוח מסועפת

לצורך המעקב הקפדני אחר כל הנ"ל, מחזיק ועד הכשרות מערכת מסועפת של אחראים ומפקחים שונים ומחשוב חדיש, שכל אחד מהם ממונה על חלק אחר ממערך אדיר זה, כשלצורך כך נשלחים משגיחי שטח עם מפות מדוייקות בידיהם - בהן משורטטים כל עצי המטע, בציון הגיל שלהם - על מנת לוודא ולאמת את תוכן המפות על פי המציאות בשטח, כשכל עץ צעיר נבדק לגופו בצורה פרטנית.

בכל שנות הערלה של העצים, נשלחים אגרונומים לשטחי המטע, על מנת לוודא כי מכל עצי הערלה הורדו הפירות ולא נשאר אחת מהנה. ע"פ הוראת הביד"ץ מקפידים בהורדת פירות הערלה מהעצים, טרם הבשילו הפירות, זאת בשל החשש שמא אלו ישארו על העץ עד להבשלתם ואז יתערבו עם הכשרים לאכילה.

כאשר אנו מדברים על מורכבותה של ההשגחה בעניני ערלה אי אפשר שלא להתייחס לנושא תופעת הפריחות המקדימות. מדובר איפוא בתופעה די שכיחה של עצים שבשל שינויים במזגי האויר וכדו' פריחת פירותיהם מתחילה עוד לפני חמשה עשר בשבט. מכיון שט"ו בשבט הוא ראש השנה לאילנות, ובכלל זה גם למנין שנות ערלה, הרי תופעה זו משליכה על אותם פירות שבחמשה עשר בשבט הקרוב מתחילה השנה הרביעית שלהם, ואשר אילו היתה פריחתם מתחילה לאחר חמשה עשר בשבט, היו אלו מותרים באכילה, ואולם פריחתם המקדימה מייחסת אותם עוד לשנתם השלישית, וממילא משוה אותם לערלה.

על מנת לוודא שפירות אלו לא יתערבו ח"ו בפירות השכנים שפריחתם הותחלה רק לאחר חמשה עשר בשבט, ואשר אלו מותרים לאכילה, נדרש מעקב קפדני של צוות שלם היוצא לשטחי המטעים בימים הסמוכים לחמשה עשר בשבט, ועוקב אחר מצב העצים, ע"מ להבטיח כי הפירות מן הסוג הנ"ל יורדו מהעצים עוד לפני חמשה עשר בשבט.

השתילים הדו שנתיים

פיתוח נוסף אשר הקשה אף הוא את ההתמודדות עם החששות בעניני ערלה, הוא הפיתוח הידוע של השתילים הדו שנתיים, שמשמעותם היא: שתילים הגדלים ומקבלים את טיפולם במשך שנתיים במשתלה, ואח"כ עוברים למטעים. הוראת הביד"ץ היא שלמרות שכבר עברו על שתילים אלו שנתיים של גידול במשתלה, מכל מקום מונים להם מחדש ג' שנות ערלה משעת נטיעתם בקרקע.

מאחר ובכל זאת ישנם בשוק כאלו המכשירים - 'שלא למהדרין' - את פירות השתילים הללו בעוד שלא נמנו לעצים ג' שנות ערלה בקרקע עצמו, נמצא שגם מגדלים שומרי המצוות עלולים כיום לקיים על העצים פירות שלפי הוראות הבד"ץ אין עליהם חזקת נקיות מחשש ערלה, בכדי שלא להפסיד את הרווח מאותם פירות העשויים להימכר בשופי על ידי אותם מתירים. מיותר לציין עד כמה דבר זה מקשה מאוד על הפעילות השוטפת של ההשגחה.

הקושי הנובע מפרט זה בא לידי ביטוי מיוחד במטעים העומדים כבר מוכנים לקטיף, בהם כבר בוצעו הבדיקות במשך ג' שנות הערלה שלהם, כי מצוי שהחקלאים מוסיפים עצי 'מילואים' [במקום עצים שמתו] משתילים דו שנתיים, החייבים במנין שנות ערלה, ולולא הפיקוח ההדוק מטעם משגיחי הבד"צ היו החקלאים מורים לעצמם היתר למנות את שנות

הערלה משעת הנטיעה הראשונה במשתלה, ולא היו מדווחים כלל על הוספת מילואים אלו, כך שדבר זה מצריך פיקוח עירני והדוק ביותר.

הסברה ושכנוע

ככלל, ראוי לציין, כי אחת מן המלאכות הקשות בתחום ההשגחה על נושא הערלה, הוא חלק ההסברה והשיכנוע מול בעלי המטעים, העומדים מטבע הדברים בפני נסיון עצום שקשה לצרכן הממוצע להעריך אותו על נכון.

בכדי לסבר קצת את האוזן יש לציין את העובדא כי כיום ניתן להפיק מעץ שתול כמויות גדולות משיעור התפוקה האופטימאלית כבר בשנה הראשונה לשתילתו. השמדת הפירות הללו, פירושו חוסר מימוש של סכומי כסף אסטרונומיים, בסדר גודל של מאות אלפי שקלים. זאת ועוד, מאחר שלפי הוראות הביד"ץ אין מעניקים הכשר לחקלאי המשווק ערלה מכל מין שהוא, גם במטעים בהם הוא שומר על איסור ערלה, נמצא שכל הנ"ל נוגע גם לשאר המטעים שבבעלותו.

השגחת המפקחים על עניני ערלה נוגעת גם לחשש רבעי בפירות שלא יתערבו עם פירות שהם טבל ודאי ויופרשו מהם תרו"מ מיני'ה ובי'ה, ולא תהא הפרשה מפטור על החיוב.

כח הרבים

וכאן אנו מגיעים לכח הרבים, המניע לכח העוצמתי של שלוחיו, ממוני הכשרות, הזוכים להיענותם של הרבה מן המגדלים המכירים בפוטנציאל הכביר הגלום בהצטרפותם אל שורת מקבלי השגחת הביד"ץ, למרות ההגבלות המיוחדות שההשגחה המהודרת הזו מציבה בפני המגדלים, והם משתכנעים מדי שנה בכדאיות של השמדת כמויות אדירות של פירות ערלה, או חשש ערלה, בפיקוחם של משגיחי ועד הכשרות.

השגחה בבתי אריזה

עם התרחבות היקף הפיקוח, עלה בידינו להסדיר השגחה מחששות ערלה על תפוחי עץ, אגסים ופרי הדר, על כמה בתי אריזה גדולים בצפון ובמרכז הארץ, שלשם מגיעים פירות הנקיים מחששות ערלה, וכן סוגי הדונגים שיהיו ללא חשש, זאת לאחר שנים שלא היתה השגחה אלא על הפירות שהגיעו ישיר מן המטע אל השוק.

סדר הפיקוח בחנויות שבהשגחה בעניני ערלה

בכל יום יוצאים המשגיחים לפנות בוקר לשוק הסיטונאי, ומפקחים על קניות הירקנים שתהיינה אך ורק מפירות הגדלים בשטחים שאושרו על ידינו, ואשר על אריזתם מופיעה חתימתם של המשגיחים בשטח, בהגיע התוצרת לחנות אין להכניסה ללא אישור המשגיח של החנות, כמו"כ גם במשך היום קיים המשך השגחה וביקורת בחנויות עצמן, על ידי משגיח מיוחד הממונה על כך.

לידיעת הציבור

1. **במקומות מסויימים בארץ מוכרים פירות וירקות במכוניות וכדומה ומטעים את הציבור שהתוצרת היא בהכשר הביד"ץ, והדבר הינו זיוף חמור. אין שום הכשר מהביד"ץ על תוצרת הנמכרת במכוניות!**
2. אין לקבוע את אחוזי הערלה בפירות על סמך רישומים רשמיים המבוססים רק על רשיונות נטיעה או על פי זני הפירות אשר על סמך חישובים כלכליים אין נוטעים אותם, כי נמצא בהם אי דיוקים רבים, ובפרט לאור העובדה שבפרסומים אלו נכללים גם השתילים הדו שנתיים שלדעת הבד"צ נחשבים כערלה, ואילו לפי הרישומים הללו הם נחשבים בגדר נקיים מערלה.
3. חותמת הביד"ץ על שימורי פירות, לפתנים, זיתים, ריבות וכדומה, מעידה גם על כך שהם נקיים מחשש ערלה.
4. השגחת הביד"ץ במגדניות קיימת גם על כך שכל מצרכי המילוי והתערובת המכילים פרי הם נקיים מחשש ערלה.

ההשגחה בחנויות

- תפקידו של המשגיח להפריש תרו"מ מהפירות או הירקות אשר מחוייבים בכך, לפני שהתוצרת נקלטת בחנות.
- כל התוצרת המגיעה לחנות, מגיעה ממקורות מושגחים בלבד. כאשר בעל החנות מגיע לרכוש את התוצרת עבור חנותו בשוק הסיטונאי וכדומה, הוא יכול לפנות אך ורק לסיטונאים מורשים ומאושרים מטעם הבד"ץ.
- כל סוג של פרי או ירק, עובר בדיקה מדוקדקת של המשגיח בחנות המוודא ומצליב את הנתונים המגיעים מהמשגיח שבשוק ורק לאחר אישור מלא, מקבל בעל החנות את האישור להכניס את הפירות והירקות אל החנות - למכירה. המשגיחים בחנויות משמשים כשומרי הסף המונעים קליטת תוצרת שאינה מושגחת במאת האחוזים.
- חנות של פירות וירקות שבכשרות הבד"ץ נתונה להשגחה צמודה ומקיפה ביותר. במשך כל שעות פעילות החנות, היא נתונה להשגחה וביקורת של המשגיח האיזורי המבקר בחנויות בזמנים שונים כדי לוודא שבעלי החנויות אינם מכניסים תוצרת שאינה בהשגחה חלילה, גם בשעה של מחסור וכדומה.

לידיעת ציבור המהדרין:

מקומות שונים לבית אריזה אחד

פירות וירקות שונים, מגיעים מבית אריזה אחד, אולם גידולם בשטחים שונים ומהם שטחים שהם בשאלה בחיוב תרו"מ, האם הם אר"י או חו"ל. בחנויות שבהשגחתנו, מקפידים להפריש מכל מקום לפי חיובו מיניה וביה.

שתילים

בשנים האחרונות ישנם שהנהיגו בארץ, היתר להעביר שתיל שגדל שנתיים במשתלה ולאחר שנתיים נשתל בשטח, ומונים שנות ערלה מזמן השתילה במשתלה. היינו שהפירות יהיו מותרים באכילה בשנה השניה לאחר השתילה בשטח. אולם לפי הוראות הבד"ץ אין לסמוך על היתר זה כלל ועיקר. ויש למנות שנות ערלה מאז שתילת השתיל בקרקע וזאת עקב חששות שונים מאחר והדבר כרוך בפרטי דינים רבים ואין להתיר אלא בהשגחה על מילוי כל התנאים וקשה הדבר מאד.

השגחה בבתי אריזה על שטיפת הפירות

ישנם בתי אריזה ששוטפים את הפירות במים חמים מאד. היות ובאותם בתי אריזה אורזים גם פירות שבחשש ערלה, ניתנה הוראה מיוחדת שאת הפירות שבהשגחת הבד"ץ אין לשטוף במים חמים, מחשש בליעות מאיסור ערלה.

מריחת דונג

חלק מסוגי התפוחי עץ ופרי הדר עוברים הברקה ומריחה בדונג שבחששות איסור. זה שנים שהסדרנו בעז"ה בחנויות שבהשגחתינו שהדונג יהיה כשר לפסח, ולימות השנה יהיו כשרים לימות השנה.

בתפו"ע המגיעים מחו"ל נעשים מאמצים מרובים ע"י המשגיחים לברר ולבדוק שיגיעו ללא מריחה כלל.

הרוצה להדר יקלוף התפוחים, מאחר ואין לנו השגחה צמודה בבתי אריזה בחו"ל.

למכינים בעצמם יינות/ מיץ ענבים, ולגבי מעשר שני.

מטעם הבד"ץ נתבקשנו להעיר לאותם המכינים בעצמם יינות ומיץ ענבים, כי אם הם מפירות נכרים, חייבים בהפרשת תרומות ומעשרות לאחר עשיית היין-מהמיץ או מהיין. ויש להזהר בזה גם אם הענבים נקנו בחזקת מעושרים בחנויות עם תעודת הפרשת מעשרות. כי יתכן שהם פירות נכרים ואז חל עליהם חיוב מעשרות לאחר גמר מלאכה אצל הישראל.

ונוהגים שלא לברך על ההפרשה בפירות נכרים.

אלו שאינם בקיאים בדיני הפרשת תרומות ומעשרות על בוריים, עליהם לפנות לבקי ורגיל בהלכה זו כדי להפריש את התרו"מ כדת וכדין.

מעשר שני

מאחר ואסור לפדות מעשר שני טהור בירושלים, לכן הרוצה להפריש מעשר שני מפירות הנמצאים בגבולותיה העתיקים של ירושלים מהראוי לכתחילה להוציא את הפירות בטבלן חוץ לעיר ולהפריש מע"ש ולפדותו שם ואח"כ יוכל להכניסם, אם קשה לו להוציאם אז יש להכשירם לקבל טומאה לפני הפרשת תרו"מ ע"י הרטבתם במים, ולאחר מכן לטמאם במגע ידיו ואח"כ יפריש המעשר שני ויפדהו, ואם הפרישן כבר בתוך ירושלם ללא הכשרה אז יש להכשירן ולטמאם לאחר הפרשה ואח"כ לפדותן. וגם אם כבר פדאן יש להכשירן ולטמאם ולפדותם עוד הפעם.

כל ההפרשות חייבות להיות על מטבע או מטבעות שכל אחת היא לפחות שוה פרוטה, ולכן אם שוה פרוטה הוא יותר מ-10 אג' חייבים להפריש על מטבע של חצי שקל מינימום.

מאפים ומגדנים בהשגחת הבד"ץ

השגחת הבד"ץ על המאפיות ומגדניות דלהלן היא על הקמחים מחששות איסורי שביעית, טבל, חדש וכו', ועל התערובת של שמרים, שמנים, מרגרינה, שומשומין, קימל וכו', שיהיו נקיים מחששות טבל, איסור שביעית, תולעים וכו'.

על המילוי והתערובת שהם מפירות נקיים מחשש ערלה ושביעית וכו'. ועל האמולסיפייר (אמולגטור) וחומרים מתפיחים שלא יכילו מרכיבים שמקורם מן החי וכדו'. לקטוזה (חלבי), חומצה טרטרית (מיין). [האמולסיפייר שבמאפיות שבהשגחתנו מיוצר בהשגחת הבד"ץ מתחילת הייצור ועד סופו].

קיים פיקוח תמידי על נקיון הנפות ועל כל המערכות, מחשש תולעים המצויים מאד, וכן יש פיקוח קבוע מטעם הבד"צ על כל שאר עניני הכשרות, כגון: הפרשת חלה, הדלקת התנורים ע"י שומרי שבת, וכן הטיגון וההכנסה לתנור.

לאחרונה רבו המכשולות, ומאפיות רבות במקומות שונים בארץ משווקים מיני מאפה בחנויות. לכן על כל אחד לדעת, כי השגחת הבד"ץ ניתנת אך ורק למוצרי מאפה הנמכרים במאפיה ובמגדניה עצמה, או לאלו הסגורים באריזות עם חותמת הבד"ץ על כל אריזה. יש לבדוק כל לחם וחלה שיהי' עליהם פתק או סימון של המאפיה.

וכן יש שמוכרים בתפזורת, בחנויות ובדוכנים, ומפרסמים על מרכולתם שלטי פרסומת ממפעלים עם חותמת הבד"צ ומרמים בזה את הציבור. על הציבור לעמוד על המשמר ולבדוק כל אריזה בפני עצמה שתהא סגורה וארוזה, ועם חותמת הבד"ץ.

חנויות המפעל אינם בהכשר הבד"ץ אלא רק אם ישנה תעודה ברת תוקף מאתנו על המקום.

זהירות!

מצוי לאחרונה שמשווקים מוצרי מאפה, לחם, לחמניות, בגטים, חלות, עוגות, סופגניות, וכו' ומערבבים מיני מאפה שבהכשר יחד עם מיני מאפה אלו שלא בהכשר, ומכניסים את הכל בחנויות, מזנונים ובסופרמרקטים, שכאילו הם בהכשר הבד"ץ. לכן הננו בזה עוד הפעם להזהיר את הקונים, שיבדקו היטב את המוצרים אם הם בהכשר הבד"ץ.

זהירות! בישול עכו"ם

לאחינו הספרדים ההולכים לאור פסקי מרן הבית יוסף זללה"ה
במאפיות, מגדניות, מסעדות, וקייטרינגים שבהכשר הבד"ץ, גם הבישולים והטיגון נעשה רק ע"י יהודים שומרי תו"מ, כמו הפעלת התנורים והפעלת המטגן, וכמו"כ שאר מוצרים שאינם פת כגון סופגניות, וכן במאפיית עוגות שהינם בלילה רכה, הכנסת העוגות לתנור נעשית רק ע"י יהודים שומתומ"צ.

זהירות בשבת

בשבת קודש בעת בציעת הפת יש להזהר שלא לחתוך האותיות שע"ג המדבקה הדבוקה על החלה.

הערות בדיני הפרשת חלה

א. שיעור חלה עם ברכה לפי הנהוג בפעיה"ק ירושלים ת"ו - 1.680 ק"ג קמח, ונוהגים להחמיר ולהפריש מספק בלא ברכה גם בפחות מזה, לנוהגים כדעת הגרא"ח נאה במשקל 1.250, ולנוהגים ע"פ שיעורי החזו"א ממשקל 1.200 ק"ג קמח.

ב. היות והשיעור להפרשת חלה נמדד לרוב פוסקים לפי נפח, לכן בקמח מלא שיש יותר נפח מול המשקל, כדאי להחמיר בעיסה שיש בה ממשקל 1.150 גרם ויותר, להפריש ממנה חלה בלי ברכה.

ג. אחרי הבירורים שבירורנו בתהליך טחינת הקמח מלא הוברר שישנם מפעלים שמפרידים את הסובין מהקמח ומחזירים ועל כן כדי לצאת מספק ברכה ח"ו, יש להוסיף בקמח מלא תוספת 15% על השיעור הרגיל: זאת אומרת לפי שיעור שבסעיף א' בקמח מלא תוספת 15% שהיא עם התוספת 1,940 ק"ג:

ד. כמובן שמה שנוהגים עד עכשיו שמפרישים מ-1,200 גרם בלי ברכה נוהג בכל הקמחים כולל קמח מלא.

ה. לכתחילה יפריש מהבצק שנילוש לפני האפיה, ובדיעבד ששכח להפריש בעודה עיסה יפריש לאחר שנאפה, ולכתחילה יכוין להדיא לתקן גם את הבליעות שבכלים.

ו. נוהגים להפריש כזית לחלה, ולכתחילה יכוון להדיא שלא יחול שם חלה על מה שנשאר דבוק לידים אלא רק על החלק שיורד מהיד.

ז. ב' עיסות שכל אחת לא הי' בה קמח כשיעור חלה בשעה שנילושה, וכן מאפים שבעודם עיסה לא הי' בהם קמח כשיעור חלה, ונצטרפו אח"כ בסל ויש בהם עכשיו בצירוף כשיעור הנ"ל קמח, נתחייב עכשיו בחלה.

ח. צירוף סל צריך לכתחילה שגם יגעו זה בזה, וכן להיזהר שלא יצא שום חלק מעל דופני הכלי.

ט. במקרה שלא נגעו או יצא חלק מעל דופני הכלי, יש בזה כמה פרטי דינים וכמה שיטות, ויפריש לחומרא ממה שבתוך הדפנות, או יעשה שאלת חכם.

י. כאשר אופים בבית מיני עוגות שונים, והכניסו אח"כ את כל המינים בכלי אחד גדול, (קופסה, ניילון, מקרר, וכדו') בלי שכל מין ארוז בניילון מיוחד, יתכן לפעמים שלא הי' בחלק מהם בעיסתם שיעור חלה ורק עכשיו נצטרפו, ובחלק מהם כבר הי' שיעור חלה וכבר הפרישו בעודם עיסה, ואז א"א להפריש מתוך הסל, כי יתכן שמה שמפריש כבר נפטר מקודם והריהו מפריש מהפטור על החיוב ואינו חל. ואעפ"י שנוהגים שמפרישים חלה בלי ברכה גם כשאין בעיסה שיעור חלה, מ"מ אין זה חל לפטור אח"כ כשמצטרף, וע"כ יש לעשות באחד משני הדרכים דלהלן:

יא. לקחת עיסה שחייבת בחלה ולכוין בשעת הפרשה לתקן גם את כל מה שנתחייב בחלה ע"י צירוף סל.

יב. להפריש חלה מכל אחד ואחד מספק בלא ברכה. (ויעויין בספר חק לישראל מהגר"י וועלץ זצ"ל עמ' קמ"ד).

יג. אם הכניס בסל אחד שני מינים שמקפיד על תערובתם, אינם מצטרפים, וכן העושה עיסה כשיעור ע"מ לחלק קודם האפיה לב' מינים בטעמים שונים (שמקפיד על

תערובתם), או לחלק לכמה אנשים, אינם מצטרפים. ויש בזה כמה פרטי דינים, ויעשה שאלת חכם.

יד. הקונים מוצרי בצק לא אפויים (כגון בורקס קפואים וכדומה), באריזות קטנות פחות מכשיעור, ממפעלים המוכרים רק בצק ונצטרפו אצלם לשיעור, יש להפריש שנית בלי ברכה.

טו. יש לשרוף החלה בפני עצמה (לא בתנור כשר) ולא ליהנות ממנה.

טז. אם קשה לשרוף החלה, אז טוב יותר להפריש פחות מכזית. אפשר להקל בחיוב שריפתו, ולא לנהוג בהם בבזיון, רק לעטוף בניילון או נייר ולהשים באשפה. (ויעויין בשו"ת מנחת יצחק ח"ד סי' י"ג).

יז. אם שליח הפריש חלה ונתעוררה שאלה הלכתית שצריך לשאול על ההפרשה, יש מחלוקת אם יכול לשאול על הפרשתו או שמא זה נחשב שכבר גמר שליחותו, וע"כ ישאל הבעה"ב על ההפרשה, או יעשה שאלת חכם.

יח. אסור להפריש חלה בשב"ק.

יט. ביו"ט מותר להפריש מעיסה שנילושה ביו"ט, אבל לא מעיסה שנילושה מעיו"ט.

כ. כשעושים עיסה ל"חמין" (טשולנט) מקמח שיש בו שיעור שחייב בהפרשת חלה, אזי אף שדעתו לבשלו ולא לאפותו, מ"מ חייב להפריש חלה בלא ברכה.

מדריך הכשרות
בד"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
עיר הקודש

חובה לבדוק!
מוצרי מזון חמים או אריזות חמות
אם אין עליהם חותמת הבד"צ אינם בהשגחתינו.
על הציבור לבדוק היטב כל מוצר
אם יש עליו חותמת הבד"צ
במיוחד אמורים הדברים לגבי ילדים להתילם לבדוק כל מוצר
חותמת הכשרות. הערובה היחידה לכשרות המוצר!

חובת הזהירות מתולעים וחרקים

חובת בדיקה מחרקים, במוצרים שבהשגחת הבד"צ

מאחר ונוכחות חרקים במוצרי מזון שונים הינה תופעה שבחלק מהמקרים אינה ניתנת לשליטה או פיקוח באופן מוחלט. לפיכך גם אלו המוצרים שעליהם חותמת הבד"צ,על הציבור לבודקם לפני השימוש.

בהוראת הרבנים שליט"א חילקנו את המוצרים ברשימת המוצרים דלהלן לשתי דרגות. וכדלקמן:

א) "יש לבדוק לפני השימוש" (דהיינו הוראה מחייבת על פי ההלכה), כגון מוצרי קטניות (אורז, גריסים, חיטה, עדשים, שעועית, חומוס וכו'), פירות יבשים (תמרים, תאנים, צימוקים ומשמש) ועוד הנארזים בבתי אריזה שבהשגחתנו שהם ללא חשש טבל שמיטה וחששות איסור.

אולם בעניין חשש תולעים, גם לאחר הקפדתינו לארוז באיכות טובה וגם לאחר בדיקות מדגמיות לא ניתן להבטיח ניקיון מוחלט, וכן ישנה אפשרות של התפתחות וחדירת חרקים אחרי האריזה בתקופת האחסון, גם בחנות וגם בבית שנתלעו אחר כך,

במוצרים אלו חלה חובה על פי ההלכה לבודקם לפני האכילה. על כן מופיעה על האריזות הוראה "יש לבדוק לפני השימוש".

ב) "ראוי לבדוק לפני השימוש" (נכון וראוי לנהוג כך לכתחילה).

כגון שימורי ירקות ופירות ועוד, הנבדקים בתהליך היצור או לפני השיווק באופן מדגמי, ומהניסיון שלנו שכיחות נגיעות בהם לאחר הבדיקות היא לעיתים רחוקות.

וכן מוצרים שעצם המציאות של חרקים בהם היא בשכיחות נמוכה באופן שהדעת נוטה שאינו בגדר "מיעוט המצוי", אולם אין הדבר מוכרע.

כמו"כ ישנם מוצרים שלאחר הייצור הם ללא חשש תולעים, אולם הם בדרגת רגישות גבוהה אף כי בפועל השכיחות בהם נמוכה לחדירת חרקים באחסון בצרכניות ו/או בבית הצרכן וכדו'. ע"כ ראוי ונכון לכתחילה לבודקם בבדיקה קלה, אולם אינו בגדר חיוב גמור.

כידוע איסור תולעים הוא אחד מהאיסורים החמורים שבמאכלות אסורות הכתובות בתורה.
ראשית: מחמת ריבויי הלאוין שנכתבו בתורה על אכילת תולעים.
שנית: התולעים השלמים אין להם ביטול אפילו בשישים.
שלישית: תולעים קטנים במזון הם דבר מצוי ושכיח מאד, ולפעמים בחתיכת מזון קטנה אפשר למצוא כמה וכמה חרקים.

מאז ומקדם היה נהוג ומקובל בכל תפוצות ישראל שיש חיוב לבדוק היטב כמעט כל הפירות, קטניות, וירקות עלים, ועוד.

לצערנו גם כעת, על אף התפתחות הטכנולוגיה בכל ענפי תעשיית המזון, עוד קיימת נגיעות חרקים במגוון רחב של מוצרי מזון, וגם במוצרים בהשגחה. מדי פעם כאשר מתגלה נגיעות מיוחדת במוצר מסויים אנו משתדלים לפרסם זאת לידיעת הציבור הרחב, כדי שידע כל אחד את אשר לפניו.

ועד הכשרות בשיתוף עם המפעלים שבהשגחתנו, עושים מאמצים רבים למנוע מכשול עד כמה שאפשר. משגיחי הבי"ד בהשגחתנו עומדים על המשמר, לבדוק בעינא פקיחא כל חשש של התלעה.

עם כל זאת בתנאי איחסון שונים ובתקופות מסויימות, במיוחד בימים חמים ולחים, לא ניתן להבטיח נקיון מוחלט של המוצרים השונים, ויש ומתפתחים חרקים וביצי תולעים, גם אחרי שיוצרו ו/או נארזו.

בדרך כלל אם זה עוד קורה במפעל, שהנגיעות מתגלה, אין משווקים אותם בחותמת הבד"צ. אך במקרים רבים הדבר קורה במחסני השיווק או במערך השיווק ובמדפי החנויות, וזה עלול לקרות אפילו בבית הצרכן. ועל כן במוצרים הרגישים להתלעה, יש לבדוק אם קיימים סימני נגיעות, כגון: גושים, קורים, פירורים מוזרים וכדו'. במיוחד יש להקפיד בבדיקת אריזות פגומות או נקובות.

במפעלי השימורים, הקטניות, כגון אפונה, שזיפים, בטנים, שעועית וכדו', הוראת הבד"צ היא לבדוק דוגמאות לפני הייצור, ואם המשלוח נמצא נגוע, או אינו נקי באופן כללי, המשלוח נפסל לייצור בהשגחתינו. עם זאת, גם אלו שבהשגחה ראוי לבודקם לפני השימוש.

במוצרי קטניות ופירות יבשים וכדו' הנארזים במפעלים, ו/או בחנויות שבהשגחת הבד"צ, נבדקים דוגמאות של המוצרים באופן שוטף וכדלעיל. ברם נשאר עדיין על כל אחד ואחד חובת הבדיקה מחשש תולעים. מה גם שהמוצרים עלולים להתליע אחרי הבדיקות שלנו במפעל, כאשר הם כבר נמצאים באריזתם הסופית, ואף לאחר שיצאו מבתי האריזה.

חשוב לציין כי גם פירות שבדרך כלל אינם נגועים בתולעים, הרי שבסופי עונה עם התגברות החום עלולים גם בהם להתפתח חרקים.

להלן נפרט רשימה חלקית של המוצרים שמתגלה בהם לעתים תולעים, ושמא הם בגדר מיעוט המצוי, ויש לברר ולבדוק אותם לפני השימוש בהם. כל המוצרים הללו יש להקפיד שיהיו מאיכות טובה ומאוחסנים כראוי במקום קריר ויבש. כמו כן יש לברר לגבי סוגים ומוצרים אחרים, מאחר ולעתים מתעוררים שאלות במקומות ובסוגים שונים.

בכל מקרה, באם גיליתם חרקים במוצרים שבהשגחת הבד"צ, אנו מבקשים מאוד להודיע מיד בכתב למפעל המייצר, עם שליחת העתק אלינו. וגם להודיענו בטלפון 02-6700200 כדי שנוכל לבדוק ולפעול מיד לתיקון הדבר. וכמו כן במידת האפשר אנו מבקשים לשמור את המוצר הנגוע, בכדי שנוכל לבדוק את סוג הנגיעות, ובכך לקבל את המסקנות לגבי מקום הנגיעות, ונקיטת הפעולות הנדרשות לשיפור ומניעת תקלות בעתיד.

בפנים מדריך הכשרות ברשימת המוצרים השונים יצויינו גם ההוראות בדבר בדיקת תולעים.

באלו שע"פ הוראה מחייבת ע"פ ההלכה לבדוק, רשום "יש לבדוק" וכו'. ואלו שנכון וראוי לבדוק, רשום "ראוי לבדוק" וכו'.

מנהג זהירות:

בכל המוצרים והמאכלים, גם לאחר הבדיקה המדוקדקת, וכן המינים שאינם כלל בגדר מיעוט המצוי. ידועים דברי ה"חכמת אדם" בכלל ל"ח סעיף כ', וזה לשונו: "ראוי לאדם להסתכל במה שאוכל ועל ידי זה ינצל מכמה תולעים, ומעיד אני עלי שכמה פעמים ניצלתי על ידי זה ב"ה"

והיא הוראה כללית לפקוח עין ולגלות עירנות שמא נפל זבוב או נמלה וכדומה. ואינו בגדר בדיקה מעלייתא, אלא הסתכלות וגילוי ערנות.

תולעים במי הכינרת

הרוחצים וטובלים במי הכינרת, עליהם להזהר שלא לשתות מהמים, מפני שמצויים בהם תולעים רבים. אולם מי השתיה הנשאבים מהכינרת ומסופקים ע"י הרשויות, עוברים תהליכי ניקוי ולא מצויים בהם תולעים.

בס"ד

לאפרושי מאיסורא

חרקים בשום טרי ויבש:

עקב הימצאות חרקים קטנים ב'שום טרי ויבש' על גבי הקליפות ואף על גבי (שיני) השום עצמם. לכן אין להשתמש בשיני שום עם הקליפה.

ורק לאחר קילוף השיניים יש לשטפם היטב תחת זרם מים. [וכשאפשר ראוי לפני השטיפה להשרות אותם במי סבון למשך 3 דקות].

נ.ב. ראוי לאחסן את השום בנפרד ולא ביחד עם שאר מזון למנוע מעבר חרקים, וכמו"כ במארזים ל"פדיון הבן" ראוי לארוז את השום בנפרד מהסוכר.

ועד הכשרות
שע"י בד"צ העדה החרדית
ירושלים ת"ו

מדריך הכשרות
ב"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים

בדיקות פירות הקיץ

פירות קיץ כגון: אפרסק, משמש, שזיף, נקטרינה, דובדבן, ענבים, גויבה, וכדומה, מצויים בהם לעיתים רימות (תולעים) של זבוב הפירות (בצבע לבן שקוף ניכר נקודה שחורה בקצה הרימה), - ובפרט בפירות רכים ובשלים,

לכן ראוי לחתוך כל פרי ולבדוק מבפנים על ידי התבוננות

להלן נביא כמה דוגמאות של בדיקת פירות וירקות / קטניות

רימות זבוב הפירות בגוייבה, קשה לזיהוי עקב הצבע הזהה לבשר הפרי

רימת "זבוב הפירות" במשמש טרי

רימת זבוב הפרות בדובדבן

נגיעות בעגבניות

להלן נביא כמה דוגמאות של בדיקת פירות וירקות / קטניות

זחל בעגבניה, חודר בדר"כ מהחלק העליון
בסמוך לעלה הכותרת

סימני חדירת הזחל בעגבניה

נגיעות בתמרים

חיפושית בתמר

תמרים יש לבדוק הייטב לאחר הוצאת הגרעין, מול מקור אור

ערכנו בדיקות רבות באופנים שונים ועמל רב, ליעילות השטיפות להסרת חרקים בתות שדה - ונוכחנו כי השטיפות כפי מה שהיה מקובל אינן יעילות מספיק, ועלולים להישאר חרקים בודדים.

חלק מסוגי החרקים מסתתרים בשקעים של זרעי התות על כל הפרי. התברר כי גם בתות יפה ואיכותי מצויים מקומות מסתור וסדקים.

החרקים שנמצאו הם בעיקר תריפסים צעירים, אקריות, כנימות עלה ופסוקאים.

במאפיות וקייטרינגס שבהשגחת הבד"צ נאסר השימוש בתות שדה טרי.

במוצרי תעשיה - רק לאחר בדיקת מומחים מטעמנו כפי הוראת הרבנים עוברים התותים בישול וריסוק. (כמויות גדולות מהבדיקות נפסלו, ולכן יש מחסור במוצרי תות).

תות שדה לאחר קילוף השכבה החיצונית כולל הגומות

חשש תולעים בתות שדה

אנו חוזרים ומפרסמים בזה הוראת הרבנים:

ראוי שלא להשתמש כלל בתות שדה טרי

(גם לא אחרי שטיפות)

מותר לכתחילה על ידי קילוף כל הפרי עד להסרת כל השקעים

והורדת העלים עם מעט מבשר הפרי ולשטוף היטב תחת זרם מים.

תות טרי לצורך ריסוק דק בבלנדר

אפשר להקל לאחר הורדת העלים עם מעט מבשר הפרי,
שריית התות לשלוש דקות עם מעט מי סבון
ושטיפה טובה בזרם מים (שלוש פעמים), וריסוק דק בבלנדר.

(פרי רך ורקוב יש להוריד חלקים אלו ולחצות כל פרי שיש בו חריץ או סדק).

מדריך הכשרות
בד"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
עדה החרדית

הוראות לשטיפת ובדיקת פלפלים

פלפלים כל הסוגים (כל הצבעים):

מצויים בהם חרקים קטנים באזור העוקץ מתחת לעלה הכותרת, ולעיתים הם גם חודרים לבפנים, כמו כן מצויים לעיתים זחלים בתוך הפלפל,

ולכן חובה להוריד את עלה הכותרת עם מעט מבשר הפלפל, לחצות לשניים, להוציא את הליבה והזרעים, להשרות בקערה עם מעט מי סבון או חומר לחיטוי ירקות [למשך 3 דקות], ולשטוף היטב תחת זרם מים.

בפלפל למילוי, שאין אפשרות לחצות, יש להוריד את עלה הכותרת עם מעט מבשר הפלפל, להוציא את הליבה והזרעים ולשטוף היטב היטב תחת זרם מים.

יש לחתוך את ראש הפלפל [העוקץ] עם מעט מהפלפל שם מסתתרים חרקים קטנים

לאחר הורדת הראש והזרעים מבפנים יש לפרק לכמה חלקים ולהשרות במים עם חומר ניקוי [סטרילי, דטרגנט] למשך 3 דקות

שטיפה הייטב תחת זרם מים

הוראות בדיקת אורז לבן

א) יש לסנן את האורז בכמות של רבע ק"ג במסננת אטריות (גודל חורים כ- 1.5 מ"מ, פחות מעט מרוחב גרגירי אורז).

ב) יש לנענע ולנער את המסננת עם האורז היטב על גבי משטח לבן ולהתבונן אם מצויים שם חרקים הנראים לעין, כגון חיפושית באורך בין 2-3 מ"מ. או זחלים (תולעים) בצבע לבן - בז' עם ראש כהה. או חרקים קטנים באורך כ-1 מ"מ בצבע חום בהיר/אפור.

מסננת לבדיקת אורז לבן, וקטניות [גודל החורים כ 1.5 מ"מ]

ג) גם אם לא רואים חרקים הנראים לעין - יש לבדוק שוב אחרי הסינון, על ידי פיזור האורז בשכבה של גרגירים בודדים על גבי משטח לבן ולראות שאין בין הגרגירים חרקים כנזכר לעיל.

אורז באריזת וואקום עם הכיתוב "בחזקת נקי מתולעים" שבהשגחת הבד"צ עוברים תהליך ניקוי ובדיקות, וכשהאריזה עדיין במצב של וואקום אין בהם חשש תולעים. והמהדר יבדוק קלות.

לאפרושי מאיסורא

באורז אדום, מצויים אחוזים גבוהים של נגיעות סמויה בתוך הגרגרים אשר בבדיקה רגילה בסינון ופיזור לא ניתן לזהותם. ולכן בדרך כלל לא ניתן להשיגם בהשגחת הבד"צ **ועל הציבור להיזהר.**

זהירות!

באריזות נייר של סוכר ומלח, עלול להימצא חרקים קטנים (בצבע חום בהיר/אפור), במקום הקיפול הנסגר בדבק, ויש להיזהר.

להסיר מכשול!

במוצרים דלהלן נמצאים לפעמים נגיעות סמויה,
גריסים/גריסי פנינה, חיטה (שלם), אורז מלא/אורז בסמטי מלא, גרעיני כוסמין אורגני (שלם)
ולכן בנוסף לבדיקה הרגילה (כמו באורז לבן), יש להשרותם במי מלח לפחות דגימה (3 כפות גדושות מלח לליטר מים), ולראות אם צפים גרגירים במים - ואם כן, יש לשוברם ולראות אם אין משהו פנימי (נגיעות פנימי של תולעים).
נמצא נגוע אין להשתמש!

הערות והוראות בענין ניפוי קמח/ סולת.

קמח רגיל - לבן
לכתחילה יש להשתמש בנפה של 70 מש, במידה ונמצאו חרקים בפסולת הנשארת בנפה ראוי לנפות פעם נוספת

קמח מלא
יש להשתמש בנפה של 50 מש, במידה ונמצאו חרקים בפסלות הנשארת בנפה ראוי שלא להשתמש בקמח.

קמח תירס/חומוס, וכדומה.
לפזר על גבי משטח לבן.

קמחים ארוזים בחזקת נקי- ללא צורך בניפוי.
משווק בהשגחתינו כמה סוגי קמחים שיוצרו בתהליך מיוחד והם בחזקת נקי-ללא צורך בניפוי.
על גבי האריזות צויין הוראות ההשגחה כגון באריזת וואקום, חנקן (מילוי אויר), - יש לנהוג לפי הוראות אלו.
לאחר פתיחת האריזה נא לאחסן בקירור.

סולת
כדאי לנפות בנפה של 25 מש במידה ונמצאו חרקים אין להשתמש בסולת. כאשר בפסולת הניפוי לא נמצאו חרקים יש לפזרם על גבי נייר לבן כמות של כ- 3 כפות, ולהתבונן בבדיקה ע"ג הנייר ואח"כ להרים את הנייר בקלות ולתת לסולת ליפול ולבדוק אם נשארו זחלים קטנים דבוקים לנייר. במידה ונמצאו זחלים בסולת אין להשתמש בסולת זו.

קמח מצה
להשתדל לקנות טרי. ולבדוק ע"י פיזור בצלחת או להעביר בתוך קערה מצד לצד לראות שאין גושים וקורים.

ניתן להשיג בחנויות כלים, נפות של 70 מש
באישור הבד"ץ שנבדקו על ידינו
מחברת "בן עמי פלסט" על כל אחד יש חותמת מאושר מטעם הבד"ץ
יש לבדוק את שלימות הנפה לפני השימוש.

הוראות כלליות!

אין לסמוך על התאריך אחרון לשיווק המופיע על גבי האריזה, אלא להקפיד על טריות המוצר ע"י בדיקת תאריך הייצור, וכן לבדוק את שלמות האריזה ושאין סימני נגיעות חיצוניים (כגון חורים, קורים, פירורים רבים), ולא מאחסון ממושך, ולאחסנם במקום נקי קריר ויבש עד השימוש, ואז לבודקו על פי כללי ההלכה.

השימוש בקמחים הנ"ל אחרי הניפוי אמורים רק באופן שמשתמש עם הקמח באותו יום, או כשמאחסנם במקפיא לאחר הניפוי, אם משאירים אותם בחוץ הם עלולים להתליע במיוחד בימי הקיץ, וראוי לנפותם שוב לפני השימוש.

מדריך הכשרות
בד"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
עיר הקודש

הודעה לצבור

מבר

נגיעות חרקים בתאנים

ראוי לכל ירא שמים שלא לאכלם.

אלא אם יודע לבדוק היטב

זחל בין הזרעים

בתאנים מיובשים (סלל הנמצרים בתניות שבהשגחתנו) מצויים לעיתים קרובות חרקים שונים (חשוכות וחלם ובדומה). החרקים מצויים בין חלקי הפרי (הזרעים והסוכם) ומחמת גוון ומבנה הפרי יש קושי רב לבודקם. ובמיוחד בפרי בעל גוון כהה.

ללא בקיאות וראיה ובדיקה מדוקדקת מאוד עלולים להיכשל באיסור תולעים החמור. וראוי לכל ירא שמים שלא לאכלם כלל (מדין קטנה שלא מסתן מלו - לקח).

הוראות והדרכה מעשית לבדיקת כרתי- לוף

1 להחזיק את הגלים הירוקים העליונים ומיד 3 ס"מ מחלק הלבן - בגזל כ- 3 אצבעות

2 לחתוך את קצה התחתון

3 לחתוך לאורכו של הלוף

4 להחזיק ולא להשתמש בגלים הרחוקים הרחוקים (כ-3 גלים)

5 להחזיק את כל הגלים אחד אחר לאחר ומתחת מגר מסתן לכ- 3 דקות

6 לשטוף תחת זרם מים

7 לבדוק טל ראוי מחרקים קטנים בעבור רחם - בחיר ברחוב ברור

מוגש כשירות לציבור:
ע"י המעבדה
לבדיקת חרקים במזון
שע"י ועד הכשרות
בד"ן העדה החרדית
ירושלים
02-6700200

לאפרושי מאיסורא

עקב תלונות על הימצאות רימות (תולעים) וכדומה, במאכלים מבושלים או חיים, ובפרט בבשר ודגים,
ומבדיקות שערכנו גילינו כי מקורם מזבובים שונים שמטילים ביצים או רימות (תולעים), לתוך המאכלים

על כן יש להקפיד לא להשאיר מאכלים מגולים בפרט בימי הקיץ, ובוודאי במקומות הימצאתם של זבובים. וחמירא סכנתא מאיסורא!

בס"ד

לאפרושי מאיסורא

בצל יבש המשווק בעונות השנה מצויים חרקים, ובמיוחד בעונה זו בשכיחות גבוהה.

(חרקים קטנים כ-1 מ"מ בצבע לבן/צהוב בהיר או שחור/חום),
ולכן יש לבדוק ולנהוג כפי ההוראות דלהלן בכל ימות השנה.

1. יש לחתוך את הקצה העליון. דהיינו כל החלק הרפוי ומעט יותר, תלוי באורך צוואר הבצל, שהוא בדרך כלל בין - 1 עד - 3 ס"מ. באזור זה מצויים אחוזי הנגיעות הגבוהים ביותר וראוי לזורקו או לבודקו היטב היטב.

2. להסיר את השכבה החיצונית הרפויות מהבצל.

3. אם יש חלל בין גלדי הבצל, המצוי בעיקר במרכז ו/או בין 2 קבוצות גלדים (נראה כעין תאומים), (ראה תמונה) יש לחצות ולהפריד בין כל אזור החלל ולשטוף היטב עם שפשוף ביד תחת זרם מים.

4. בצלים הסגורים היטב לאחר הורדת חלק השיפוע העליון אינו חייב בבדיקה

והשי"ת יצילנו ממכשולות

בס"ד

לאפרושי מאיסורא

בבדיקות שערכנו השנה בענבים מצאנו כי שכיחים תולעים על גבי הענבים והגבעולים.

ולכן חובה לשוטפם ולבודקם היטב לפני האכילה כדלקמן:

1. להפריד כל אשכול לכמה חלקים (אפשר בעזרת מספריים) בכדי שהשטיפה תהיה יעילה יותר.
2. להשרותם במים עם מעט סבון ל-3 דקות.
3. לשטוף היטב היטב תחת זרם מים.
4. בעת האכילה לבדוק שהענב שלם ואין בו מקום רך ממוסמס או רקוב, ושאין נקודה בצבע שחור או חום בקוטר כ - 1 מ"מ או יותר וניכר שנמשך ממנו מחילה לבפנים, שאז יש חשש לרימות (תולעים) בתוך הפרי - ואין לאכלו.

תמוז תשע"ד

ועד הכשרות
שע"י העדה החרדית ירושלים

מדריך הכשרות
ב"ע העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים

בס"ד

להסיר מכשול!

חובת זהירות מתולעים בפירות וירקות והוראות שטיפה ובדיקה.

לתועלת הציבור ומניעת מכשול, הננו בזה לפרסם מקבץ הוראות בעניין חשש תולעים והדרכה לבדיקה ושטיפה, ממה שכבר פורסם על ידינו בעבר עם עדכון הוראות [מודגש באדום] ממה שנמצא ביותר לאחרונה. בכדי להינצל מכל צד מכשול של חרקים חיצוניים המצויים לעיתים על גבי פירות וירקות, ראוי ונכון לשטוף היטב כל סוגי פירות וירקות לפני האכילה. אמנם בסוגים בהם שכיח יותר, ראה הדרכה מפורטת לקמן.

בצל

בבצל יבש המשווק בעונות השנה מצויים חרקים. (חרקים קטנים כ-1 מ"מ בצבע לבן / צהוב בהיר או שחור / חום),

ויש לבדוק בכל ימות השנה. כפי ההוראות דלהלן:

1. יש לחתוך את הקצה העליון, דהיינו כל החלק הרפוי ומעט יותר, תלוי באורך צוואר הבצל, שהוא בדרך כלל בין 1 - 3 עד 3 ס"מ. באזור זה מצויים אחוזי הנגיעות הגבוהים ביותר, וראוי לזורקו או לבדקו היטב היטב.
2. להסיר את השכבה החיצונית הרפויה מהבצל.
3. אם יש חלל בין גלדי הבצל, המצוי בעיקר במרכז ו/או בין 2 קבוצות גלדים (נראה כעין תאומים) יש לחצות ולהפריד בין כל אזור החלל ולשטוף היטב עם שפשוף ביד תחת זרם מים.
4. בצלים הסגורים היטב לאחר הורדת חלק העליון אינם חייבים בבדיקה.

שום

עקב הימצאות חרקים קטנים ב'שום טרי ויבש' על גבי הקליפות ואף על גבי (שיני) השום עצמם.

לכן אין להשתמש בשיני שום עם הקליפה.

לאחר קילוף השיניים יש לשטפם היטב תחת זרם מים. [וכשאפשר ראוי לפני השטיפה להשרות אותם במי סבון למשך 3 דקות].

נ.ב. ראוי לאחסן את השום בנפרד ולא ביחד עם שאר מזון למנוע מעבר חרקים, וכמו"כ במארזים ל"פדיון הבן" ראוי לארוז את השום בנפרד מהסוכר.

חצילים וקישואים

בירקות שונים ובפרט **חצילים וקישואים** מצוי על גביהם חיצונית חרקים קטנים מאוד **ולכן חובה להוריד את עלה הכותרת** [ראוי להשרות במים עם מי סבון למשך 3 דקות] ולשטוף היטב תחת זרם מים.

תות שדה

מן הראוי לא להשתמש בתות שדה שלם (גם לא אחרי שטיפות).

גם הנמכרים בחנויות שבהשגחת הבד"צ, יש לנהוג כפי ההוראות דלהלן:

מותר לכתחילה על ידי קילוף כל הפרי, עד להסרת כל השקעים, והורדת העלים עם מעט מבשר הפרי, (בפרי סדוק, רך, או רקוב, יש לסלק אזורים רכים וממוסמסים ולחצות היכן שיש סדק לבפנים), ולשטוף היטב תחת זרם מים.

תות טרי לצורך טחינה בבלנדר, אפשר להקל לאחר הורדת העלים עם מעט בשר הפרי (בפרי סדוק, רך, או רקוב, יש לסלק אזורים רכים וממוסמסים ולחצות היכן שיש סדק לבפנים), השרית הפרי עם מעט מי סבון, ושטיפה טובה תחת זרם מים (שלוש פעמים) וריסוק דק בבלנדר.

עגבניות/עגבניות שרי

לאחרונה נמצא ביותר נגיעות חיצונית של חרקים קטנים ב'עגבניות רגילות' ו'עגבניות שרי' ובמיוחד באזור העוקץ. ולכן חובה להוריד את עלה הכותרת [ראוי יותר להשרות במים עם מעט סבון למשך 3 דקות ואח"כ] לשטוף היטב תחת זרם מים.

בתקופות שונות במשך השנה נמצאים בעגבניות ועגבניות שרי, תולעים בצבע לבן עד חום-בהיר עם ראש כהה, **החודרים לפרי**, סמוך לעלי העוקץ וגם בשאר שטח העגבניות.

סימני החדירות ניכרים על ידי חורים או כתמים (בצבע חום-בהיר עד שחור), ולעיתים גם בסימני לכלוך פירורים כהים וכדומה.

ולכן יש לבדוק לפני השימוש, וכשרואים סימני חדירה וכרסום כנ"ל, יש לפתוח ולבדוק.

ירקות עלים מגידול מיוחד

ירקות עלים מגידול מיוחד המאושר ומפוקח על ידינו, הם אך ורק על אריזות שמודפס עליהם חותמת מיוחדת כזו: >> ואין להשתמש רק בתנאי השטיפה המופרטים על האריזה.

- אריזות מאותן חברות ובאותם מותגים שאין עליהם את חותמת הנ"ל, אינם מפוקחים ואינם מאושרים על ידינו! ועל הציבור להזהר!
- ירקות עלים מגידול רגיל, הרי הם מוחזקים בריבוי חרקים, ויש עליהם חובת בדיקה מעולה. וראוי לכל יר"ש שלא לאוכלם כלל.

הירקות המצוננים והחתוכים שעל האריזה חותמת הבד"ץ עוברים שטיפה יסודית בפיקוח צמוד של משגיחים מומחים והם בחזקת נקיים מתולעים, ואין עליהם חובת הבדיקה.

שומר

מצויים בו חרקים קטנים בין השכבות של הירק, חובה להסיר את הגבעולים הירקיים עם העלים הקטנים, לחצות ולהפריד את הגלדים [השכבות הלבנות] עד שיהיו חלקים ומופרדים ללא סדקים ומקומות מסתור, להשרות במים עם חומר ניקוי למשך 3 דקות ואח"כ לשטוף כל גלד תחת זרם מים עם שפשוף ביד.

פירות קיץ

משמש, אפרסק, נקטרינה, חובבנים, שזיפים וכדומה

עלולים להיות נגועים ברימות בצבע לבן שקוף

יש לנקוט במשנה זהירות בבדיקתם ויש לחתוך כל פרי לחלקים והתבוננות היטב תוך כיפוף בשר הפרי, בפרט בפירות רכים או ממוסמסים.

פלפל-גמבה

מצויים בהם חרקים קטנים באזור העוקץ מתחת לעלה הכותרת, ולעיתים הם גם חודרים פנימה דרך חור או רווח של עלה הכותרת, כמו כן מצויים לעיתים זחלים בתוך הפלפל,

ולכן חובה להוריד את עלה הכותרת עם מעט מבשר הפלפל, לחצות לשניים, להוציא את הליבה והזרעים, להשרותם במים עם מעט סבון ל-3 דקות ולשטוף היטב תחת זרם מים.

בפלפל למילוי, שאין אפשרות לחצות, יש להוריד את עלה הכותרת עם מעט מבשר הפלפל, להוציא את הליבה והזרעים, להשרותם במים עם מעט סבון ל-3 דקות, ולשטוף היטב מבפנים עם זרם מים.

בננות - נגיעות חיצונית

נמצאו חרקים קטנים חיצונים. (המצויים בין הבננות ובעלים המיובשים שבקצה הקליפה).

יש להוריד העלה המיובש בקצה, ולנגב את הבננה חיצונית עם נייר מגבת וכדומה,

ראוי שלא להניח את הבננות ליד מאכלים (שאינם נשטפים).

אין חשש בפרי עצמו.

ענבים

בבדיקות שערכנו בענבים מצאנו שמצויים חרקים קטנים על גבי הענבים והגבעולים.

ולכן **חובה לשטפם ולבודקם לפני האכילה כדלקמן:**

1. להפריד כל אשכול לכמה חלקים קטנים (אפשר בעזרת מספריים) בכדי שהשטיפה תהיה יעילה ביותר.
2. להשרותם במים עם מעט סבון ל- 3 דקות. ולשטוף היטב תחת זרם מים.
3. בעת האכילה לבדוק שהענב שלם ואין בו מקום רך ממוסמס או רקוב, ושאין נקודה בצבע שחור או חום בקוטר כ- 1 מ"מ או יותר, וניכר שנמשך ממנו מחילה לבפנים, **שאז יש חשש לרימות (תולעים) בתוך הפרי** - ואין לאכלו.

תאנים טרים או מיובשים

ראוי לכל יראי שמים שלא לאוכלם. אלא אם יודע לבדוק היטב.

בתאנים מיובשים (כולל הנמכרים בחנויות שבהשגחתנו) מצויים לעיתים קרובות חרקים שונים (חיפושיות, זחלים וכדומה). החרקים מצויים בין חלקי הפרי (הזרעים והסיבים) ומחמת גוון ומבנה הפרי יש קושי רב לבודקם. ובמיוחד בפרי בעל גוון כהה.

ללא בקיאות ראויה ובדיקה מדוקדקת מאוד עלולים להיכשל באיסור תולעים החמור, וראוי לכל יראי שמים שלא לאכלם כלל (עיין קיצור שו"ע סימן מ"ו - ל"ט)

ברכות הנהנין

הקדמה לטבלת ברכות למוצרים שבהשגחת הבד"ץ

היות ונדרשנו מאת הציבור לפרסם את סוגי הברכות על מוצרים והחטיפים למיניהם אשר בהשגחתנו, נשתדל בס"ד בזה לפרט עד כמה שידינו מגעת. אנו מקוים כי הקפנו כמעט את כל המוצרים שבהשגחתנו. בראשונה, נקדים כמה כללים

א. קמח מחמשת מיני דגן שבושל בקדירה:

בשו"ע או"ח סימן ר"ח סעיף ט' איתא: "עירב קמח דוחן ושאר מיני קטניות עם קמח של חמשת מיני דגן ובשלו בקדירה, מברך בורא מיני מזונות ועל המחיה... ואם עשה ממנו פת מברך המוציא וברהמ"ז. ודווקא שיש באותו קמח מחמשת מינים כדי שיאכל ממנו כזית דגן בכדי אכילת פרס, אבל אם אין בו זה השיעור מחמשת המינים אינו מברך לבסוף ברכת המזון, אלא בתחילה מברך המוציא כיון שיש בו טעם דגן, אע"פ שאין בו כזית בכדי אכילת פרס".

מבואר בזה שבאם יש תערובת של חמשת מיני דגן ויש בתערובת טעם דגן מברך לפניו בורא מיני מזונות. ויש לדון באלו החטיפים המצופים שוקולד למיניהם, האם המוצר והציפוי נחשבים כתערובת של חמשת מיני דגן, או שאין זה נחשב כתערובת אלא דינם כעיקר וטפל, שאז אף שהטפל הוא מחמשת מיני דגן, הוא בטל לעיקר.

וראה בשו"ע סימן רי"ב ס"א ובשו"ע הרב שם ובמ"ב סק"א ובשעה"צ סק"ד. ואולם, עיין במ"ב שם סק"ג ובשעה"צ סק"ט וכיו"ב כתב בשו"ע הרב שם. והיוצא מדבריהם, שאף כשאינם בתערובת אלא אוכל דג מלוח עם פת אפילו כשתאב להמליח יותר, אם תאב גם לפת, מ"מ הפת אינה טפילה וצריך לברך עליה ופוטר את המליח. ומשמע שהוא הדין במיני מזונות, שבאופן זה מברך על המזונות ופוטר את המליח. ולכן, אלו החטיפים המצופים בשוקולד שיש בתוכם וופלה או בייגלה או ביסקוויט וכיוצא בזה, דודאי יש בזה טעם דגן, מברך לפניו בורא מיני מזונות, ולאחריו אם יש בחמשת מיני דגן שיעור של כזית בכדי אכילת פרס, [דהיינו כ-30 גרם קמח דגן בתוך 4 דקות], מברך לבסוף על המחיה. ואם אין בו כזית בכדי אכילת פרס מברך לאחריו בורא נפשות. ואם הוא ספק, הרי אם יש בו כזית בצירוף עם השוקולד מברך בורא נפשות. ויש מפקפקים ע"ז ודעתם שגם בחטיפים אלו יש לחלק אם תאב לשוקולד או לוופלה.

ב. כפי מה שכתוב בשו"ע הנ"ל, הרי אם יש מחמשת המינים בתערובת [גם אם הוא מועט] מברך בורא מיני מזונות, אמנם אם זה ניתן רק למטרת דיבוק וקישור תוכן המוצר, הרי היא בטל בתבשיל (סימן ר"ח ס"ב ועיי"ש בס"ג כשיש ספק טוב לאוכלו בתוך הסעודה) אולם יש הרבה מוצרים שיש שם תערובת מחמשת מיני דגן ולא ברור לאיזה מטרה ניתן אם לדבק או להטעים, בזה אם יש בו כ- 10% אחוז ממין דגן מן הסתם ניתן לטעם, ובדרך כלל אז זה גם נרגש בחיך, ואם הוא פחות מ- 10% הוה ספק, וספק ברכות להקל וברכתו שהכל, ועל פי זה נקבעו הדברים דלהלן.

ב. ברכה אחרונה:

הרבה (ובעיקר נערים צעירים) שהם טועים לחשוב שמכיוון שברכה הראשונה היא מזונות, מברכים גם אחריהם ברכת מעין שלוש, ולא כן היא. כי אחוזי הדגן אינם שוים בכל המוצרים, כמובן, בדרך כלל אין בהם יותר מ50% דגן, ובפרט אלה שאחוזי הדגן פחותים מזה, והרגילות היא שלא אוכלים מהם שיעור גדול, ולכן הברכה אחרונה היא בורא נפשות, אבל מי שאוכל שיעור גדול עד שיש בו דגן כזית בכא"פ, כגון ביסקויט מצופה צריך לברך אחריהם ברכת מעין שלוש, אך קשה לפרט כמות אחוזי הדגן שבכל המוצרים ובפרט שהדבר עלול להשתנות לפי התנאים. בכל זאת בחלק מהמוצרים שהתאפשר לנו לברר בבירור את אחוזי הקמח שבהם, נפרטם להלן בטבלה. וכאשר אוכלים מהם שיעור כזית דגן בכדי אכילת פרס שהוא זמן של 4 דקות, מברך אחריהם על המחיה.

ראה בענין זה במשנה ברורה סימן ר"ח ס"ק מ"ח ובשו"ת דברי יואל ח"א סי"ג ובאגרו"מ.

ג. קמח תפו"א, תירס, סויה וכדו':

כל המוצרים שמיוצרים מקמחים של תפוח אדמה, תירס, סויה וכדו' - ברכתם שהכל, והוא לפי פסק הרמ"א בסימן ר"ב סעיף ז'. ולפי מה שכתב במשנה ברורה שם סעיף קטן מ"ב, שמרן המחבר מסכים לכך. (ותמרים שכתב שם במחבר דלא נשתנית ברכתן, שאני דניכר תוארן וצורתן), ולכן כל המוצרים שמיוצרים מקמח תירס או מקמח תפו"א או מקמח סויה וכדומה, ברכתן שהכל ואחרי האכילה בורא נפשות.

ד. ללא גלוטן:

ישנם מוצרים שמודפס על האריזה "ללא גלוטן" פירושו ללא קמח דגן, וברכתם שהכל.

ה. בטנים מצופים (אמריקאים - קבוקים):

ברכתם בורא מיני מזונות, כדין תערובת דגן. ולגבי ברכה אחרונה, אין הבוטן מצטרף לשיעור כזית וצריך שיהיה בציפוי בעצמו כזית בכדי אכילת פרס כדי לברך על המחיה. ואם לא אכל כזית רק בצירוף הבוטן, מברך בורא נפשות. יש בוטנים מצופים בקמח אורז והבוטן הוא הרוב וברכתו בפה"א.

ו. גביעי גלידה וגלידות קסטה:

או גביעי גלידה חמה, שמטרתם רק להחזיק הגלידה, מברך שהכל על הגלידה ופוטר גם הגביע. וכשאכלן ביחד ונשאר עוד קצת מהגביע אפילו כשאוכלו לבד אחר שאכל הגלידה אין צריך לברך עליו (משנ"ב סימן קס"ח ס"ק מ"ו) אבל גלידות קסטה או הביסקוויטים של קרמבו, שהם מזונות בפני עצמם, אין הביסקויטים נפטרים בברכת שהכל וצריך לברך עליהם בנפרד בורא מיני מזונות.

ז. גרנולה:

תערובת של שיבולת שועל, צימוקים ופירות מיובשים, התערובת אינה עוברת בישול, אלא קליה, ולכן על אף שיש בהם גם תערובת שיבולת שועל שהיא מחמשת מיני דגן, אין ברכתה מזונות אלא הולכים בתר הרוב שהיא שיבולת שועל קלוי וברכתה בופה"א, ואף על השיבולת שועל מברך בפה"א כיון שזה קלוי. ויש מפעלים שבתהליך הייצור הגרנולה עוברת בישול ואז ברכתה מזונות.

ח. דגני בוקר:

יש בהם שני סוגים עם תהליכי ייצור שונים, תהליך א: אלו שנעשים מקמח תירס או שאר קטניות ומיוצרים ע"י אקסטרודר, וברכתם שהכל. תהליך ב: אלו שנעשים מגרגרי חיטה או גרגרי אורז או תירס, כשהם לא טחונים, הם עוברים תהליך ריכוך בקיטור, ואינם ראויים לאכילה עד אחרי שהם עוברים תהליך רידוד ושיטוח בוואלסים וייבוש בתנור וציפוי בסוכר. ברכתם בפה"א.

ט. כריות במילוי נוגט/שוקולטה:

ברכתם הראשונה מזונות, לגבי ברכה האחרונה צריכים לאכול כזית בכדי אכילת פרס דהיינו 2 חטיפים ב 4 דקות

י. מיני מזונות האפויים:

דינם כדין פת הבא בכיסנין, ומבואר בשו"ע או"ח קס"ח שאם אכל מהם כשיעור קביעת סעודה יש בזה חיוב נטילת ידים והמוציא וברכת המזון. ועיי' שם במ"ב שגם שאר הדברים הבאים ללפת את הפת מצטרפים לשיעור קביעות סעודה.

יא. עוגות גבינה:

אם אין בהן קמח ברכתן שהכל. ואם יש בהן קמח יותר מ-10%, ברכתן מזונות. ובכדי לדעת את המציאות בעוגות הנמכרות יש להתקשר למשרדי ועד הכשרות.

עוגיות וטורטים וכדו' של פסח אשר בהשגחתנו, כולם, ברכתם שהכל.

יב. פיצה:

ברכתה מזונות. לפי הוראות הבד"ץ, כל בצקי הפיצה שבהשגחתינו מיוצרים ברוב מי פירות כלפי המים, וטעם המי פירות מורגש בבצק ולכן ברכתו מזונות, עי' או"ח סי' קס"ח ס"ז ומשנה ברורה ס"ק ל"ג.

יג. פיתה קראנ'צ באגאט קראנ'צ:

ברכתם מזונות אחרי שהתהליך הוא שהם לא אפויים כראוי, ולכן הם דומים לקרקרים שברכתן מזונות.

יד. פצפוצי אורז:

של "בטר אנד דיפרנט". ושל אשבול, ושל עדין, ברכתם מזונות, משום שהם עוברים תהליך בישול ואח"כ ייבוש או אקסטורדה או משום שנעשים מקמח אורז. והמיוצרים במפעלי דגן עוברים תהליך קליה בלבד וברכתם אדמה.

טו. פריכיות:

יש מהן כמה סוגים, יש ממין אורז, חיטה, כוסמין, ושבולת שועל - קוואקר, ויש גם משני סוגים ביחד. ברכתן שהכל, וי"א בורא מיני מזונות, וי"א בורא פרי האדמה. קיים גם מסוג כוסמת (קטניות) י"א ברכתו שהכל וי"א בורא פרי האדמה. אלו המיוצרים מתערובת קמח שבולת שועל או מרוב קמח אורז, ברכתן מזונות.

טז. קרוטונים:

ברכתם בורא מיני מזונות, מכיון שנעשה מלחם מיוחד שאינו ראוי כל כך לאכילה ועשוי רק לצורך הקרוטונים וגם הוא קשה ככסנין. ואם אכל מהם לבד כשיעור כזית בכדי אכילת פרס, מברך עליהם על המחיה.

ואם אכלם עם שאר דברים, יש שאלה של קביעות סעודה שצריך לברך המוציא וברכת המזון.

יז. קמח לדבק - שהכל:

קיים מוצרים שונים שיש בהם קמח באחוזים ניכרים, ובכל זאת ברכתם שהכל, מחמת שהקמח מוכנס שם רק לדבק וכמבואר בסימן ר"ח ס"ב משנ"ב ס"ק ז'.

טבלת הברכות

למוצרים שבהשגחת הבד"ץ

לנוחותכם:

מאחר והצרכנים מחפשים מוצרי "ורד הגליל-תלמה", תחת שמות שונים, והיות ובמקביל למוצרי "ורד הגליל" ישנה סדרת דגני בוקר ללא ציפוי עם שמות דומים המיוצרים ע"י "תלמה שפע" וברכתם לפעמים אחרת (עיין במקומם), הכנסנו למדריך את רשימת מוצריהם בכללות, לפי סדר הא'-ב', ומשם הפנייה לסוף הרשימה, במרוכז ומפורט.

למען דעת:

גם מוצר שברכתו הראשונה היא "מזונות" אין להסיק מכך שברכתו האחרונה היא "על המחיה", כי לברכה אחרונה נצרך כזית דגן דוקא בשיעור של כדי אכילת פרס (4 דקות)
ראה לעיל בהקדמה לטבלת הברכות סעיף ב'

המוצרים לפי סדר הא"ב

א

אגוזון (חברת ירושלים)	שהכל
אגוזי (עלית מגדים)	שהכל
אגוזים מסוכרים	בורא פרי העץ
אובלטים (אם החיטה ברט)	מזונות
אייר ביס (בצל פיקנטי-בייגל בייגל)	מזונות (כ-60% קמח)
אלמנדוס (תערובת פיצוחים בציפוי קמח-מיה)	מזונות
אננס (גם בשימורים)	האדמה
אפרופו	שהכל
אריזת מולטי	האדמה
אשכולות אגוזים ודגנים שוקולד (פרוגס)	האדמה

ב

באגסי (חטיפי העמק)	מזונות (55% חיטה)
בוטנים מסוכרים	האדמה
בוטנים מצופים אמריקאים (קבוקים) (עלית)	מזונות (וראה בהקדמה סעי' ה')
בוטנים מצופים קמח אורז	בפה"א (וראה בהקדמה סעי' ה')
בוגי (גלומה)	שהכל
בורגל	מזונות-על המחיה
בורקס, מלווח, בלינצ'עס, אגרול	מזונות
בייגלך ללא גלוטן (אוסם)	שהכל
ביג ביט (עלית מגדים)	מזונות, וי"א שאם תאב לשוקולד מברך שהכל
ביסים (קלאב מרקט)	מזונות (55% חיטה)
ביסלי (אסם)	מזונות
ביסלי דק	שהכל
ביסלי תירס	שהכל
במבה (אסם) וחטיפי תירס של כל החברות	שהכל
בסט נאש (משובח)	שהכל
בצל	ראה טבעות בצל
בקלאווה	מזונות
ברנפלקס (דגני בוקר של תלמה שפע)	מזונות (כ-40% קמח)
ברנפלקס מייפל (תלמה שפע)	מזונות
ברנפלקס נשנושנים (תלמה שפע)	מזונות
בשר צמחי ונקניקיות	שהכל

ג

גביעי גלידה	שהכל על הגלידה ופוטר הגביע, והאוכל הגביע לבד מברך מזונות
גלידות קסטה	ראה בהקדמה סעי' ו'
ג'לי כוכבים	שהכל
גלילי ופלה ממולאים	מזונות
גרעיני אבטיח	האדמה
גרעיני דלעת	האדמה
גרנולה (מכל המפעלים שבהשגחתנו)	האדמה
גריסים מבושלים / גריסי פנינה	מזונות

מדריך הכשרות
בד"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
עדה החרדית

ד

דגני בוקר (אסם)	מזונות
דגני בוקר (אפיפית)	מזונות
דגני בוקר (מפעלי דגן)	האדמה
דגני בוקר (טעמן)	שהכל
דגני בוקר גם ממולאים (אשבול)	מזונות (כ-30% קמח)
דגני בוקר טבעות בטעם דבש (ריבוע כחול)	מזונות (כ-20% קמח)
דגני בוקר לפנות בוקר (אם החיטה)	שהכל
דגני בוקר על הבוקר (גלומה)	שהכל
דגני בוקר עם שחר (בר טיב)	שהכל
דגני בוקר פתיתי תירס (ריבוע כחול)	שהכל
5 דגנים מלאים (גלומה)	מזונות
5 דגנים (מצה'לך) (מצות כרמל)	מזונות
7 דגנים (חלבה, תפוח וקינמון) (רפאל'ס)	האדמה
דובדובן מסוכר	שהכל
דוחן	האדמה
דוריטוס (עלית)	שהכל
דלי אגוז (תלמה שפע)	מזונות
דלי שקד (תלמה שפע)	מזונות
דלי פקאן (דגני בוקר תלמה שפע)	מזונות (כ-45% קמח)
דקליות (אחוה)	מזונות (כ-75% קמח)
דקיקיות (אסם)	שהכל
דרז'ה גל'י מצופה (קינד)	שהכל
דרז'ה חמוציות מצופות (קינד)	העץ
דרז'ה בוטנים מצופים (קינד)	האדמה

ו

ופלים	מזונות

ז

זהובים בטעם בצל קימל מלוח (מצות כרמל)	מזונות
זנגויל מסוכר	האדמה

מדריך הכשרות
בר"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ דעדה החרדית ירושלים

ח

חטיפי שוקולד קליק (תלמה ורד)	ראה בסוף הרשימה
חטיף אנרגיה (אחוה)	שהכל
חטיף בוטנים מסוכר (עדן - ועוד)	האדמה
חטיף בוטנים במילוי חלבה (אשבול)	מזונות
חטיף בר דבש (האחים)	מזונות
חטיף גרנולה (מפעלי דגן)	האדמה
חטיף גרעיני חמניה (פינאטס)	האדמה
חטיף חמניות	האדמה
חטיף סובין (מפעלי דגן)	מזונות
חטיף שומשום מסוכר	האדמה
חטיף קוקוס מסוכר	שהכל
חטיף קוקוס (פינאטס)	העץ
חטיף שוקולד חמוציות/חלווה ואגוזים/קוקוס/אננס (אופק טבע)	מזונות
חטיף תירס (תלמה)	שהכל
חטיף תפו"א (ברוס 10)	שהכל
חטיפי תירס (זוגלובק טבע)	האדמה
חיטה תפוחה - שלוה (אשבול, גלומה, ומפעלי דגן, בטר אנד דיפרנט)	האדמה
חיטה מלאה (מצה'לך) (מצות כרמל)	מזונות
חיטופים (חטיפי העמק)	מזונות (55% חיטה)
חיטית שיפון (מצה'לך) (מצות כרמל)	מזונות
חמאת בוטנים	שהכל
חמאת שומשום טבעי/קשיו	שהכל
חמודים (גלומה)	שהכל
חמוציות	בורא פרי העץ

ט

טבעות בצל (תפוגן)	שהכל
טורטיה תירס (אסם)	שהכל
טורטיה בטעם חמוץ מתוק/ שום בצל (אסם)	שהכל וי"א בפה"א וי"א מזונות
טורטים ועוגיות כשר לפסח בהשגחת בד"ץ עדה החרדית	שהכל
טחינת אגוזי יער/המלך (חברת ירושלים)	שהכל
טיזר קורנפלקס (לב'ס)	שהכל

מדריך הכשרות
בד"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
עדה החרדית

טעמי (עלית מגדים)	שהכל
טעמי בוקר (אשבול)	מזונות (כ-30% קמח)

כ

כדורי דגנים מצופים שוקולד חלב (תות ממתקי איכות)	מזונות
כדורי שוקולד מסוכר (טעמן)	שהכל
כוסמת (קטניות)	האדמה
כיף כף (עלית מגדים)	מזונות, וי"א שאם השוקולד עיקר אצלו מברך שהכל
כיפלי בצל (תלמה שפע) קראנץ' (חטיפי העמק)	שהכל
כיפלי ברביקיו קראנץ' (חטיפי העמק)	מזונות
כיפלי גריל (תלמה שפע)	שהכל
כיפלי קראנץ' (חטיפי העמק)	מזונות
כיפלי פיצה קראנץ' (חטיפי העמק)	מזונות
כיפלי צ'יפס (תלמה שפע)	שהכל
כיפלי צ'יפס קטשופ (תלמה שפע)	שהכל
כריות (דגני בוקר של תלמה שפע)	מזונות (כ-25% קמח) לייצוא נקרא שוקריות
כריות TO GO במילוי קרם נוגט (תלמה שפע)	מזונות (כ-25% קמח)
כריות מצופות שוקולד חלב (תות ממתקי איכות)	מזונות
כריות מצופות במילוי נוגט/שוקולטה (ורד הגליל)	מזונות (כ10% קמח) ראה בהקדמה סעיף ט.

ל

לבבות דקל	בורא פרי האדמה
לדר	שהכל
לה נאש (משובח)	שהכל
לחם פשתן	מזונות (כ-35% גלוטן)
לחמית ללא גלוטן (אסם)	שהכל
לפנות בוקר (אם החיטה)	שהכל

מ

מאפינים (אחוה)	מזונות (כ-25% קמח)
מולטי כדורי דגנים עם מילוי בטנים שוקלד	מזונות (25% דגן)

מדריך הכשרות
ב"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
העדה החרדית

מולר רייס - מעדן חלב עם אורז	ברכתו כברכת האורז
מחיות פרי	שהכל
מיני/ופלה מצופה (עלית מגדים)	מזונות,
	וי"א שאם השוקולד עיקר אצלו מברך שהכל
מיקספלקס דגנים (תלמה ערד)	מזונות
ממתק אגוזי יער (חברת ירושלים)	בורא פרי העץ
ממרח אגוזים/חרובים (עלית מגדים)	שהכל
ממתק חרובים (חברת ירושלים)	שהכל
ממתק קוקוס (חברת ירושלים)	בורא פרי העץ
ממתק שומשום/חמניות/דלעת טבעי (חברת ירושלים)	בורא פרי האדמה
ממתק שקדים/פיסטוק/קוקוס/טבעי (חברת ירושלים)	בורא פרי העץ
מרמולדה	שהכל
מרציפן	שהכל
מנצ'יס	ראה אלמנדוס

נ

נקנקיות	שהכל
נשנש תירס (בייגל את בייגל)	מזונות (כ-60% קמח)
נשנש תפו"א (בייגל את בייגל)	מזונות (כ-40% קמח)
נשנש פיקנטי (בייגל את בייגל)	מזונות (כ-50% קמח)

ס

סומבררו (מיה)	שהכל

ע

עוגי (חטיף דגנים של תלמה ורד)	ראה בסוף הרשימה
עוגי (דגני בוקר של תלמה שפע)	מזונות (כ-20% קמח)
עוגי עם פיצפוצים בטעם שוקולד	מזונות (כ-14% קמח)
עוגיות (כל הסוגים-תבואות בר)	מזונות (כ-70% קמח)
עוגיות גרנולה (אחוה)	מזונות (כ-80% קמח)
עוגיות וטורטים כשר לפסח בהשגחת בד"ץ העדה החרדית	שהכל
עוגיות ולחמניות של חברת "לשובע" ללא גלוטן	שהכל

עוגיות טף (טאבורד)	שהכל
עוגיות מצופות שוקולד חלב (תות ממתקי איכות)	מזונות
עוגיות שומשום (אחוה או תבואות בר)	מזונות (כ-20% קמח)
עוגיות נשיקות קצף (תבואות בר)	שהכל
עוגות גבינה	ראה בהקדמה סעיף י'
עוגת גלידה (ריאו)	שהכל
עצמה (חברת ירושלים)	שהכל

פ

פופסים	שהכל
פופקורן	האדמה
פינקי (חטיפי העמק)	מזונות (כ-55% חיטה)
פיפס (שופר סל)	מזונות (כ - 55% חיטה)
פיצה	מזונות, ראה בהקדמה סעיף י"א
פיצפוצי אורז (בטר אנד דיפרנט)	מזונות, ראה בהקדמה סעיף י"ב
פיצפוצי אורז (מפעלי דגן)	האדמה, ראה בהקדמה סעיף י"ב
פיצפוצי אורז (אשבול)	מזונות, ראה בהקדמה סעיף י"ב
פיצפוצי אורז (עדין הדר)	מזונות, ראה בהקדמה סעיף י"ב
פיתה קראנצ'	מזונות
פלאפל	שהכל
פסק זמן (ביג ביט, רד) (עלית מגדים)	מזונות, וי"א שאם השוקולד עיקר אצלו מברך שהכל
פפיטו (חטיף תירס - חטיפי העמק)	שהכל
פקפקים (בוטנים אמריקאים בציפוי עבה) (מיה)	מזונות
פרה ביסקויט קטן וגדול (עלית מגדים)	מזונות וי"א שאם השוקולד עיקר אצלו מברך שהכל
פריכיות אורז (בטר אנד דיפרנט)	שהכל, וי"א בפה"א, וי"א מזונות
פריכיות אורז עם כוסמת (אסם)	שהכל וי"א בפה"א
פריכיות אורז עם כוסמין (בטר אנד דיפרנט)	שהכל, וי"א בפה"א, וי"א מזונות
פריכיות אורז עם קוואקר (בטר אנד דיפרנט)	שהכל, וי"א בפה"א, וי"א מזונות
פריכיות אורז עם תירס (בטר אנד דיפרנט)	שהכל, וי"א בפה"א, וי"א מזונות
פריכיות דגנים מצופות שוקולד	שהכל
פריכיות דקות דגנים נימוחות (אסם)	מזונות
פריכיות דקות פיטניס	מזונות

פריכיות חומוס עדשים קינואה (שטראוס)	שהכל
פריכיות כוסמת (פריך, פרח, אלומה) (מפעלי דגן)	שהכל וי"א בפה"א
פריכיות תפו"א בטעם עשבי תיבול	שהכל
פריכיות תפו"א/אורז/סלק (שטראוס)	שהכל
פרפר נחמד (תלמה שפע)	שהכל
פתית חיטה (תלמה שפע)	מזונות (כ-80% קמח)
פתית חיטה מלאה (תלמה שפע)	מזונות (כ-80% קמח)
פתית שוודי (תלמה שפע)	מזונות ועי' במנחת יצחק ח"א סי' ע"א (כ-80% קמח)
פתית שיפון (תלמה שפע)	מזונות (כ-80% קמח)
פתית עגבניות (תלמה שפע)	מזונות (כ-80% קמח)
פתיתי תירס בתוספת סוכר	שהכל
פתיתי תירס (בטר אנד דיפרנד)	האדמה
פת בצל (מצה'לך) (מצות כרמל)	מזונות

צ

צ'אק שוקולד (עלית מגדים)	שהכל
צ'ופי דובונים שיבולת שועל (טעמן)	מזונות (כ-20% קמח)
צ'ופי טבעות דבש (טעמן)	מזונות (כ-20% קמח)
צ'ופי טבעות צבעוניות (טעמן)	מזונות (כ-20% קמח)
צ'ופי קורנפלקס (טעמן)	שהכל
צ'יטוס (עלית)	שהכל
צ'יפס (עלית)	בפה"א (י"א שהכל)
צ'יפס תפו"ע	העץ
צ'יפסי (אסם)	בפה"א (י"א שהכל)
צ'יפקס (חטיפי העמק)	שהכל
צ'יקס (בייגל את בייגל)	שהכל
צנימונים (מאפיית דוידוביץ)	המוציא וברכת המזון

ק

קדאיף	מזונות
קוואקער	ראה שבולת שועל
קוקומן - חום לבן/צדפים/פצפוצים (תלמה שפע)	מזונות
קוקומן כדורים (תלמה שפע)	מזונות (כ40% קמח)

מדריך הכשרות
בר"ץ הערה החרדית
בהשגחת הבד"ץ ירושלים עיר הקודש

קוקומן - חטיף דגנים (תלמה ורד)	ראה בסוף הרשימה
קוקוס מצופה שוקולד	שהכל
קורנפלקס (בטר אנד דיפרנט)	בפה"א (וראה בהקדמה סעי' ח')
קורנפלקס (דגני בוקר של תלמה שפע - טעמן - עוז - יש - אריזות ירושלים)	שהכל
קורנפלקס מצופה שוקולד חלב (תות ממתקי איכות)	שהכל
קורנפלקס עם ציפויים (בטר אנד דיפרנט)	האדמה
קינואה תפוחה (מפעלי דגן)	האדמה
קינואה (בטר אנד דיפרנט)	האדמה
קינמונים (דגני בוקר של תלמה שפע)	מזונות (כ-35% קמח)
קלאסי קרקר (מצה'לך) (מצות כרמל)	מזונות
קליפות מסוכרים/מצופים	שהכל
קליק - שוקולד וחטיפים (תלמה ורד)	ראה בסוף הרשימה
קראנצ' פיתה	מזונות
קצפיות (אחוה)	שהכל
קרוטונים (אסם ודוידוביץ)	מזונות (ראה בהקדמה סעי' י"ד)
קריספי (אסם)	מזונות
קרמבו	שהכל, ועל הביסקויטי מזונות (ראה לעיל סעי' ו')
קרמבלי (אשבול)	מזונות
קרנצים (דגני בוקר של תלמה שפע)	מזונות (כ-50% קמח)
קרקר דגן	מזונות, ואם נאכל במקום לחם טעון נט"י וברכתו המוציא. ועיי' בשו"ת מנח"י ח"א סי' ע"א
קרקר טופו (אסם)	מזונות
קרקר כוסמין (מצה'לך) (מצות כרמל)	מזונות
קרקר סובין (מצה'לך) (מצות כרמל)	מזונות
קרקר שש דגנים (בייגל את בייגל)	מזונות (כ-70% קמח)
קרקר (פסח בא)	שהכל
קרקר ללא גלוטן (אסם)	שהכל
קרקר פשתן (ביכורים)	מזונות

לגבי ברכה אחרונה רק אם אוכלים 70 גרם תוך 4 דקות, ניתן לברך על המחיה

ר

רחות לוקום	שהכל

ש

שאשי ובאלי (אשבול)	מזונות (כ-20% קמח)

שאשא (אשבול)	שהכל
שבולת שועל - קוואקר כשהוא חי והדרך לאכלו כך - האדמה. כשמבושל - מזונות - על המחיה	
שבקיה	מזונות
שוגי - חטיף דגנים (תלמה ורד)	ראה בסוף הרשימה
שוגי עם פצפוצי שוקולד לבן וקרם שוקולד	מזונות (כ-11.6% קמח)
שוגי בטעם וניל עם קרם חלב	מזונות (כ-11.7% קמח)
שוגי / שוקו - קורנפלקס (דגני בוקר של תלמה שפע)	שהכל
שוגי פיצי (דגני בוקר של תלמה שפע)	מזונות (כ-45% קמח)
שומשומיות (אחוה) מתוקית	מזונות (כ-27% קמח)
שוקולה, חטיפים/קליק (תלמה ורד)	ראה בסוף הרשימה
שוקולד חלבי, פרוה, לבן	שהכל
שוקולד עם אגוזים	שהכל
שוקולד לבן עם עוגיות (עלית מגדים)	מזונות (כ-15% קמח)
וי"א שאם השוקולד עיקר אצלו מברך שהכל	
שוקולד מריר עם עוגיות ושברי שקדים (עלית מגדים)	שהכל
שוש (עלית)	שהכל
שלגונים וגלידות	שהכל, והגביע פטור ע"י ברכת הגלידה
שלוה	ראה חיטה תפוחה
שניצל צמחי	שהכל
שניצל תירס לקט ירקות (זוגלובק טבעי טבעול)	האדמה (60% גרגירי תירס)
שקדיה (חברת ירושלים לממתקים)	שהכל
שקדי מרק	מזונות (שקדי מרק לפסח - שהכל)

ת

תותית	שהכל
תירס תפוח (אשבול, גלומה, מפעלי דגן)	האדמה
תמר ופיקאן (חברת ירושלים)	שהכל
תמר ושומשום (חברת ירושלים)	בורא פרי האדמה
תמר ואגוז (חברת ירושלים)	בורא פרי העץ, ואחריו בורא נפשות
תמר ושקד (חברת ירושלים)	בורא פרי העץ, ואחריו בורא נפשות
תן צ'אפ	שהכל
תן צ'אפ - כריות (מיה)	שהכל
תפוציפס	ראה צ'יפס

שוקולד, חטיפים, קליק וטבלאות של חברת ורד הגליל-תלמה

חטיפים:	הברכה
קליק IN במילוי נוגט, או קרם חלב, מצופה שוקולד	שהכל
שוגי חטיף דגנים קורנפלקס	שהכל
שוגי חטיף דגנים קורנפלקס בטעם שוקולד	שהכל
שוגי חטיף דגנים עם פצפוצי שוקולד לבן וקרם שוקולד	מזונות
קוקומן חטיף דגנים בטעם שוקולד עם קרם חלב (מכיל קמח חיטה)	מזונות
קוקומן חטיף דגנים פצפוצי אורז בטעם שוקולד (מכיל קמח חיטה)	מזונות
קליק מצופה, במילוי נוגט, או קרמל, או שוקולטה 35-10 גרם	שהכל
קליק קרם חלב - חטיף שוקולד חלב מעולה ממולא קרם חלב	שהכל

קליק בשקיות 65/75 גרם:

קליק ביסקויט	מזונות
קליק כריות (במילוי נוגט)	מזונות
קליק קורנפלקס	שהכל
קליק כדורים (חום)	שהכל
קליק חום לבן	שהכל

שוקולד טבלאות:

שוקולד טבלאות קליק XL עוגיות ודגנים (סגול) שקדים ודגנים (ורוד), ופל ואגוזים (כתום), עקיצות דבש (שחר צהוב), פצפוצי דגנים (חום)	שהכל
שוקולד טבלאות ורד הגליל, חלבי או פרווה, (עם או בלי שקדים ואגוזים),	שהכל

מדריך הכשרות
ב"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
דעדה החרדית
ירושלים

וועד הפיקוח ההלכתי

סתם, תשמישי קדושה, ד׳ מינים,
שעטנז, מכשירי חשמל,
השקעות ופיננסים
שע״י בד״ץ העדה החרדית

'ועד הפיקוח ההלכתי'

קווים מתומצתים לדמותה של מערכת הכשרות של 'ועד הפיקוח ההלכתי שעל ידי בד"צ העדה החרדית ירושלים'

מלפנים זאת בישראל, היו היהודים היראים המדקדקים במצוות יודעים, שכל מוצר של מזון הנכנס לבתיהם ומיועד לאכילה, חייב להתנוסס על אריזתו חותמת הכשרות המהודרת 'בהשגחת הבד"צ של העדה החרדית ירושלים', המעידה על היות המוצר הזה נקי משום חשש או סרך חשש של איסור וכי הוא כשר ומהודר למאכל ללא שום פקפוק.

שנים עברו, והמושג 'חותמת כשרות' קיבל משמעות נרחבת מאד. ציבור היראים החל להיווכח, שלא רק המזון הוא תחום הצורך פיקוח והשגחה, ישנם תחומים רבים ומסועפים הנמצאים אצלנו בשימוש יום-יומי, שבתהליך יצירתם נוצרים חששות הלכתיות כבדות, המעמידים בספק את עצם כשרותם או את רמת הידורם ולפעמים גם אוסר אותם בשימוש, ובמרבית המקרים החששות הללו אינם ניתנות לזיהוי בעיניו של אדם מן השורה שאינו מתמצא בנבכי היצור והמסתעף, ובהעדר פיקוח והשגחה אין אפשרות להשתמש בהם בבית היהודי המדקדק במצוות.

עקב כך נוצר ביקוש רב וצורך הכרחי, להעמיד מערכת כשרות במקביל למערכת הוותיקה של 'ועד הכשרות' המעניקה סדרי פיקוח והשגחה על מוצרי מזון, שתפקידה יהיה לפקח ולהשגיח על תהליכי היצור של המוצרים השונים שאינם כלולים בתחום המזון, ותוודא שהם נעשים בתכלית הכשרות וההידור והם ראויים להכנס לבתי ישראל המדקדקים ומהדרים במצוות, ולמטרה זו יסדו רבותינו הגאוה"צ זצוק"ל ויבלחט"א שליט"א את 'ועד הפיקוח ההלכתי' המאגד תחת חסותו את סדרי הפיקוח וההשגחה על מוצרים אלו.

רשימת תחומי המוצרים המוכרחים פיקוח קפדני ארוכה, אולם די אם נפרט את המרכזיים שבהם, כדוגמת: תשמישי קדושה ותשמישי מצוה - בתי תפילין, סת"ם, טליתות וציצית, ארבעת המינים. מכשירי חשמל שונים הנמצאים בשימוש בכל בית יהודי - מיני בר, מונה מים, מזגנים, וכדומה. השקעות כספים בקרנות וחברות פיננסים וקופות גמל וכדומה.

ב'ועד הפיקוח ההלכתי' שוקדים על מלאכת הקודש בנאמנות ובמסירות רבה, רבני הועד, המפקחים והמשגיחים, לצד אנשי המקצוע השונים המתמחים בתחומים הרלוונטיים למקצועם, אינם שובתים יומם ולילה מעבודתם, והם עושים את מירב המאמצים ויתירה מכך, על מנת להגיש את המוצרים הנמצאים בתחומי הפיקוח

מדריך הכשרות
בד"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ ירושלים

כשהם כשרים למהדרין מן המהדרין ונטולים כל חשש קולא והיתר מפוקפק - כנאה וכיאה למסורת הכשרות של 'העדה החרדית' מדור דור.

ואכן, זכות אבות עומדת לו ל'ועד הפיקוח' ובסייעתא דשמיא גדולה זכינו לאימון ציבורי רחב היקף, הן מצד קהל הקודש הצורכים את המוצרים הרלוונטיים דוקא עם חותמת הכשרות הוותיקה של 'העדה החרדית', והן מצד היצרנים השונים המבינים שאם רצונם להבטיח למוצר שברשותם שיווק נרחב ורחב אפיקים המקיף את כל שכבות הציבור החרדי בארה"ק ומחוצה לה, עליהם להתהדר עם החותמת המהודרת של 'העדה החרדית'.

תודות לכך, אנו עדים למאות מוצרים שאינם בתחום המזון הנושאים את חותמת הכשרות של 'ועד הפיקוח ההלכתי שע"י בד"צ העדה החרדית', וכל יהודי ירא וחרד לדבר ה' המזדקק לרכוש מוצר מהמוצרים המנויים לעיל ודומיהם, מוצא לפניו מגוון מוצרים איכותיים ביותר ומהודרים ביותר שהשימוש בהם מהנה ביותר וכשר ביותר ללא שום חשש.

במדור שלפניכם, תקבלו סיקור תמציתי על הנעשה והנשמע במסדרונות 'ועד הפיקוח ההלכתי', תמצאו בו רשימה מפורטת של התחומים הצריכים פיקוח - ותת רשימה של המוצרים שבתחום הנמצאים תחת הפיקוח, בתוספת שורה קצרצרה על החששות שבכל תחום מהמוצרים הנמצאים בפיקוח. מטרתנו במדור זה, לספק לקהל הקדוש את עיקרי המידע הנחוץ אודות פעילות 'ועד הפיקוח ההלכתי' והמוצרים הדורשים פיקוח והשגחה, ותקוותנו איתנה שבעז"ה יהיו דברים אלו לתועלת הציבור הקדוש דורשי כשרות מהודרת.

1. קלף לכתיבת סת"ם.

תהליך יצירת הקלף הוא ארוך מאד, והרבה שלבים ותת שלבים הוא עובר מרגע הפשטת העור מן הבהמה ועד לרגע שבו הסופר נוטל את הקולמוס ומתחיל לכתוב עליו את האות 'לשם קדושת' סת"ם. שלבי היצור השונים טומנים בחובם סכנות וחששות לכשרות הקלף, ועד העבר הלא רחוק, היתה המציאות עגומה מאד, שהמומחים לא הצליחו להנפיק תוצרת מהודרת מבית מלאכתם, וחלק ניכר מהקלף המשווק לקה בחוסר הידור.

בזמנינו, תודות למומחיות הרבה שצברה מחלקת הקלף ב'ועד הפיקוח', אנו עדים לכך שרוב ככל יצרני הקלף בשוק הציבור החרדי נמצא תחת השגחת 'ועד הפיקוח ההלכתי', והם מייצרים קלף 'עבודת יד' ברמת איכות שאין טובה ממנה - הן בטיב הקלף וחוזקו והן ביופיו והידורו.

והערה אחת לתשומת לב כלל הציבור. עקב כך שהקלף נרכש ע"י הסופר ולא ע"י רוכש המזוזה או התפילין, יש לוודא אצל הסופר או הסוחר הממציא את המוצר לידיכם, שהקלף שברשותו נרכש ממפעל העומד תחת השגחת 'ועד הפיקוח ההלכתי שע"י בד"צ העדה החרדית ירושלים', וכי ראה את חותמת הבד"צ האורגינאלית מוצמדת על הקלף.

2. בתי תפילין ורצועות

שוק ה'בתים מאכער'ס' בימינו התפתח מאד, אם בשנים עברו היתה מלאכת קודש זו נחלתם של יחידים שהיו עוסקים במלאכת עשיית הבתים מהחל ועד כלה בעשר אצבעותיהם, ואבותינו סמכו בעינים עצומות על עושי המלאכה שהיו ידועים כיראי שמים מופלגים, הרי שבימינו, עם הגידול המבורך של ציבור היראים בלעיה"ר בד בבד עם השתכללות צורת המלאכה, עבר גם שוק זה תהפוכות ושינויים מפליגים, שכתוצאה מכך עוברים ה'בתים' כמה תחנות מתחילת עיבוד העורות

להלן רשימת מפעלי הקלף הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"ץ:

- **אשר יאקאב** - יצור מיוחד - ירושלים
- **בק עבודת יד** - יצור מיוחד - ירושלים
- **מקור הקלף המהודר** -יצור מיוחד- בני ברק
- **נפרסטק** - בית שמש
- **פרידמן עבודת יד**- בני ברק
- **קלף פארמעט** - ירושלים
- **קלף וילנא**-בית שמש

ועד לליטוש הסופי של הצבע, ומשום כן, נדרשת השגחה מתמידה ופיקוח עקבי, כדי שייעשו כל המלאכות כהלכתן בתכלית הדקדוק.

המפקחים והמשגיחים מטעם 'ועד הפיקוח' עוקבים אחר כל שלבי היצור, החל ממקור העורות שיהיו מבהמות טהורות בלבד וכאלו שאין בהם חשש 'בכור', עובר בשלבי מלאכת עיבוד העורות, וכלה בתהליכי עשיית הבתים, ריבועם, עשיית השיני"ן, והצביעה, הכנסת הפרשיות ותפירת הבתים בגידים, ומוודאים שכל שלב ושלב נעשה בעבודת יד דייקא וע"י יהודים שומרי תורה ומצוות ויר"ש.

וכתהליך עשיית הבתים, כך הוא תהליך עשיית הרצועות. גם הם נעשים מעור בהמה, ושלבי היצור ארוכים ומסורבלים, והם דורשים פיקוח מלא וקפדני על מנת שיהיו כשרים וראויים לשימוש מצוותם. המפקחים עוקבים אחר העורות שמקורם מבהמות טהורות שאינם בחשש 'בכור', ומוודאים שהחומרים השונים כמו גם חומרי הצבע, יהיו עשויים מחומרים המופקים מדברים טהורים שהם בגדר 'מן המותר בפיך', וכל העוסקים במלאכה יעשוה לשמה.

כך גם, קיימת השגחה ופיקוח על הגידים לתפירת ס"ת תפילין ומגילות. ההשגחה נועדה לפקח שהגידים באים מבהמות טהורות, ושאין בהם חשש 'בכור', ושיהיו נעשים לשמה וע"י יהודים יר"ש.

הרוכש תפילין אצל סוחר סת"ם, עליו לוודא שעל כל בית מוצמדת מדבקה שעליה חותמת הבד"צ הולוגרמה שאינה ניתנת לזיוף. כך יוכל להיות סמוך ובטוח שהתפילין שבידיו ראויים לשימוש של מצוה למהדרין מן המהדרין. כמו כן, הרוכש רצועות, עליו להבטיח שעל החבילה צמוד אזיקון מיוחד שעליו מתנוססת חותמת הבד"צ, זוהי הערובה היחידה שהרצועות שבידו כשרים ומהודרים בתכלית הכשרות וההידור.

3. דיו לכתיבה וצבע רצועות ובתים

בעקבות הביקוש הגובר מצד הסופרים וצורכי הסת"ם, 'ועד הפיקוח' מעניק הכשר והשגחה על 'דיו לסופרים' כמו גם על 'צבע לרצועות ובתים', תוך שימת דגש זהירות שהמרכיבים ממנו נוצרים יהיו כשרים למהדרין מן המהדרין - לפי כל כללי ההלכה, ולא יערבבו בהם חומרים שאינם 'מן המותר בפיך'.

4. הסמכת סופרים יראי שמים

כשאתה מחפש 'סופר' לרכוש ממנו מזוזה לפתח ביתך או תפילין עבור בנך שהגיע למצוות, אתה בטח מבקש למצוא אברך ירא שמים ומדקדק במצוות הבקי היטב בהלכות כתיבה ושאר ההלכות המסתעפות, ואינך מוכן להתפשר על פחות ממופלג בתכלית.

רבני 'ועד הפיקוח' המוסמכים מטעם רבותינו הגאוה"צ חברי הבד"צ שליט"א, מעניקים 'כתב קבלה' לסופרים יראי שמים ומדקדקים במצוות, הנבחנים בחינות מחמירות ומקיפות על כל הלכות סת"ם, ובנוסף לכך הם עומדים בכור המבחן לפני רבותינו הגאוה"צ חברי הבד"צ שליט"א במושב בית דין המיוחד למבחנים אלו. וכשמוצאים בהם כדי סיפוקם - הן מבחינת ידיעת ההלכות והן מבחינת אישיותם ורמת הירא"ש שלהם, הם זכאים לתעודת 'כתב קבלה' הנכספת, המעידה על כשירותם לתפקיד הנעלה של מלאכת שמים זו.

יצוין בהדגשה, שבהוראת רבותינו שליט"א התעודה היא בתוקף רק לג' שנים בלבד, ובעבור ג' שנים מתאריך הנפקת התעודה, חייב הסופר לעבור מבחן מחודש - להבטיח שאכן עומד ביראתו וכי הוא משנן את ההלכות הנצרכות ויודע אותם על בוריים. על הקונה מוצרי סת"ם מוטל איפוא לוודא שהתעודה שבידי הסופר היא ברת תוקף.

להלן רשימת מפעלי הבתים הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"ץ

- **בית התפילין הירושלמי יצור מיוחד** - ירושלים
- **תיתורא שלימה יצור מיוחד** - ירושלים
- **התפילין** - קרית ספר
- **וקשרתם** - בני ברק
- **חותם ההידור** - ירושלים
- **כתר תפילין** - קרית גת
- **לעבאוויטש המהודרות** - אשדוד
- **נ. ראז** - ירושלים
- **נפרשטק בתים**- בית שמש
- **עטרת תפילין** - חיפה
- **פרידמן בתים** - בני ברק
- **פריזנט** - ביתר
- **שווארץ בתי תפילין מהודרים** - אשדוד
- **שיינפלד בתים** - ירושלים
- **שם תפארת** - בית שמש
- **תפילין כהלכה** - ירושלים
- **נזר ישראל** - חיפה
- **מרכז התפילין**- בית שמש
- **יקר טוטפתא** - ירושלים

להלן רשימת יצרני הרצועות הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"ץ:

- **בית ישראל** - ירושלים
- **פרידמן רצועות**- בני ברק
- **שימבורסקי** - ירושלים
- **שפע קודש** - בני ברק

להלן רשימת יצרני הגידים הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"ץ:

- **אירנשטין** ירושלים
- **דירנפלד** בית שמש
- **וולס** ירושלים
- **וייספיש** בית שמש
- **כהן** - ירושלים
- **לב** - ירושלים
- **סירוטה ירושלים**
- **פריינד** -בית שמש
- **רוטמן** - ירושלים
- **רוטמן** - בית שמש
- **שטרנפלד** - טלז סטון
- **שטרנפלד** - בית שמש

להלן יצרן השערות הנמצא תחת פיקוחו של הבד"ץ:

- **שטרנפלד** - טלז סטון

להלן יצרן הצבע לתפילין הנמצא תחת פיקוחו של הבד"ץ:

- **"שופרא" מבית "שימבורסקי"** - ירושלים

להלן יצרני הדיו הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"ץ:

- **דיו הברכה** - ירושלים
- **דיו הדר** - ירושלים
- **דיו עשן שמנים** - מודיעין עילית

5. לשכות הגה"ה בפיקוח הבד"צ שליט"א

תחת סמכות 'ועד הפיקוח' פועלים 'לשכות הגה"ה' המעניקים שירות של 'הגהה' לכל צרכי סת"ם ובדיקת ושיפוץ תפילין.

במסגרת הלשכות פועלים מרכזי 'מגיהים מומחים' העוסקים במלאכת ההגהה בצוותא חדא, תוך תחושת אחריות כבידה הרובצת על כתפיהם, כשעליהם ממונה 'מפקח' מיוחד מטעם רבותינו הבד"צ שליט"א שתפקידו להשגיח על סדרי ההגהה שיתנהלו לפי ההוראות המיוחדות ללא כחל ושרק.

כמו כן, חשוב ליידע את הציבור הקדוש על הידור מופלג שהונהג בלשכת מהדרין על פי תקנת רבותינו הגאוה"צ שליט"א, והוא, ששכר המגיהים משולם לפי שעה ולא לפי פרשיות או מזוזות, תקנה גדולה זו נועדה להבטיח, שהמגיה לא יהיה מהיר במלאכתו על-מנת להספיק הרבה כדי להגדיל משכורתו, ועקב תקנה זו מבטיחים יותר את איכות ההגהה ותועלתה.

כך גם, עוקב המשגיח מטעם 'ועד הפיקוח' אחר כל הפעולות הנעשות בעת שיפוץ התפילין, כמו: הכנסת הפרשיות לבתי התפילין - פעולה הדורשת מומחיות רבה, תפירת הבתים בגידים כשרים, ריבוע הבתים, צביעה חוזרת, ובמקרה שהבית עצמו דורש שיפוץ משגיחים על צורת השיפוץ על כל שלביו.

לשכות ההגהה תחת פיקוחו של הבד"ץ הינו:

- **לשכת מהדרין** - ירושלים.
  טל 02-5379820
- **הלשכה הירושלמית**- ירושלים.
  טל 02-6318888

6. בית הוראה ומערכת שיעורים לענייני סת"ם

בעקבות פעולות 'ועד הפיקוח' הוקמו 'בתי הוראה' מיוחדים לענייני סת"ם בראשות הגאון הגדול רבי יהודה פישר שליט"א חבר הבד"צ, במסגרתם יושבים הרבנים הגאונים מורי צדק דעדתנו שליט"א ומשיבים לשואלים דבר ה' זו הלכה בכל השאלות הנפוצות בעניינים אלו.

כמו כן, מאורגנים שיעורים מיוחדים בהלכות סת"ם עבור ציבור הסופרים הירא'ים וכלל שוחרי ההלכה הצרופה. השיעורים נמסרים ע"י הרבנים הגאונים שליט"א הבקיאים בהלכות קשות אלו ומאירים את עיני השומעים להבין להשכיל ולהורות כדת של תורה.

השיעורים הנמסרים ע"י הרבנים הגאונים שליט"א בספר 'קסת הסופר', כדלהלן:

הגאון הגדול רבי אברהם יצחק אולמן שליט"א חבר הבד"צ - יום ה' בשעה 6:30 בהיכל כולל תרביצ"א רח' עבודת ישראל שכונת בתי ורשא, עיה"ק ירושלים.

הגאון רבי אהרן בראנדסאדרפער שליט"א מרבני הועד מו"ץ דעדתינו - יום ג' בשעה 7:30 בביהמ"ד הדיין מפאפא שכונת בתי אונגרין, עיה"ק ירושלים.

הגאון רבי יו"ט ליפא נייהוז שליט"א מו"ץ דעדתינו - יום ג' בשעה 8:30 בביהמ"ד תולדות אהרן רח' רבי יהושע 7, בית שמש

לתשומת לב הציבור הקדוש

יש לנקוט משנה זהירות שלא להסתמך על שום הצהרה שהיא בנוגע לכשרות רכיבי הסת"ם, ולהשגיח לרכוש רק את אלו שעליהם מתנוסת חותמת הבד"צ אורגינאלית.

ולגבי הסופרים, יש לדרוש מהם 'תעודה' ברת תוקף.

בית הוראה

"נחלת בנימין" לכשרות הסת"ם

בביהמ"ד ירושלים - געצילי"ס שול

רח' חיי אדם 36 פינת רח' שערי משה ירושלים

זמני בית הוראה

הגאון הגדול רבי **יהודה פישר** שליט"א

חבר הבד"ץ

יום ראשון בין השעות 14:00 - 13:15

הרה"ג רבי **עקיבא משה שיינברגר** שליט"א

מו"צ דעדתינו

ימים: שני, שלישי, חמישי, בין השעות 17:15 - 16:15

הרה"ג רבי **ישראל בלוי** שליט"א

מו"צ דעדתינו

ימים: שני וחמישי בין השעות 14:00 - 13:15

בית שמש

הרה"ג רבי **יו"ט ליפא נייהוז** שליט"א

מו"ץ דעדתינו

בבית הוראה "זכרון גרשון" שע"י העדה"ח

רח' רבי אלעזר 47 רמה ב'

ביום ראשון 9:15 - 8:30

בבית הוראה "זכרון אברהם" שע"י העדה"ח

בבית המדרש פרושים רח' אבא שאול 5

ביום שלישי 22:45 - 22:00

מדריך הכשרות
בד"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
עדה החרדית

ב. תשמישי קדושה
טליתות וציצית

1. פתילי ציצית

זה שנות דור נהגו היראים לדבר ה', שלא לרכוש פתילי ציצית רק מיהודים יראי שמים מרבים הידועים במומחיותם וזהירותם לייצר את הציצית כהלכתה ללא שום חשש, וכבר עשרות רבות בשנים שרבותינו הגאוה"צ הבד"צ זצוק"ל העניקו הכשר ופיקוח על מפעלי יצור הציצית.

פיקוח הבד"צ מוודא שהפתילים נעשים אך ורק מצמר נקי וח"ו לא מעורב בהם שום חוט ממין אחר, כמו כן, משגיחים על הפועלים שיהיו שומרי תורה ומצוות ויר"ש שכל עבודתם נעשית לשמה.

סוגי הציצית שבהשגחת הבד"צ מתחלקים לרמות הידור שונים: רגיל - פיקוח 'לשמה' החל מהטוויה, לשונות הצמר - פיקוח 'לשמה' החל משלב העשיה הנקרא פורגאן [הוא שלב מסוים שבין הניפוץ לטויה, ויש המחשיבים אותו לתחילת הטוויה המצריך כוונה 'לשמה'], ניפוץ לשמה - פיקוח 'לשמה' על כל שלבי עשיית הפתילים החל מגיזי הצמר והלאה.

2. טליתות של מצוה - טליתים גדולים וטליתים קטנים

הטליתות בני זמננו מיוצרים מכמה סוגים, רובם המכריע מיוצרים מצמר בלבד, אבל ישנם לא מעט הנוהגים ללבוש ציצית מטליתות של כותנה וכדומה. בעקבות זאת, דורש תהליך יצור הטליתות השגחה ופיקוח, משום שלדעת רוב פוסקי זמנינו הרי שבגד העשוי פוליאסטר פטור מציצית, וגם משום שישנם מפעלים המערבבים חומרים שונים בתוך בדי הצמר. כמו כן, נצרכת זהירות מרובה על תפירת הבד ויותר מכך על תפירת הכנפות ועשיית החורים לתחיבת פתילי הציצית שייעשו במקום הנכון והכשר למצוה.

השגחת הבד"צ על מפעלי יצור טליתות כוללת איפוא, פיקוח הדוק שהטליתות עשויים ממאה % צמר או כותנה, ואין בהם תערובת שום מין חוט אחר. והשגחה מיוחדת על תפירת הבדים והכנפות באמצעות חוטים שאינם יוצרים חששות.

3. טליתות מוכנים עם ציציות קשורים

בעקבות דרישת ציבור היראים לספק טליתות של ציצית קשורים כהלכתם, יסד 'ועד הפיקוח' מערך של השגחה ופיקוח על קושרי ציצית. בהוראת הבד"צ לא ניתן ההכשר לקושרי ציצית בבתיהם, אלא בחדרי קשירה מרוכזים הנמצאים בבעלות המפעלים, שם מבצעים את קשירת הציציות בפיקוח הדוק ועקבי שיהיו הקושרים שותו"מ ויר"ש העוסקים בעבודתם לשם מצות ציצית ובקיאים במלאכה.

הטליתות קטנים וגדולים המוכנים עם ציצית קשורים שבהשגחת הבד"צ, מוצמדת מדבקה עם חותמת הולוגרמה על אחד מהפתילים.

רשימת מפעלי הציצית הנמצאים תחת פיקוח הבד"ץ:

פתילי ציצית - לשונות הצמר - ניפוץ לשמה

- **ואלעס** - בית שמש
- **ואלעס** - ירושלים
- **זייבירט** - אשדוד
- **ישראל אשר וואלעס** - ירושלים
- **משכן התכלת "ייצור מיוחד"** - באר שבע
- **נצח** - אשדוד
- **סאמעט** - ירושלים
- **סרולוביץ** - בני ברק

רק פתילי ציצית רגילים:

- **הפתיל המהודר** - בני ברק
- **ואנוהו**- בני ברק
- **טיב הפתיל - מנחם מנדל פרוכטר** - בני ברק
- **כנשר - הרשקוביץ** ירושלים
- **מצוה ציצית** - אשדוד
- **פאר הציצית הולצמן** - ירושלים
- **פתילי האומן** נתיבות

קשירת הציצית בהשגחת הבד"ץ:

- **"הידור מצוה"** - מבית "כנשר"
- **"חותם"** - מבית "משכן התכלת"
- **"חותם - כתר"** - ניו יורק
- **"לכתחילה"** מבית "מלאכת מחשבת"
- **"קשר המהודר"** - מבית "כתר מלכות"
- **"מצוה ציצית"** אשדוד

"טערקישע טלית המהודר" - סוכנות ראשית: לונדון

ג. תשמישי קדושה
תשמישי מצוה של ירח האיתנים

1. 'ועד הפיקוח ההלכתי' אחראי מטעם רבותינו הגאוה"צ הבד"צ שליט"א, על מערך ההשגחה על כשרות תשמישי מצוה של ירח האיתנים, כמו: שופרות, ארבעת המינים והסכך.

בחודש תשרי העעל"ט הוצאנו לאור חוברת 'הידור מצוה' - שבין דפיו הובאו אריכות דברים והסברים על החששות הרציניים הקיימים בכל תחום מצורכי מצוה אלו, ועל אופני הפיקוח ההדוק וההשגחה המעולה שבעקבותיהם יכול הציבור הקדוש לצרוך את צורכי המצוות בהידור רב. ובעז"ה לקראת חודש תשרי הבעל"ט נשוב ונפרסם את המידע הזה לתועלת הציבור חובבי הידור מצוה.

ד. מוצרי השמל

דורנו האחרון עבר שינוי חד ומשמעותי מהדור שלפניו, בכל מה שקשור להרגלי ההשתמשות של צרכי הבית, וביותר ניכר השינוי בתחום הטכנולוגיה והמכונאות, אם בדור שלפנינו והדור שלפניו היו המכשירים המכונאים מועטים ושכלוליהם מוגבלים, הרי שבדור האחרון עם התפתחות עולם הטכנולוגיה ושכלוליו הרבים והמגוונים בכל תחום שרק יהיה, צוברת מגמת השינוי תאוצה אדירה משנה לשנה, ואולי גם מחודש לחודש, עד שכמעט אין לך תחום שלא נוצרים בו שינויי הרגלים תכופים.

ההתפתחות הטכנולוגית, יש לה השלכות ישירות על עולמו של היהודי החרדי שומר התורה והמצוות, לבד מהמובן הרוחני של פגעי הטכנולוגיה שדרכי שמירתו ואופני נטירתו נתונים בידי גדולי הדור, הרי הוא מייצר התמודדויות הלכתיות מורכבות מאד גם במובן הגשמי והטכני, כשבעקבות השכלולים המגוונים, נוצרים בעיות שונות ומשונות המעמידות בספק את ההיתר להשתמש בהם בבית היהודי, ובמיוחד כשנוגע להשתמשות בימי שבתות קדשנו.

והדברים אמורים כלפי המכשירים והמכונות המיוצרים חדשים לבקרים מלווים בשכלולים וטכניקות מחודשים ומועילים, ואט אט הם קונים שביתה בבתי בני ישראל, כשהם מביאים בכנפיהם שאלות הלכתיות שונות ומורכבות, שלהכרעתם מוכרחים לשקול בדעת תורה בד בבד עם להבדיל בין הקודש לחול דעת מומחים ומהנדסים הבקיאים ברזי המכונאות וסודותיה, כדי לפתור את השאלות בצורה מקצועית ויעילה, ולספק לקהל הקדוש מוצרים כשרים וראויים לשכון בבתי ישראל.

רבני 'ועד הפיקוח' בהכוונת רבותינו הגאוה"צ הבד"צ שליט"א, פועלים בליווי טכנאים ומהנדסים מומחים מהשורה הראשונה בעולם ההנדסאות, לעמוד על טיבו של כל מכשיר וכל מכונה, ולבנות לו מנגנון כשר ומהודר ללא שום חשש ופקפוק וללא שום ויתור וקולא, כדי שיהיה ראוי לשאת עליו את חותמת הכשרות של 'העדה החרדית'.

לפנינו רשימת המכשירים השונים המיוצרים בפיקוח והשגחת הבד"צ.

1. תנורי אפיה דו-תאיים

התנורים שלהם 2 תאי אפיה, טומנים בחובם מגוון חששות ושאלות. שהעיקרית שבהם היא, העובדה שבדרך כלל בונים את התאים ממקשה אחת, מה שגורם שאלה רצינית ששני התאים יש להם דין כלי אחד שאסור להשתמש חלקו לבשר וחלקו לחלב. ועוד יש בהם חשש נזילה מתא אחד למשנהו במהלך האפיה - מה שעלול לעולל בעיות חמורות בהלכות בשר וחלב וכדומה, ואם זה בעקבות ארובות האדים היוצרים חששות שונים.

ב'ועד הפיקוח' בנו מנגנון מיוחד שהתאים נבנים בנפרד ומחוברים בצורה שמשאירה אותם שני כלים נפרדים. כך גם, נבנה מנגנון מיוחד של ארובה נפרדת לכל תא, וטכניקה מיוחדת המונעת מהנוזלים הנשפכים בתא העליון לזחול לתא התחתון.

ויש מן הצורך להדגיש אודות התנורים החדשניים הנקראים בילד-אין, הנבנים בתוך ארון המטבח, שבתנורים אלו חייבים השגחה מהודרת ומקצועית במיוחד, עקב כך שארובות התנורים האלו פונים

לכיוון אחד - כלפי חוץ, ונדרשת דרישה עיקשת ונחרצת מאד מבעלי המפעלים כדי שיתרצו לבנות ארובות נפרדות לשני התאים.

להלן דגמי התנורים שנמצאים תחת פיקוחו של הבד"ץ:

- **"בקו" - תנור דו תאי ייצור מיוחד. תקף רק על דגמים**
- **בקו דו תאי**
  KFDM 62120 DX | KFDM 62120 DW | KFDM 62120 DB
- **בקו בילד-אין**
  BKDM 22100X
- **"דלונגי" - תנור דו תאי.**
  NDS 1218 | NDS 1217 | NDS 1356
  NDS 1357 | NDS 1331 | NDS 1330
  NDS 6600 | NDS 1332
- **"דלונגי" - תנור בילד-אין דו תאי**
  NDB 6767 | NDB 6868
  NDB 6969 | NDB 6870
- **"ניופאן"** -CROWN- CRDO2020
- **"לנקו"** - LENCO מבית ישפאר LDOV 60
- **"נורמנדי"** מבית: 'קלינטון סחר' תנור דאי, דגמים: ND66
- **טלסה** - תנור דו תאי מותג: TELSA דגמים: TS6912

2. מיני בר - מכשירי שתיה חמה וקרה

מכשיר המים 'מיני בר' הוא כעין תחליף ל'מיחם שבת', המופעל באמצעות מחשב המפעיל חיישנים למדוד את חום המים ומרתיח אותם בהתאם לצורך. ולבד זאת, גם השתמשות במים הקרים מפעיל את התרמוסטט בצורה מיידית, עקב היות המיכל בעל קיבולת קטנה מאד, מה שגורם לחיישן לצרוך מים חדשים מהברז.

ולכן, אין מן הצורך להכביר במילים כדי לסבר את האוזן שכאשר אינו מיוצר בפיקוח מומחה, עלולים המשתמשים בו להיכשל באיסורים חמורים של בישול בשבת וגרם הפעלת החיישנים, וכל בר דעת מבין איפוא שמכשיר כזה חייב 'הכשר' כדי להתירו לשימוש בשבת קודש.

המהנדסים המומחים מטעם הבד"צ יצרו מערכת הפעלה המבטיחה שכל פעולות המכשיר בשבת קודש, אינם מושפעים משום גורם אנושי אף לא בצורת גרמא או שאר קולא ח"ו, וכך יכולים ישראל קדושים לענג את השבת באמצעות 'מיני בר' זה ללא שום חשש.

הדגם הנמצא בפיקוחו של הבד"ץ:

- **הדס מהדרין** מבית 'הדס פתרונות סינון'

3. מוני מים דיגיטליים

בשנים האחרונות רווחת התופעה ברחבי ארה"ק, ש'מוני המים' המותקנים ע"י חברות המים ברשויות המקומיות, מוחלפים ממכשירים מכניים למכשירים דיגיטליים המופעלים באמצעות החשמל. מציאות זו גורמת לשאלות חמורות ביחס להיתר ההשתמשות עם מי הברז, שכן יש מקום לחשש שכל פעולה פשוטה של פתיחת ברז גורמת פעולה במונה המים. שאלה חמורה זו נוגעת לכל יחיד לגבי המונה שבביתו, ולא רק המונה הפרטי שלו, אלא גם לגבי מונה הצריכה המשותפת שאצל חלק מהחברות המונה מושפע ישיר מפתיחת הברז הביתי.

מאמצים מרובים השקיעו ראשי ורבני 'ועד הפיקוח' בשיתוף פעולה פורה עם רבנים ויושבי על מדין יחד עם טכנאים מומחים בתחום, ובסייעתא דשמיא מרובה הצליחו לייצר מוני מים דיגיטליים המפסיקים את פעולתם החשמלית בימי שבתות קדשנו ומועדי השנה, ומאפשרים לשלומי אמוני ישראל להשתמש בהם בלב רגוע וסומך על הידור שמירת שבת כהלכתה.

חשוב להדגיש בזה, שהאזרח הפשוט אינו אמור להבחין בין מונה מים מכני למונה מים דיגיטלי, מאחר והמונה בצורתו החיצונית כמעט ואינו שונה בין זה לזה. סימן ההיכר היחיד הוא, שהמונה המכני - זכוכית הכיסוי שלו שטוחה ואינה מוגבה והצגנו לפניכם את טבלת היצרנים וסימני זיהוי, שבאמצעותם תדעו להבחין שמונה המים הוא כשר ומהודר לשימוש 'בהשגחת הבד"צ של העדה החרדית ירושלים'.

4. מקררים

החששות הנמצאות בפתיחת מקררים בשבת קודש ידועים מכבר, זאת בעקבות החיישנים המפעילים את המקרר, המווסתים את טמפרטורת הקור לפי פתיחת וסגירת דלת המקרר, מה שיוצר שכשהאדם פותח את הדלת הוא גורם לחיישנים להפעיל את המקרר או להשביתו.

בתקופה זו, יש להשיג התקן חיצוני מיוחד המאושר מטעם הבד"צ, המנתק את החיישנים והכפתורים השונים הגורמים לפעילות המקרר בעקבות פתיחתו וסגירתו. ההתקן הייחודי מורכב על רוב דגמי המקררים בארץ ע"י טכנאי מומחה במקצועו, ובהרכבתו ניתן להשתמש עם המקרר - לפותחו בכל עת, ללא שום חשש.

מקררים

קיים התקן מיוחד שמנתק מידי שבת וחג את לחצני הדלתות וכל דבר אחר המשפיע על הפעילות החשמלית שלהם.

להזמנת ההתקן, ניתן לפנות ל'מכון שבת כהלכה' בטל' מס': 0722756800

שעון שבת למקררים ומקפיאים

- **שומר שבת למקרר מבית סופקו - שבת פרו**
- **התקן שבת למקררים - "זמן טאצ'" Zman tech**

5. מזגנים

ההתפתחויות הטכנולוגיות של השנים האחרונות, לא פסחה על ענף המזגנים המותקנים בימינו כמעט בכל בית בכל רחבי העולם. עקב כך, ישנו מגוון רחב של דגמים הנמכרים בשוק לצרכן החרדי שומר התורה והמצוות, שפעילותם נכרכת עם חששות רציניים בהלכות שבת, כדוגמת החיישנים החדשניים שמטרתם לחסוך בהוצאות החשמל, לשם כך הם עוקבים בכל רגע נתון האם נמצא מישהו בחדר, וכשהם מזהים שהוא ריק - מפסיקים את פעולת הקירור. כמו כן, יש והחיישנים מווסתים את פליטת האוויר הקר לכיוון האנשים. זאת לבד החיישנים הפשוטים יותר, המווסתים את טמפרטורת הקור והחום בחדר לפי כמות האנשים השוהים בו בכל רגע נתון, ועוד שורת שכלולים דיגיטליים שונים ומשונים.

הנהלת 'ועד הפיקוח' שוקדת בימים אלו על תוכניות עבודה עם חברות מובילות בשוק, בעצה ושיתוף פעולה מול מהנדסים וטכנאים מומחים הכפופים לדעת תורה והוראותיהם של רבני הועד והעומדים על גבם רבותינו הגאוה"צ חברי הבד"צ שליט"א, ותקוותנו שבתקופה הקרובה נוכל להיות מבשרי טוב על השקת שורת דגמי מזגנים הכשרים לשימוש בשבת קודש ללא שום חשש 'באישור הבד"צ של העדה החרדית ירושלים'.

בסיום המדור חשוב לציין, שתהליך הפיקוח על המכשירים שבאישור הבד"צ הוא כפול, הן במפעלי היצור עצמם, והן בדיקת אימות נוספת על כל משלוח המגיע ארצה מארצות היצור, כדי להבטיח את שלמות כשרותו של המוצר הראוי לנוסס עליו את חותמת 'הבד"צ של העדה החרדית ירושלים'.

יהודי יקר! כך תדע שמונה המים שמשמש אותך אינו פועל בשבתות וחגי ישראל בצורה האסורה.

שעון שמכסה הזכוכית שלו אינו מוגבה מעליו, אינו דיגיטלי ואין בו שום חשש של חילול שבת.

להלן מוני המים הדיגיטליים המאושרים על-ידי הבד"ץ

מונה מים דורות

- כשעתיים לפני כניסת השבת נדלקות נורות לד ירוקות בצידי המונה
- בחלקו העליון של הלוח הלבן יש הגבהה כמו מדרגה
- גלגלי הספרות הם בצבע שחור

המספר במדבקת הברקוד מתחיל ב-11

שעון מים רימונים

- כשעתיים לפני כניסת השבת מופיע בצג הכיתוב "שבת שלום"
- על מכסה הפלסטיק כתוב שם המונה כפיר.

בכל מונה מאושר על ידי הבד"ץ יש מדבקה מיוחדת כזו.

המדבקה דבוקה על השעון מתחת למכסה הזכוכית.

על כל אחד לבדוק בביתו את מונה המים אם הוא כשר.

וכן חובה על כל אחד לבדוק את המונה הראשי של הבנין אם גם הוא מאושר על ידי הבד"ץ.

מדריך הכשרות
בד"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
עיר הקודש

להלן יצרן המטבעות לפדיון הבן הנמצא תחת פיקוחו של הבד"ץ:

- **ש. ר. ג. ע. - פרדס חנה**

המעבדה לבדיקת שעטנז בירושלים:

רח' מאה שערים 6 פינת חיי אדם.

טל: 02-5371021 (פתוח בין השעות 4-7 אחה"צ, עש"ק 9-12 לפנה"צ).

חליפות ללא חשש שעטנז

- **רשת חנויות "ברודווי"**

ההכשר תקף רק על חליפות עם תווית תפורה שעליה חותמת הכשרות של הבד"ץ.

כלים ללא חשש טבילת כלים

- **חברת קנדי במוצרים כלהלן**
קומקום נירוסטה - קומקום פלסטיק - מיחם - בלנדר ידני - טוסטר סנדוויץ' - מצנם

השקעות ופיננסים

תחום ההשקעות ופיננסים, שלא כמו שעולה במושכל ראשון, אינו תחום השייך רק לבעלי הון ומשקיעים, שיש ברשותם סכומי כסף כלשהם, והם מבקשים להניב רווחים באמצעותם - אם ע"י השקעה בחברה פיננסית, או חברת נדל"ן וכדומה, ואם ע"י השקעה בנקאית תמורת רווחי ריבית ודיבידנדים שונים. אלא לכל עובד שכיר שבמסגרת עבודתו קיימת עבורו קרן פנסיה או קרן השתלמות וכדומה, לשם מופקדים עבורם כספי הפנסיה העתידית.

וביותר בשנים האחרונות, שנוצרה מציאות חדשה שבעקבותיה נכרכו כל בני הציבור החרדי בארה"ק - בלי יוצא מן הכלל, לתחום ההשקעות והמסתעף מהם. בעקבות זאת, שהרשויות החלו להעביר חלק מכספי המענקים שהיו רגילים להעביר לחשבונות הבנק של ההורים, לתכנית הנקראת 'חסכון לכל ילד' - כאשר לכל ילד שנולד בשעטו"מ נפתחת 'תוכנית חסכון' לשם מפרישים עבור הילד 50 ₪ בכל חודש, והם מנהלים את כספי 'תכנית החיסכון' בכמה ערוצים שונים, חלקם בבנקים המסחריים וחלקם אצל חברות ההון המוכרות על ידם המנהלים קופות גמל וקרנות פנסיה.

כתוצאה מכך נמצא שכל יחיד ויחיד מתושבי ארה"ק משתייך לחששות ואיסורים חמורים הכרוכים בניהול קרנות שלא כדין, וכמפורט להלן. שכן, הכספים הללו שייכים לילדים, וכל מה שנעשה עמהם - הרי זה כנעשה בכספם שלהם.

ניהול ההשקעות המנויות לפנינו, הן השקעותיהם של בעלי ההון וכספי הפנסיה של העובדים, והן של בעלי 'תוכנית חסכון לכל ילד', טומנים בחובם חששות ואיסורים חמורים מאד, מאחר שרובם של ההשקעות הללו מנוהלים בבורסה, במניות, אגרות חוב וכדומה, והשקעות אלו בנויות על 'שותפות' עם החברה המנהלת את כספי ההשקעות ועם כלל המשקיעים בה, וכתוצאה מכך, אם החברה מחזיקה ברשותה מפעל מחלל שבת רח"ל, או מפעל המחזיק חמץ בפסח רח"ל כמו גם סוחרת בבשר דב"א או מלווה בריבית, הרי שהיהודי החרדי שכספו מושקע בחברה זו, הינו שותף גמור בכל הפעולות האסורות הללו. והגם שההשקעה הפשוטה בתוכניות המוצעות ע"י הבנקים השונים, מבוצעים בכפוף להיתר עיסקא שעליה חתומה הנהלת הבנק, ואין לגביהם שום חשש, אולם כאמור, רובם של ההשקעות מנוהלות בחברות הון הצריכים פיקוח אדוק ותמידי.

מחלקת 'השקעות ופיננסים' פועלת בהנחייתם התדירה של רבני הועד שליט"א על פי הכללים הברורים שקבע ויסד מרן הגרי"י בלויא זצ"ל - חבר הבד"צ ורב המחלקה, ובשיתוף פעולה פורה של מיטב אנשי המקצוע בתחום, כדי לתת מענה הלכתי ומקצועי הולם ומהודר, ולהציל את ישראל מהאיסורים הרבים הנכרכים בעסקאות הנעשות שלא כדין.

במסגרת פעילות המחלקה באו רבני הועד בדברים והבנות עם רוב ככל מנהלי חברות ההון השונים בארץ הקודש לנהל את עסקיהם בכפוף לכללי ההלכה, סודרו היתרי עיסקא מהודרים, והוקמו מסלולי השקעה כשרים, המובדלים לחלוטין מהמסלולים הכלליים, אם באמצעות שינוי מבנה הקרנות ואם באמצעות מציאת חלופות להשקעות הבלתי כשרות.

הקמת המסלולים הכשרים ע"י מחלקת השקעות ופיננסים, גרמה למהפך עצום בעולם

ההשקעות, כאשר בימינו יכול כל משקיע או בעל קרן פנסיה, למצוא קשת אפשרויות רחב היקף ומגוון מאד, של קרנות כשרות למהדרין מן המהדרין, שכל צעד ושעל בהתנהלות הקרנות מפוקח ע"י רבני הועד, ושום פעולה עסקית איננה מתבצעת בהעדר אישור הרבנים המוסמכים.

כמו כן, יכול כל ראש בית אב לנתב את כספי המענקים שב'תוכנית חיסכון לכל ילד' לעבר מסלולים כשרים ומהודרים, ברשימת חברות הון בעלי שם וידועים במקצועיותם.

קו מידע - הלכתי ומקצועי

כדי לספק שירות הולם ומקצועי לציבור היראים הצורך את מוצרי מחלקת 'השקעות ופיננסים', הוקם 'קו מידע' המספק מידע עדכני על חברות ההון המנהלות קרנות חיסכון והשקעה - אגרות חוב וקרנות סל וכדומה - המאושרים להשקעה בפיקוח הועד. הקו נותן מענה אנושי ע"י צוות המחלקה ברוב שעות היום, וכן מענה מוקלט המדריך את המתקשרים למגוון מידע עדכני ומועיל. לפני כל פעולת השקעה יש להיוועץ באנשי המקצוע, כדי להימנע מכל מכשול ואיסור. כמו כן ישנה אפשרות להשאיר הודעה קולית בקו המידע, ולבקש טפסי הצטרפות למסלולים כשרים באמצעות משלוח אוטומטי למכשיר הפקס.

קו המידע ההלכתי להשקעות ופיננסיים

02-6700202

מענה טלפוני מקצועי יינתן

בימים א-ה בין השעות 14:00-20:00

מענה לשאלות הלכתיות יינתן

רק בימים שני ורביעי בין השעות 19:30-21:30

מחובתנו לסייג כי המידע אינו מתיימר להוות תחליף ליעוץ פנסיוני מכל סוג שהוא, ומובא אך ורק ליידע את הציבור על הפיתרונות ההלכתיים שלגבי המוצרים השונים.

לתשומת לב, הפיקוח ההלכתי הינו אך ורק על המסלולים המאושרים, ולא על יתר המסלולים בחברות, גם לא על מסלולי ברירת המחדל.

מדריך הכשרות
בר"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
עיר הקודש

לתשומת לב ציבור האברכים וכל ראשי בית אב בדבר כספי 'תוכנית חיסכון לכל ילד'

הכספים מופרשים לרשותכם ונרשמים על שם ילדיכם אצל הרשויות, ולכן, עליכם להיות זהירים שלא להיכשל חלילה בסרך איסור.

לידיעתכם, הרשויות נותנות להורים תקופה של 6 חודשים, שבמהלכם הם יכולים לבחור את האפשרות שבה ינוהלו כספי החיסכון. ניתן לנתב את הכספים לתוכניות חסכון בבנק, או לחילופין למסלולים בקופת גמל ייעודיים שבחברות ההון.

לאחר 6 חודשים מיום הלידה, באם אין בחירה עבור ילד קודם במשפחה, הכספים מופקדים אוטומטית במסלולי ברירת מחדל אצל חברות ההון השונות - על פי שיקול דעת הרשויות.

וכאן אנו מגיעים לעיקר הזהירות הנדרשת.

עקב כך שהמסלולים הללו הם מסלולי ברירת מחדל, לכן, לרוב מדובר במסלולים בלתי כשרים בעליל, והמפקיד את כספו במסלולים כאלו נכשל בחמורות שבחמורות!!!.

ולכן הורים יקרים,

באם עדיין לא בחרתם מסלול כשר למהדרין, הזדרזו ועשו זאת - ויפה שעה אחת קודם, כדי להינצל מכל איסור וסרך איסור.

מידע עדכני ומקצועי על אפשרויות בחירת מסלול כשר ואופן ההעברה, ניתן לקבל בקו המידע הטלפוני. כמו כן, קיימים טפסי העברה למסלול הלכתי במערכת הפקס שבקו המידע.

לתשומת לב

מסלול ברירת המחדל בחברות המצויינות לעיל אינו מאושר, האישור ההלכתי ניתן אך ורק למסלולים/ניירות מסויימים בתוך החברה, אפשר להאזין בקו המידע לרשימה המפורטת של המסלולים והניירות המאושרים, כמו כן ניתן לקבל את הרשימה בדואר, בפקס ובמייל ע"י חיוג לקו המידע ההלכתי

02-6700202

המידע מוגש כשירות לציבור ואין במידע זה משום תחליף ליעוץ מכל סוג שהוא.

שם החברה	קיים מסלול כשר במוצרים דלהלן:
איילון חברה לביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
איילון פתרונות פיננסיים (2004) / איילון קרנות נאמנות	ניהול תיקי השקעות, קרן נאמנות
אקסלנס נשואה ניהול השקעות / אקסלנס נשואה שירותי בורסה	ניהול תיקי השקעות

מדריך הכשרות
בר"ץ הערה החרדית
בהשגחת הבד"ץ ירושלים

שם החברה	קיים מסלול כשר במוצרים דלהלן:
בסדנו יזמות והשקעות	יחידות השקעה במיזמים שונים
הורייזן שוקי הון	קופת גמל, קרן השתלמות, ניהול תיקי השקעות
הלמן אלדובי בית השקעות	ניהול תיקי השקעות
הלמן אלדובי קופות גמל ופנסיה	חיסכון לכל ילד
הפניקס אקסלנס פנסיה וגמל	קרן פנסיה מקיפה,קופת גמל, קרן השתלמות, חיסכון לכל ילד
הפניקס חברה לביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
הראל חברה לביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
הראל פנסיה וגמל	קרן פנסיה מקיפה,קופת גמל, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה, חיסכון לכל ילד
הראל קרנות נאמנות	קרנות נאמנות, קרנות סל
כלל חברה לביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
כלל פנסיה וגמל	קרן פנסיה מקיפה,קופת גמל, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה
מגדל חברה לביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל	קרן פנסיה מקיפה, קרן פנסיה כללית, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה, חיסכון לכל ילד
מגדל קרנות נאמנות	קרנות נאמנות, קרנות סל
מור קופות גמל	קופת גמל, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה, חיסכון לכל ילד
מיטב דש גמל ופנסיה	קרן פנסיה מקיפה, קרן פנסיה כללית, קופת גמל, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה, חיסכון לכל ילד
מנורה מבטחים ביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
מנורה מבטחים פנסיה וגמל	קרן פנסיה מקיפה,קופת גמל, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה, חיסכון לכל ילד
פסגות ניירות ערך	ניהול תיקי השקעות
פסגות קופות גמל ופנסיה	קרן פנסיה מקיפה, קרן פנסיה כללית, קופת גמל, קרן השתלמות, חיסכון לכל ילד
קסם קרנות נאמנות	קרנות נאמנות, קרנות סל

מוקדי השירות בחברות הביטוח וההשקעות

איילון בית השקעות	טלפון: 03-7567878
איילון חברה לביטוח	טלפון: 1-700-72-72-27
אקסלנס ניהול השקעות	טלפון: 03-753-8581
הורייזן שוקי הון	טלפון: 1-700-557-558
הלמן אלדובי בית השקעות	טלפון: 03-7112722
הלמן אלדובי קופות גמל	טלפון: 03-6000100
הפניקס אקסלנס פנסיה וגמל	טלפון: 03-753-2000
הפניקס חברה לביטוח	טלפון: *3455 או 03-7332222
הראל	טלפון: ביטוח - *2735 / פנסיה גמל וחיסכון - 03-7549899
הראל קרנות נאמנות	טלפון: 03-7546110
כלל	טלפון: ביטוח - 077-6383040 / פנסיה - 03-7965639 / גמל - 077-6383190
מגדל	טלפון: ביטוח- 076-8865866 / פנסיה-076-8865869 / גמל והשתלמות-076-8865868
מגדל קרנות נאמנות	טלפון: 03-519-4111
מור קופות גמל	טלפון: 03-5605459
מיטב דש	טלפון: *3366 או 03-7903717
מנורה מבטחים	טלפון: *2000
פסגות	טלפון: *6707 או 073-7968774
קבוצת בסדנו	טלפון: 1-800-801801
קסם קרנות נאמנות	טלפון: 03-7536890

היתר עיסקא

היתר עסקה שנחתם על ידי בעלי הרשאת חתימה של חברה בע"מ ועל פי החלטת הנהלה הינו מסמך מחייב מבחינת ההלכה ומבחינת החוק, ומהווה חלק אינטגרלי מעצם ההתקשרות בין שותפי העיסקא כחלק בלתי נפרד מהתקנון והרגולציה של החברה.

'ועד הפיקוח ההלכתי להשקעות ופיננסיים שע"י בד"צ העדה החרדית' פועל לסדר היתרי עיסקא לחברות פרטיות וציבוריות וכן ליחידים, המסמכים נחתמים על ידי מורשי החתימה בפני הרבנים שליט"א ומאושרים על ידם, הרשימה שבידי הועד מתעדכנת מידי פעם ומופצת באופנים שונים.

לפרטים ניתן לפנות לקו המידע ההלכתי בשעות המענה הטלפוני

העירוב המהודר

שע"י בד"ץ
העדה החרדית ירושלים

עירוב ללא גבול והשקעה ללא הפסקה

הרופאים שעמדו נדהמים מול הנס הגדול שאירע ל'וועד העירובין' בבית שמש • הפירצה מול רמאללה שהתגלתה בהפתעה ונפתרה בס"ד מבעוד מועד • עורק התנועה הראשי שנסגר לטובת 'וועד העירובין' של בד"ץ העדה החרדית • הכל על הפעילות הבלתי פוסקת של 'וועד העירובין', מדי ערב שבת בשבתו, פעמיים בשבוע • שמחים לשמרו ולערב עירובו

מכל המעלות והיתרונות של 'וועד העירובין' מטעם בד"ץ העדה החרדית, נראה כי עולה על כולנה היא מידת ההשקעה שהוועד משקיע בתפקידו.

מאה אחוז ויותר מכך, אפשר לומר על היקפי ההשקעה האדירים, ללא הפסק וללא גבול, מדי שבוע, עושה 'וועד העירובין' כדי לשמור על כשרות העירוב בתכלית ההידור, בירושלים, בית שמש ובמירון, למען ציבור יראי ה'.

בכך מתייחדת פעילות 'וועד העירובין' מטעם בד"ץ העדה החרדית, המשקיעה הון רב ואינספור כוחות למען כשרות העירוב, ללא קבלת תמורה או אפילו הערכה. מקסימום השקעה, נטו למען כלל הציבור החרדי הע"י.

הדברים משפיעים על התוצאות בשטח. עירוב מהודר, ללא פשרות. כאן אין מערכות ביורוקרטיות הזוללות כספים לשווא. כאן אין להקות פקידים שתפקידם לדאוג לשלמונים מיד ליד. כאן אין מערך צינורות מסועף הדואג לקיומו, על חשבון הציבור.

מהסיבה הזו, כל תרומה המתקבלת לקופת 'וועד העירובין' של העדה החרדית, מועברת באופן מלא לשטח, למען ציבור יראי ה' די בכל אתר ואתר.

הקשר בין עירוב לבין רכבת הקלה

חוטי החשמל והעמודים המחזיקים אותם המספקים כוח חשמל לקרונות הרכבת הקלה, אינם יכולים לשמש כעירוב כדי להתיר הוצאה בשבת מרשות לרשות. כשם שלא ניתן להשתמש בקווי החשמל באופן כללי. הסיבה לכך היא לאו דווקא בגלל החשמל העובר דרך החוטים, אלא דווקא בגלל הצורה שבה הם בנויים ופרוסים. אמנם, הרעיון מעיקרו איננו כה מופרך כפי שהוא נשמע, אולם לא ניתן לעשות שימוש ברעיון הנחמד הזה בפועל... שדרך אגב כבר עלה על שולחן מלכים, והפוסקים דנו בהרחבה אודותיו.

יחיד ומיוחד היה הגאון הגדול רבי יעקב בלוי זצוק"ל, חבר הבד"ץ והרב הפוסק של 'וועד העירובין' במשך כשלושה עשורים, כיוון והדריך בשטח, ובעצמו ירד לבדוק את צורת בניית העירוב בכל הנוגע לסלילת הרכבת הקלה והורה את הדרך אשר נלך בה, בכל דבר ועניין.

לענייננו, החיבור בין הרכבת הקלה לבין העירוב מגיע ממקום אחר, קצת פחות חיובי, אלא דוקא מצד השני של המטבע... זה קרה כשעבודות תשתית של הנחת המסילות של הרכבת איימה על שלימות העירוב המהודר, שב'וועד העירובין' עמלו על הקמתו ועמלים על תחזוקו, מזה עשרות בשנים.

כך בבת אחת, נבלענו אל ההתרחשות, ביום שישי, בשעה 12.30 לפנה"צ, ערש"ק פרשת תולדות ש"ז, עת שבאנו לעקוב מקרוב אחרי הפיקוח הקבוע של 'וועד העירובין' של הבד"ץ.

בין רצף הטלפונים המגיעים אל המוקד של 'וועד העירובין' בנושאי בירורים לגבי העירוב סביב כל מיני מקומות נידחים בפאתי העיר, לקראת שבת הממשמשת ובאה, מגיע טלפון מאברך המתגורר בשכונת רמת שלמה, ושאלתו בפיו:

"הלו... אנו עומדים לעשות את השבת בביה"ח 'הר הצופים', מה לגבי העירוב שם"?

כל השיחה, השאלה והתשובה שבאה בעקבותיה, לא ארכה יותר מדקה, ואולי אף לא דקה שלימה. אך כדי שניתן יהיה לסיימה במהירות הזו, ובעיקר באופן בה נעשתה, קרי: להשביע את רצון השואל, ועוד מספר גדול של יהודים יקרים הנמנים על ציבור היראים שומרי שביעי שנאלצו להגיע אל ביה"ח הנ"ל בשבת, קדמו לכך חודשים ארוכים של עמל ויזע ועבודה אינטנסיבית ועקבית בכמה מישורים, כדי לענות את התשובה בת ארבעת המילים: "העירוב באיזור כשר לשבת". ועוד מילה אחת נוספת: "למהדרין"...

הרקע לבעיות העירוב סביב בית החולים הר הצופים, מעסיק את 'וועד העירובין' מזה תקופה ארוכה, עם המשך תכנית בניה מאסיבית כהכנה לתשתית הרכבת הקלה העומדת להרחיב את התוואי שלה באיזור בית החולים. כתוצאה ישירה מכך, ולאור השינויים ו'הפנים החדשות' שהמקום עובר משבוע לשבוע, הוצבו לעירוב המהודר של בד"ץ העדה החרדית אתגרים לא פשוטים כל 'שני וחמישי', כאשר הדבר אומר במובן המעשי, אין ספור מאמצי אילתור ומענה חדשים לבקרים. כל שבוע ואתגריו הוא. במשך תקופה של כשמונה חודשים נדרשו הרבנים לתת מענה הלכתי ופרקטי לעשרות רבות של פגיעות בעירוב ושינויי התוואי, כולל בניית עמודים חדשים וגדרים זמניים ותכנונים משבוע לשבוע עקב השינויים הדרמתיים בקו העירוב.

ביום ו' פרשת תולדות, גם בשבוע שבו נערכה השיחה הטלפונית עם האברך מרמת שלמה, הבחינו הרבנים שליט"א יחד עם הבודקים החשובים בפגיעה משמעותית בתשתית העירוב, מה שהעמיד בסכנה חלקים גדולים של העירוב (כפי שעוד נעמוד על כך בהמשך, מכתתים הרבנים שליט"א רגליהם בקביעות כדי לעמוד מקרוב על תקינות מחיצות העירוב).

למעשה, ביום ה' פרשת תולדות בבוקר, עדיין לא היה נראה באופק פתרון לתקלה, וכבר בו ביום הוקמה שורה של עמודים ו'לחיים' כדי לבדל ולהפריד את האיזור הבעייתי של הר הצופים משאר חלקי העירוב, כאשר בד בבד נעשו שתדלנות מרובות כדי להשיג אישורים לתקן (זמנית) גם את הדרכים המובילים לבית החולים.

ליל שישי, המצב עדיין שוקט על שמריו, אין פתרון באופק. קרוב לוודאי שיצטרכו להוציא הודעה מסודרת לציבור על דבר התקלה, אך בכל זאת הוחלט ב'וועד העירובין' לחכות עוד מעט אולי בכל זאת יסתמן משהו, והעובדים המסורים שליחי 'וועד העירובין' שעמלו בכל מרצם סביב לשעון יצליחו להתקין משהו זמני לשבת הבאה, ועל אף שזה רק לצורך ציבור הנזקקים להגיע לביה"ח, ולא לכלל הציבור!

בדרך לא דרך, לקראת שעות הצהריים של יום ו' פרשת תולדות, בסייעתא דשמיא

מיוחדת ולאחר שעות רבות ורצופות עבודת קודש, הצליחו במאמץ אדיר להתקין גדר באורך של כ-40 מטר ועוד כמה וכמה 'אביזרי' עירוב, ע"פ ההלכה והוראת הרבנים שליט"א. והעירוב סביב ביה"ח הר הצופים קם וגם ניצב על עמדו עלציהו"ט, נגד כל הסיכויים...

זה הסיפור שמסתתר מאחורי שיחת טלפון תמימה אחת מני רבות. כאשר ממנו אפשר לקבל אינדיקציית מה של גודל האחריות המונחת על כתפי 'וועד העירובין' מטעם בד"ץ העדה החרדית, בכל שבת ושבת במשך כל השנה כולה.

למעשה, הסיפור אינו מסתיים כאן. הוא ממשיך להתרחש מדי שבוע בשבוע, גם כעת, בגין תכניות הבניה המאסיביות שבאיזור שממשיכה להתרחב ולייצר קשיים שונים חדשים לבקרים ודורשות מאמץ רב עד לסידור העירוב בכשרות מהודרת, כמתבקש, כל פעם מחדש.

לזהותו של עירוב הבד"ץ ובכללו 'וועד העירוב'

לא קל להושיב סביב שולחן אחד את חברי 'וועד העירובין' המהודר ביותר שקיים - העירוב שעומד תחת פיקוחם האישי של רבני העדה בד"ץ העדה החרדית, הפועל לפי סטנדרטים ועקרונות נטולי פשרות, כמיטב המסורת של הבד"ץ בכל תחום מתחומי פעילויותיו.

חברי הוועד ונציגיו אינם משופעים בזמן מיותר, הם רואים לנגד עיניהם שליחות קודש של העמדת העירוב על תילו ועל מכונו ודאגה מתמדת על שלימותו כשרותו והידורו, במשך כל שבתות השנה. חברי הועד דרוכים דרך קבע כדי לתת מענה מיידי ככל האפשר נוכח כל פגיעה אפשרית בעירוב החל בפגעי מזג האוויר עובר דרך קבלני שטח המבצעים עבודות בניה גדולות בתוואי קו העירוב, וכלה באפשרות של חבלה מכוונת בנסיבות מחמירות...

בכל זאת הצלחנו לחבור אל קומץ חברי הועד, וגם זאת לפרק זמן מצומצם ומוגדר מראש ולהוציא מאמתחתם סקירה מרתקת על קצה המזלג אודות פעילות 'וועד העירובין', על אודות העקרונות המנחים אותם, על הקשיים הלא פשוטים, מנהליים וטכניים כאחד, המלווים אותם על כל צעד ושעל, ועל הפתרונות שהם עמלים להמציא מסביב לשעון.

המדובר כאן מ'פרויקט' מורכב, דינאמי, המשתנה לעיתים קרובות והמצריך כוננות מתמדת על כל צרה שלא תצוץ, ועל כל הפרעה שלא תצוף. והכי חשוב, שכשהם כן מגיעים - ונגלה כבר כעת, הם מגיעים בהמוניהם - לדעת להתמודד מולם בכל כובד הראש ולמצוא מענה מיידי לאתגר שהם מציבים בשטח.

מהתמונה העולה לאחר הראיון המיוחד אפשר לסכם את פעילות ועד העירוב בשלוש מילים: **אחריות, טיפול-תפעול** מסור ועקבי, **ומוכנות** להשקיע מעל ומעבר, למען ציבור יראי ה'.

אחריות

החידוש הראשון מבית 'וועד העירובין' מטעם בד"ץ העדה החרדית הוא שהרבנים הגאונים שליט"א, מעניקי 'חותמת' הכשרות, הם בעצם העומדים על המשמר ומפקחים בפועל ממש על המלאכה שתיעשה לפי כל כללי ההידור, בדרגה הכי גבוהה שקיימת, עד כדי כך שהרבנים טורחים ויורדים לשטח בעצמם בתדירות גבוהה, ולפי הכלל ש'אין לדיין אלא מה שעיניו רואות' דנים הם על כל מציאות מורכבת שנוצרת בשעת מעשה, ומייד מורים כדת מה לעשות וכיצד צריך לפעול. אין צריך להוסיף שהוראות הרבנים אכן מיושמות מיידית בשטח על ידי הפעילים המיומנים והנמרצים העומדים על המשמר יומם

ולילה, קיץ וחורף, במסירות ובמומחיות נדירה לתפקידם.

ב'וועד העירובין' שבים ומדגישים, שרבני הבד"ץ אינם משמשים רק כ'רב המכשיר' שנותן את ההוראות וממשיך בדרכו. אדרבה, הרבנים הם אלה שמודעים היטב על כל שינוי, קטן כגדול, שנעשה אי שם בתוואי העירוב, ודנים בכל פרט ופרט לפי המציאות בשטח כאשר צוותי הבודקים מתלווים אל הרבנים כדי לבצע את הדרוש, הלכה למעשה.

האחריות הכבדה הרובצת על העומדים על מלאכת הקודש מטעם בד"ץ העדה החרדית, מחלחלת איפוא מלמעלה, מכבוד הגאונים הצדיקים שליט"א, ומגיע אל עבר חברי הוועד הנאמנים ולבודקים בשטח. האחראים העורכים סיורים קבועים במשך כל ימות השבוע, לכל אורך תוואי העירוב, בירושלים, בית שמש ומירון, באופן קבוע, כאשר סיור הבקרה מתחיל מיום ראשון בבוקר, ונפרס על כל ימי השבוע, עד סמוך לכניסת השבת ממש. מטרת הסיור הוא לוודא כמובן את שלמות העירוב וכשרותו מסביב לכל שכונות העיר, כאשר כל מה שדרוש תיקון, אם לגבי החוטים עצמם, אם לגבי שלימות ותקינות ה'מחיצות' (שהם בסיסי העירוב, שעליהם נסמכים חוטי העירוב וצורות הפתח) מקבל מענה מיידי.

אל תמנע טוב מבעליו

במהלך השיחה שמענו את עיקרי הדברים שעליהם מתבסס ההגדרה "עירוב בפיקוח וועד העירובין של הבד"ץ העדה החרדית". ניתן לסכם אותם בכמה שורות כתובות, אך דומה שעל היקפם האמיתי לא ניתן לעמוד אם לא רואים בשטח את הצוות בפעולה או למצער, לשמוע מכלי ראשון על פעילותם. בכל זאת משום 'אל תמנע טוב מבעליו' העלינו כאן מעט מזעיר, שאינה אלא טעימה קלה מכל מה שקורה תמידין כסדרן...

מפי 'וועד העירובין' אנו למדים כי אחריות פירושה, שגם כשהאחראים נתקלים בפרצות ושינויים גדולים בתשתית העירוב במקומות בניה העוברים בגבולי העירוב, וכמעט שאין סיכוי לתקן את הדרוש בזמן הקצר עד לכניסת השבת - בוועד אף פעם לא מרימים ידיים! בכל סיטואציה שהיא, הם יעשו מאמצים כבירים, מעל ומעבר, לא להשאיר את העיר ללא עירוב **לכתחילה** חלילה.

ואכן, במשך 30 השנים האחרונות, לא נוכל להזכר במקרה של 'העדר עירוב' בירושלים, למעט שני מקרים חריגים במיוחד, כמו לפני מספר שנים בעת ירידת השלגים הגדול שהמשיך אל תוך השבת, אשר מנע את הפיקוח בשטח ופעם אחרת היתה כאשר אינשי דלא מעלי חיבלו רח"ל בחוטי העירוב בעיצומו של שבת.

בכל פעם אחרת, הוי אומר, מדי שבוע בשבוע, 48 שבועות בשנה, ובשנה זו, 52 שבועות, העירוב עומד על תילו באחריותם המלאה של 'וועד העירובין', בס"ד.

למעשה, למדנו ב'וועד העירובין', כי אחריות פירושה גם, שעוד טרם שהתקלה נעשית, כל מקום שקיים חשש כזה או אחר של פגיעה של תשתית העירוב, מקדמים את הרעה מבעוד מועד ומקימים קו חליפי לביסוס והידור העירוב, ולפעמים אפילו לזמן קצר, למרות העלויות הגבוהות הכרוכות בכך.

טיפול-תפעול

כדי לסבר את האוזן, נציב שאלה פשוטה: כמה זמן לוקח לתקן חוט עירוב?

התשובה יכולה להיות, "כמה דקות", אבל גם יכולה להיות "יומיים תמימים"! ולא, אין כאן שום גוזמה.

במקומות רבים, כל שינוי קטן בקווי העירוב, בגלל אתרי בניה או שינויים אחרים, מצריך עוד **קודם לכן** שש פעולות לפחות, כאשר לא ניתן לוותר על שום פעולה מהשש:

א. לבדוק מהי האופציה העדיפה והאפשרות הטובה ביותר לפי ההלכה מבלי לגרום מכשול לרבים חלילה, גם אם זה רק לשבת אחת.

ב. להשיג מהקבלנים בשטח הסכמה עקרונית, שיתנו לבצע את הדרוש - כשבדרך כלל נושא העירוב אינו בדיוק בראש מעייניהם...

ג. כנ"ל אצל בעלי המקום שגם הם בדרך כלל לא משתייכים לקהילה חסידית כלשהיא... ולפעמים הם גופים ממשלתיים הפועלים בשיטות ביורוקרטיות האורכות מספר חודשים כדי להשלים צעד אחד.

ד. תכנון פעולה מורכב, הכולל תכנון גישה של הציוד הכבד אל תוך איזורי בניה.

ה. אישורים רשמיים מהגורמים המוסמכים.

ו. להביא אל המקום צוות מתוגבר ומיומן לשעות עבודה בשעות לא שעות, לעיתים עד סמוך ממש לכניסת השבת.

הכביש מפריע, הכביש ייסגר.

היה זה יום שני בשבוע, כאשר הבודק מטעם 'וועד העירובין' של בד"ץ העדה החרדית, הבחין בחוט אחד מחוטי העירוב החוצה כביש ראשי סואן המשתלשל לו למטה. הוי אומר החוט נקרע והעירוב באזור כולו נפסל. היה ברור שכדי לתקן את התקלה יש למצוא שעת הכושר בה אין תנועת רכבים בכביש סואן זה, ואז לתקן את הדבר במהירות האפשרית, מבלי להחשף לסכנה חלילה. הבודק התחיל לחכות לשעה כזו אולם, דקות חלפו להן אחת אחרי השניה והתנועה, זורמת כבראשונה, ואולי אף ביתר שאת... הבודק לא התייאש ובמשך מעל שעתיים חיכה לדקה בה יוכל לבצע את מה שצריך, אולם ללא הועיל.

בלית ברירה חזר לאחוריו והגיע למחרת עם שחר לנסות שוב את מזלו, בשעות הללו האמורות להיות דלילות לתנועה. הפעם הגיע עמו גם צוות מיוחד ומיומן. הציוד מוכן ו... מחכים. רבע שעה, חצי שעה כלום לא זז, חוץ מהתנועה שזזה ללא הפסק.

הנסיון הבא נערך שוב בשעות הערב, אולי בשעות פקוקות ניתן יהיה לעבור בין המכוניות ללא סיכון, אך גם הפעם ללא תוצאות. אין שום אפשרות להגיע לצד השני של הכביש ולתקן את העירוב.

כשהשעות נקפו הגיעו למסקנה שאין מנוס מלרתום את ה... משטרה לענין. אין ברירה יוצרים קשרים במקומות הנכונים, ובשמונה וחצי בערב הגיעה ניידת של המשטרה ופשוט עצרה את כל הכביש הראשי לכבוד העירוב!

תוך חמש דקות כבר תוקן הכל, לא לפני שמאות רבות של מכוניות עמוד דום לכבוד האירוע ותרמו מזמנם למען שבת המלכה...

נקודה מעניינת בסיפור היא, שלאחר סידור הבעיה, התעניין השוטר אצל הצוות מה זה החוט הזה שכל כך חשוב להם, ולמה בעצם הוא עצר את התנועה... הצוות הסביר לו שהדבר לא חשוב להם עצמם יותר ממה שהוא חשוב לרבבות ואלפי שומרי תורה ומצות, אשר בהעדר עירוב תקין הם נידונים במידת מה למאסר בית למשך כל השבת... לא ברור עד כמה הוא הבין את התשובה, אבל כשהסתלק הפטיר לעבר הצוות: "אגיד לכם את האמת, אני לא ממש מבין מה זה הדבר הזה, וגם לא חשבתי מלכחילה להיענות לדרישות

שלכם, אולם משנוכחתי בנחישות שלכם והעמידה העיקשת על העקרונות החשובים לכם, הבנתי שזה משהו חשוב ונעניתי לכם! זאת למרות שמדובר בצעד נדיר וחריג לחסום כביש ועורק תנועה ראשי כזה ללא אישורים מיוחדים מהדרגים הגבוהים ברשות המוסמכת", אמר והסתלק.

מתוך היומן

למעשה, למה להאריך בסיפורים, ב'וועד העירובין' הואילו לאפשר לנו הצצה נדירה לתוך יומנו של אחד הבודקים, ולרשום לעצמנו קצת ממה שראינו שם. לא הספקנו הרבה מדי מחוסר אפשרות וזמן, בחרנו יום אחד ואותו נפרוס בפניכם כאן:

יום ג' פרשת ראה. השעה 7:50 בבוקר לאחר תפילת שחרית. הבודק ניגש ליומן כדי לבדוק אלו מטלות עליו לבצע באותו יום, לאחר מכן מעתיק אותן לעצמו, וחיש מהר יוצא לסדר את מוטל עליו. ראשית, הוא שם פעמיו אל חנות הגינון ומברר מה קורה עם התיקון של דבר מה ממוצרי העירוב שנמסר לחנות ההיא. בעל העסק מתנצל שלא הצליח לתקן וממליץ על בעל עסק אחר, מומחה בעל שם המתגורר במושב צלפון, ללא שהיות מיותרות יוצא נציג 'וועד העירובין' ועושה את דרכו למושב צלפון, ומשאיר שם את המכשיר לבדיקה.

8.45, מעלה הנציג האחראי את כל הצוות על רכבו ויחד יוצאים לבדיקות יסודיות בקו העירוב, כמעשה שבשגרה. סך הכל עוד יום בעבודת הקודש של הבודקים. המזג אויר ה'נוח' של 32 מעלות בצל לא ממש מרתיע. הבודקים מגיעים לאיזור בית החולים הרצוג. יש צורך להגיע למתחם שמאחורי בית החולים, כשלשם כך יש צורך באישור מיוחד מטעם גורם הבטחון בבית החולים. לאחר קבלת האישור המיוחל, הבודקים יורדים לשטח המדובר ובודקים בצורה יסודית את כל המחיצות, מתקנים פירצה שנמצאה, ולאחר שעה קלה של עבודה שהסדירה את הפרצה כראוי, הם מתכוננים לצאת ולהמשיך בסיור. מתברר שיציאה ממתחם בית החולים אינו יכול להתבצע גם הוא ללא אישור ושחרור רשמי... בדרך החוצה עוכב צוות הבודקים בידי אנשי הבטחון שדרשו לדעת באופן מדויק איזו פעולה חבלנית בוצעה מתחת לגבם...

9:50. ממשיכים בסיור לאורך הקו. הנה לא נעדר מעיניהם הבוחנות עמוד שנעקם כתוצאה מתאונה וחדל לשמש בתפקיד שנועד לו. בזריזות וביעילות נפרס הציוד המיוחד הנדרש לשם כך, ובמומחיות רבה ובס"ד מצליחים ליישר את העקמימות ב-100%, עד שלא ניכר כלל שאי פעם עיקמו את צורתו. במעבר אל העמוד הבא, מתברר כי הרכב הפוגע כנראה לא הצליח לבלום את עצמו בעמוד הקודם שנעקם והמשיך בדהרה אל העמוד הבא, שנהרס לחלוטין. כאן, כבר לא יעזור לנסות ליישר את העמוד שהתעקם ללא תקנה. מהר מאד נשלף הציוד, מתבצעת קריאה למוקד ועמוד חדש מגיע במיוחד אל המקום. הצוות מתחיל בגיבול מלט ואחרי כשעה נשתל במקום עמוד חדש במהירות הבזק, עד כי לא ניכר כי פנים חדשות באו לכאן...

השעון מראה 11:35, ממשיכים הלאה אל איזור... הבודקים מזהים ענפי עצים המתקרבים לחוטים בצורה מאיימת. תופעה זו נקראת בלשון הבודקים 'פגעי טבע'. מהר מאד נשלפים הכלים המתאימים והענפים עוברים גיזום מקצועי מהיר, שלא ירהיבו עוז להתקרב שוב אל החוטים היקרים...

12:00 הבודקים מגיעים לאיזור בית וגן מתקנים חוט החוצה את מסילות הרכבת הקלה, שנקרע על ידי אנשי דלא מעלי, ובהמשך מתעכבים ומתקנים את גדר הפח (בשימוש זמני) במקום בניה.

12:55 מתקבל טלפון מאחד הספקים המייצר סרט סימון מיוחד. הוא מעדכן שההזמנה מוכנה לאיסוף וצריך לקחתו כעת מכתובת מסוימת שנמצאת בקצה השני של העיר. המכונית עושה את דרכה לשם וההזמנה הנחוצה נאספת. גם שם באיזור מבחינים בגדר המשמשת את העירוב שנפרצו בו כמה וכמה פרצות בגין הפעילות המוגברת באתר הבניה שצץ באיזור. מובן שהכל בא על פתרונו.

במקום קרוב מתבצעת בניה, בשכונה ברמות, יש צורך לתקן את שער הכניסה (הזמנית) בצורה הלכתית, ולבדוק אופציות חלופיות לשער כניסה שעלולה להיפתח. זמן מה עובר עד שהצוות הורשה להיכנס למתחם הבניה כשהם מצוידים בקסדות מיוחדות, וגם זאת לאחר קבלת קיתונות של הפועלים ולאחר שליחת רמזים דקים ועבים על נוכחותם הבלתי רצויה...

1:20 מגיעים לאזור נטול גישה לרכב, הצוות יורד רגלית לשטח וממשיך את הבדיקה בחום הלוהט. הזיעה ניגרת, אך עצם הנוכחות במקום ההוא אינו נעים מידי גם בשאר עונות השנה... המקום משקיף על רמאללה ואינו משרה רוגע על המבקרים בו. אולם הצוות שאינו חת ממאומה, ממשיך בבדיקה יסודית בתוואי העירוב. לאחר צעידה רגלית ממושכת תחת השמש הקופחת מתגלה בס"ד פרצה ענקית באורך 30 מטר שכנראה נפרצה ע"י בני הדודים שממול... ולפי כל השיטות והדיעות אין כרגע עירוב לאיזור כולו (על אף שגם אם לא היו מוצאים את התקלה יש למחיצות חזקה במקום שאין חשש וריעותא).

נערכת התייעצות קדחתנות בשטח, והוחלט על דפוס פעולה לפי תנאי השטח. הצוות יורד לעטרות הסמוכה ורוכש שם 3 עמודים חדשים, ולאחרי שלוש שעות לערך, הם מאפשרים לעצמם לנשום לרווחה. ב"ה סיימנו להעמיד 2 'צורות הפתח' במקום הגדר. הבודקים סופקים ידיים מנחת, כשהם מעדכנים את הרבנים בתוצאות הטובות. הסיפוק הוא גדול ב"ה, והסייעתא השמיא המיוחדת שמלווה אותם, שהנחה אותם לאיזור ואפשרה להם גם למצוא את התקלה וגם לתקן אותה על הצד הטוב ביותר נותן כח להמשך. בסך הכל מדובר במקום שאינו כלול בסיור הרגיל שנערך בשבוע רגיל, כי מדובר במחיצה טובה וחזקה לכל הדעות, ואין שם שום חשש, וזה תקין לפי כל כללי ההלכה והפסק. ובכל זאת... היתה זו השגחה פרטית מופלאה שהנחתה את רגליהם לשם, כדי לתקן את הגדר כדת וכדין.

4:40 בצהריים, אנו חוזרים משטח הוואדי לכיוון הכביש ואם חושב לעצמו הצוות שבכך תמו תלאותיהם, הרי שעד מהרה חשים הם בפנצ'ר ברכב. יוצאים לבדוק, ורואים שבורג חדר לצמיג האחורי של הרכב והשבית את הרכב באזור הררי וכלל לא סימפטי... באין ברירה מטפלים בתקלה במקום בתוך דיונות עפר, ובאפיסת הכוחות ממש הצליח הצוות סוף סוף לעלות על הכביש, סמוך ונראה לציון שמואל הנביא כשהשעון מראה 7.35 רבע שעה לשקיעה.

תפילת מנחה והודיה לה' על הס"ד, אח"כ טעימה קלה לקיים מה שנאמר 'וסעדו ליבכם ואחר תעבורו'... כדי לאגור כוחות מחודשים ליומן המשימות העמוס הממתין ליום המחרת.

השקעה

כפי שהתחלנו, ב'וועד העירובין' מטעם בד"ץ העדה החרדית, מציינים שורה ארוכה של שיפורים והשקעות שמוכנסים תמידין כסדרן במערך העירוב, כאשר המושג 'חיסכון' פשוט אינו קיים כל עוד מדובר על הידור נוסף, שיפור נוסף או דרך נוספת להאריך את חיי

המוצרים המתכלים. ולדוגמה קטנה, ניתן להשיג עמודי ברזל המשמשים לעירוב, במחיר מוזל עד כדי מחצית מן המחיר, אך מכיוון שהעובי והחוזק שלהם נמוך ואינו עמיד לאורך זמן, מקפידים ב'וועד העירובין' לרכוש דייקא את היקר, אך החזק, אשר יעמוד לימים רבים ובתוספת הידור.

בפועל אין זה כלל כה פשוט כפי שזה נשמע מהעובדה הפשוטה, שמחלקת הכספים של 'וועד העירובין' אינו מקבל סיוע משום גורם חיצוני, אלא מתנהל כגוף עצמאי לחלוטין. כאשר משמעות הדבר היא שכל ההשקעות היקרות להחריד נעשות ע"י הוועד בעצמו והנהלת העדה החרדית, וללא כל עזרה מגוף אחר! ואם לפי המושכל הראשון נתון זה אמור להשפיע על טיב הכשרות ואיכותה, הרי בא 'וועד העירובין', ומוכיח את ההיפך הגמור; כמו כן, כל הצעה לשיפור העירוב כך שיעמוד לפי שיטה נוספת, עוברת דיון יסודי ובכל כובד הראש הראוי, ואם תימצא כראויה אכן תתקבל בברכה ותיטמע לאלתר בשטח! והכל כדי שתהיה לתועלת ציבור שומרי שבת ומקדשי שביעי עה"י. החברי ב'וועד העירובין' אף מציינים שלאור השקעות העתק הנדרשות לצורך כך, מה גם שמדובר בגוף המקפיד ביותר על כל חומרה שהוא מציב כתנאי סף, מדובר בדבר שאינו מובן מאליו כלל ועיקר.

ב'וועד העירובין' אינם חוסכים גם במשאבים אף כאשר מדובר על פתרונות הבאים כשיפור העירוב והידורו, כך שיהיה כשר לכתחילה לשיטות רבות ככל האפשר. משקיעים לא רק באיכות החומרים להידור העירוב עצמו, אלא גם לכל מה שקשור לתשתיות העירוב, לגדרות ולעמודים, ללחיים ולמחיצות ל'צורות הפתח', הכל על מנת שיהיה העירוב לכתחילה לתועלת רבבות אלפי היראים הסומכים על העירוב.

עבודת הקודש המתבצעת על ידי מומחים וותיקים רבות בשנים מהשורה הראשונה בתחום, הבודקים **פעמיים** מדי ערב שבת בשבתו כדי להבטיח את כשרות העירוב למהדרין מן המהדרין, ולשלול כל פגיעה בדרגת כשרותו.

השקעה פירושו שעל כל תג ותג עומדים ומתקנים ללא הגבלת זמן ודמים תרתי וקושי השטח ועל ספוק חשש חוזרים ובודקים חזור ובדוק שיהיה 100% כשר ומהודר.

כמו כן, הוסיף 'וועד העירובין' מטעם בד"ץ העדה החרדית שירות מיוחד הניתן טלפונית, המאפשר לציבור הרחב לברר מידע נחוץ בעניין גבולות העירוב, עד כניסת השבת. פרטים במוקד עירוב בד"ץ העדה החרדית במספר: 072-3372293.

לסיום, מדגישים ב'וועד העירובין' שסייעתא דשמיא גדולה מלווה את כל פעולותיהם מאז ימותיו של הרה"צ רבי בן ציון ידלר זצ"ל ומרן בעל האדר"ת זצוק"ל אשר התחילו במלאכה זו במאה הקודמת. כיום, אנו רואים בעליל שזכות ציבור היראים והשלמים, יחד עם ההשקעה המרובה והמסירות, הם שמביאים את העוסקים בעבודת הקודש למקומות שעל פי דרך הטבע לא היו מגיעים אליהם ולא היו עולים על כל מיני תקלות

זכות אבות העדה לדורותיה שלקחו את משימת התקנת העירוב המהודר בירושלים עיה"ק משנות דור שיהיה לכתחילה לציבור המהדרין לראש מעייניהם, עומדת ל'וועד העירובין' שיעשו חיל ורוב הצלחה במשמרתם. והסייעתא דשמיא גם מגינה עליהם בשעת עבודתם שיישמרו מכל צער ונזק ולא יפגעו במהלך עבודתם ועל כך להלן.

נס גלוי

לפני כשנה, צוות הבודקים עבר בבדיקה יסודית את תוואי העירוב בעיר בית שמש ועסקו במתיחת החוטים בכמה מקומות בעיר שהתרופפו עקב הגשמים. לאחר מכן הם

התרכזו בניקוי גזמי עצים המתקרבים לחוטים, כדרכם בקודש. כמובן ננקטו כל אמצעי הזהירות שלא לבוא לידי סכנה ח"ו.

במעמד זה התגלה כי אחד העמודים הממוקם בירידה תלולה, התנקזו אליו בוץ ושלוליות מים. היה צורך לתקן את החוט שעל העמוד ההוא, ותוך כדי שהבודק מחזיק את מקל הטלסקופ המיוחד - להרמת חוט העירוב, הוא החליק ומעד ונפל מלוא קומתו. לא זו אף זו, תוך כדי נפילה נגע ראש המקל שבידו בכבל מתח גבוה והתחיל להתחשמל רח"ל. במקרים מעין אלו, הדבר מסתיים באסון מהיר וטראגי ח"ו, וכך היה צריך לכאורה להיות כאן, אולם ברגע האחרון ונגד כל הגיון נפל המקל מיד הבודק וכך נותק החיבור בינו לבין חוט החשמל - וכך ניצל משריפה וודאית, ויצא ידי חובה בשריפת נעליו ובגדיו וכוויות קלות בידו ורגליו.

הודו לה', לאחר כמה ימי אישפוז הוא שוחרר ב"ה לביתו כשהוא בריא ושלם וזוכה לביקורם של רבני הבד"ץ שהתרגשו ובאו לראות ולהודות על הנס הגדול לו זכה, בזכות אבות העדה וזכות הרבים.

היה זה נס גלוי, שכן בדרך הטבע בעת התחשמלות החפץ נצמד לגוף האדם בחזקה ללא שום אפשרות ניתוק. הרופאים לא יכלו להאמין למראה עיניהם, כיצד יוצאים מהתחשמלות ממתח כה גבוה בפגיעה כה מזערית, ללא שום פגיעה באברים הפנימיים שבגוף ל"ע! "זה פשוט נס, אין לנו הסבר הגיוני כיצד זה קרה", הכריזו פה אחד (אחד מהרופאים ניסה לברר האם מטרת העירוב הוא להפריד בין גברים לנשים?...).

אם רק היו יוצאים ורואים את מלאכת העירוב הגדולה הנפרשת בעיה"ק ירושלים תובב"א, עיה"ת בית שמש ת"ו ובאתרא קדישא מירון ת"ו, והיו מבינים כמה גדולה זכות הרבים תלויה בכך ועד כמה נאמנים 'וועד העירובין' למלאכתם, כי שליחי מצוה שאינם ניזקים בעבודתם, הם בוודאי היו מבינים את השמירה המיוחדת לה זוכים מזכי הרבים אלו בכל שעה ושעה.

לכל המעוניין

המעונינים לקחת חלק בהחזקת קו העירוב לזיכוי הרבים גדול זה, לרבבות אלפי ישראל, אפשר לפנות להרב **נחום ראטה הי"ו בטל: 052-7636793**
ויבוא עליכם ברכת טוב. וסגולותיו הנשגבים יעמדו לכם בכל אשר תפנו ותעשו כמבואר בסה"ק.

הודעה חשובה!

הודעות ובירורים או דיווח על תקלות
בנושא העירובין בלבד
נא להתקשר 072-3372293
משתדלים לטפל בכל פניה בע"ה.

כביש מס 9 שכונת רמת שלמה, רמות, כביש רמות וכביש מס' 4

א. בצפון העיר קו העירוב נמשך ע"י צוה"פ בצומת הגבעה הצרפתית (המשך הכביש לנוה יעקב מחוץ לעירוב) לעבר כביש מס' 9 (יגאל ידין) מימין הכביש, עד לשביל העולה לתחנת המסוף אגד ברמת שלמה, השביל בתוך העירוב, מקיף את כל שכונת רמת שלמה (עיין הוראות 1.), וברח' דרוק בצד ימין הצוה"פ מתחברים לצוק לעבר כביש מס' 9 לעבר כביש רמות מקיף את כל רמות א' ב' ג' וד' וממשיך לכביש רמות מימין, כשכל הכביש בתוך העירוב, ופונה לכביש מס' 4 שהוא בתוך העירוב עד כביש הירידה לליפתא. [המעיין וכל הירידה למעיין והבתים של ליפתא מחוץ לעירוב!]

הכניסה לעיר - שכונות גבעת שאול הר נוף - ובית וגן

ב. ממשיך לעבר שכונת גבעת שאול (עיין הוראות 2), מקיף את שכונת גבעת שאול לעבר שוק הסיטונאי (השוק מחוץ לעירוב), [ביה"ס בית יעקב בתוך העירוב]. לעבר ביה"ח הרצוג שהוא תוך גבולת העירוב (המשך הדרך מהצומות הכניסה להר תמיר. להר המנוחות מחוץ לעירוב). מקיף את ביה"ח הרצוג לעבר רח' עקיבא אזולאי מצד ימין [יש להיזהר שלא לטלטל מחוץ לעירוב על המדרכה מצד זה]. לעבר רח' כנפי נשרים חוצה בצה"פ ליד רדיו צליל להר נוף (עיין בהוראות 3), לאורך רח' ניסים על המדרכה מצד ימין [יש להיזהר מאד לאורך המדרכה לא לטלטל מחוץ לעירוב] לאחורי הבניינים של רח' בויאן, [השביל מאחורי הבניינים שם מחוץ לעירוב, הכניסה האחורית לאולם ביהכ"נ אברהם יגל לע"ע מחוץ לעירוב]. לאורך רח' חי טייב בצד במדרכה מצד ימין [להיזהר שם לפני המתנ"ס והבי"ס לכיוון הוואדי], ממשיך עם הבניינים של רח' אבן דנן [המדרגות לשביל מאחורי הבניינים - וכל השביל מחוץ לעירוב] לגן המשחקים בתחילת היער הסמוך לביה"ס [הגן שם - והשביל העולה לרח' חזקיהו רבין בתוך העירוב], על כביש חזקיהו רבין - לעבר הר נוף (עיין הוראות 3) - היער מחוץ לעירוב). דרך הבניינים וגדרי החצרות לרח' פרחי חן ולח' מגדים [חלק גדול מרחובות אלו מחוץ לעירוב ויש לשים לב לצוה"פ החוצים שם על הכביש], לגדר החניות של ביה"ק צבאי בשד' הרצל (הגן ציבורי שמעבר לשערים שם מחוץ לעירוב), עד לצומת בית וגן, ומתחבר לבין וגן. המשך רח' הרצל לקרית יובל - לביה"ח עין כרם מחוץ לעירוב.

ביה"ח שערי צדק - גבעת מרדכי - בית הכרם

ג. העירוב מקיף את שכונות בית וגן וגבעת מרדכי וביה"ח שערי צדק וממשיך לעבר כביש בגין, [כשהכביש בתוך העירוב עד מחלף גבעת מרדכי] וממשיך לשד' רבין [והוא בתוך העירוב] עד לפני המנהרה (שליד גן סאקר, עיין הוראות 5-6-7), לעבר שד' בן צבי, כולל הצומת בן צבי בצלאל, שהוא בתוך העירוב.

שד' בן צבי - בנייני וולפסון - שכונת שערי חסד

ד. ממשיך לאורך שד' בן צבי מצד שמאל לעבר קריית וולפסון (עין הוראות 8), כולל בנייני וולפסון ומקיף את שכונת שערי חסד, בסוף רח' דיסקין חוצה בצוה"פ על הכביש לעבר רח' שפרוט - רמב"ן, רח' רמב"ן רק מצומת שפרוט לעבר צומת ככר צרפת לרח' אגרון בתוך העירוב.

רח' המלך ג'ורג' - אגרון - שער יפו

ה. מחיצות העירוב נמשך לעבר ככר צרפת (צומת המלך ג'ורג' - אגרון), כולל הצומת והכיכר [וכל רח' המלך ג'ורג' ובתי מלון שרתון לפאזה - פרימה המלכים בתוך העירוב] (עיין הוראות 9-10) לעבר רח' גרשון אגרון, לאורך הרחוב מצד ימין לעבר רח' המלך דוד, חוצה המלך דוד לרח' שאמע, לעבר יפו [כולל בתי מלון מצודת דוד - פנינת דן - שכונת כפר דוד] (עיין הוראות 11).

עיר העתיקה - כביש מס' 1 - בתי מלון ציון שמעון הצדיק ביה"ח הר הצופים

ו. העירוב מקיף העיר העתיקה, ואחרי שער שכם חוצה צוה"פ על הכביש וממשיך עם מחיצות לעבר ציון שמעון הצדיק, הציון בתוך העירוב, [וכן בתי המלון נובוטל, עץ הזית, וגרנד קורט]. חוצה ברח' אבו בכר ממעלה לציון, וכולל שכונת שמעון הצדיק, חוצה בצוה"פ לרח' שמעון הצדיק [והוא בתוך העירוב] (עיין הוראות 12) לעבר בנין משמר הגבול, לאורך כביש מס' 1 והוא כולו בתוך העירוב, לעבר מטה ארצי, חוצה בצורת הפתח הרחובות - דרך הר הזיתים ושד' האוניברסיטה, לאורך רח' אהרן קציר לעבר שד' ווינסטון צ'רצ'יל לביה"ח הדסה הר הצופים, [מאחרי צומת הכניסה לביה"ח המשך הדרך לאוניברסיטה מחוץ לעירוב]. מקיף את ביה"ח (האוניברסיטה וחלק מהמעונות מחוץ לעירוב). מלון הייאט ממשיך לכביש 1 עד צומת הגבעה הצרפתית.

להודעות וברורים אפשר לברר ולהודיע בטלפון: 072-3372293

שמחים לשומרו ולערב ערובו

העירוב המהודר שבהשגחתינו נתייסד לפני למעלה מיובל שנים ע"י רבותנו הגאונים נבג"מ והתרחב במשך השנים יותר ויותר לפי דרישת הציבור, ומקיף כהיום את רוב השכונות החרדיות בירושלים בבית שמש, ובאתרא קדישא מירון. כל העירובין במקומות הנ"ל נבדקו בקפדנות תמידין כסדרן ע"י אברכים יראי שמים העוסקים בערובין רבות בשנים:

רבני וועד העירובין שליט"א השוקדים במלאכת הקודש תמידין כסדרן ולא חוסכים שום מאמצים בכובד ראש מרובה לשמור על תקינות העירוב למהדרין:

הרה"ג ר' **חיים יוסף בלוי** שליט"א

מו"צ

הרה"ג ר' **יצחק רוזנבלט** שליט"א

מו"צ

הרה"ג ר' **נפתלי צבי רוטנברג** שליט"א

מו"צ

הרה"ג ר' **מאיר העלער** שליט"א

מו"צ

מדריך הכשרות
בד"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
עיר הקודש

ידיעות נחוצות בגבולי העירוב שבהשגחתינו

בדבר טלטול בשבת בין השכונות, וברחובות בסוף כמה שכונות

עקב פניות ציבור הרחב הסומכים על העירוב שבהשגחתנו, להדגיש הרחובות בסוף השכונות שייתכן שעוברים ומטיילים שם ליד גבולות העירוב, ומבלי יודעין עלולים לצאת ולטלטל מחוץ לגבולות העירוב המהודרת, לכן אנו מדגישים כמה וכמה רחובות כאלו, שגבולות העירוב חוצה ונפסק שם, וראוי לשים לב במקומות דלהלן:

1. בכניסה הראשית לעיר כ-100 מטר מהצומת לכיוון היציאה חוצה צוה"פ על רוחב הכביש, ומאחרי החוט - המשך הכביש לגינות סחרוב אינו בתוך העירוב. [וכמו"כ כל החורשה שמאחורי רח' עזריאל מחוץ לעירוב].

2. ברח' עקיבא אזולאי צומת רח' נחום חפצדי (לתחנת דלק פז) מאחרי החוט שחוצה בתחילת כביש חפצדי, וכל רח' חפצדי מחוץ לעירוב, וכן מצידו השני של רח' חפצדי מאחרי תחנת הדלק (סונול) שבצומת הר נוף ברח' מלמד (ליד רדיו צליל) חוצה צוה"פ על הכביש, וא"א לחצות משם לגבעת שאול דרך רח' מלמד - וחפצדי. [כנפי נשרים בתוך העירוב המהודר].

3. ברח' חזקיהו רבין מאחרי החוט לרוחב הכביש בתחילת הירידה (שעולה מהיער בסוף גן המשחקים שם) הירידה ליער י-ם מחוץ לעירוב, ואין דרך משם לשערי צדק ולבית וגן. היער אחרי גן המשחקים שסמוך לביה"ס שם אינו בתוך העירוב. [הגן עצמו בתוך העירוב, ויש לשים לב לצוה"פ החוצים שם במורדת ובמעלת ההר והשביל]. וכן הדרך להר נוף הוא אך ורק דרך רח' כנפי נשרים, רחוב בית הדפוס אינו בתוך קו העירוב.

4. בכביש רופין מאחרי צומת הכניסה לבתי המלון (רח' זאב ווילנאי) חוצה צוה"פ על הכביש, והמשך הכביש מתחילת גשר רופין לעבר בנק ישראל - והמשרדים שם, מחוץ לעירוב, כל בתי המלון שם הם בתוך העירוב,

5. בשדרות רבין (כביש משרד החוץ) שהוא בתוך העירוב, והמשך הדרך לשד' בן צבי צומות בצלאל מעל המנהרה דרך הגן [הן השביל בצד ימין והן השביל בצד שמאל] מחוץ לעירוב, המעבר לשד' בן צבי - ולרח' בצלאל הוא אך ורק מלמטה דרך פנים המנהרה מלמטה, גן סאקר מחוץ לעירוב. ובכל אורך רבין יש לשים לב לצוה"פ לרחובות מצד ימין שהם מחוץ לעירוב.

6. בשדרות בן צבי בצומות בצלאל, מצד ימין חוצה צוה"פ לרוחב הכביש והמשך הכביש לקריית וולפסון ולשכונות שם ולרח' הרצוג - עזה, מחוץ לעירוב. בניני וולפסון עצמם נכללים בתוך העירוב, הגישה לשם הוא רק דרך רח' דיסקין - שערי חסד, וכן המדרגות מרח' דיסקין לרח' בן צבי מחוץ לעירוב.

7. בשכונת שערי חסד בסוף רח' דיסקין לכיוון רח' רופין - בן צבי חוצה צוה"פ על הכביש והמשך הדרך לרמב"ן מחוץ לעירוב. וכן ברמב"ן צומת אבן שפרוט מאחרי החוט לעבר בן צבי, מחוץ לעירוב. ולעבר מעלה ורמב"ן עצמו, בתוך העירוב.

8. בכיכר צרפת על צומות רח' דרך עזה - ורח' קרן היסוד חוצה צוה"פ על הכביש והמשך הכביש לעזה - ולקרן היסוד קטמון, מחוץ לעירוב.

9. ברח' המלך דוד פינת רח' הס חוצה צוה"פ על הכביש ומאחרי החוט המשך רח' המלך דוד לכיוון קטמון מחוץ לעירוב בד"ץ, [ובסוף רח' שאמע חוצה צוה"פ על הכביש, והמעבר משם לשער יפו הוא רק מהמדרגות החוצות לפני החוט].

10. הכניסה לשער יפו - והדרך לכותל הוא רק מעל הגשר מלמעלה, או דרך רח' העמק - למדרגות העולות מלמטה לגשר, ולא מכביש הכניסה למכוניות, ומיד אחרי צומת רח' העמק המשך הכביש להר ציון - ולתלפיות, אינו בתוך העירוב. [קבר דוד המלך מוקף בעירוב פנימי].

11. בכביש מעל ציון שמעון הצדיק חוצה צוה"פ על הכביש, והמשך הדרך (דרך ערבים) להר הצופים מחוץ לעירוב.

12. בצומת הגבעה הצרפתית חוצות צוה"פ על הצומות, והמשך הדרך - לנווה יעקב - ולפסגת זאב - ושכונות אלו, מחוץ לעירוב. [בתי מלון הייאט - נובוטל - עץ הזית - גרנד קורט, הם בתוך העירוב המהודרת, וכן הדרך לציון התנא הכהן גדול שמעון הצדיק ז"ע, והדרך לביה"ח הר הצופים מרח' המטה הארצי].

אזהרה!

יש כמה מקומות בערים ומקומות נופש שונים בארה"ק שנבדק ו/או הותקן באופן חד פעמי עירוב ע"י ועד העירוב [לבקשת קבוצות שיצאו לשבתות] אנו מזהירים בזה כי אין שום אחריות ופיקוח על תקינות העירוב בהמשך, ויתכן שינויים במשך הזמן שנפסל העירוב. ואפי' כשהמארח אומר שיש עירוב מהודרת מהבד"ץ - ויש להיזהר!.

לרבים השואלים!

אין לבד"צ אחריות ופיקוח או ידיעה על קווי עירובין בישובים בגליל (מלבד מירון), גם לא בעיר טבריה וצפת.

רמת הגולן
רמת בית שמש א
רמת הגולן
רמת בית שמש ב

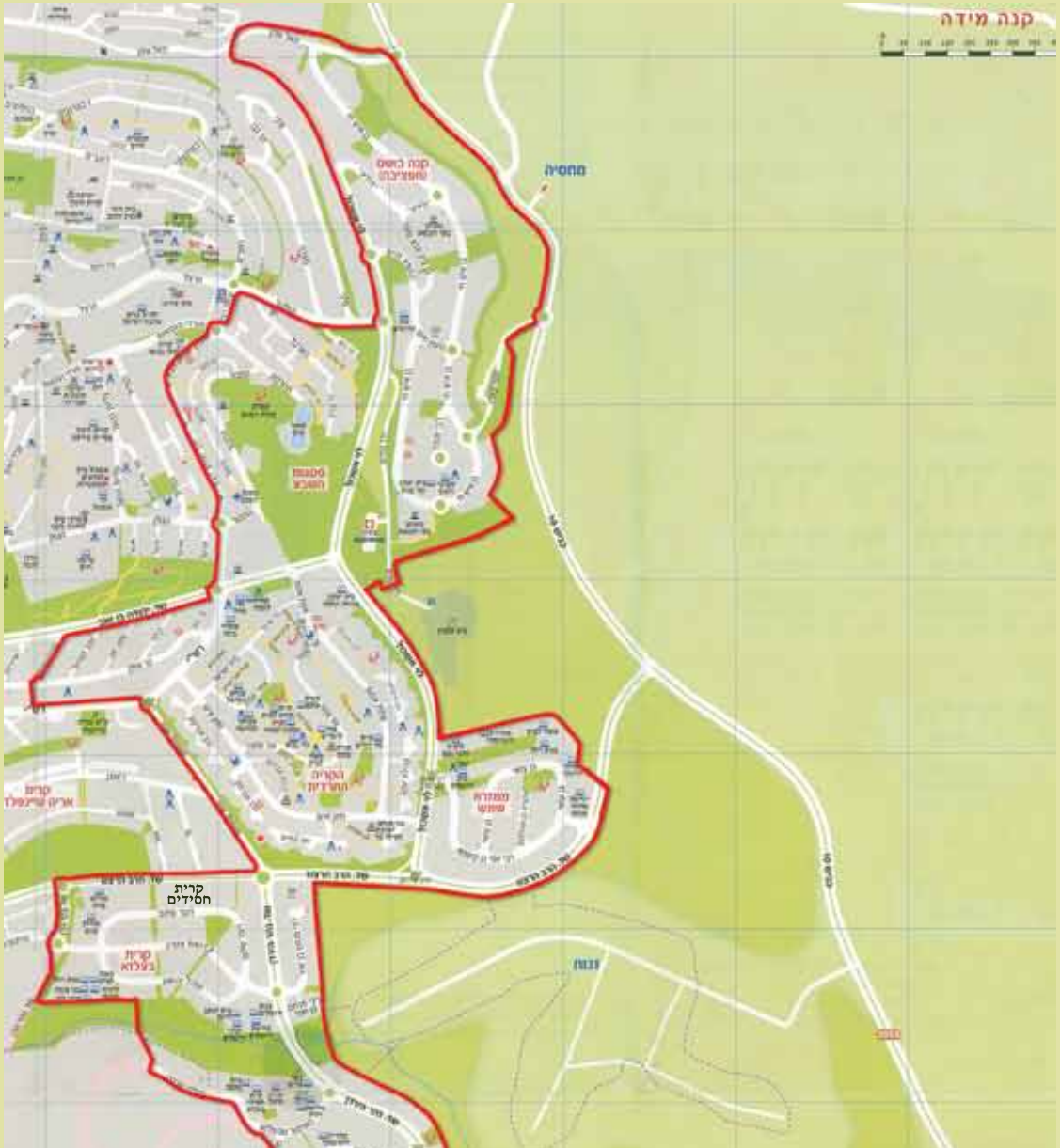
קנה מידה
מחסיה
קרית חסידים

יש מקומות שצריכים זהירות
שלא להוציא ולטלטל מחוץ לגבולות העירוב:

1. מאחורי ציון הרשב"י (מאחורי מתחם תולדות אברהם יצחק) במורד ההר ליד גדר הפח [ראה מס' 9 במפה]. מתקינים שם אוהלים, ויש ששמים את האוהל מחוץ לגבול העירוב החוצה שם, ויש להיזהר מאד מאד, (ויש ששמים חוטים לעירוב מסביב אוהלם, ואינם בקיאים בפרטי ההלכות, והוא למראית העין בלבד, ורובם פסולים). וכן הציון של שמאי הזקן והדרך לשם מחוץ לעירוב. (ובפרט לבני ישיבה ובני תורה יש להיזהר שם שלא להיכשל באיסורי טלטול בשבת ר"ל)

2. בכביש הראשי מירון צפת המבוא לכפר מירון - לאורך הכפר [ממס' 2 עד מס' 3 במפה] יש עירוב נפרד, בכל שטח החניון הגדול לאוטובוסים בל"ג בעומר אין שום עירוב כלל. וכן המשך הכביש לכיוון מגידו. השביל החדש ליד מקורות אינו בתוך העירוב.

3. כביש הראשי מירון סאסא [ממס' 3 עד מס' 4 במפה] עד צומת ישוב אור הגנוז - בר יוחאי, מוקף בעירוב כללי. היישובים בר יוחאי - אור הגנוז בתוך העירוב הכללי, (וכנ"ל שיש לברר מדי פעם את תקינות העירוב הכללי).

4. בכביש בורמא שהוא בתוך העירוב, קיימת גדר רשת לאורך הכביש שהוא משמש למחיצת העירוב, ואסור להוציא מעבר לגדר זו וצוה"פ שם, למעלה ההר [ראה מס' 7 במפה].

5. למעלה ליד ביה"ק מאחורי בני עקיבא, יש להיזהר בדרך לרפתות הבקר, לא להוציא מעבר לצוה"פ החוצה שם באמצע הדרך, שטח הבקר והדרך אליו הוא מחוץ לעירוב [ראה מס' 8 במפה], ומשם אין גישה בתוך העירוב לציון ר' יוסי בן קיסמא. רק מהמדרגות בכביש בורמה.

6. אלו היוצאים מחוץ לגבולות העירוב ואינם מטלטלים, עליהם להיזהר לאיסור תחומין.

לבירורים: 072-3372293

לרבים השואלים!

לא קיים שום עירוב במירון מעבר לגבולי העירוב המסומנים במפה
ובמקום קדוש זה בוודאי יש להזהר מאד מלטלטל בשבת
מעבר לגבולי העירוב.
מפת גבולות העירוב באתרא קדישא - מירון
שבהשגחתינו מעודכן לניסן תשפ"א
ובפיקוח ע"י רבני ועד הערובין שליט"א

מפת גבולות העירוב באתרא קדישא - מירון שבהשגחתינו

ובפיקוח תמידי ע"י רבני ועד הערובין שליט"א

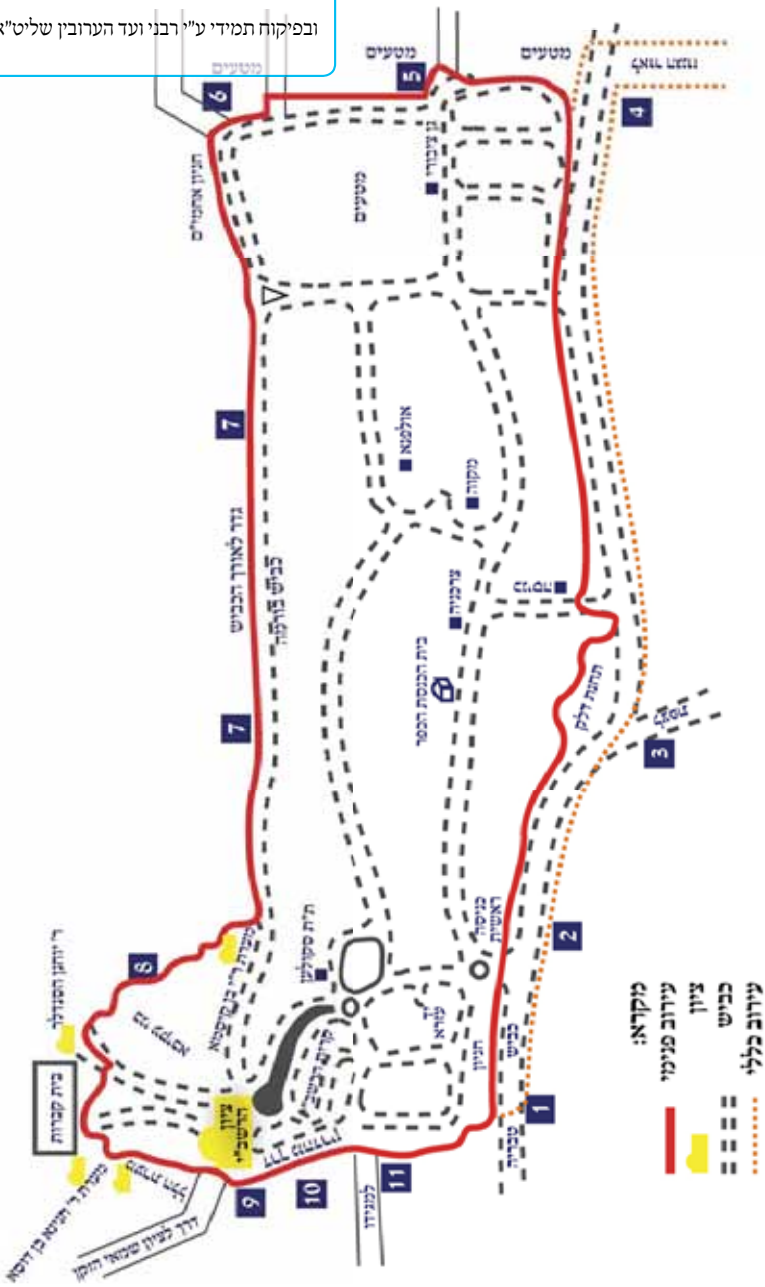

מדריך הכשרות
בד"ץ הערה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
עיר הקודש

בשרות הבית לפסח

הוראות ותזכורות
לערבי פסחים

מפתח להלכות הכשרות

		פרק	אות
אכילת מצה	שיעור זמן אכילתה	יד	ח
אלומיניום -רדידי או כלים חד פעמיים	חיוב ואופני הגעלתם	ד	ג
ארבע כוסות	שיעור שתייתן	יד	ב - ד
ארון	שתכולתו נמכר לנכרי - חיוב סגירתו או סימונו	א	ט
אריחי החרסינה	הכשרתו לפסח	ב	ט
ביצים	חשש חמץ הדבוק עליהן	טז	ג
ברז	אופן הכשרתו לפסח	ב	ח
בשר	איסור אכילתו כשהוא צלי בליל פסח	יד	יא, יב
הגעלת כלים	הרבה כלים יחד או כלי בתוך כלי	ג	יד
הפרשת חלה	שיעור החיוב לחומרא ושיעור חיוב ברכה	יא	ב
הפרשת חלה	אופן ההפרשה ונוסחתה	יא	ג - ה
הפרשת חלה	צירוף כמה חבילות יחד	יא	ח - י
חמץ לאחר פסח	לגבי חמץ גמור	יז	ב
חמץ לאחר פסח	אין חשש לגבי קמח	יז	ד
חנות - מחסן -רכב	חובת הבדיקה	ח	א, ב
חציצה בכלים	לענין הגעלה	ג	יב, יג
חציצה בכלים	לענין טבילה	ו	ח
חרוסת - מי מלח - צליית הזרוע	שלא הכינם מבעוד יום	יג	ג - ה
טבילת כלים	ע"י קטן- כלי בתוך כלי - אופן החזקת הכלי	ו	ט - יא
טבעות	שהנשים עונדות על ידיהן - חיוב הגעלתן להשתמש בהן לפסח	א	א
טוסטר	אופני הגעלתו	ד	ז
כיור - חרסינה או נירוסטה	הכשרתו לפסח	ב	ד - ז
כיור נירוסטה	השימוש בו בפסח	ב	ג
כיסי הבגדים - קפלי מכנסיים (מאנז'עטן)	חובת בדיקתם וזמן הבדיקה	ח	ה
כלי בשרי	הגעלתו להופכו לחלבי וכן להיפך	ג	יז
כלי גדול	שנאסר אופני הגעלתו	ג	טז
כלי גדול חדש	אופני הגעלתו	ד	ה, ו
כלי זכוכית	אם מועילה הגעלה	ג	ט
כלי ישן שנאסר	דיני ההגעלה	ג	ד-ה
כלי מתכת חדשים	דיני ההגעלה	ד	א
כלי מתכת חדשים	חשש איסור המרוח עליהם	ג	ג
כלי פורצלן ואמאייל	אם מועילה הגעלה	ג	י, יא
כלי פלסטיק	שנאסר אם מועילה הגעלה	ג	ח

מדריך הכשרות
בר"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
עיר הקודש

כלים המיוצרים בא"י	לגבי חיוב טבילה	ו	ז
כלים חדשים	סוגי הכלים החייבים בטבילה מדאורייתא או מדרבנן	ו	א-ג
כלים חדשים	סוגי הכלים הפטורים מטבילה	ו	ד-ו
כלים חדשים וישנים	הגעלתם יחד	ג	ו
כלים חלביים ובשרים	הגעלתם יחד	ג	ז
מחבת	אופן הכשרתו ע"י ליבון	ה	ב
מי ברז	שתייתם בפסח	י	ד
מיקרוגל חמץ	ניקויים ומכירתם לנכרי	א	ח
מכירת חמץ	חמץ בעין	ז	ג
מכירת חמץ	סדר ואופן המכירה	ז	ב,ד,ה
מכירת חמץ	פירוט החמץ, שם וכתובת	ז	ה
מצה כפולה או נפוחה	דינה ושיעורה	יב	א - ג
מקום הנמכר	סגירתו או סימונו	ז	ז
מקום הנמכר	חובת הבדיקה	ז	ט
משחות	השימוש בהם בפסח		
ניילון נצמד	השימוש בו בפסח	ד	ד
ניצוק	חיבור לגבי חומרא דפסח	ב	ו,י
ניקוי הבית	כלים וחפצים העלולים ליפול בהם פירורי חמץ	א	א,ב
נפט	שפיכתו על החמץ בשעת שריפתו	ט	ב
ספרים	בדיקתן מחמץ	א	ד
ספרים	השימוש בהם בפסח	א	ה
פיצוחים	איסור אכילתם אף שאינם קטניות	טז	א
פרחים	ביעורם או מכירתם לנכרי	א	י
קטניות	הגדרתם	טו	ד
קטניות	לגבי מזון תינוקות	טו	ו
רכוש משותף - חדר מדרגות וכדו'	מכירתו לנכרי	ז	ו
רכוש משותף - חדר מדרגות וכדו'	חיוב בדיקתם על מי	ח	ג
שולחן האכילה	השימוש בו בפסח	ב	יא
שיניים	ניקויים בערב פסח	י	א
שיניים תותבות	ניקויים וחיוב הגעלתם	י	ג
שיעורים	כוס - מצה - מרור	יג	
תבנית אפייה	אופן הכשרתו ע"י ליבון	ה	ג
תמכא (חריין)	שכח לפרוו מבעוד יום	יג	ב
תנור של חמץ	ניקויים ומכירתם לנכרי	א	ח
תרופות	אלו שבחשש חמץ - מכירתן לנכרי	א	ו
תרופות	השימוש בהם לאחר הפסח	יז	ו
תרופות	בליעת תרופות בפסח	יז	יח

מדריך הכשרות
בר"ץ הערה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
הערה החדשה

הערה כללית:

ההלכות והמנהגים דלהלן נכתבו כדי לתת לציבור מושג בהלכות ומנהגים לפסח. אולם אין לסמוך על הנכתב למעשה בשאלות הלכתיות מבלי לשאול רב או לעיין בספרי הלכה ומנהגים, וכמובן שאל ישנה אדם ממנהגי וחומרי אבותיו ורבותיו.

דיני ומנהגי ערב פסח שחל בשב"ק

יום חמישי - יב ניסן

א. בשנה זו מקדימים תענית בכורים ליום החמישי י"ב ניסן, (והבכורים שאינם מתענים משתתפים (וצריכים לאכול) בסעודת סיום מסכת במקום תענית),

ליל שישי - ליל יג ניסן

ב. ליל שישי ליל י"ג ניסן בודקים החמץ לאור הנר, ככל הדינים שנוהג בכל שנה בבדיקת חמץ, ויש להצניע את החמץ שהקטנים לא יגרורוהו ממקום למקום ויתחייב בבדיקה.

ג. יש ליזהר מאד עד אחר סעודת שחרית של שבת לאכול במקום מיוחד ולנקות מיד אחר אכילה,

גם יש ליזהר לנקות האשפה שבבית ולהניח הפסולת ושיריים של חמץ בשקית מיוחדת ולהוציאם מביתו בשבת לפני סוף זמן ביעור חמץ.

יום עש"ק - יום יג ניסן

ד. גם הנוהגים להשכים בערב פסח כדי להספיק לאכול חמץ לפני סוף זמן איסור אכילת חמץ, בשנה זו שמותר לאכול חמץ כל היום כולו (י"ג ניסן), אינם צריכים להשכים כל כך, ומכל מקום כיון שנוהגין לשרוף החמץ כמו בכל שנה בסוף שעה חמישית כמו שיבואר להלן, יש להזדרז שלא יאחר זמן שריפת חמץ.

שריפת חמץ

ה. נוהגים להקפיד גם בשנה זו לשרוף החמץ בסוף שעה חמישית כבכל שנה, אך מעיקר הדין בשנה זו אפשר לשרוף החמץ עד כניסת השבת.

מכירת חמץ

ו. גם בשנה זו נוהגים הבי"ד למכור החמץ להנכרי בשעה חמישית לפני זמן שריפת חמץ כשאר השנים, ולכן יש להזדרז לחתום על כתב הרשאה קודם שעה חמישית.

ז. יש לציין שאף שהבי"ד חותמים על שטר מכירה עם הנכרי בשעה חמישית, נוהגים שכותבים בשטר מכירה שחלות הקנין יחול בסוף היום לפני כניסת השבת.

ח. וכן מתנים עם הנכרי שאנו משיירים חמץ כדי לאכול ממנו סעודות שבת, ולכן החמץ שמשיירים לצורך סעודת שבת אינו כלול במכירה.

אכילת חמץ לאחר שריפת חמץ

ט. כאמור, אחר שריפת חמץ מותר לאכול חמץ עד למחרת ביום השבת סוף שעה רביעית, תוך הקפדה שלא יתפזרו חלקים ופירורים ממנו בבית ובבגדים.

מלאכה בער"ש

י. ערב שבת מותר לעשות מלאכה כדין כל ערב שב"ק, כגון להסתפר אחר חצות וכדומה, מפני שעיקר הטעם שאסרו עשיית מלאכה בערב פסח הוא מפני שהוא זמן הקרבן קרבן פסח, ולא שייך זה בערב שבת.

אפיית המצות

יא. גם שנה זו נוהגים לאפות המצות מצוה בערב שבת לאחר חצות היום כמו שנוהגין בכל ערב פסח, (ומכל מקום מי שטרוד אפשר להקל שנה זו יותר משאר השנים כיון שהשנה אינו אלא זכר לשאר השנים), ויש נוהגים לאפות במוצ"ש.

יב. אחר אפיית המצות הללו, יש להצניעם במקום שמור, כיון שביום השבת אסור לטלטלן משום דין מוקצה שהרי אסור באכילה כדין ערב פסח שאסור לאכול מצה. (והגם שראוי לאכילת קטנים שאין יודעים ענין סיפור יציאת מצרים שמותרין לאכול מצה בערב פסח, הרי אינו עומד להאכילם מצות אלו).

יג. בדיעבד אם שכח המצות מצוה במקום שאינו שמור וחושש שישברו או יפסדו יכול להצניעם כלאחר יד, וכן מותר להצניעם על ידי נכרי, (שמותר לטלטל מוקצה על ידי נכרי לצורך גדול וצורך מצוה, כדין שבות דשבות).

הכנת תבשילי שב"ק

יד. אין לבשל מאכלי חמץ לצורך שבת זו, כיון שנדבקין בקדירות ויצטרך להדיחם בשבת כדי לבער החמץ, ואין להדיח כלים בשבת שאין צריך להשתמש בהם בשבת.

טו. ולכן נהגו לבשל חמין (טשאלנ"ט) שאין שם תערובות חמץ [שעורים או קוגל של קמח] כדי שלא יצטרכו להדיח הקדירה בשבת.

ומכל מקום מותר לערב בו קטניות כנהוג בכל שבת כיון שאין חיוב לבער הקטניות, ולא יצטרך להדיחם.

טז. בזמנינו אפשר לבשל בקדירות חד פעמי של אלומיניום שזורקים מיד לאחר השימוש ובקדירה זו מותר לבשל אפילו חמץ גמור, שהרי אין צריך להדיחם.

הכנת צרכי ליל הסדר בערב שב"ק

יז. יש להזהר לא לשכוח להפריש חלה מן המצות בעש"ק. שבשבת ויו"ט אסור להפריש חלה, ולא יוכל להשתמש בהם בליל הסדר ובכל יו"ט הראשון. אם שכח להפריש חלה ונזכר בין השמשות יכול בדיעבד להפריש אז חלה, ואם נזכר בשב"ק ילך למקום שאופין מצות במוצש"ק ויבקש מאחד המפריש חלה על המצות שיתכוין להפריש גם על מצות שלו, שעיסה שנילושה ביו"ט מותר להפריש ממנו חלה ביו"ט, או שיקנה מהן מצה אחת ויוכל לצרף אותן למצות שלו, ובתנאי שאינו מקפיד אם יתערב מצה זו עם שאר המצות.

יח. ואם אין ידוע לו מקום שאופים בליל יו"ט, מובא בפוסקים עצה ליתן מצה אחת לבנו הקטן שכבר הגיע לגיל י"ב שנים ויכול כבר להפריש חלה, ובנו הקטן רשאי גם בשבת להפריש חלה כדי לאכול המצה שנתנו לו. שהתירו איסור דרבנן של הפרשת חלה לצורך מצות חינוך הקטן להפרשת חלה, ומאחר שבנו הקטן מפריש חלה לצורך המצה שנתנו לו, יכול לכוין שתחול הפרשת חלה זו גם על שאר המצות (כמבואר בשו"ת מנחת יצחק ח"ז סי' כח בשם מהרי"ל דיסקין).

וכדאי וראוי למי ששכח להפריש חלה מבעוד יום, **להתייעץ עם רב ומורה הוראה בזה,** כי לפעמים יתכן שיש למצוא היתר לאכלם.

יט. אם נוהג לבדוק המצות שלא יהיו כפולות וכדומה, יזהר לבדקם בערב שבת, כי בשבת יש בזה משום בורר (ובמצות מצוה יש גם איסור טלטול מוקצה כאמור לעיל סעיף יב).

כ. בשנה זו יש להזהר להכין כל הדברים הנצרכים לליל התקדש החג הפסח מלפני השבת, שהלא בשבת אסור להכין לצורך יו"ט, ויש דברים שגם במוצ"ש אסורים משום איסור מלאכה ביו"ט.

כא. אם יש לו אפשרות יסדר השלחנות [והכלים שעליהם] לצורך עריכת הסדר בערב שבת שבשבת עצמו אין לסדרם משום איסור הכנה משבת ליו"ט.

כב. הנוהג להכין מים מסוננים לפני הפסח לצורך הפסח, יש להכינם מערב שבת, שאין לעשותו בשבת משום איסור הכנה משבת ליו"ט, (וכן יש שהעירו שיש לחוש בזה משום בורר, כיון שמקפיד שלא לשתות אם לא סיננו המים).

אם שכח להכינם לפני השבת, טוב לעשותו על ידי נכרי, ואם אין לו נכרי יעשה שאלת חכם.

כמו"כ נוגע דבר זה לאלו הנוהגים לסנן סוכר או חלב או שאר מיני מאכלים שיש ליזהר לעשותם מלפני השבת.

כג. אלו שיש להם שינים תותבות, יש להגעילם ולהכשירם לפני שבת ובשבת יש ליזהר שלא לאכול בהם חמץ רותח, ואחר אכילת החמץ המחמיר להכשירם, מותר לערות עליהם מים רותחין שיש לו מוכן מלפני השבת, ואין חשש משום מתקן מנא, אך מעיקר הדין אם אכל רק חמץ צונן והכשירם בערב שבת די בהדחת הפה בצונן. (שו"ת מנחת יצחק ח"ח סי' לז).

כד. ה**"חריין"** (חזרת) להמרור עדיף לפורר לפני השבת, שיש חוששין שאין היתר לפררו בליל יו"ט, ויכסנו היטב שלא יפוג חריפותו.

אבל אם לא פירדן מלפני שב"ק, יוכל לפררו בליל יו"ט ע"י שינוי, כגון על גבי השולחן ולא לתוך הקערה.

אך צריך להמתין במוצ"ש עד זמן צאת השבת, וכן לומר קודם ברוך המבדיל בין קודש לקודש.

כה. ה**"חרוסת"** עדיף לכתחילה להכין מלפני השבת כדי שלא יתאחר בעריכת הסדר. ואם לא הכינו מותר להכין במוצ"ש אחר צאת השבת, (לאחר שאמר המבדיל בין קודש לקודש).

כו. "**מי מלח**" ראוי להכין בערב שבת, ומי שלא עשאום לפני שבת, מותר לעשותו במוצ"ש באופן שמערב פחות משני שליש מלח, וגם יש לעשותו על ידי שינוי, ליתן המים תחלה.

כז. ראוי לצלות ה"**זרוע**" ולבשל ה**"ביצה"** בערב שבת. ואם שכח יכול לצלות ולבשל בליל יו"ט ובאופן זה צריך לאכול הזרוע למחרת ליל הסדר, שאם אין אוכלו ביו"ט אסור לצלותו, אבל בלילה אין לאכלו שאין אוכלין בליל הסדר, הביצה - אם קלפוה - יש לאכלה בליל הסדר, ולא ישאירנה כל הלילה בלי קליפתה, (כדי שלא יהא בזה חשש סכנה של אכילת ביצה קלופה שעבר עליה הלילה).

כח. יש ליזהר להדיח ה**"עלי חסה"** למצוות 'מרור' קודם השבת, ואם לא עשאו בער"ש, מותר להדיחו גם בשבת תחת זרם המים כיון שאין נראה תולעים או עפר לעין אין בזה חשש בורר.

כט. אם ראו תינוק קטן שאין בו דעת שנכנס לחדר בדוק ובידו מאכל חמץ ולא מצאו החמץ, יש לבדוק החדר שנית, ואם אין ידוע לאיזה חדר נכנס צריך לבדוק את כל הבית, וכיון שבשבת אין יכולין לבדוק לאור הנר אפשר לבדוק לאור נר העלקטרי, ואם הבית חשוך ימתין עד אור הבוקר לבדוק, ואין צריך לבדוק עד שימצא החמץ שהכניס התינוק, אלא בודק כל מקום שיוכל ודי בזה.

ליל שב"ק י"ד ניסן

ל. יש להעדיף לאכול בשבת זו מאכלי חמץ בכלי פלאסטיק חד פעמיים, כדי שלא יצטרכו להדיח הקערות והכלים בשבת.

וכמו כן יש ליזהר שלא לתת לילדים ממתקים של חמץ בשבת זו הן בבית והן בביהכ"נ מפני חשש מכשול.

לא. יש נוהגים בשבת זו לקדש ולאכול פת בחצר או במרפסת או בשאר מקום מיוחד, אח"כ מנערים בגדיהם וחוזרים לבית לאכול בשר ודגים ושאר מאכלי שבת (שאינם חמץ), ואח"כ חוזרין לחצר (למקום שקידשו), כדי לברך בהמ"ז במקום שאכלו פת.

ואף שאין לעקור באמצע הסעודה לילך למקום אחר, מכל מקום לצורך מצוה עוברת מותר לעקור באמצע הסעודה, וגם זה נחשב כצורך מצוה כדי להדר בדין ביעור חמץ שלא יתפרד חמצו בבית (שו"ת מנחת יצחק ח"ו סי' מח).

לב. אם אכלו קצת פת אחר שחזרו לבית, יכולין לברך שם בהמ"ז, ולכתחלה צריכין לכוין בעת ברכת המוציא שדעתם לאכול פת קצת בבית.

לג. כשמקדשים ואוכלין בחצר או במרפסת וכדומה, יש לכתחלה - אם הדבר אפשרי - להדליק

הנרות במקום שמקדשים ואוכלין הפת, ולפחות ידליקו שם ב' נרות, שיש להדליק נרות במקום הקידוש.

לה. אין היתר לאכול בשבת מצות אפילו שנאפו שלא לשם מצוה. שאסור לאכול מצה בערב פסח אף כשלא נאפה לשם מצוה, (כמו שהביא הרמ"א בש"ע המנהג). וגם מצה עשירה אין לאכול אז. (שו"ת מנחת יצחק ח"ח סי' לז).

לה. אם בישלו התבשילים לשבת זו בקדירה של פסח, יש ליזהר שלא לערות מתוך קדירה של פסח לתוך קערה של חמץ, שלא יהא בזה חשש חיבור של ניצוק או נגיעה בין קדירה של פסח לקערה של חמץ.

לו. כמו"כ כשמכינים מים במיחם של פסח יש ליזהר שלא לערות ממנו לתוך כלי חמץ משום ניצוק חיבור.

סדר יום שב"ק - יום יד ניסן

לז. בבוקר משכימים להתפלל כדי להספיק לגמור סעודת שב"ק לפני סוף זמן איסור אכילת חמץ.

לח. נוהגין להפטיר ההפטורה שאומרים בשבת הגדול, (וערבה לה' וגו').

לט. מי שהתאחר לקום, אם עדיין יש לו שהות להתפלל שחרית, מתפלל אפילו ביחידות כדי שיוכל עכ"פ להספיק סעודה אחת קודם זמן איסור אכילת חמץ, ואם אין הזמן מספיק לו להתפלל מוסף, מותר לאכול הסעודה קודם תפלת מוסף.

מ. ואם לא יספיק לאכול אחר תפלת שחרית, יוכל בדיעבד לדלג מה"פסוקי דזמרה" ולומר רק ברוך שאמר וכו' אשרי, נשמת וישתבח, אבל אם גם זה לא יספיק לא התירו לו לאכול לפני התפלה אף שיפסיד מצות סעודת שבת.

דין סעודה שלישית

מא. כיון שאין רשאים לאכול סעודה שלישית סעודה של פת (שהרי זמן סעודה שלישית הוא אחר זמן מנחה, ואסור אז לאכול חמץ, וגם מצה אסור לאכול כל היום של ערב פסח) סומכים על דעת הפוסקים שאפשר לצאת סעודה שלישית בבשר ודגים או מיני פירות.

מב. אך הרבה נוהגין שמחלקים סעודת שחרית לשתים, כדי לצאת לדעת הפוסקים שיכולים לאכול סעודה שלישית גם בבוקר.

ומכל מקום אינו אלא חומרא, שמעיקר הדין אין יוצאין סעודה שלישית בבוקר, ולכן נשים וקטנים אין צריכין לחלק סעודת שחרית לשתים.

מג. כשמחלקים הסעודה בשחרית לשתים, צריך ליזהר לעשות הפסק כגון טיול או הפסק כרבע שעה בין סעודה לסעודה. כי בלא זה יש חשש גורם ברכה שאינה צריכה במה שמפסיק לברך בהמ"ז באמצע הסעודה.

מד. לכתחלה נכון להחמיר לאכול בסעודה השניה בשחרית שאוכלין לשם סעודה שלישית פת

מעט יותר מכביצה שיעור סעודת שבת לכתחלה, אבל אם הדבר קשה, אפשר לאכול כזית שיוצאין בזה חובת סעודת שבת, [אך באופן שאוכל פחות מכביצה אין מברכין ברכת על נטילת ידים].

מה. אם הגיע סוף זמן אכילת חמץ באמצע סעודה ראשונה או שניה מותר להמשיך לאכול מאכלים שאין בהם חמץ, אך יש לחוש שכיון שאסור לאכול עוד פת מפני איסור חמץ נחשב כסילוק גמור מהסעודה, וצריך לברך על כל מאכל אף שהוא באמצע הסעודה, ולכן נכון ליזהר להפסיק הסעודה בעת שהגיע זמן איסור אכילת חמץ.

סדר ביעור חמץ הנוהג בשבת

מו. לאחר גמר סעודת שבת יש לנער כל הפירורים, ולהוציא כל החמץ ולבערו, והמובחר היא לפררו ולהשימו בתוך בית הכסא או בבור ביוב עירוני, שזהו דרך הביעור המובחר שאפשר לקיים ביום השבת.

מז. אם נשאר לו חמץ שאין יכולין לזרקו לבית הכסא, כגון שאכל ובישל בכלי פלסטיק ואלומיניום, יכול לזרקו במקום הפקר או ליתנו לנכרי, או ישפוך עליו חומר הפוגם את החמץ.

מח. אכל סעודת שבת בחצירו, והחצר אינה מרוצפת אסור לכבד הקרקע משום חשש השוואת גומות, ולכן יגביה בידיו הפירורים הגדולים ויבערם והפירורים הקטנים יוכל להפקירן. או שנכרי יכבד חצירו.

מט. הקדירות של חמץ מותר לטלטלם כדי להצניעם. אף שקדירה דינה ככלי שמלאכתו לאיסור, יש לומר שמותר לטלטלם כיון שחשיב כטלטול לצורך מקומו, וכל שכן אם השאיר בתוכו קצת מהתבשיל שמותר לטלטלו.

נ. יש להזדרז לבער החמץ קודם תחלת שעה שישית, (סוף זמן ביטול חמץ), שמאז כיון שאסור בהנאה דינו כמוקצה ואסור לטלטלו.

אם נאנס והתאחר לבערו או שמצא חמץ לאחר שעה ששית כופה עליו כלי עד מוצאי יו"ט ואז מבערו.

אם יש לו ילדים קטנים בבית וחושש שיקחו הכלי ויגלו החמץ, יש להתיר לטלטלו ע"י רגלו עד שיעבירו למקום מוצנע ושם יכפה עליו כלי, כדין מוקצה שמותר לטלטל ברגלו.

ואם יש לפניו נכרי מוציא החמץ על ידי הנכרי כדי לבערו.

נא. בשעה חמישית קודם זמן הביעור מותר לטלטל החמץ כדי לבערו, ואף שהחמץ אסור באכילה מתחלת שעה חמישית אין עליו דין מוקצה, כיון שהחמץ ראוי לנכרים ולבהמות, אמנם במקום שאין שם נכרים ובהמות אין לטלטלו אף בשעה חמישית מדין מוקצה. ובמקום כזה יש להזדרז לבער החמץ לפני שעה חמישית בשעה שעדיין מותר החמץ באכילה.

הדחת הפה אחר אכילת חמץ

נב. אחר שגמר לאכול החמץ יש להדיח פיו היטב משיורי חמץ, ואין לנקות במברשת רק כשיש ד' תנאים להיתר: א. שלא יעשה במברשת לחה משום סחיטה. ב. שלא יניח עליו משחה משום ממרח. ג. באופן שיוציא דם מבין השינים או שיעקור נימין מן המברשת אסור ודוקא כשיש בזה

פסיק רישא. ד. שיש להכין מברשת מיוחד לשבת כדי שלא יהא חשש עובדין דחול (שו"ת מנחת יצחק ח"ג סי' מח).

ומותר להעביר חוט בין השינים או לתחוב ביניהם קיסם שיניים כדי לנקותם מפירורי חמץ כשאין בזה פסיק רישא שיגרום הוצאת דם. ומותר אף שיש לחוש שיקרע החוט, שלא אסרו רק קורע רק בדבר ששייך בו תופר, ובחוט לא שייך תופר.

נג. כבר נתבאר לעיל שאלו שיש להם שינים תותבות שכבר הכשירום מערב שבת על ידי הגעלה ומחמירים לחומרא להכשירם שנית, מותר לערות עליהם מים רותחים בשבת מקומקום מים רותחים העומד על גבי האש (וכיון שכל ההכשרה שנית בזה הוא רק לחומרא, יתכן שאפשר גם להכניס כוס פלסטי חד-פעמי בדוד מים הרותחים שהוכנו לפסח וממנו לערות על השיניים התותבות).

ביטול החמץ

נד. אחר גמר אכילת החמץ יש להזדרז לבטל החמץ קודם תחלת שעה ששית. שלאחר תחלת שעה ששית שנאסרה בהנאה אין אפשרות עוד לבטלו.

ויאמר הנוסח כל חמירא כנהוג בכל השנים אחר שריפת חמץ בערב פסח.

החלפת בגדים

נה. מותר ללבוש בגדי יו"ט ואין בזה משום איסור הכנה משבת ליו"ט, כיון שנהנה מיד לאחר שלובש עצמו הבגדים אף בשבת עצמו.

שינה לצורך הסדר

נו. מותר לשכב ולישן בשבת כדי שיוכל להיות ער וצלול בליל הסדר ואין בזה משום איסור הכנה, אבל אסור לומר שהולך לישן כדי שלא יהא עייף בלילה.

סעודה שלישית אחר מנחה גדולה

נז. מלבד סעודה שלישית שאוכלים בבוקר בזה שמחלקין סעודת הבוקר לשנים (כאמור לעיל), אוכלים גם סעודה שלישית בזמנה לאחר זמן מנחה גדולה. והיינו על ידי בשר, דגים או מיני פירות [שהרי אין יכולין לאכול פת אחר זמן מנחה, שאסור לאכול מצה בערב פסח], וסומכים על הדיעות הסוברים שיכולין לצאת סעודה שלישית גם כשאין אוכלין פת.

אם חושש שאם יאכל בשר ודגים לסעודה שלישית יבטל תיאבון אכילה בלילה לאכילת מצות, יאכל רק מעט או פירות, וטוב להדר במקום האפשר לאכול פירות משבעת המינים (כגון תמרים), שיש אומרים שפירות אלו חשובין יותר לאכול סעודה שלישית.

נח. לכתחלה יש להתפלל מנחה קודם אותה סעודה שלישית של אחר זמן מנחה, והטעם על פי סוד (כף החיים סי' רצא סקט"ו).

נט. לכתחלה כשאפשר, יש להקדים סעודה שלישית קודם תחלת שעה עשירית, חצי שעה קודם

מנחה קטנה, שלאחר תחלת שעה עשירית יש ליזהר שלא למלאות כריסו במיני תבשילין שלא לבטל התיאבון בלילה, אבל אם אוכל מעט תבשילין או פירות, מותר לאכלו גם לאחר תחלת שעה עשירית [בפרט בליל פסח, שבדרך כלל מאחרים הרבה באכילת סעודת החג].

ס. כאמור לעיל, כשרוצים להתחיל לבשל בליל יום טוב אחר צאת השבת, או לעשות שאר מלאכה שמותר ביום טוב, צריך לומר לפני זה "ברוך המבדיל בין קודש לקודש".

פרק א'

ניקוי הבית וכליו מכל חשש חמץ

א. נהגו כל ישראל להתחיל כבר משלשים יום קודם חג הפסח לנקות הבית מכל חשש חמץ, כדי שיהא הבית מוכן לבדיקת חמץ בליל י"ד ניסן, בעת נקיון הבית יש לשים לב מיוחד לכל המקומות והחפצים שיתכן למצוא בהם חמץ.

לדוגמא: 1. גרעיני שומשום שנאפו עם החלות, לחמניות, ומאפי בורקס למיניהם ודינם כחמץ ומצוי במקומות שונים. 2. מכשיר הטלפון ובפרט בחלק השפופרת מצוי לפעמים פירורי חמץ. 2. ספרי הזמירות של שבת והברכת המזון וכדו' דבוק בהם פירורי חמץ. רצוי לא להשתמש בפסח באלו שמשתמשים כל השנה, 3. טבעות שעונדות הנשים על ידיהן שנוגעות בהן בחמץ, [ואם לובשות הטבעות גם בימי הפסח בעת שמבשלות לפסח, יש ליזהר להגעילן בחמין לאחר ניקוי היטב כי מצוי בהן בליעות חמץ]. 4. מכשיר שואב האבק יש לנקותו ולהוריק את השקית. 5. השטריימל יש לנקותו ולנערו מפירורים, וכן המגבעת, 6. שאר חפצים אישיים, כגון נרתיק הטלית והתפילין, ארנק, מפתחות, משקפיים, טלפון סלולארי, פנקס טלפונים, וכדומה. (חוברת המתכונים שמשתמשים בה בשעת אפיה ובישול יש להצניעם וכו').

ב. חסידים ואנשי מעשה נוהגים גם לשטוף לפני פסח הדברים שקונים לכבוד החג מחשש פירורי חמץ שנדבק בהם, כגון מיני פירות ירקות וביצים, [תבניות של הביצים יש לזורקון לאשפה מחשש פירורין הנמצא בהם], וכן בקבוקים של יין ושמן וכדומה כל דבר שהם בשימוש בימי החג.

ג. בעת שטיפת ורחיצת הבית יש להיזהר מאוד שלא לשפוך מים על המשקוף בחלק הסמוך למזוזה שעלול להתקלקל ח"ו, ואם יש חשש שנרטבה המזוזה צריך לבודקה. כמו"כ להזהר לא לשפוך מים במקום שמזיק לשכנים או לבני רשות הרבים.

ניקוי הספרים מפירורי חמץ

ד. בענין ניקוי הספרים מפירורי חמץ שעלולים ליפול בין דפי הספר [אם לא היה נזהר מזה במשך השנה], הנה מצד הדין אין חיוב לבער הפירורין הקטנים שבטלין מכיון שאין להם חשיבות, ואף שבכל זאת נוהגים להחמיר ולנקות כל הפירורין הנמצאים בבית, מ"מ לגבי ספרים שמחמת ריבוי הספרים שיש לכל אחד קשה מאד לעבור על כל דפי הספר אחד אחד ולבודקם, ולכן אפשר לסמוך על עיקר הדין שאין חיוב לבער הפירורין, (והרוצה לחוש גם ע"ז, יכול למכור הספרים לנכרי ולכסותן).

ה. אמנם אף שמקילים בניקוי הספרים, אם לומד בהם בימי הפסח יזהר לנקות ידיו אחרי הלימוד, וכן יזהר שלא להחזיק הספר על השלחן שאוכלים עליו, שמא יפלו מהם פירורים הנמצאים בתוכם, (ויש מדקדקים שאינם משתמשים כלל בפסח בספרים שלא השגיחו עליהם כל ימות השנה מחמץ).

תרופות ומיני דברים שאינם ראויים לאכילה ויש בהם עירוב חמץ

ו. כל מיני דברים שיש עליהם חשש עירוב חמץ אם אין התערובת ראויה למאכל אדם, כגון כדורי תרופות, או שאר מיני משחות וכדו', אף שמחמירין שלא לאוכלם בפסח, מ"מ אין עליהם חיוב

ביעוד, כיון שאין התערובת ראויה למאכל, ולכן אפשר להשאירם בבית, ואין צריך מדינא אפילו למוכרם לנכרי [ואף מותר להשתמש בהן בפסח לשימוש חיצוני כגון משחות וכדו' אך יזהר שלא יהא מגע לקדירות רותחות], אלא בהיות שנוהגים להדר בפסח, טוב לכלול גם דברים אלו במכירה.
(ובמידת הצורך יוכל להשתמש בהן בפסח אף שמכור לנכרי).

ז. אמנם כל זה דוקא בתרופות שאינן ראויות לאכילה, אבל מיני סירופ שראויים לאכילה, וכן כדורי מציצה וכדומה, אם יש עליהם חשש עירוב חמץ יש חיוב לבערם, או למוכרם לנכרי ולהצניעם כשאר מאכל המעורב בו חמץ [ולגבי תרופות וסירופים המותרות לפסח ראה לקמן ברשימת התרופות],

כלים של חמץ - תנור מיקרוגל מדיח כלים וכדו'

ח. כלים של חמץ כגון תנור, מיקרוגל וכדו', אע"פ שנהוג למוכרם לנכרי, מחשש שמא לא ניקו אותם כהלכה, נוהגים לנקותם ככל האפשר.

ט. אולם יש לדעת כי אף אם מוכרים אותם לנכרי עדיין יש ליזהר להצניעם. כמו"כ אלו שמשאירים כלי החמץ בארון המטבח במקום שנמצאים שם כל ימות השנה, נכון לסוגרם, או ע"י דבק ניילון וכדו', כדי שלא יבואו להשתמש בהם בפסח.

י. מכונת הדחת כלים שמשתמשים בו כל השנה עם כלי חמץ, כמעט מהנמנע לנקותו ולהכשירו כראוי כדי להשתמש בו בפסח.

פרחים שיש עליהם חשש חימוץ

יא. ישנם פרחים בשוק שהם חנוטים ויש שהם דגן, ויש לחוש בהם משום חימוץ וצריך לבערם מן הבית, או עכ"פ למוכרם לנכרי ולהצניעם.

פרק ב'

הגעלת והכשרת המטבח לפסח, הגעלת והכשרת השיש, הכיורים, הברזים, והשולחנות לפסח

א. הכיור והשיש של המטבח, וכן הדפנות סביב השיש, אי אפשר להכשירם בהגעלה, מפני שהשיש יצוק [עשוי מעירוב של כמה מיני אבן] או עשוי מחרסינה או פורצלן וחוששין דהוי ככלי חרס אין מועיל להן הגעלה, ואפילו שיש שאינו יצוק ועשוי מקשה אחת של אבן שמעיקר הדין מועיל לו הגעלה, הרי לפעמים יש בהם סדקים וחורים שיש לחוש שנמצא שם חמץ בעין ואין הגעלה מועיל רק על בליעות, ולכן נוהגים לכסותם בפח או ברדידי אלומיניום עבה וכדומה, ובתוך הכיור מכניסים כלי ממתכת או פלסטיק, כדי להפסיק בינם לבין הקדירות והקערות של פסח, מפני החמץ הבלוע בהם.

ב. אמנם אף דכאמור נוהגין לכסות הכל, בכל זאת נוהגים גם להחמיר להגעילם ע"י עירוי מים רותחים על השיש והכיורים והחרסינה שמעל השיש, קודם שמכסין אותן.

(ג. כיור מטבח העשוי רק מנירוסטה או אלומיניום ואין בהם חשש של חורים וסדקים, אפשר לסמוך על הכשרה ע"י הגעלה לבד בעירוי מים רותחים בצירוף עם ברזל או אבן מלובנת ואין חייבים לכסותו).

אופן וסדר הגעלת השיש והכיורים וכו'

ד. לפני הכשרת הכיור והשיש צריך לנקותם ניקוי יסודי, וכן לכתחלה טוב ליזהר שלא להניח על השיש חמץ רותח כ"ד שעות לפני ההגעלה, כדי שיפגמו בליעות החמץ שבתוכו, ויהיו כדין כלי שאינו בן יומו [שהרי אין להגעיל כלי בן יומו].

ה. לפני שמערה הרותחין יש לנגב השיש היטב, כדי שהמים הצוננים הנמצאים עליהם, לא יצננו את המים הרותחים שמערין עליהן בעת הגעלה.

ו. לאחר שניגב מערה עליהן מים רותחין מכלי ראשון כדי להוציא הבליעות שבתוכו, ויש ליזהר שלא לערות המים הרותחים מתוך כלי שמשתמשים בה לפסח משום חשש בליעות חמץ שיבלע לתוך כלי הפסח ע"י ניצוק שנזהרים בפסח רק ישתמש בכלי חמץ שאינו בן יומו, וטוב להדר לערות מקומקום מים חמים, שבדרך כלל אין מרתיחים בו חמץ.

ז. לאחר שעירה עליהם מים רותחים, ראוי לערות מיד מים צוננים [כמו שנוהגין אחר כל הגעלה לשטוף הכלי במים צוננין]. ואם לא עירה צוננים מיד, יערה סמוך ככל האפשר, ובדיעבד אם לא עירה כלל, אין זה מעכב.

ח. גם את הברזים עצמם יש צורך להכשיר בהגעלת עירוי רותחים, כי שכיח שניתז עליהם מחמץ רותח, וכיון שאין נבלע בהם חמץ רק ע"י עירוי, ניתן להגעילם ע"י שיערה עליהם מים רותחין. ובעת שבא לערות הרותחין יפתח תחילה את ברז המים החמים שיצאו ממנו מים רותחים, כדי להגעילו מבפנים ומבחוץ יחד.

ט. גם אריחי החרסינה מעל השיש לפעמים נבלע בהם חמץ ע"י קדירות רותחות המונחות על השיש ונשפך עליהם רוטב חמץ, או מזיעת אדים העולה אליהם מקדרות חמץ רותחות הסמוכות להם. לכן רצוי להגעילם ע"י עירוי רותחים כנ"ל לגבי השיש עצמו, וכן לכסותם אח"כ ברדידי אלומיניום וכדו' עד למעלה משיעור גובה הקדירות לכה"פ,

י. ראוי לשפוך חומרי ניקוי במקום יציאת מי הכיור, שלפעמים נשאר שם חמץ ויש להפסידו ממאכל אדם, כי יש לחשוש לדעת האומרים שבעת שיערה שם בפסח תבשיל רותח יאסר התבשיל ע"י "ניצוק חיבור", דהיינו שהתבשיל של פסח מתחבר לחמץ הנמצא שם תוך הנקב.

יא. השולחנות שאוכלים עליהם חמץ רותח בכל השנה, דינם קל יותר מדין השיש שבמטבח, כי בדרך כלל אין מניחים עליהם חמץ בלי הפסק מפה או כלי, שהרי על פי רוב מכסים השולחן במפה, וכן האוכל מונח בצלחת. ואם כי לפעמים נשפך מן הצלחת על השולחן, הרי זה כבר עירוי מכלי שני שאין בכוחו להבליע, ולכן די לנקות את השולחן ניקוי יסודי ואין צריך להגעילו, ונהוג גם לכסות השולחנות ע"י מפה או נייר אלומיניום. בעת ההגעלה יש להיזהר מחשש סכנה ח"ו ובמיוחד זהירות על הילדים.

פרק ג'

הגעלת כלים

א. הנה לפנים בישראל נהגו להגעיל כלי החמץ כדי להשתמש בהם בפסח [מאחר ולא היתה היכולת לכל אחד לרכוש לעצמו כלים מיוחדים לפסח], זולת כלים מסויימים המפורש בשו"ע שאין להגעילם מפני כמה טעמים, (ועיקר דיני הגעלת כלים היה שייך בהלכות פסח).

אך כהיום ב"ה השתפר מאד המצב מבחינה זו ורובם ככולם יש להם כלים מיוחדים לצורך הפסח. ובודאי שיש בזה הידור גדול שלא להשתמש עם כלי חמץ אף שמגעילים אותם, שכן דיני ההגעלה הם קשים ומסובכים עד מאד.

ב. ונמצא שכהיום עיקר הלכות הגעלה שייכות בכלי שנאסר בבליעת איסור, כגון כלי בשר שבלע טעם חלב או להיפך, או שבישלו מאכל ונודע אח"כ שיש בזה חשש נבילות וטריפות, או טבל, או כלי פסח שבלע חשש חמץ.

ג. כמו כן עיקר ההגעלה הנהוג כהיום הן על פי רוב בכלים חדשים, והיינו שיש חשש שמורחים אותם בעת הייצור בשמן להברקה שיש עליו חשש כשרות (ובפרט בכלי אלומיניום), ולכן נוהגים להחמיר להגעילם.

אכן בהגעלה זו מקילים קצת יותר מהגעלה רגילה של בליעות איסור, שכן הגעלה זו אינו רק בגדר חומרא כיון דנפגם טעם האיסור הבלוע בשומן שמורחים, אלא דהיות שאין זה דבר ברור מחמירים להגעילם.

ונברר תחילה דין הגעלת כלים מבליעות איסור בשר בחלב או חמץ ושאר איסורים שחייבים הגעלה מעיקר הדין, ואח"כ נבאר דין הגעלת כלים חדשים.

הגעלת כלים הבלועים מחמץ או בשר בחלב או שאר איסור

ד. כלי שנאסר מבליעת איסור לא יגעילם עד שיעבור מעת לעת מבליעת האיסור שלא יהיה הכלי בן יומו, ואם רוצה להגעילו מיד צריך שיהיה במי ההגעלה ששים נגד כל הכלי, אמנם כבר נהגו להחמיר שלא להגעיל שום כלי רק כשהוא אינו בן יומו אף כשיש ס' במים נגד הכלי, מחשש שמא יגעיל גם באופן שלא יהא ס' כנגדו.

ה. וכל שכן בהגעלה ציבורית שנהוג כהיום שבני העיר מביאים הרבה כלים להגעלה, שיש ליזהר מעיקר הדין שלא להגעיל שום כלי שהוא בן יומו, בין כשמגעילים מבליעות חמץ, ובין מחשש בליעת איסור אחר או בליעת בשר בחלב, כי קשה מאוד להיזהר שיהא במים ששים נגד כל הכלים שמגעילים בתוכו זה אחר זה.

ו. כמו"כ טוב להקפיד בהגעלה ציבורית שיהיו שתי יורות להגעלה, אחת בעבור כלים חדשים בלבד, ואחת מיוחדת לצורך כלים שמגעילים אותן מחשש בליעות איסור,

ז. אין חשש להגעיל ביורה אחת כלים בשריים וכלים חלביים, כיון שהכלים אינם בני יומן.

מדריך הכשרות
בס"ד הערה החרדית
בהשגחת הבד"ץ ירושלים
עיר הקודש

הכלים שמועיל בהם הגעלה

ח. בענין כלי פלסטיק שנאסרו מבליעת איסור, דנו האחרונים אם מועיל להם הגעלה, ולמעשה פסק מרן הגאב"ד המנחת יצחק זצוק"ל שיכולים להגעילם, ודוקא באופן שאין חשש שיתקלקלו ממים רותחין, כגון שנבלע האיסור רק ע"י עירוי או כלי שני שאז מותר להגעילם ע"י עירוי או כלי שני. אבל אם נאסרו ע"י כלי ראשון אין להגעילם, לפי שצריך חום גבוה ויש לחוש שלא יגעילם יפה (עיין בשו"ת מנח"י ח"ג סימן ס"ז).

ט. כלי זכוכית העמידים בחום, לענין בליעות חמץ שחמור איסורם חוששים שדינם ככלי חרס ואין מועיל בהם הגעלה, אם לא בשעת הדחק. אבל לענין בליעות שאר איסורים מקילין שמועיל בהם הגעלה (כן פסק בשו"ת מנח"י ח"א סימן פ"ו).

י. כלי פורצלן דינם ככלי חרס ואין מועיל בהם הגעלה, ובמקום צורך גדול יש לעשות שאלת חכם (ובספר מרא דשמעתתא מביא משמו של מרן הגאב"ד הרמ"א פריינד זצוק"ל שהיה מקיל להגעיל כלי פורצלן שנאסר רק ע"י כלי שני או שנשתהה י"ב חודש, ע"י שיגעיל אותו ג"פ).

יא. גם בכלי "אמאייל" דנו אחרונים אם מועיל בהם הגעלה מפני הציפוי שעליהם, ולמעשה נתפשט המנהג להקל שמועיל בהם הגעלה. והמחמיר יגעילנו שלש פעמים.

יב. טס מתכת חדש (אלומיניום, פח או נירוסטה), ראוי להניחו לפני השימוש הראשון על להבה דולקת שיתחמם כדי רתיחה מחמת חשש מריחת שמנים על המתכת.

כמה פרטים בדיני הגעלה

יג. טרם הגעלת הכלי חובה לנקותו ולשפשפו מכל חלודה ולכלוך הדבוק עליו ולהסיר כל המדבקות וכו'., אבל כתם ומראה לכלוך בלבד אין לחוש, ואפשר להגעילו.

יד. כלים שיש עליהם סדקים וחריצים ואי אפשר לנקותם היטב אין מועיל בהם הגעלה,

טו. המגעיל כמה כלים ביחד, כגון מה שמצוי כהיום שמניחים סכינים כפות כוסות וקערות לתוך רשת ומגעילים אותם יחד, יש להזהר שיהא מרווח בין כלי אחד לחבירו, בכדי שמי ההגעלה יגיעו לכל מקום.

כמו כן יש ליזהר שלא יפול כלי אחד לתוך חלל חבירו, כגון סכין או כפית לתוך כוס, שאז אין ההגעלה עולה לכלי הפנימי, עד שיעלו המים רתיחה בתוך חלל הכלי.

טז. אף כי לכתחילה אין להשהות הכלי הרבה בתוך מי ההגעלה שלא יבלע הפליטות הנמצאים במים, מ"מ אין להכניס הכלי לרגע אחד ולהוציאו מיד, אלא יש להשהותו בתוך המים במשך זמן מועט, כדי שיוכלו המים להפליט האיסור הבלוע בתוכו.

יז. יש אפשרות להגעיל כלי שנאסר, ע"י שימלאנו במים עד שפתו וכשירתיחו המים יתחוב לתוכו ברזל חם ומתוך כך יגלשו המים הרותחים על שפת הכלי העליונה, אמנם אם נשתמש איסור בצד החיצון של הכלי, כגון שכיסה בו קדירה רותחת של איסור, אז יש להגעילו גם מבחוץ, על ידי שיכניס את כל הכלי אל תוך היורה.

פרק ד'

הגעלת כלים חדשים

א. כל כלי אלומיניום וכלי כסף ושאר כלי מתכות חדשים, נוהגים להחמיר ולהגעילם, ישנם כמה מפעלי ייצור של כלים העומדים תחת השגחתינו ואין צורך להגעילם, [רק אלו שיש עליהם תוית "הוכשרו בהגעלה כדין מטעם הבד"ץ"], אמנם לגבי פסח יש מדקדקים להגעיל כלים חדשים בכל אופן, משום חשש בליעות חמץ.

ב. כלי מתכת בציפוי "אמאייל" "טפלון" "קרמי" אין צורך להגעיל, כי אין בו חשש מריחת שומן. וכן תבניות אפייה שהן מחומר "אמאייל" אין צורך להכשירן.

מפעלי ייצור של כלים שהוכשרו כדין תחת השגחתינו, הם כדלהלן:
"מתאלום" (אלומיניום), "מתאלום ארקוסטיל" (נירוסטה), "ניסן צוקרמן"
רק הכלים שעליהם תוית "הוכשר בהגעלה כדין מטעם הבד"ץ".
הכלים שמיוצרים בחו"ל טעונים טבילה.

כלים חד פעמיים ורדידי אלומיניום

ג. כלי אלומיניום "חד פעמי", וכן רדידי אלומיניום יש בהם חשש מריחת שומן איסור, ולכן יש לרכוש רק אלו שבהשגחתינו. ואם קנה בלי השגחה יכניסם לתנור (אחרי שהפרידם שלא יהיו צמודים אחד בתוך השני) ויפעיל את התנור על דרגת חום הכי גבוהה עד שיתחממו היטב וחשיב כליבון קל, או לפחות יערה עליהם מים רותחים כדי להכשירם.

אלו המיוצרים בחו"ל, רשום מעל החותמת מיובא מחו"ל.

מפעלי ייצור של רדידים ותבניות אלומיניום (חד פעמיים) שבהשגחתנו, ראה בפנים המדריך,

ולפסח ראוי לקנות אריזות הסגורות אורגינלי עם כיתוב מאושר לפסח מטעם הבד"ץ.

מאושר לפסח
מאושר מטעם הבד"ץ ירושלים העדה החרדית

אין השגחה על המכסים מקרטון (ציפוי למינט) של תבניות האלומיניום. ואין להשתמש בהם בפסח גם כשרשום כשר לפסח על האריזה החיצונית,(ובשאר ימות השנה אפשר להשתמש בהם קיים יצור מיוחד בהשגחה לפסח גם על המכסים מקרטון עם חותמת מאושר לפסח מטעם הבד"ץ על כל מכסה).

ד. כלי פלסטיק או ניילון, אין בהם מריחת שומן. אך ב"ניילון נצמד" יש להשתמש רק באלו המיוצרים תחת השגחתינו, מפני שיש בהם מרכיב של שמן קטניות, או שומן בחשש. כן מצוי במיני קרטון לאפייה וכוסות חד פעמי מקרטון וכדו' שיש עליהם חששות עמילנים של חמץ /קטניות מלבד מה שיש עליהם כעין מריחת מין שעוה, וכמו כן בנייר אפייה מלבד חשש עמילנים של חמץ/קטניות יש לחוש מפני מריחת שומן איסור, ויש להשתמש רק באלו שיש עליהם השגחה.

מדריך הכשרות
בד"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ ירושלים העדה החרדית

מפעלי ייצור של ניילון נצמד העומדים תחת השגחתינו, ראה בפנים המדריך,
רק בחותמת: "מאושר לפסח וחותמת אישור הבד"ץ".

מפעלי ייצור של נייר אפי'ה העומדים תחת השגחתינו, ראה בפנים המדריך,
רק בחותמת: "מאושר לפסח וחותמת אישור הבד"ץ".

פרטים בהגעלת כלים חדשים

ה. כלי חדש שהוא גדול ואי אפשר להכניסו בתוך סיר מים רותחים, אפשר להקל למלא הכלי מים ולהרתיחם אף אם המים לא יזובו גם על השפה העליונה של הכלי, (כיון שכאמור אין הגעלה זו רק מחמת חומרא וחשש שמא לא נפגם הטעם של שומן האיסור, הילכך אין לחוש כ"כ במקום הצורך, כן הביא "במרא דשמעתתא" בשם מרן הגרמ"א פריינד זצוק"ל). אך אם אפשר נכון להכניס כלי קטן בתוך המים הרותחים ולשפוך ממנו על גדות השפה העליונה.

ו. כלי שקשה להגעילו, ניתן גם להניחו תוך תנור אפיה ולהפעילו למידת החום המקסימלי (למשך כחצי שעה), עד שיתחמם הכלי כשיעור שקש הנוגע בו ישרף, שזה נחשב כליבון קל שדינו כהגעלה.

ז. "טוסטר" חדש שיש חשש מריחת שומן בחלקו הפנימי הבא במגע עם המזון, כיון שקשה להגעילו אפשר להכשירו ג"כ ע"י שמפעיל אותו לזמן מועט קודם תחילת השימוש בחום הגבוה ביותר, ואז נחשב כליבון קל שדינו כהגעלה.

ח. כלים חדשים הצריכים טבילה ויש עליהם גם חיוב הגעלה, יש להגעילם קודם טבילתם. ובדיעבד אם טבל לפני ההגעלה, דעת רוב הפוסקים להיתר, בפרט בכלים חדשים שהגעלתם היא רק משום חומרא.

מקומות הגעלת כלים:

בשבוע שלפני חג הפסח מתקיימת הגעלת כלים ברחבי העיר, במקומות דלהלן:

בתי אונגרין	ברחבה הגדולה
בתי אורנשטיין	על יד המקוה
שכונת עזרת תורה	ביהמ"ד סאטמר
רח' שבטי ישראל	תולדות אהרן
רח' שמואל הנביא 52	ברחבת המקוה דושינסקיא
שוק מאה שערים	תולדות אברהם יצחק

כמו-כן מתקיימת הגעלת כלים בכל ערב שבת על-יד מקוה בתי אורנשטיין.
ובער"ש מברכין:

בין השעות 1:00-11:00

רח' שמואל הנביא 52	ברחבת המקוה דושינסקיא
שכונת עזרת תורה	ביהמ"ד סאטמר
רח' שבטי ישראל	תולדות אהרן

ובין השעות 2.00-12.00:

רח' גבעת שאול	ביהמד"ר נר ישראל "זופניק"

פרק ה'

דיני ליבון כלים

א. כל כלי שנבלע בו איסור ע"י חום האש עצמו צריך ללבנו ליבון חמור, דהיינו עד שניצוצות יהיו ניתזין הימנו, או עד שיתאדם הכלי מחום האש.

ב. מחבת שנאסרה ע"י טיגון, יש להכשירו ע"י ליבון, אך ישנם אופנים אשר די בהגעלה ויש בזה כמה פרטים, הילכך יש לעשות שאלת חכם, לדעת רבינו בעל "אבן ישראל" אם רק טיגנו א"צ ליבון.

ג. תבנית אפייה של בשר שאפה בה חלב או להיפך, צריכה ליבון חמור.

פרק ו'

הלכות טבילת כלים

א. כל כלי מתכות שהייצור שלהם נעשה ע"י נכרי יש בהם חיוב מדאורייתא לטובלם, אבל כלי זכוכית נקטו רוב האחרונים שאין בהם חיוב טבילה כי אם מדרבנן, וכלי עץ וכן כלי חרס אינם צריכים טבילה.

לגבי כלי פלסטיק נחלקו גדולי האחרונים בדינו, ודעת ה"מנחת יצחק" להצריכו טבילה בלי ברכה, וכן בכלי פורצלן יש לחוש להטביל בלי ברכה (כמבואר בשו"ת מנח"י ח"ג סימן ע"ו וע"ז).

ב. חיוב טבילה בברכה הוא רק בכלי סעודה, דהיינו כלים שמשתמשים בהם לצורך אכילה ושתיה.

ג. ונוהגין להחמיר להטביל כל הכלים שמכינים בהם מאכלים, כגון כלי לישה, "מיקסר", מטחנת בשר, סכין של שחיטה וכו', אבל אין מברכין על טבילת כלים אלו מספק.

ד. כלי שאין המאכל נוגע בו בדרך תשמישו הרגיל, כגון כד שמניחים בו שקית חלב וכדו', אינו צריך טבילה.

ה. כלים שעשויים לאחסן מאכלים אין צריכים טבילה כי אינם נחשבים כלי סעודה, ולכן מדפי מקרר אף אם עשויים מאלומיניום, אין צורך להטבילם (כ"ה בשו"ת מנח"י ח"ט סימן פ"ג)

ו. כלי אלומיניום חד-פעמיים המיוצרים בחו"ל ע"י גויים, נוהגין להקל שאין צריכים טבילה (כן הכריע בשו"ת מנח"י ח"ה סימן ל"ב) אמנם אם מתכוונים להשתמש בהם שימוש קבע וחוזר יש לחוש להטבילם, גם לפני השימוש הראשון.

וכמו"כ בקבוקי זכוכית או צנצנות יש להטבילם אם משתמשים בהם שימוש חוזר, ובכלי פלסטיק שכל חיובו אינו אלא דרבנן יש להקל אף לענין שימוש חוזר, מכסי המתכת הם בדרך כלל מחו"ל, גם אם הם על צנצנת זכוכית המיוצרים כאן ע"י יהודים, ובקופסאות פח של שימורים, יש להקל להשתמש בהם שימוש חוזר מכיוון שפתיחת הקופסה חשוב כעשיית כלי ע"י יהודי. (ברכת יעקב להגרי"י בלויא זצ"ל ח"א הל' טבילת כלים).

ז. לכתחילה יש לחוש להטביל [בלי ברכה] אף כלים מתוצרת הארץ שרובם מיוצרים ע"י יהודים, כי מכל מקום יש גם מפעלים של נכרים, או עכ"פ שותפים נכרים [ויש חוששים להחמיר שגם בעלי

מניות יש להם דין שותפים], וכן יש חוששין שמחללי שבת בפרהסיא רח"ל דינם כנכרי לענין זה. אבל כלי פלסטיק מתוצרת הארץ אין לחוש להחמיר עליו.

ח. לפני הטבילה יש להסיר כל חציצה, דהיינו כל דבר המקפיד עליו באם ישאר על הכלי אף שהוא רק מצד חוץ של הכלי, (כגון מדבקות וכדו').

ט. צריך להיזהר בעת טבילת הכלי להחזיקו בתוך המים באופן רפוי בכדי שיוכלו להכנס שם המים ולא תהא חציצה. וטוב יותר ללחלח את ידיו תחילה במי המקוה, שאז אף אם מהדק ידיו אין חשש חציצה, כיון שהרטיבות בידיו מתחברת למי המקוה.

י. הטובל כמה כלים יחד באופן שיש לחוש שמא נכנס כלי קטן לתוך חלל כלי גדול בעודם תוך מי הטבילה, כגון כפית שנתחב לתוך חלל כוס וכדומה, יש להזהר שיהיה רוחב פי הכלי החיצוני כשיעור שפופרת הנאד {כשיעור 5 ס"מ}, כדי שיתחבר מי המקוה למים הנמצא תוך כלי החיצוני, וגם יזהר שיחדור היטב המים בין צדדי שני הכלים, ולכן ראוי לנענע היטב הכלים באופן שיהא ברור שהמים נכנסו היטב בין הכלים. (ובאופן ששניהם באותו דרגת חיוב ופי כלי החיצוני עומד לכיון למעלה אין צורך שיהא רוחב פי כלי החיצוני כשיעור 5 ס"מ)

יא. אין לשלוח לטבול כלים ע"י קטן, שכן קטן אין לו דין נאמנות להעיד שטבל הכלי. אבל יכול לשלוח הכלי עם הקטן שיבקש מאדם גדול שיטבול את הכלי ונאמן ע"ז שכן עשה. (חנוך לנער פרק ל'), ועיין בפרק מ"א שכתב והמחמיר תבוא עליו ברכה.

פרק ז'

דיני מכירת חמץ

א. מי שמוכר החמץ צריך להבין את משמעות המכירה מהותה וענינה, וצריך שיגמור בדעתו שרוצה למוכרו לנכרי, שלא תהא המכירה כמצות אנשים מלומדה בלי הבנה. לכן נפרט דברים כלליים בענין המכר, בכדי שיבין כל אחד את פרטי ואופני המכירה.

מכירה ע"י בי"ד

ב. כהיום נהוג ע"פ רוב לבצע את המכירה לנכרי ע"י בית דין, שהם בקיאים בדיני מקח וממכר ובכל דרכי הקניינים איך להקנות החמץ לנכרי על הצד היותר טוב, וכן לאחר הפסח להחזירו לרשות ישראל.

חתימת כל אחד בפני הרבנים וקבלת קנין סודר אצלם מהוה הרשאה מבעל החמץ שהוא ממנה ומרשה את הבד"צ להיות כשלוחו למכור חמצו לנכרי.

מכירת חמץ בעין

ג. מותר למכור בדרך מכירה זו גם חמץ בעין.ואולם יש נוהגים להחמיר שלא למכור לנכרי חמץ גמור בעין, ומוכרים רק החמץ הדבוק על כלי החמץ שקשה לנקותם, או שאר חמץ נוקשה או תערובות חמץ וכדומה.

כשאינו יכול לחתום בפני הרב על שטר הרשאה

ד. לכתחילה נוהגים שכל אחד חותם על כתב ההרשאה שבידי הרב, והיינו שממנה בזה את הבד"צ כשליח למכור חמצו. וכן עושים קנין סודר לחיזוק הדבר, דהיינו שהרב מקנה לו סודרו ובתמורת סודרו הריהו ממנה את הבד"ץ כשליח. כמו כן מנהג ישראל לתת להרב מעות כשכר טירחא על שמתעסק במכירת חמצו.

בדיעבד כשזמנו של בעל החמץ דחוק וקשה עליו להופיע בפני הרב, יברר אצל רב, כדת מה לעשות, בנוגע להרשאה והשליחות ובפירוט שמו וכתובת הדירה והחמץ.

הפירוט על שטר ההרשאה

ה. בעת החתימה על שטר ההרשאה אצל הרב, יש לרשום במפורש את שמו המלא וכתובת הבית שבו נמצא החמץ הנמכר, אבל אין עיכוב מצד הדין לפרט מיני החמץ ומיקומם המדוייק בתוך ביתו.

אכן המדקדקים נוהגין לכתחילה לפרט את כל סוגי החמץ ומקומם המדוייק בביתו, ולאחר מכן מוסיפים להתנות שמוכרים כל חשש חמץ בכל מקום שהוא, וזאת כדי לכלול כל מקום שאין בידיעתם שיש שם חמץ.

ו. יש מדקדקים שממנים אחד מבני החצר או הבנין למכור כל חשש חמץ הנמצא בחצר המשותף, כגון בחדר המדרגות, חדר הסקה, מקלט וכדומה, מכיון שחל חובת הביעור על כל דיירי הבנין, ולכן ממנים שליח אחד שיכתוב זאת בשטר ההרשאה.

דין מקומות המכורים לנכרי בפסח

ז. גם לאחר שמכר החמץ לנכרי, יצניעם בחדר או בארון שייעד לכך, ויסגור את החדר או הארון במפתח או דבק להכירא, כיון שלהלכה חמץ של נכרי הנמצא בביתו של ישראל אף שאין עליו חיוב לבערו כשלא קיבל עליו היהודי אחריות, עכ"ז צריך לעשות בפניו מחיצה עשרה טפחים שלא יכשל באכילתו, וזה שייך גם בחמץ המכור לנכרי.

וכן הדין לגבי כלי חמץ או תנור אפייה וכדומה, דאף שמכר לנכרי החמץ הדבוק עליהם, צריך לסוגרם בארון ולהדביק הארון לסימן היכר שיזכור ולא יבוא להכשל להשתמש בהם.

ח. בדרך כלל מתנים הביד"צ עם הנכרי הקונה, שהוא מרשה לישראל המוכר ליכנס למקומות המכורים בפסח, ולכן אם יש לו צורך ליכנס לבית או לחדר שמכור לנכרי, וכן אם צריך לפתוח ארון שמכרו לנכרי, מותר בדרך עראי, אבל אין להשתמש שם דרך קבע, דנראה כמבטל המכירה בידים ועושה מזה שחוק והיתול.

ט. הנוהגים להקל שלא לבדוק בליל י"ד בניסן אותם המקומות שעתידים לימכר למחרת להנכרי, יש להם על מה לסמוך. ואף שהמכירה עדיין לא חלה בלילה זה, מ"מ כיון שעומדים להימכר כבר נפטרו מחיוב בדיקה.

י. שכח למכור החמץ ונזכר לאחר זמן המכירה, יעשה שאלת חכם.

פרק ח'

דיני בדיקת חמץ
מקומות החייבים בבדיקת חמץ

א. יש לבדוק בכל המקומות שאפשר לחוש שמא הכניסו שם פעם חמץ, ואף כשאינם בביתו ממש, כגון שיש לו חנות, מקום עבודה, מחסן, בין שהוא קנוי לו, בין שנמצא ברשותו בשכירות, ואפילו אין המקום קנוי לו בשכירות אלא שקיבל רשות להשתמש בו, כגון שהקצו לו חדר או ארון להשתמש בו ונמצא תחת רשותו, מוטל עליו החיוב לבודקו.

ב. מי שברשותו רכב, חייב לנקותו ולבודקו.

ג. חדר המדרגות, וארון החש-מל (עלעקטרי), מים, גז, וכו', חיוב בדיקתם מוטל על כל השכנים הדרים בבנין, שכן כל השכנים שותפים בזה, ונחשב כדירה של שותפים. ויש למנות אחד השכנים שהוא יבדוק בשליחות כולם.

ד. מי ששכר או קנה דירה שעלול להימצא שם חמץ [כגון שכבר דרו שם מקודם, או שהיא דירה חדשה שעבדו בה פועלים לפני כן], וכבר קיבל את מפתח הדירה בטרם ליל י"ד, אף שאינו נכנס לדור שם עד לאחר חג הפסח, מוטל עליו החיוב לבדוק הדירה.

ה. כיסי הבגדים יש עליהם חיוב בדיקה, שכן לפעמים מניחין בתוכם חמץ. ואף שמלשון השו"ע משמע שיש לבודקם בליל י"ד דוקא כדין בדיקת הבית שזמן בדיקתו הוא בליל זה, מ"מ כהיום נוהגין שבודקין אותם לפני שמכבסין אותם בימים שלפני פסח, וא"צ לבודקם אז ע"י נר, ומכיון ששוב אין משתמשין בהם עד הפסח לכן אין צריך בדיקה עוד.

אמנם הבגדים שהוא לבוש בהם בעת הבדיקה, דעת המשנה ברורה שחל על הכיסים חיוב בדיקה בליל י"ד, ודעת השולחן ערוך הרב שאפשר לבדוק הכיסים בשעת הביעור. כהיום ישנם עוד כמה מיני מקומות בבגד שעלול להימצא שם פירורי חמץ, כגון הכפלים שבשרוולים, וכן הכפלים (מאנז'עטן) של המכנסיים למטה. כמו כן עלולים להימצא פירורים בתוך השטריימל או המגבעת וכדומה, ויש לבדוק הכל ולנקותם, לדעת בעל "אבן ישראל" (בשו"ע סי' תל"ג) בגד שיש חור בכיס המלובש א"צ לפתוח תפירות הבגד לבודקו.

פרק ט'

דיני שריפת חמץ

א. טוב ליזהר שישאר כזית חמץ גמור לשורפו, בכדי לקיים מצות תשביתו מדאורייתא.

ב. טוב ליזהר שלא לשפוך נפט וכדו' על החמץ קודם שנשרף, דאז נמצא שלא קיים מצות השבתה בשריפה, לפי שכבר נפסד החמץ ונתבער ע"י הנפט. והרוצה שישרף היטב יכול לשפוך עליו שמן שאין החמץ נפסד עי"ז, או ישפוך נפט אחר שנשרף היטב.

ג. זמן השריפה הוא בשעה חמישית, שאז יוכל עדיין לבטל החמץ כיון שעדיין לא נאסר בהנאה ועדיין לא נפקע בעלותו, אבל בשעה ששית שכבר נפקע בעלותו שוב אין יכול לבטלו.

בדיעבד אם התמהמה ולא הספיק לשרוף החמץ בערב פסח, ונזכר ביו"ט או בשבת, יכפה עליו כלי וישרפנו במוצאי יו"ט הראשון.

פרק י'

הכנות לפסח
שטיפת הפה וצחצוח השיניים

א. לקראת סוף זמן אכילת חמץ יש לשטוף את הפה ולצחצח את השיניים היטב, כדי להסיר את החמץ הדבוק בחניכיים ובפה, שלא יכשל ח"ו באכילת משהו חמץ לאחר זמן האיסור, ומצוי לפעמים שנשארים בין השיניים גרעיני שומשום שנאפו יחד עם חלות, לחמניות, ומאפי בורקס למיניהם ודינם כחמץ.

ב. מי שיש לו שיניים תותבות, מעיקר הדין סגי שינקם היטב ואין צריך להגעילם מפני בליעות מאכלי חמץ, כי על פי רוב אין אוכלים מאכלים רותחים בשיעור יד סולדת, אמנם לכתחילה טוב להגעילן ע"י עירוי מכלי ראשון, ואם יש חשש שיתקלקלו די להגעילן בכלי שני. וטוב ליזהר שלא לאכול בהן חמץ רותח כ"ד שעות לפני תחילת זמן איסור אכילת חמץ.

ג. וכן מי שיש לו סתימות וכתרים בתוך השיניים, טוב ליזהר לכתחילה שלא יאכל חמץ רותח כ"ד שעות קודם סוף זמן אכילת חמץ, מפני חשש בליעות שנבלע בהן.

הכנת מים נקיים לפסח

ד. כבר דנו גדולי הפוסקים אם הותר לשתות בפסח ממי הברז מרשת המים הכללית, כי יש לחשוש שמא נפל פירור חמץ בבריכות ומאגרי המים, וחמץ בפסח אוסר אפילו במשהו ואין לו ביטול. וטרחו הפוסקים להמליץ בעד הנוהגים להקל.

אכן המדקדקים נוהגים לחוש על דבר זה ולסנן מערב פסח מים לשתיה לצורך כל ימי הפסח, ואין משתמשים בשתייה ובתבשילים בפסח רק ממים מסוננים שהוכנו מלפני הפסח.

המים המינרליים בהשגחתינו נעשים בהשגחה מיוחדת לפסח
על כל שלבי המילוי.
החברות שבהשגחתנו ראה בפנים המדריך,
(אלו שיש להם מיתקן מיוחד למים מינרליים ראוי להזמין מהחברה כדים חדשים).

פרק י"א

דיני הפרשת חלה
במצות שלא הופרשה חלה במאפייה

א. במאפיות המצות העומדות תחת השגחתנו, בדרך כלל מפרישים חלה במאפייה ורשום ע"ג הקופסא או המדבקה "הופרשה חלה". אך יש מאפיות שאין מפרישים חלה, ובאופן כזה שלא הופרשה חלה יש מדבקה (בצבע אדום) על האריזה שרשום עליה "לא הופרשה חלה" ויש להיזהר בזה.

ב. הקונה מצות שלא הופרשה מהן חלה, צריך להפריש מהן חלה בביתו. ואפילו קנה פחות משיעור חיוב חלה [היינו אפילו פחות משיעור 1.250 ק"ג], צריך להפריש חלה, כי יש לחוש שמא נתחייב חלה במאפייה, ע"י צירוף עם מצות אחרות.

ומ"מ אין לברך על ההפרשה, עד שיהא לו שיעור חיוב הפרשת חלה, דהיינו משקל 1.680 ק"ג, (ולהחוששים לשיעור החזו"א היינו 2.250 ק"ג).

ג. לכתחילה נוהגים שהחלק המופרש יהיה שיעור כזית, דהיינו בערך 15 גרם, ולהחזו"א 30 גרם, אבל אם הפריש חלה אפילו חתיכה קטנה יצא ידי חובתו דשיעור כזית אינו אלא מנהג.

ד. יש מהדרים להפריש מצה שלימה.

ה. בעת שמפרישין החלה מברכים "אשר קדשנו במצותיו וצונו להפריש חלה", ואין לומר "חלה מן העיסה" (בשו"ע לא מוזכר כלל לומר "מן העיסה". וכתב הגרי"י בלויא זצ"ל, חבר הבד"ץ, בספרו "לקט העומר" פ"י סקי"ט, דעכ"פ במצה שמפרישין לאחר האפיה ודאי לא יאמר "מן העיסה").

לכתחילה יברך קודם ההפרשה ומיד לאחר הברכה יפריש החלה, כדי לברך עובר לעשייתן. ולאחר שהפריש אומר "הרי זו חלה", וה"ה דיכול לומר באידיש: "דאס זאל זיין חלה" וכדו'. אבל אין עיכוב באמירה זו, שגם אם לא אמרו יצא ידי הפרשת חלה, לדעת בעל "אבן ישראל" בהליכות ישראל על פסח תחילה יפריש ואח"כ יברך.

ו. לכתחילה נוהגין לשרוף החלה בשריפת חמץ כדין חלה שצריך לשורפה, אמנם במקום שקשה לשרוף החלה יכול להניחה באשפה באופן שיכניסה בשקית סגורה על מנת שלא תבוא החלה לידי בזיון. ובאופן שאין בדעתו לשרוף החלה, טוב שיתנה קודם ההפרשה, שאם לא ישרפו החלה בסוף, הרי הוא מתנה שלא תחול מצות חלה כי אם על פחות מכזית, דבכה"ג יש מקילין דאין חיוב שריפה, (וכמבואר במנח"י ח"ד סימן י"ג).

ז. המפריש חלה ממצות שלו, טוב שיזהר לכוין במפורש שאינו רוצה לפטור כי אם המצות שלו ולא מצות של אחרים, דבלא"ה יש לחוש שבהפרשתו הרי הוא פוטר נמי מצות של חבירו, והיינו אותן המצות שנעשו מאותה עיסה שעשו מצות שלו, ועלול לגרום מכשול עי"ז שחבירו יפריש מן הפטור על החיוב. (כן הזהיר במנח"י ח"ו סימן קי"ז).

ח. מי שיש לו בביתו כמה חבילות מצה, ובכל אחת מהן יש שיעור חיוב חלה, הרי זה יכול להפריש מאחת על חבירתה, ואין צריך לצרפן לסל אחד, ורק צריך להניחן אחת אצל חברתה, ויגעו החבילות אחת ברעותה, וכן תהיינה שתיהן פתוחות למעלה. ואם המצות מעוטפות למעלה בנייר או ניילון יש לפותחן, וכך יכול להפריש מאחת על כולן.

וכל זה לכתחילה, ובדיעבד אפילו אם היו שאר המצות בבית אחר, והפריש מאחד על חבירו, נפטרו שאר המצות מחיוב הפרשת חלה.

ט. אבל אם אין בכל חבילה בפני עצמה שיעור חיוב חלה ורוצה לצרפן יחד לשיעור חלה, צריך לצרפן כולם בסל אחד, דהיינו שמניח כולם בתוך קופסה אחת, ויזהר שלא יבלטו מצות חוץ לחלל הקופסה, שאז אינן מצטרפות, ואם בכל זאת בולטות מצות יש לכסותן במפה.

י. ואם אינו יכול להכניסן בקופסה אחת, יכול לכסות את החבילות במפה שתקיף הכל בין מלמטה ובין מלמעלה, וצריך גם להיזהר להצמיד חבילה אחת לרעותה באופן שיגעו זו בזו. ויש סוברים שצריך גם שיגעו המצות יחד, (וכמובא ב"לקט העומר" מהגרי"י בלויא זצ"ל פ"ו סקי"ד, בשם הגר"מ קליערס זצ"ל). ויש פתרון לקחת מצה אחת ולהניחה באופן שתיגע קצתה בחבילה האחת וקצתה בחבילה השניה, ובכך נחשב כאילו נוגעין כולן יחד.

יא. מי ששכח להפריש חלה מערב יו"ט ונזכר ביו"ט שעדיין לא הפריש חלה, אסור להפריש חלה ביו"ט, ויעשה שאלת חכם.

יב. אם נתערבה מצת החלה שנפרשה בשאר המצות, יעשה שאלת חכם.

פרק י"ב

דיני כפולות ונפוחות במצות

א. נוהגים לאסור כל מצה שיש בה כפולה, שיש לחוש שלא שלט שם היטב חום התנור, ונתחמצה המצה. ומ"מ אם המצה נאפית רק לפני הפסח ככל המצות בדרך כלל, אין אוסרין אלא מקום הכפולה לבד, וכדי נטילה סביבו [דהיינו 2 ס"מ, ולהחזו"א 2.4 ס"מ], ושאר המצה מותרת באכילה.

ב. אם הכפולה דבוקה ממש עד שנעשית לגוש אחד, כגון מה שמצוי שבעת עריכת המצה נכפל מקום אחד ורידדו אותו עד שנעשה לגוש אחד ממש, אף שמורגש במראה ובמישוש, יש להקל שאין עליו דין כפולה.

ג. בדין מצה נפוחה, כתב המ"ב (בסימן תס"א ס"ק ל"ה) שיש מאחרונים שכתבו שאין חוששין במצות שלנו שהן מצות דקות מאד ולא חששו אלא במצות עבות קצת, שאז יש לחוש שבתוך הנפוחה לא נאפה היטב אמצעית המצה ויש בה משום חימוץ, ועיי"ש.

פרק י"ג

דיני הכנות לליל הסדר

א. יהיה שולחנו ערוך מבעוד יום (שו"ע סימן תע"ב ס"א).

ב. יש לפרר התמכא [חריין, הנקרא כהיום "חזרת"] מבעוד יום, ויכסום שלא יפוגו, ואם שכח לפררו מבעוד יום, יכול לפררו בליל יו"ט ע"י שינוי, כגון שמפררו על גבי השלחן ולא לתוך הקערה. **ואם**

מדריך הכשרות
בד"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
עדה החרדית

חל בשבת אסור לפוררו אפילו ע"י שינוי, אלא יכול לחתכו לחתיכות קטנות סמוך לאכילה, ולא יחתכנו דק דק.

ג. גם החרוסת יש לכתחילה להכין מבעוד יום, ואם שכח להכין מבעוד יום אפשר לעשותו גם בליל יו"ט, ומותר לחתוך הפירות דק דק ואין צריך לעשות שינוי בחיתוכם. **אבל כשחל בשבת אסור לחתוך הפירות דק דק, וכן יש לחתכם רק סמוך לזמן אכילתו, ולתת תחילה המשקים ואח"כ החרוסת, ויעשה רק בלילה רכה ולא יטרוף החרסות בכח אלא באצבע.**

ד. ראוי להכין מי מלח מבעוד יום, ואם שכח להכינו מבעוד יום **וכשחל יו"ט בשבת יכול לעשות מי מלח מעט, ושיהיה המלח פחות מעט משני שליש במים.** ויש מחמירין גם כשחל בחול לעשות שינוי.

ה. שכח לצלות צלי מעריו"ט יצלה ביו"ט אך יזהר לאוכלו מחר ביו"ט, כדי שלא יהא מכין מיו"ט לחול.

ו. להכין ולהטיב הנרות והפתילות לכבוד יו"ט, **וכשחל בשבת יש לזכור להדליק הנרות לפני השבת.**

שיעורים

שיעור רביעית יין:

לפי משקל 86 גרם (כמנין כו"ס), ולהנוהגים כשיעור חזו"א, **לפי משקל 150 גרם**, (כמנין כו"ס הגו"ן)

כזית מצה:

כ 30 גרם (כדי לצאת ידי חובת מצוה דאורייתא ככל עיקרי השיטות גם לפי שיעור חזו"א).

יש אומרים והקובע בשיעור כזית הוא לפי הנפח ולא המשקל, וכיון שנפח כזית הוא פחות ממשקל כזית. לכן חולה (או זקן חלוש) שקשה להם להרבות בשיעור מצה יש מקום להסתמך בשיעור **כ-20 גרם לפי שיעור חזו"א, וכ-15 גרם לפי שיעור הגרא"ח נאה.**

בפרט כשאוכלים 2 כזיתי מצה ביחד.

כזית מרור:

שיעורו בכזית, והיות שבזמה"ז הוא מדרבנן, יש להקל (למי שקשה לו) לחשב את הכזית **ב- 20 גרם**,

(גם לפי החזו"א).

מדריך הכשרות
מ"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים

פרק י"ד

כמה דינים הנוהגים בליל הסדר

ד' כוסות

א. שיעור הכוס הוא כדי שיחזיק רביעית יין, ושיעור רביעית יין הוא לפי משקל 86 גרם, וסימנך כמנין "כוס", ולהנוהגים כשיעור חזו"א יש לקחת כוס של 150 גרם, וסימנך כמנין "כוס הגון".

ב. לכתחילה יש לשתות רביעית שלם, ובדיעבד סגי בשתיית מלוא לוגמיו שהוא בדרך כלל רוב רביעית. ובאדם מבוגר אשר מלוא לוגמיו שלו הוא יותר משיעור רוב רביעית, צריך מדינא לשתות מלוא לוגמיו.

ג. יש אומרים שלכתחילה צריך לשתות רוב הכוס אף שמחזיק כמה רביעיות, ויש מוסיפין שלכתחילה יש לשתות כל הכוס כולו, ואם קשה לו השתיה יקח לו כוס קטן כשיעור רביעית לבד.

ד. לא ישהה בשתיית רוב הכוס יותר מכדי שתיית רביעית, ואם שהה עד כדי אכילת פרס יצא, ולכתחילה נכון לשתות רוב רביעית בבת אחת.

ה. נשים שכבר בירכו "שהחיינו" בעת הדלקת נרות יו"ט, יזהרו שלא לברך שנית ברכת "שהחיינו" בעת הקידוש, וכן יזהרו שלא לענות אמן כיון שכבר בירכו בפה"ג, ומ"מ בדיעבד אם ענו אמן לא הוי הפסק.

מצה

ו. בעת הברכה של אכילת מצה צריך לכתחילה לאכול שני כזיתים, אחד בשביל ברכת המוציא, ואחד בשביל ברכת מצה. אמנם מי שקשה לו יכול לסמוך להקל באכילת 30 גרם מצה לבד.

ז. יש להוסיף משהו על שיעור כזית מפאת פירורי מצה הנותרים בין השיניים, שאין מצטרפים לשיעור כזית, וכן בדרך כלל נופל קצת פירורים מן המצה בעת האכילה.

ח. כל הכזיתים צריך לאכול בשיעור זמן אכילת פרס, ויש הרבה דיעות כמה דקות נחשב שיעור אכילת פרס, והמחמירים ביותר חוששים לשיעור של 2 דקות, והמקילים ביותר נוקטים בשיעור של 9 דקות, והמנהג המקובל הוא למדוד בשיעור 4 דקות, והמחמיר לשיעור של 2-3 דקות תבוא עליו ברכה.

מדריך הכשרות
בר"ץ הערה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
עיר הקודש

מרור

ט. למרור נוהגים ליקח עלי וקלחי "חסה", ויש הנוהגים עפ"י מנהג בית אבותם ורבותם לקחת למרור "תמכא" (חריין).

חסה אייסברג, יש חוששים שאין זה חסה המקובלת לקיום מצוות מרור.

לפנים היו שנמנעו מלקחת חסה מחמת ריבוי התולעים שהיה מצוי בהם. אך כהיום קיים גידול מיוחד של עלי חסה נקיים מחשש תולעים.

ירקות מצוננים בהשגחת הבד"ץ, וירקות עלים (חסה) בגידול מיוחד המאושרים מטעם הבד"ץ ראה בפנים המדריך "ירקות עלים"

שלחן עורך

י. אסור לאכול בשר צלי בלילה הזה, שנראה כאוכל מבשר פסח. ובכלל זה בשר אפוי. אבל מותר לאכול בשר שנצלה ונתבשל אח"כ, ולכן אם רוצה לאכול כבד צריך לבשלו אחר הצליה. דג אפוי או צלוי, אין איסור לאוכלו.

יא. בשר מטוגן ע"י בישול בקדירה בלי שמן ומים, ומתבשל במוהל היוצא מן הבשר, ג"כ אין לאוכלו בליל פסח. ואם הכין כבר בשר כזה לצורך יו"ט יכול לבשלו בליל יו"ט, ואז מותר באכילה.

יב. יש המהדרים לאכול לפחות כזית בשר בקר משום שמחת יו"ט, אם כי מעיקר הדין הא ד"אין שמחה אלא בבשר" נאמר רק על בשר קרבנות.

פרק ט"ו

קטניות ומאכלים שמעורב בהם קטניות

א. אין להקל אפילו בשעת הדחק (כפסק רבינו הגר"א במעשה רב) בגזירת הקדמונים לבני אשכנז שלא לאכול בפסח כל מיני קטניות ושמני קטניות. גם בוטנים הם בכלל קטניות, כפסק רבני ירושלים הקדמונים. אמנם לא אסרו אלא באכילתן, ואין על קטניות חובת ביעור ומותר להשהותן בבית.

ב. גם בערב פסח מזמן איסור אכילת חמץ נוהגים להחמיר באכילת קטניות.

ג. גם מאכל שמערבים בתוכו קטניות בייצורו והכנתו, אין לאוכלו.

ד. הגדרת קטניות היינו כל דבר שזורעים אותו בזרעונים, ומצמיח רק גרעינים והזרע עצמו נאכל, וכל שגדל על עץ אין בו דין קטניות, ולכן בפולי קפה אין גזירת קטניות כיון שגדלים על עץ.

ה. ומחמירים לאסור גם שמן בוטנים ושמן כותנה.

פרק ט"ז

דברים שהחמירו לא לאוכלם בפסח, ובענין רחיצת עופות וביצים לפני החג

א. לתינוקות שאינם יכולים לאכול כי אם מיני דייסות שיש בהן עירוב קטניות, נוהגים להקל בעבורם. ויזהרו לכתחילה שלא להשתמש לצורך זה בכלי הפסח הרגילים, אלא בכלים מיוחדים. (עיין עוד להלן בסוף המדור בקשר למזון תינוקות)

ב. יש דברים שהחמירו שלא לאוכלם בפסח מפני חששות חימוץ שהיה מצוי בהם ובדברים אלו נוקטים בעיקר לפי המנהג בין לקולא ובין לחומרא. אחד מאותם הדברים שנהוג להחמיר בהם הוא פירות יבשים כי שכיח היה למושחם או לערב בהם קמח, וכן היו מייבשים אותם בתנור חמץ, ולכן נשאר המנהג גם כהיום להחמיר בזה. ולכן אין אוכלים בפסח גם מיני פיצוחים, אף שאינם קטניות.

ג. כיון שמצוי לפעמים בתוך העופות שיירי חיטים ממה שאכלו בחייהם, נוהגים המדקדקים לקנות העופות דוקא קודם הפסח ולשטפם ולרחצם היטב. בוועד השחיטה דעדתינו קיים פיקוח על מאכל העופות לפני פסח מחשש חמץ. (ראה עוד בערך איטליזים בענין הפיקוח מחששות חמץ)

ד. הביצים עלול להיות דבוק עליהן חשש חמץ, שלפעמים המקום שמטילות הביצים אינו נקי משיורי מאכלם העשוי ממיני דגנים, ובעיקר מצוי חשש זה בביצים שאינן עוברות תהליך שטיפה ורחיצה, ולכן נהגו המדקדקים לשטוף הביצים מערב פסח. ולזרוק התבניות מחשש פירורים.

סודרה השגחה מיוחדת על הביצים שהדיו המוחתם על הביצים יהיה ללא חשש חמץ, ועל כל ביצה או אריזה ישנה חותמת מיוחדת כזו: כ. פסח **לסימון כי הדיו ללא חשש.**

פרק י"ז

חמץ שעבר עליו הפסח

א. קי"ל דחמץ שעבר עליו הפסח קנסו חז"ל ואסרוהו באכילה ובהנאה, אבל אם נמכר לנכרי כדת וכדין מותר לאוכלו אחר הפסח. ולכן יש להיזהר מאד שלא לקנות חמץ אחר הפסח, כל זמן שאין בחנות תעודת כשרות המעידה שנמכר החמץ כדת וכדין.

ב. מצד הדין אין צורך להימנע כלל מלאכול אפילו חמץ גמור שנמכר לנכרי, שכל שנמכר לנכרי לא קנסו חז"ל ומותר באכילה. אך יש מדקדקים שמחמירים על עצמם שלא לאכול חמץ מלפני הפסח אף שנמכר לנכרי, לפי שחוששים שמא לא חל הקנין לפי כל השיטות וכל הדיעות, ונמצא שיש חשש שלא היה מכור לגמרי לנכרי.

ג. וכמובן שאף אלו המחמירים אין צריכים לחוש כי אם על דבר שיש בו חמץ גמור, אבל לא בדברים שיש בזה חשש רחוק של חמץ, וכ"ש שאין צריך להחמיר על מיני קטניות, שלא חששו על קטניות אלא בפסח ולא אחר הפסח.

ובכדי לדעת כל הפרטים בזה איזה מוצר יש בו חמץ גמור ואיזה מאכל אין בו רק חשש חמץ או רק עירוב קטניות, יש לעיין לעיל בידיעון של מוצרי חמץ וחשש חמץ.

ד. אף המחמירין שלא לאכול חמץ שעבר עליו הפסח הנמכר לנכרי יש להקל בקמח שנטחן מלפני פסח, שכן קמח רגיל אינו חמץ גמור ואין בזה אלא משום חשש רחוק ואין נזהרים להשתמש בהם כי אם בפסח ולא אחר הפסח.

ה. המחמירין על חמץ שלפני הפסח הנמכר לנכרי, עליהם לדעת שלא ניתן לסמוך על מה שנדפס על המוצר שנאפה לאחר הפסח לפי שלדאבוננו מצויים זיופים בדברים אלו. והרוצה לדעת אימתי נאפה צריך לבדוק את תאריך זמן הייצור הרשום על המוצר. [דרך אגב, לגבי כל המוצרים גם במשך השנה טוב להסתכל על תאריך הייצור שלא לקנות דברים ישנים מאד, מפני חשש התפתחות חרקים ותולעים].

ו. כל התרופות שאינן ראויות לאכילה, אשר יש עליהן חשש עירוב חמץ אין לחוש עליהן לגבי אחר הפסח, שהרי מצד עיקר הדין יש להקל אפילו בפסח שכן נפגם טעמו לגמרי, ועכ"פ לאחר הפסח אין לחוש על כך.

פרק י"ח

בליעת תרופות בפסח והשימוש בהן

א. אנו משקיעים מאמץ רב בכדי לברר את כשרות התרופות שאין בהן חשש חמץ, וראה לעיל רשימה מפורטת בענין זה.

ב. סירופים ומיני כדורים העומדים למציצה וללעיסה שאין בהם טעם פגום, כאשר יש בהם חשש עירוב חמץ, הרי אלו תערובות חמץ ואין להשתמש בהם, ויש לבערם או למכרם לנכרי. ועיין ברשימה המפורטת בענין זה.

ג. כל האמור לעיל הוא לגבי תרופה המיועד לאכילה, אבל מיני משחות וכדו' שנעשה רק למריחה ושימוש חיצוני בלבד, מותר להשתמש בהן אף אם יש בהן עירוב חמץ, כיון שנפגם טעם החמץ מאכילת כלב, ואין נוהגין להיזהר כי אם באותן תרופות שבולעים, ולא כשמשתמשים בהן רק שימוש חיצוני גרידא.

ד. שטיפת הפה בדבר שנפסד מאכילת אדם כמו "מי פה", אם הוא זהיר שלא לבלוע ממנו אלא חוזר ופולטו, אין לחוש שמא יש בו חשש עירוב חמץ, (עיין שו"ת קנה בושם ח"א סימן כ"ה).

ה. אמנם זהו דוקא כשנפגם מאכילת כלב, אבל במשחת שיניים כיון שיש לה טעם משובח, אף שאינו בולע ממש המשחה אלא חוזר ופולטו, יש להיזהר ביותר שלא יהא בה שום חשש חמץ כל דהו, ולכן יש לקנות רק אלו העומדות תחת השגחתנו וכשרות לפסח.

ו. תרופות שאין בהן חשש עירוב חמץ, אלא קטניות אין לחוש בהן, דלא החמירו בקטניות כשאוכלן לצורך רפואה, ובפרט כשנפגמו מאכילת כלב כפי שבדרך כלל בתרופות וכדורים.

ז. כל האמור היינו רק לענין חולה שאין בו סכנה ח"ו אבל חולה שיש בו סכנה, ויש צורך ע"פ הוראת רופא ומו"צ לאכול איזה מין רפואה שיש בזה עירוב חמץ, מצוה עליו לאוכלו, שכן פיקוח נפש דוחה כל התורה כולה. ונוהגין להדר אם אפשר לעטוף התרופה בקפסולה נקיה מחשש חמץ, שאז נחשב שלא כדרך אכילה, אבל לא לעכב משום כך את נטילתו.

ומ"מ כדי למנוע איסור בל יראה ישתדל לקנות התרופה קודם פסח ולמוכרה לנכרי, ואם צריך לקנותה בפסח ישתדל לקנותה בבית מרקחת של נכרי, ויכוין שלא יחול עליו הקנין, וגם לא ישלם לו עד אחר הפסח כדי שלא יהא בזה קנין כסף.

חדש! ניתן לקבל במייל עדכוני כשרות נחוצים

להרשמה לרשימת התפוצה של וועד הכשרות

נא לשלוח מייל: ל- bdzmeyda@gmail.com

חותמת הכשרות. הערובה היחידה לכשרות המוצר!